

F. o. lat.

1613

R. P. MARIANI WIMMER,

ORD. S. BENEDICTI

MONASTERIO SEONENSI PRIOR. AA. LL.

ET PHILOS. DOCT. ANTEA IN ALMA ET AR-

CHI - EPISCOPALI VNIVERSIT. IUVAVIENSI

RHETORICES PROFESSOR. ET SCHOLA-

RVM PRAEFECTI

TRAGOEDIAE

IN

THEATRO

IUVAVIENSI

EXHIBITAE,

NUNC PUBLICAM IN LVCEM

DATAE.

CVM FACVLTATE SVPERIORVM.

NORIMBERGAE

IMPENSIS WOLFGANG. SCHWARZKOPF

MDCCCLXIV.

Tg 168/757

Bayerische
Staatsbibliothek
MÜNCHEN

CELSISSIMO

AC

Bayr. the
Staatsbibliothek
MÜNCHEN

REVERENDISSIMO

DOMINO DOMINO

SIGISMUNDO
CHRISTOPHORO

ARCHI-EPISCOPO,

ET

S. R. I. PRINCIPI

SALISBURGENSI

S. SEDIS APOSTOLICAE

LEGATO NATO

GERMANIAE PRIMATI

EX ILLVSTRISSIMA

ET

ANTIQUISSIMA PROSAPIA

S. R. I. COMITVM

DE

SCHRATTENBACH

ETC. ETC.

ET

DOMINO DOMINO

PRINCIPI

CLEMENTISSIMO

ETC. ETC.

CELSISSIME AC REVERENDISSIME
ARCHI-EPISCOPE

ET

S. R. I. PRINCEPS,
DOMINE, DOMINE CLEMENTISSIME!
ETC. ETC.

Non arbitror, fore quemquam,
qui vel nimiae fiduciae, vel te-
meritatis omnino arguendum
me putet, quod leuem hunc ingenii mei
partum CELSISSIMO NOMINI TVO con-

secrare, et facerrimis tuis pedibus sub-
sternere non dubitem, nisi eam, quae
latere neminem potest, summam, ac
CLEMENTISSIMAM, prorsus in Musas pro-
pensionem TVAM ignoret, atque hinc ad
ipsam quoque lucem meridianam caecutiat.
Facilius enimvero initium, quam exitum
reperirem, si omnia, quibus illam demon-
strasti, argumenta vellem adducere, qui-
busque vel enumerandis tantum penitus
imparem me publice, palamque profiteor.
Taceo itaque (quamquam id vel me tacen-
te muti loquantur parietes) taceo, quod
publi-

publica variis ex disciplinis ac facultatibus
instituta certamina CELSISSIMA TVA PRAE-
SENTIA decorare, propugnantibus animos
et vires addere, eorumque conatus, ac in-
dustriam non adprobare modo, verum et
pro singulari TVA liberalitate remunerari
CLEMENTISSIME dignatus fueris. Praeter-
eo quoque, quod ad excitandam, fouen-
damque iuuenum, eorum praecipue, qui-
bus arcta domi res, solertiam, IPSE mihi
quot annis magnam pecuniae vim dederis,
inter illos, qui praemiis, aliaue laude se
dignos reddiderunt, distribuendam, opti-
mo

mo hinc iure sacratior Pindi nostri Apollo
nominandus. Quid illud vero; CELSISSIME
PRINCEPS! quod pluribus istarum tragoe-
diarum, quae sub CLEMENTISSIMIS TVIS
AVSPICIIS nunc publicam in lucem pro-
deunt, non tantum IPSE praefens adesse,
sed etiam, quod summae mihi voluptati, at-
que incredibili solatio non esse non potuit,
PLACIDISSIMO TVO NVTV probare; et, quae
SUMMA TVA est ELEMENTIA, verbis quoque,
TIBI, votoque TVO satisfactum esse, decla-
rare volueris? Haec ista, PRINCEPS CEL-
SISSIME! atque alia adhuc et maxima et
pluri-

plurima CLEMENTISSIMI FAVORIS TVI argu-
menta sunt, quae ab omni me timore, ne,
si tenues has pagellas CELSISSIMO NOMINI
TVO inscribam, temere nimis egisse videar,
liberarunt. Patere igitur, PRINCEPS CEL-
SISIME! vt tragoediae istae rudi metro
elaboratae CLEMENTISSIMO TVO SVB PRAE-
SIDIO lucem adspiciant, atque omnium se
oculis videndas praebeant. Ita TIBI, vt
boni superi TE Metropoli tuae ARCHI-PRAE-
SVLEM ardentissimum, Musis nostris APOL-
LINEM optimum, ciuibus, et patriae PA-
TREM vigilantissimum, Imperio SPLENDO-

**REM maximum, totique Ecclesiae COLV-
MNAM firmissimam sospitem quam diutissi-
me, incolumemque conferuent, summa cum
animi demissione, CLEMENTISSIMO TVO ad-
volutus THRONO vicissim precatur**

CELSISSIMO NOMINI TVO

**Subiectissimus, ac humillimus
Auctor.**

PRAE-

PRAEFATIO.

*En! tragoedias, amice Lector! quas
nostro in theatro praesentium oculis
videndas dedi, nunc tibi legendas
offero. Nolim autem me, ut publici illas iuris face-
rem, immodico quodam laudis desiderio, sed potius,
ut variis maleuolorum sermonibus occurrerem, ad-
ductum esse, credas. Errores, quos deprehendes
(quis enim ab illis se immunem putet?) pro tua
benignitate indulge, et cogita, non mihi thea-
trum,*

trum, sed me theatro servire debuisse. Aliud,
quod a te petam, non est, nisi ut te labori meo
beneuolum exhibeas, et quam optima semper vale-
tudine fruaris. Errores, qui ob absentiam aucto-
ris in typum irrepservnt, grauiiores saltem, cor-
rectos in fine adponimus. Minores quippe, velut
puncta aut addita, aut omissa, vel literas inuer-
sas, saniori orthographiae contrarias (U pro V etc.)
et similia prudenti cuiuslibet iudicio emen-
danda relinquimus.

ISRAEL
ET
ALBERTUS
SUECIAE REGES.

ACTA
LUDIS SOLEMNIBUS.

ARGUMENTUM.

*Deiectus multis, iisque grauibus ex caus-
sis, quas pluribus historici referunt,
throno erat Magnus huius nominis
secundus Suecorum Rex, quum regni
procures de alio, et meliore sibi Rege
ac capite prouidere coeperunt. Multi Albertum
Ducis Mecklenburgensis Alberti filium, partim,
quod is ex Euphemia Magni sorore natus, ius
A quod*

quoddam regni habere videretur, partim, quod ipsi ab eiusdem parente, dum a Magno pulsī, et in exsiliū eiecti fuerant, bene excepti, et habitī fuissent, regium ad thronum euocarunt. Alii vero eorum, quae ab illis acta fuerant, omnium ignari Israëlem, virum Suecorum facile nobilissimum (D. Birgittae is frater erat) egregiis illius dotibus capti, Regem salutarunt. Timendum sane erat, ne ex diuersa hac procerum sententia funesta Sueciae fata obuenirent; et obuenissent forte, nisi turbas iam exortas Israël modestissima sua prudentia, et prudente omnino modestia composuisset. Ita rein Forestius.

Scena Holmiae in Suecia.

P E R S O N A E.

Israel Rex Sueciae.

Ingeburga illius filia.

Albertus Princeps Mecklenburgensis.

Petrus Archi-Praeful Holmiensis.

Canutus summus aulae, et militiae Praefectus.

Carolus Toftanus.

Nicolaus Sturanus.

Christiernus.

Ericus.

Ingo horti regii Praefectus.

}
|
}
|
} Procere.

ACTUS

ACTUS I.

SCENA I.

Albertus. Ericus. Nicolaus Sturamus.

Albertus.

Si vestra, amici, firma si constet fides,
Virtute si nostrum vsque coniuncta caput
Texeritis, vllus haud quatit mentem timor,
Ne fultus hisce viribus nutet thronus.
Ridet procellas, ridet et Noti minas
Portus fideli tecta praesidio ratis.

Ericus.

Non est, vel vllum de fide nostra tibi,
Amate Princeps, esse quod dubium queat.
Nec tibi coronae detulissimus decus,
Thronumque, ni te robore vnito, tuum
Ni tegere sceptrum, singulis certum foret.
Cui vero auitum potius, ac soli tibi
Deferre tandem debuissimus thronum,
Euphemia sceptro, et purpura dignum parens,
Eademque Regis sede deiecti soror
Quem genuit? anceps ergo ne multum haereas.
Adamante nostra fortior stabit fides.

Nicolaus.

Quin ipse quamuis purpurae haeredem haud tuus
Te reddidisset sanguis, haud alium tamen
Te digniorem regio throno putem.
Etenim sat omnes, quos supra plebem extulit
Fortuna, quosue in horridum nuper ferox

Egit tyranni pessimi exsilium furor,
 Meminimus vsque, qua tuus profugos pater
 Benignitate, quo pio adfectu hospites
 Traëtarit, et quam pariter auxilio ac ope
 Recrearit aegros verus adflictum parens,
 Praeclara norma Principum, vt verbo omnia
 Complectar vno: non modo ingrati notam
 Animi, at furentis, quin et infani quoque
 Incurreremus, te nisi, oblatum sibi
 Renuente sceptrum patre, coniunctis ducem,
 Regemque votis quilibet nostrum petat.
 Quod ergo nostra de fide dubium tibi
 Superesse possit?

Albertus.

Quanam ego vestrae fatis,
 Dulces amici, mentis extollam indolem,
 Fidemque laude? quo satis digno pium
 Remunerari praemio adfectum queam?
 Officia fane leuia, quae meo a patre
 Vobis tributa dicitis, vestri nimis
 Amoris ardor, vestra transcendit fides,
 Cui explicandae tota, Romanae licet,
 Linguae facultas cedit.

Nicolaus.

Immeritos tuis,
 Generose Princeps, laudibus mactas viros.
 Haec interim ore dicta eunctorum nota,
 Tuoque serua pectore. Alatas aqua
 Pecudes, et aër squammeas alet prius,
 Deferere partes, quam quis o Princeps, tuas
 Nostrum, tibi quos cernis addictos, velit.

Ericus.

Id solum, et vnum (patere, liberius loquar)
 Te moneo, Princeps. Eius, eiectum modo,
 Thronoque pulsum, quem vides, sequi caue
 Exemplum, nec te moribus Magno parem

Osten-

Ostende. Eorum, qui tibi hoc tribuunt decus,
Memineris vsque sequere consilia, et nihil,
Nisi quod sua illi voce firmarint, age.
Sic crede, felix semper imperium gerēs,
Sic vsque fausto res tuae euentu fluent,

Albertus.

Imis, amice, monita visceribus tua
Tenebo, vestro subditos nutu regam.

SCENA II.

Ad priores accedit Carolus Tostanus.

Carolus.

Adtende, Princeps, non leui in periculo
Versamur omnes. Vertere, heu! fallax rotam
Videtur, horridasque fors iactat minas.

Albertus.

Quid hoc? amice, quale tu malum canis?
Quid instat? edic quanta tranquillo mari
Minatur, et timenda tempestas mihi est?

Carolus.

Haec ipsa vero blanda Neptuni quies
Cauto timorem saepe nauclero facit,
Et imminentes turbinis monstrat minas,

Albertus.

Sed fare tandem, loquere: quod malum premit?

Carolus.

Vah, monstra fortis! ipse vix oculis fidem
Habere possum.

Ericus.

Trahere quid moras iuuat?

Nicolaus.

Quin dicis ergo, triste quod fatum vrgeat?
Tecto medelam ferre quis possit malo?

Carolus.

Loquar, sed anceps robore inuicto prius
Firmate pectus. En! triumphali editum
Curru, frequente et militis cinctum manu
Vrbis subire moenia adspexi virum.
Omnes eundem voce sublata suum
Dixere Regem, murmure infesto polus.
Insonuit ipse, tecta et adtonitae domus
Hunc reddidere duplice clamorem sono.
Haec ergo stupore penitus abreptus mihi
Vidi, audiique, quin breui hunc pompam in locum,
Nisi ipse fallor, esse venturam reor.

Ericus.

Quis ille, celso quem editum curru refers?

Carolus.

Hunc nec videre, sole conspectum meum
Turbante, nec posse, procul adstanti, datum est.

Nicolaus.

Stupenda narras. Vix tuis possum fidem
Adhibere verbis.

Carolus.

Nil tamen fictum loquor.

Albertus.

Quid rebus hisce cogitem? quae me mihi
Suspicio, quis sensus inuitum rapit?
An ludum haberi me putem? an foedo ducum
Circumueniri forte me dolo reor?
Et ista vobis insciis, nolentibus
Credam accidisse?

Eri-

Ericus.

Dubia num forsan tibi,
Princeps, videtur nostra, quam dedimus, fides?
Adfirmo, si vis, iureiurando, meum
Innocuum, et huius penitus ignarum rei
Pectus.

Nicolaus.

Supremum testor, haud vanus, DEVM,
Quaecunque narrat Carolus, inuito, infcio
Me, contigisse cuncta.

Carolus.

Me viuum hauriat,
Voretque tellus, vlla si sceleris meam,
Fideique fractae polluat mentem nota.

Albertus.

Haud vestram, amici, cognitam dudum fidem
Vel improbare, aut spernere imprudens velim,
Sed illud, oro, dicite, has quonam putem
Autore turbas esse commotas modo?

Ericus.

Quid? si, nouandis vsque quae rebus studet,
Plebs, hasce turbas infciis nobis ciat?
Quid enim, quid esse plebe mobilius solet?

Nicolaus.

Fors corda quisquam militum in partes suas
Traxit, thronumque rapere vi tentat noua?
Quidcumque demum id fuerit, haud timeas, velim.
Hos facile miles, qui meo imperio subest,
Quique tibi pugnat vnice, motus premet.
Age, et monentis sequere consilium. Locum
Vbi hunc subibit pompa, coniuncta impios
Virtute prosternamus, aut saltem in fugam
Abigamus, ipse miles haud deerit tibi.
Facile id refringas, nulla cui ratio subest.

Albertus.

Ingenium, amice, laudo, consilium placet,

Carolus.

Sturane, menti totus accedo tuae. *)

Atque en! propinguiam denotat pompam tuba,

Ericus.

Cito igitur, vllam haud ista res patitur moram,

SCENA III.

Israël. **) *Ingeburga. Petrus Praesul, Ca-*
nutus, Christiernus, Milites.

Petrus.

Ades perenne Principum et Regum decus!
Ingredere, debitumque virtuti thronum
Conscende! Per te legibus redeat vigor,
Per te supremi floreat cultus DEI,

Canutus.

Age, prende sceptrum, magne Rex, et, quod soles,
Virtute id ipsum redde nobilius tua.
Pium, bonumque populus expectat patrem,
In te videmus vota completa omnium.

Christiernus.

Tuum corona fulgeat, Princeps, caput!
Potissimum illa recipit a tua decus
Pietate, gemmarum ipse cui cedit nitor,
Hac tu tuere traditum tibi thronum,
Hostisque regni a finibus pelle impetum,

Isra-

*) Auditur tubae sonitus.

**) Israël cum filia curru vectus pompa triumphali inter
tubarum Timponorumque clangorem deducitur.

Israel.

Amori amores reddimus vestro pares,
Gratesque amicis, militi summas damus,
Vestri fauoris vsque, dum meos reget
Vitalis artus aura, persistam memor.
Arbitria, amici, vestra regnandi vnica
Sint norma nobis. Patriae cunctas bono,
Summique honori confecro vires DEI.
Tibi, magne Praeful, proximum Superis caput,
Regem regendum trado praecipue, tuis
Tu me tuere, quaeso, consiliis, pater!

Petrus.

Ductore virtus tanta non eget, tua
Ipsius, o Rex, indole es tectus satis. —
Tu quoque verendi clara progenies patris,
Excelsa Princeps; patriae et nobis aue!
Tu, dum paternam fronte virtutem refers,
Spes ciuium vna es, vna cunctorum salus,

Canutus.

Suum in parente tota dum colit tuo
Gens Sueca Phoebum, Cynthiam Phoebi face
Claram, et nitentem, magna te Princeps, quotque
Suspicimus omnes. Luce, fac, proin tua,
Id, quod rogamus supplice vnanimes prece
Tu cum parente Sueciae illustres plagas,

Ingeburga.

Ah! liberalis in meas laudes nimis,
Et larga vestra est lingua, magnanimi duces!
Equidem parentis vsque virtutem adsequi,
Et recta agentis premere contendo pedem;
At enim, labore quam parum euincat meo,
Me nemo nouit melius. Indignae proin
Haec tanta laudum decora defertis, duces.

Christiernus.

Haec ipsa nostram recreat mentem indoles.
In te quiescunt regna, te fulcrum throni
Veneratur omnis Suecia, et flexis colit
Genibus, id vnum voce demissa rogans,
Vt se fauore iudices dignam tuo.

Israel.

Humanitati quis pares tantae queat
Referre grates? maior hic sane meis,
Meaeque multo est filiae meritis amor.

Ingeburga.

Hoc tali amore vt facere me dignam queam,
Nil vnquam omittam. Patriae totam bono
Me consecratam, ac penitus addictam velim.
Vita ipsa, quique bullit in venis cruor,
Sit vsque ciui facer, at inprimis DEO.

Israël.

Parentis imples sic voluntatem tui,
Dilecta nata. Cuncta sic cedent bene.

SCENA III.

Ad priores Albertus. Ericus. Nicolaus Stur-
ranus. Carolus Tostanus. Milites.

Nicolaus (intra scenam).

Arma, arma, miles! regium caput tege.

Israël.

Quis sumere arma, tegere quis Regem iubet?
Vnde furor? istud vnde discrimen mihi?

Christiernus.

Ignoro, ni forte aliquis insidias sui
Pararit impos.

Inge-

Ingeburga

Heu! timor mentem premit.

Canutus.

Miles age, quidquid ingruat, ferrum exsere.
Ordine tuere Principem iuncto tuum.

Nicolaus (intra scenam).

Erumpe, stricto debilem ferro occupa,
Et sternere turbam.

Israel.

Nos, puto, furor petit.

Praeful age, natae prouide, ut mali nihil
Patiatur.

Ingeburga.

Eheu! mi parens!

Israel.

Nihil time.

Tibi integrum me reddet, et saluum DEUS.

Petrus.

Huc ergo, Princeps, crede te mihi.

Ingeburga.

O dolor!

(abit cum Petro.)

Carolus.

Exserite vires, sternite imbelles viri!

Canutus.

Obfiste miles, cuspide incautos fode.

SCE-

SCENA V.

Erumpit Albertus cum suis. Fit pugna, vincitur tamen Alberti manus, isque cum reliquis capitur.

Personae priores praeter Petrum et Ingeburgam.

Canutus.

Frustra estis. Arma ponite, obstitit polus
His tam nefandis ausibus.

Albertus.

Pudor, et dolor

Quo me dolosa fortis elusum rota
Quo rapitis?

Christiernus.

Vllus haud patet fugae locus,
Erica, Regem hunc nosce, victorem cole.

Canutus.

Ericus ergo nostra turbavit suis
Consilia? partes potuit hic alias sequi?

Ericus.

Qui stare caussa potui ab ignota mihi?

Albertus.

Actum est, amici, tota spes regni perit,

Israël.

Sic pia supremus prospero euentu DEUS
Beauit arma. Sed quis, imprudens, tuum
Quis occupauit pectus atque animum furor,
Vt petere — Sed quid? fallor? an ludit sopor?
Alberte, tene video, delatum mihi
Ten', fare Princeps, habeo riualem throni?

Alber-

Albertus.

Heu me! quid egi? quoue delapsus fui?
Quid? Israëllem persequi est ausus furor?

SCENA VI.

Ad priores Petrus, et Ingeburga.

Petrus.

Progredere, Princeps, nil, quod hic timeas, habes
Ultra, superbos domuit adfultus parens.

Albertus.

Heu! qualis offert se modo adspectus mihi?

Ingeburga.

Genitor amate! qualis o meum imbuit
Laetitia pectus, saluum et incolumem patrem
Iterum videre dum datur! Boni tuum,
Parens, ita vsque coelites caput tegant.

Israël.

Sum saluus, et sum victor. At quemnam putas
Fuisse, Praesul, filia, infestis meum
Qui peterè demens ausus est armis caput?
Princeps (videte hunc ambo) Mecklenburgicus
Albertus (heu quis credat?) insidiàs mihi
Has struxit, hisque rapere tentauit thronum.

Ingeburga.

Superi! Quid istud? dira quae monstra audio?
Albertus hic? in Suecia? insidiis meum
Aggreditur, armisque petit Albertus patrem?
Princeps! nouus, vahi! mentis afflictæ dolor?

Petrus.

Quid rebus hisce sentiam? hunc quis ad thronum
Vocauit vmquam?

Alber.

SCENA V.

Erumpit Albertus cum suis. Fit pugna, vincitur tamen Alberti manus, isque cum reliquis capitur.

Personae priores praeter Petrum et Ingeburgam.

Canutus.

Frustra estis. Arma ponite, obstitit polus
His tam nefandis ausibus.

Albertus.

Pudor, et dolor

Quo me dolosa fortis elusum rota
Quo rapitis?

Christiernus.

Vllus haud patet fugae locus,
Erice, Regem hunc nosce, victorem cole.

Canutus.

Ericus ergo nostra turbavit suis
Consilia? partes potuit hic alias sequi?

Ericus.

Qui stare caussa potui ab ignota mihi?

Albertus.

Actum est, amici, tota spes regni perit,

Israël.

Sic pia supremus prospero euentu DEUS
Beauit arma. Sed quis, imprudens, tuum
Quis occupauit pectus atque animum furor,
Vt petere — Sed quid? fallor? an ludit sopor?
Alberte, tene video, delatum mihi
Ten', fare Princeps, habeo riualet throni?

Alber-

Albertus.

Heu me! quid egi? quoue delapsus fui?
Quid? Israëllem persequi est ausus furor?

SCENA VI.

Ad priores Petrus, et Ingeburga.

Petrus.

Progredere, Princeps, nil, quod hic timeas, habes
Ultra, superbos domuit adfultus parens.

Albertus.

Heu! qualis offert se modo adspectus mihi?

Ingeburga.

Genitor amate! qualis o meum imbuit
Laetitia pectus, saluum et incolumem patrem
Iterum videre dum datur! Boni tuum,
Parens, ita vsque coelites caput tegant.

Israël.

Sum saluus, et sum victor. At quemnam putas
Fuisse, Praesul, filia, infestis meum
Qui peterè demens ausus est armis caput?
Princeps (videte hunc ambo) Mecklenburgicus
Albertus (heu quis credat?) insidiàs mihi
Has struxit, hisque rapere tentauit thronum.

Ingeburga.

Superi! Quid istud? dira quae monstra audio?
Albertus hic? in Suecia? insidiis meum
Aggreditur, armisque petit Albertus patrem?
Princeps! nouus, vah! mentis afflictæ dolor?

Petrus.

Quid rebus hisce sentiam? hunc quis ad thronum
Vocauit vmquam?

Albera

Albertus.

Audite, rem paucis dabo.
Fateor, nefandus pepulit incautum furor,
Mucronem vt in te stringerem, ignarus tamen
Esse Israelem hunc, rapere cui vellem thronum.
Hoc namque si scissem ante, tentassem nihil.
Et ego vocatus ad thronum (hos testes voco)
Huc veni. At esse te quoque electum, Israël,
Regem, ducemque, patuit Alberto nihil.

Carolus.

Totius et nos pariter ignaros rei
Adferimus omnes.

Albertus.

Arma quum porro tua,
Esse meliores, Israël, partes probent,
Caussamque, cedo. Quin et vilius ream
Erroris, aut culpaee esse si mentem hanc putes,
Inflige poenam, quam voles, lubens feram.

Israël.

Haud adeo acerbum me putes, Princeps, velim.
Do veniam, eoque iam lubentius tibi
Ignosco, quod patraris errorem infcius.
Erepta iam cuique arma reddantur, volo.
Solum illud a te, et vnicum, Princeps, peto,
Vt mox relicta Suecia redeas domum.

Albertus.

Atque haec videbis iussa completa ocus.

Israël.

Bene. Iam supremo gratiae dandae DEO,
Adeunda templa. Cura sit tua haec, pater!
Miles quietem capiat. Huc mecum mei.
Valeto Princeps!

Albertus.

Israel vale quoque.

Vale Ingeburga!

Inge-

Ingeburga.

Vah! ligat vocem dolor!

Alberte Princeps inclite, ah semper vale.

SCENA VII.

Albertus. Ericus. Nicolaus Sturanus. Carolus Tostanus.

Albertus.

Ita nempe spe nunc penitus excidimus throni.

Ita fors iniqua Principes ludit quoque.

Carolus.

Indoleo fatis, optime o Princeps, tuis,

Eoque res quum venerit, nulla amplius

Vt te iuuare liceat, et fas sit via,

Haud poteris aegre ferre, mutatus modo

Vnum Israëlem si colam Regem. Vale. (*abit.*)

Albertus.

Fidelitatis aulicae exemplum vale.

SCENA VIII.

Albertus. Ericus. Nicolaus Sturanus.

Albertus.

Iam nil morandum. Patrios via ad lares

Repetenda. Vos, quos arctior iunxit fides,

Absentis esse semper Alberti velim

Memores. Valete.

Ericus.

Proh feras fortis vices!

An nil, iuuari quo queas, animum subit?

Nico-

Nicolaus.

Tam facile, Princeps, ergo decretum tibi
Relinquis, imo et respuis sceptri decus?

Albertus.

Ego nempe respuo, ipse contemptus, thronum?

Nicolaus.

Alione nullo praeripi sceptrum queat
Modo Israëli?

Albertus.

Forte vi facta, petis,
Coronam, amice, vindicem et sceptrum mihi?
Abstiste. Verba perdis, hunc damno modum.
Iussu Israëlis patrios repeto lares.
Quam promptus istis cederem et lubens plagis,
Nisi alia longe nostro, et inuito quoque,
Grauiorque caussa poneret moram pedi!

Ericus.

Quaenam illa? Princeps, fare, nil lateat tuos,
Quos ipse fidos cernis et vocas, duces.

Nicolaus.

Eloquere, forte commodo id facies tuo.

Albertus.

En! cuncta pando. Pectus, heu! totum sibi
Blanda Ingeburga rapuit, Haec sola, vnica
Volentem abire tardat, et tenet loco.

Ericus.

Et excitauit primus hos in te modo
Adspectus ignes?

Albertus.

Haud quidem. Diu est enim,
Quod illi amores, illa quod suos mihi
Sacrauit.

Nico-

Nicolaus.

Has an nouit et flammās pater?

Albertus.

Nihil. Ingeburga prohibet has prodi faces.

Ericus.

Ergo hic morari cur negas, blandis tuum
Tam pulcra caussa dum ligat vinclis pedem?

Albertus.

Nempe, Israëli, timeo, ne prodar graues
Hic, si manerem, caperet irarum faces.

Nicolaus.

Ita bene cedent cuncta, consilium placet.
Ne metue, Princeps. Fige nil haerens pedem.
Sat tutum ego te, satque securum dabo.
Consilia nostra sequere.

Albertus.

Vim nolim —

Nicolaus.

Scio.

Nihil timendum est. Vtilem, haud dubitem, tibi
Moram hanc futuram.

Albertus.

Quo tamen fiet modo

Res ista?

Nicolaus.

Noris. Nunc age, et mecum veni.

Albertus.

En sequor.

Nicolaus.

Amice, te velim quoque.

Ericus.

Aduolo.

B

ACTUS

ACTUS II.

SCENA I.

Ingeburga. *Albertus veste sacri cuiusdam ministri indutus.*

Ingeburga.

Tunc ille, fare, qui loqui mecum petit?

Albertus.

Ille ipse.

Ingeburga.

Quo tuae, ergo dic, tendunt preces?

Albertus.

Sacros ministros inter adscribi, et pia
Arae subire munera, ardenter peto.

Ingeburga.

Age, age ministrum, muneri totum sacro
Te trade. Per me facere, quod petis, licet.
At hunc fauorem cur tibi per me dari,
Tribuique possis? cura num sacrae mihi
Incumbit aedis? Praefulem potius, tua
Si sedeat istud mente consilium, Petrum
Accede, eumque permoue, facilis tuis
Vt adquiescat precibus.

Albertus.

Implebo tua

Imperia, Princeps. Solum id, atque vnum rogo,
Vt voce, multum qua vales, pium mihi,
Placidumque reddas Praefulem, Princeps, tua.

Inge-

Ingeburga.

Hern! singularem tu quidem fiduciam
In me reponis. Dic tamen: Spes haec tibi
Vnde orta? quae te caussa fidentem facit?

Albertus.

Ah, Ingeburga! noscis has oris notas?

Ingeburga.

Superi! quid istud? verus an sese mihi
Ad spectus offert? lumina an somnus tenet?
Alberte Princeps, tene praesentem intuo?
Te, quem paternos credidi iamiam lares
Repetisse? inanes, quaeso, cur nectis moras?

Albertus.

Moras inanes dicis? ergone ut domum
Reuertar, ipsa tu petis Princeps, quoque?

Ingeburga.

Imperia nostri numquid audisti patris?

Albertus.

Sat est. Tuam inde iam voluntatem lego.
Claram loquentis stultus expectat sonum,
Cuius tacentis perspicit nutum satis.
Abrumpo inanes, ipsa quas damnas, moras:
Abeo, monenti pareo. Princeps, vale.

Ingeburga.

Ah! siste, quaeso, siste, quo praecipis ruis?

Albertus.

Quid? tua sequentem iussa praecipitem vocas?
Quem prius inanem trahere dicebas moram,
Inhibere gressum nunc iubes? Princeps, scio,
Te laedo, patris iussa dum tardus sequor.
Non te morabor amplius. Solum tibi
Id, Ingeburga, dictum, et impressum velim.

Te propter vnā iussā neglexi patris.
 Etenim quum amarem te nimis, quumque et tuum
 Pariter putarem pectus addictum mihi,
 Haud permoueri potui, vt hoc tantum bonum
 Defererem. At, heu! spe video me lusum mea.
 Abeo. Molestus esse non vltra velim.

Ingeburga.

Quin oro, Princeps, potius vt figas pedem.
 Quidquid requiris, quidquid et fieri petis,
 Faciam. Illud edic: ista quid vestis sibi?

Albertus.

Hac me, latere tutus vt possem, abdidi.

Ingeburga.

Et hanc amore gerere te dicis mei?

Albertus.

Adfirmo.

Ingeburga.

Amori iam parem reddam tuo.
 En, optime rem Praesul in nostram aduenit.

SCENA II.

Accedit Petrus.

Petrus.

Adfusus arae cum suis parens vacat
 Precibus, sibi que te esse praesentem cupit.

Ingeburga.

Adero. Vnum at illud antequam hinc abeam, peto,
 Oroque, Praesul, iuuenem vt hunc, sacros legi
 Inter ministros qui rogat, ductu tuo
 Regere, pioque tegere praesidio velis.

Petrus.

Petrus.

Tibi, iubere, conuenit, meum est, sequi
Imperia, Princeps.

Ingeburga.

Abeo. Tu vale interim,

SCENA III.

Petrus. Albertus.

Petrus.

Ego altioris esse te putem ordinis,
Iuuenis bone, ipsa quem suo dignum aestimat
Fauore Princeps.

Albertus.

Fateor, obscurus mihi,
Ignobilisque haud bullit in venis cruor,
Nec humile natum stemma me mundo dedit.

Petrus.

Colligere id ipsum ex fronte iam licet tua.
Sed fare, quae te ratio contemptis mouet,
Quae blandiuntur, gaudiis mundi, sacram
Induere vestem, teque seruitio DEI
Sacrare totum vt ambias.

Albertus.

Aequae grauis
Illa, ac operta est, facile nec prodi potest.
Meum hinc latere tempus ad breue, vt sinas,
Genus, oro,

Petrus.

Votis adnuo libens tuis.
Et ecce, templi se fores pandunt modo,
Rex absoluta huc ipse prodibit prece.
Arae ministrum huic te nouum ostendas, decet.

SCENA III.

Omnes praeter Christiernum.

Israël.

Atque ita fauore pro tuo, Magne o DEVS,
Summas rependens gratias, totis tuum
Tuebor vsque viribus cultum. Tibi
Et me, meumque consecro et trado thronum.

Petrus.

Sibi consecratum te, tuum et regnum DEVS
Sua fouebit semper, haud dubites, ope.

Canutus.

Incolumis vt sis, saluus ac diu tuo,
Eo et quieto perfrui regno queas,
Rex, subditorum quisque constanti polum,
Qui candida audit vota, pulsabit prece.

Carolus.

Fieri ego posse non putem, suo vt ducem,
Auita quem religio conspicuum facit,
Destituat vnquam summus auxilio DEVS.

Nicolaus.

Nos quoque futuris pro tua haud calidas modo
Temporibus, o Rex alme, fundemus preces,
Verum et potente regium manu thronum
Tegemus vsque.

Ericus.

Nostri solius tua,
Benigne Rex, salute pendebit salus.

Ingeburga.

Ardentia isthaec vota confirmet pium,
Probetque Numen, patre quo diu meo
Ego, patriaeque perfrui possint plagae.

Israël.

Non dubito, supremo iste quin placeat DEO
Animus, piam ille quin probet nutu fidem.

Beata

Beata fane regna, quae fide integra
Firmata perstant, quae pius candor regit.

SCENA V.

Accedit Christiernus.

Christiernus.

Rex magne, plausu compita ingenti fremunt.
Tu solus, vnicusque, Rex, ore omnium
Celebraris, vnum vota cunctorum sonant.
Tibi indicare mentis addictae nota,
Quisque, et sacratum reddere obsequium flagrat.
Omnes id optant, animum vt infanti tuum
Recreare, teque facere propitium sibi
Liceat ioco.

Israël.

Ista, quam refers, plebis fides,
Amor iste quam me recreet, haud verbis quidem
Exprimere possum, et illud inprimis peto,
Vt perstet illa, quam modo ostendit mihi,
Et maneat vsque populus immotus fide.
Hoc tamen, amice, nomine hoc plebi meo
Refer, haud eo me fine sublimem throni
Sedem occupare, vanus illecebris meum
Satiare pectus vt queam, et iocis vacem,
Sed vt meorum, patriae, et regni bonum
Grauiore cura, patris in morem augeam.

Christiernus.

Bene tu quidem ista, magne Rex, populi tamen
Quid ni benigna fronte digneris preces?
Hi maxime, quos stringit hortensis labor,
Diuerso honore debitum obsequium tibi
Praestare certant, supplice vnanimis prece
Per me petentes, Principem inflexo suum
In te vereri liceat vt primis genu.

Petrus.

Tam candida audi vota. Laetitiae diem
Hunc tribue, Rex, quo regium scandis thronum.

Israël.

Quis hic, sacrata veste quem tectum intuior,
Iuuenis? tuae ille, Praeful, an curae subest?

Petrus.

Se mihi regendum sponte subiecit sua,
Seruiat ut arae, sanguine illustri satus.

Israël.

Ergone mundus tam leui in pretio tibi est,
Ut spernere illum iuuenis, et totum DEO
Te consecrare haud horreas?

Albertus.

Iuuenis licet,
Mundi nefandos, perfidos noui dolos.
Hos fugere, et vnum iam DEVM sequi, ratum est.

Ingeburga.

Heu me!

Israël.

Beatus iuuenis, et felix nimis.
Arente cui coeli aula prae terra sapit!
Quin ipse amore iuuenis inflammor pii.

Christiernus.

Responso sed quae ferre me iubes iis,
Rex magne, quos exercet hortensis labor?

Ingeburga.

Audi piorum vota, Rex parens, precor.

Canutus,

Benignitate hac subditum augebis fidem.

Ericus.

Et leuia Reges fronte dignantur pia.

Nicolaus.

Priori amoris hinc pondus adcrefcit nouum.

Caro-

Carolus.

Clementia vsque maximos Reges facit.

Israël.

Esto: videre studia conantum iuuat.

Age nata, patrem tu praei. Iuuenis tuum

Latus iste stipet. Ipse vos sequar breui.

Ingeburga.

Abeo, vt amati nunciem aduentum patris.

Albertus.

Rex, te iubente Principi accedo comes.

SCENA VI.

Omnes praeter Ingeburgam, et Albertum.

Carolus.

(Hem! iuuenis iste quam meo in corde excitat
Suspicionem.)

Israël.

Libere vobis loqui

Vt possim, abire hinc filiam et iuuenem procul

Iussi. Agite, tutus videor an vobis fatis

Dirigere sceptrum Sueciae? an periculi

Nihil timendum est amplius?

Petrus.

Quodnam, obsecro,

Rex alme, quod tu somnias periculum?

Vnde queat imminere discrimen tibi?

Nicolaus.

Albertus vllam num tibi curam parit?

Hac liberum esse te volo. Namque ocus

Ac tu iubebas patrias illum in plagas

Regredi, paratam, crede, conicendit ratem,

Tibique ferri iussit extremum vale.

Ericus.

Illud dolebat maxime, ignarus licet

Tuum quod ausus petere sit bello caput.
Hac sola vt illum liberes culpa, rogat.

Israël.

Nota mihi dudum fuerat Alberti indoles,
Neque hac timendum ex parte quid credam mihi.

Christiernus.

Quaenam ergo mentem cura quae mordet tuam?
Eloquere. Nam quis ferre lenimen malo
Possit latenti?

Israël.

Dicite, an vobis nihil
Magnus videtur posse moliri amplius?
Nullumne, causam qui throno pulsi tegat,
Superesse credam?

Canutus.

Corde, Rex, metum fuga.
Quid, quaeso, captus, viribus fractus, suo
Quid destitutus milite, ac turri abditus
Mouere Magnus possit? et fuerit licet,
Eius nefandam tegere qui causam audeat,
Quod ille per nos obrutus damnum inferet?
Age, age, timore tutus abiecto, tuum,
Rex magne, pectus recrea, et sceptrum gere.

Carolus.

Si quod timendum est hoste ab occulto malum,
A capite, Rex, id viribus iunctis tuo
Pellemus omnes. Si modo eiectum throno
Sequi tirannum caueris, nihil tibi
Continget vmquam, facere quod metum queat.

Ericus.

Quam viuo vitam, tibi sacra est. Tibi fluit,
Has qui calantes imbuit venas cruor.

Israël.

Sat vestram, amici, video, et agnosco fidem.
Hac tutus almas Sueciae plagas regam.

Nunc,

Nunc, quo praeire iuvene cum pio meam
Prius iubebam filiam, sequi iuuat.

SCENA VII.

Christiernus. Nicolaus. Ericus.

Nicolaus.

Meum iuuare cuncta deprendo dolum.
Amice, maeste! iam prope in portu sumus.

Ericus.

Ita nempe fraudi feruiunt omnes tuae.

Christiernus.

Quid hic, amici, quaeso, vos inter rei
Quid agitur? anne hanc noscere et mihi licet?

Ericus.

Grauioris illam ponderis, nolim, putes.
Est quippe, quod priuata concernit bona.

Christiernus.

Vestram mihi ergo facere si mentem palam
Negatis, vnum id quaerere ex vobis mihi
Liceat, sed ista lege, ne prodar.

Nicolaus.

Damus,

Quod petis,

Christiernus.

Amici, an ergo tam facili ducis,
Quem destinastis regio prius throno,
Memoria vestri excidere momento potest?
Excussus ergo pectore Albertus iacet?

Ericus.

Haec Christiernus loquitur?

Christiernus.

Imo illud dolet,
Quod sensa vestrae mentis haud scierit prius,
Ipse ad tuendum promptus Alberti thronum.

Eri-

Ericus.

At Israëlis feruida numquid manu
Caussam iuuabas? Satis id, ex fuga quoque
Per te retractus, captus et lusus scio.

Christiernus.

Ignosce, nemo crimen ignarus patrat.

Nicolaus.

In Israële, fare, quid placet minus?

Christiernus.

Nimis seuerum hunc video, et austerum fore.
Similes sibi omnes, et pios nimium volet.
Edicite, ipsi numquid audistis prius,
Quam penitus aegro pectore admittat iocos.
Tali subesse Principi, haud petam admodum.
Quin mente si quid voluitis vestra, iugum
Quod soluat istud, spondeo lubens opem.

Nicolaus.

Sat est, amice. Si fidem obstringas tuam,
Dicam, e tua quod esse re forsan queat.

Christiernus.

Iuratus illam firmo.

Nicolaus.

Nunc aurem arrige.

Abisse quem tu credis, Albertus pedem
Haud mouit vllum. Sueciae in plagis adhuc
Versatur, ast ignotus.

Christiernus.

Hem, mirum!

Nicolaus.

Sile!

Sacra illa, nigra et vestis Albertum tegit.

Christiernus.

Quem tamen, amice, id in finem?

Nicolaus.

Audies.

Magno Ingeburgam pectus Alberti fouet

Amo-

Amore, et illa mutuas nutrit faces.
Id agitur ergo, vt, ille quo voto frui
Queat, Ingeburgam melleo in suas trahat
Sermone partes, quin renitentem quoque,
Si nolit ipsa, rapiat, et Regem hac via
Adigat, suam ipsi cedat et natam et thronum.

Ericus.

Abrumpe filum. Tacitus auscultat tuis
Templi minister vocibus.

Nicolaus.

Quis hic? cedo!

Dum proditum se vidit, aufugit.

Nicolaus.

Veni

Amice, solus caetera et soli loquar.

Ericus.

Et ego videbo, nostra quo res sit loco.

ACTUS III.

SCENA I.

Canutus. Carolus.

Carolus.

Haud est, amice, facere quod fucum tibi
Me velle, tectos nectere aut dolos putes.
Vera loquor, et nec posse me falli reor.

Canutus.

Rem tamen, amice, rem nec auditam antea,
Nec cognitam vlli, credo, nec visam refers.
Atque vt, quod ipse cogito, exponam tibi,
Vix cogere ipsum me queo, vt tribuam fidem.

Carolus.

Vtinam relinquat ipsa res dubio locum!

At

At certa numquid auribus danda, est fides,
Oculisue?

Canutus.

Sed qualem inde perfidiam notas?

Carolus.

Templi minister auribus sese suis
Audisse dicit, illud inprimis agi,
Vt Ingeburga faueat Alberto, manum,
Sceptrumque vt illi porrigat, quin, si neget,
Rapiatur ipsa, sicque Rex noster volens,
Nolensque regni cedat Alberto thronum.

Canutus.

Et quos fuisse dicit autores doli?

Carolus.

Opinione citius aduersus sua
Agnoscere illos nequit. At totam mihi
Nihil moratus detulit seriem rei.

Canutus.

Miranda narras tu quidem, sed quae fidem
Regi Israëli facere vix ullam queant.
Quanam Ingeburgam, quaeso, qua poterit suas
Albertus vmquam ducere ad partes via,
Ipse hinc profectus dum patris repetit domum?

Carolus.

Ergo ad paternos rediit Albertus lares?

Canutus.

Sturanus atque Ericus hoc numquid suo
Adseruit ore?

Carolus.

Video nunc, quantus tuam,
Quamque grauis error occupet mentem. Sine,
Te dubio vt omni, facile quod possum, eximam,
Totamque reddam sole rem claram magis.
Albertus, hinc abisse quem falsus putas,
Crede id, sub illo iuvene, quem sacra obtegit,
Et nigra vestis, ipse contactus latet.

Canu-

Canutus.

Vah! quae stupenda, quae noua et mira audio?
Id vnde, amice, quaeso, tu nosti?

Carolus.

Meam

Albertus ille fallere an frontem queat,
Dum maxime eius linceis oris decus
Oculis notauit?

Canutus.

Quid putem? o superi boni!

Sic ergo Regem capere Sturaniis dolis,
Sic patriam ipsam ludere Ericus parat?
Quid nunc, amice, fare, quid factu optimum
Censes?

Carolus.

Quid? ipsi cuncta si Regi palam
Facimus, cauere quo sibi a dolis queat?

Canutus.

En! Ingeburga comite mentitus gradum
Arae minister huc mouet. Mecum cito.

SCENA II.

Ingeburga. Albertus.

Albertus.

Ergone mentem non adhuc satis meam
Tibi explicauit? pluribus, num fors petis,
Mei, Ingeburga, pectoris prodam faces.

Ingeburga.

Imo, imo, Princeps, plura ne quidem, *velim*
Licet, caloris signa constantis queam
Exigere. Cordis intimi sensus patent.

Albertus.

Quid vsque votis igitur obstitis meis?
Cur aure nostras respuis dura preces?

Inge-

Ingeburga.

Mirum hoc videri tibi potest, Princeps, adhuc?
 Quanto Israëlem prosequi cultu patrem,
 Cui dulce vitae munus acceptum fero,
 Amore quanto debeam, quidue hic amor
 Exposcat, ignorare me forsan putas?
 Ego tam benignum, tam pium, et placidum mihi
 Circumuenire fraude non timeam patrem?
 Qua, quaeso, eundem fronte, quo vultu audeam
 Adspicere, natae propriae lusum dolo?

Albertus.

At numquid insons, numquid et dignissimus
 Venia videri debet hic patri dolus,
 Quem struere suasit blandus et potens amor?
 Quis namque nescit, arduum resistere,
 Durumque, amoris quam sit? ardenti proin
 Flammae, Ingeburga, si tamen parem refers,
 Meis quid ultra precibus inflecti negas?

Ingeburga.

Negare amoris feruidas quidem faces
 Nequeo, petitis vero ut accedam tuis,
 Id impetrare non potes. Pietas patri
 Debita repugnat, voto et obsistit tuo.

Albertus.

Ah! Ingeburga, timeo, ne, diutius
 Reiicere nostras si preces pergas, amor
 Tentare quidquam cogat, haud gratum tibi
 Quod sit, quod usquam mentis emotae, sua
 Spe lusus, atque hinc nec sui potens homo
 Tentare possit.

Ingeburga.

Heu! quid infelix ais?
 Quousque te tibi rapit imprudens amor?
 I, vade, non te Principem Albertum amplius
 Agnosco, frontem iam tuam, et vocem horreo.

Alber-

Albertus.

Ah! mitiora, quaeso. Placatum mihi
Ostende vultum. Loquitur, heu! praeceps amor.

Ingeburga.

Hunc ergo, praeceps esse ne possit, doma.

SCENA III.

*Ingeburga. Albertus. Christiernus ad horti cul-
tores laboribus suis occupatos. Ingo horti
praefectus.*

Christiernus.

Quid vos? parata cuncta? iam propius gradum
Rex admouet.

Ingo.

Nil quidem erit in nobis morae.
Veniat, suorum videat, et probet pius
Obsequia.

Christiernus.

Cede nonnihil loco. En, adest.

SCENA III.

*Accedunt Israël. Petrus. Canutus. Carolus.
Nicolaus. Ericus.*

Israël.

Cum iuvene natam video, qua volui via,
Praeisse. Numquid, dicite, hortorum iuuant
Vos gaudia?

Albertus.

Imo maxime iuuat tuus,
Rex alme, quo prosequeris indignum, fauor,
Tuae agere natae dum licet comitem mihi.

C

Inge-

Ingeburga.

Id praedicabat vsque, nec tuam satis,
Adferuit vmquam posse laudari indolem.

Carolus.

(Nunc, quaeso, amice, frontis istius notas
Confidera.

Canutus.

Imo pessimum aduerto dolum,
Sacra latentem sub toga Albertum intueor.)

Christiernus.

Rex, nunc eorum, quaeso, quos tuo labor
Adstringit horto, studia, si lubet, pio
Dignare vultu.

Petrus.

Gramine ex tenero tibi,
Obsequia quo tibi sua praestarent, thronum
Struxere, quem, ni fallor, vt scandas, rogant.

Israël.

Implebo vestras, subditi pii, preces,
Et quem virentem vestra construxit fides,
Thronum occupabo.

Nicolaus.

Vireat hic semper thronus,
Tempore nec vlllo marceat regni vigor,
Quin flore vincat munera hortorum suo.

Canutus.

(Turpem o Sinonem! perfidae heu! vocis sonum.)

Israël.

Agite, huc venite, vestra vt adfectu pari
Studia rependam.

Ingo.

Tenue de nostra penu,
Rex magne, donum hoc, floridam hanc rosam accipe.
Vt illa honore purpurae ardenti rubet,
Sic nostrum amore pectus exardet tui.

Scin-

Scintillat illa, et coeteros longe praeit
Regina. Flores. Grande virtutis tuae.
Sic omnium te Principem decus facit.

Ericus.

Iactare tantos aula Pomonae nequit
Vel umquam honores, Flora nec tantas opes
Ostentat, o Rex, quanta virtutum cohors,
Quas inter omnes eminet benignitas,
Elucet in te.

Carolus.

(O vulpe fallacem magis!)

Israël.

Quo me beatis, innocens donum placet.
Quin iure Regum denotat fortem rosa.
Ut ista namque pungit, et recreat simul;
Sic illi amoris misceant metum, decet.
Adeste, dextram porrigo, haec vobis mei
Sit signum amoris, pignus et maneat, volo.

Ingo.

Rex noster usque viuat, et regat suos!

Nicolaus.

Suo ista firmet vota consensu DEVS!

Ericus.

Stet Israëlis semper immotus thronus!

Albertus.

Rex usque regni praesit, et profit bono.

Petrus.

Haec ut beato vota successu fluant,
Rex magne, nostrum est, qui sacrae intenti rei
Sumus, obsecrare precibus enixis DEVM.

Ingeburga.

O ter beatum ciuibus tantis patrem!

Israël.

Agnosco, amati, mentis addictae indolem,
Proboque, et illud vnicum a vobis peto,

Et opto, vt in data vsque perſtetis fide.
Nunc agite, abite, ſolus hac tanta frui
Amoenitate, et gaudiis horti volo.

SCENA V.

Israël. Canutus et Carolus.

Israël.

Quid demum honore, fare, quid tanto, Israël,
Es adſequutus? floridum tibi thronum
Sternunt, ſuum te Principem, et Regem canunt,
Ad vsque coelum voce te ſua, euehunt,
Inde aduenire quid tibi putas boni?
An te probatum coelitem Regi fore
Hinc arbitraris forſitan, populi leues
Quod blandientis aure captaris ſonos?
Et, ſi reuoluas pondus impendens tibi,
Vnde inueniri cauſſa laetandi queat? —
Sed enim, quis hic? cur trahitis hic lenti moram,
Dum iuſſi abire ſingulos, quid vos tenet?

Canutus.

Ignosce, quod fixerimus iniuſſi pedem.
Sunt, magne Rex, ſunt aliqua, quae ſalua fide
Celare te non poſſumus.

Israël.

Quid hoc rei?

Quod nunciatis ergo, quod fertis malum?

Carolus.

Haud leue periculum, niſi caues, tibi imminet.
Id agitur, vt cogaris Alberto thronum,
Regnique faſces cedere.

Israël.

Alberto? domum

Qui rediit?

Carolus.

O quam falleris, ſui plagas
Repetiſſe ſi videtur Albertus patris!

Rex,

Rex, certiora, quaeso, te doceam, sine,
En! ille, pronus ipse cui faues, sacra
Qui veste ludit, iuuenis Albertum tegit.

Israël.

Quid audio? isthaec vera, quae refers, putem?

Carolus.

Verissima, o Rex. Sat mihi Albertus patet.

Canutus.

Ego quoque habere vix fidem poteram prius,
Sed veritas nunc ipsa deprensa est fatis.

Israël.

Necdum ex stupore spiritum adtonitum lego,
Albertus ergo fraude ne mala petat?

Suscipere curam hunc potuit in suam Petrus?

Carolus.

Huius ministros fraudis, et comites doli
Sturanum et Ericum esse, sat sane id docet,
Quod vterque abisse dicat Albertum procul.

Israël.

Superi! quid hoc? num munera haec Reges manent?

Vos agite, amici, linceo rebellium

Notate motus lumine, ut ne quid mali

Tentare possint. Tegite rem totam interim,

Ne quid patere perfidi aduertant doli.

Cito nunc iubete, moueat huc Petrus gradum.

Canutus.

Volamus ambo, fiat ut iusso fatis.

SCENA VI.

Israël solus.

Haec ista nempe parturit sceptrum bona,

Felicis omen hoc ego regni rear?

Si tam sinistras orta vix secum ferat

Aurora nubes, quis putet diem sequi

Laetum, atque amoenum posse? proh miseras nimis,

Omni timendas iure regnantum vices!
 Colligere molles posse se rofas putant,
 Et vulnerata sentiunt spinas manu.
 I, vade, quisquis regio summum in throno
 Bonum inueniri credis, at time quoque,
 Eius loco ne maximum inuenias malum.

SCENA VII.

Accedit Petrus.

Petrus.

Ad iussa, Princeps, sisto me celerem tua.

Israël.

Accede Praeful, habeo, quae loquar tibi.
 Quanto tibi sim nomine adstrictus, tuis
 Dum capio sceptrum ductibus, noui probe,
 Meminique. Verum, dum mihi oblatum modo
 Thronum occupauit, te mihi addictum magis,
 Et firmiorem credidi fidem fore.

Petrus.

Rex magne, cuius fulmina haec tangunt caput?

Israel.

Tu nempe, Petre, cui loquar, nescis adhuc?

Petrus.

Quid hoc? fidesne fracta me reum facit?
 Quid, quaeso, Rex, quid sceleris admisit Petrus?
 Cur minus eundem fidum, et addictum vocas?
 Quidquid ago, cordis ima quantumuis mei
 Perlustro, nullam sceleris inuenio notam.

Israel.

Latere posse me putas, quem tu sacra
 Sub veste condas, cuius et curam geras?

Petrus.

Quis ille vero? Nil ego quidem mali
 Rei subesse suspicor, minus scio.

Isra-

Israël.

Tu nempe veste contegi Albertum sacra
Nescire, nutu quem regis tuo, queas?

Petrus.

Quid, Rex, quid inquis? serio an dictum hoc rear?
Quis hoc tibi?

Israel.

Ille, cui probe Albertus patet.

Petrus.

Sic ergo, sic me decipi passus fui?
Ignosce, Rex. Ignarus id fecit Petrus,
Quodcumque fecit. Sacra me vestis quoque
Fefellit, illa frontis obtexit notas.
Nonnisi rogatus rebus addixi sacris
Iuuenem, nec vllas furdus audissem preces,
Si veste nossem hac subdolum Albertum tegi.

Israël.

Ignosco, Praeful, quidquid admissum est rei.
Quid mirum, eo si tu quoque, ac ego fui
Errore lapsus? culpa te nulla inficit.
At fare, quaeso, quis, tua Albertum ut tegas
Ope, te rogavit? autor et rei fuit?

Petrus.

Prece Ingeburga pectus inflexit sua,
Haec me rogavit, iuuenis et curam geram.

Israël.

Quid? Ingeburga? filia? o superi boni!
Haec proprium ergo fraude deludit patrem?
Riualis illa suscipit causam mei?
Quid cogitem? — quid sentiam? — fixum fedet,
Quam stupeat orbis, hac die scenam dabo.
Praeful age, nutu Principem obserua tuo,
Quin et vel vnguem a latere discedat, caue.
Mihi relinque coetera.

Petrus.

At si, Rex, tamen —

Israel.

Obsequere, quaeso. Tempore vtendum modo.

ACTUS III.

SCENA I.

*Petrus. Canutus. Carolus.**Petrus.*

Vix tantum, amici, coniici in metum potest,
 Nec tanto, opinor, concuti mentem solet
 Terrore, dirum quem sua adflauit face,
 Flammaque fulmen, quantus adtonitum stupor
 Rapuit, amictu dum sacro Albertum tegi,
 Ex ore Regis audi. O superum fidem!
 Fieri ne id ergo potuit, hos oculos catus
 Vt fallat vmquam, faciat et fucum mihi
 Albertus?

Canutus.

Acri membra perculsum metu,
 Terrore te fuisse correptum graui
 Ad verba Regis, facile crediderim, pater,
 Sed quod maligno fueris inductus dolo,
 Et fraude captus, illud haud mirum putes,
 Oculos fefellit veste mentita meos,
 Pluresque, quin fefellit et Regem quoque.

Petrus.

Cui ergo primo patuit Albertus? cedo!
 Primus latentem quisue detexit dolum?

Carolus.

Ego, verende Praeful, Albertum antea
 Qui sat, superque noueram, caussam ipsemet

Cuius

Cuius tuebar, frontis aduerti notas,
Quin et retexi callidum primus dolum.

Petrus.

Adeone mentem fraudibus promptam gerit
Albertus?

Carolus.

Haud ex indole Alberti hanc rear
Venisse fraudem.

Petrus.

Quem, cedo! artificem putas?

Carolus.

Tectis quis aptum nescit Ericum dolis?
Sturani et quem natus ad fraudes latet?
Hi quando vafri Principem impellunt modis,
Suisque eundem regere consiliis solent,
Quid, praeter istos, aliud expectes, dolos?

Canutus.

Cui iam videri mirum et insolitum queat,
Si, tanta dum audit, obruat Regem stupor?

Petrus.

Atque hunc, amici, reddidi maiorem adhuc,
Multa Ingeburgae me prece inflexum adferens,
Sacros ut inter Principem Albertum legam
Arae ministros.

Canutus.

Hem! quid? Alberti an dolo
Fauet Ingeburga?

Petrus.

Nescio, ignara an rei
Id Ingeburga fecerit, vero an suum
Alberti amore passa sit pectus capi.

Canutus.

Miranda narras, Praesul. Infelix parens,
Tua tibi tantos nata si laqueos struat!

Carolus.

Et forte — Res timore non caret suo.
 Magno Ingeburgam ferri in Albertum suum
 Amore, noui iam diu. Et quid? si sacrum
 Seruire amoris debeat nomen dolo?
 Sed enim vocandus iam modo Albertus, sacris
 Exutus ante vestibus. Rex huc gradum
 Si moueat, illum habere praesentem cupit.

Canutus.

Atque istud ipse munus iniungo mihi.

Petrus.

Bene id, Canute. Sic tuam ostendis fidem.

SCENA II.

Petrus. Carolus.

Carolus.

Seueriorem scena iam vultum induet,
 Et res inanem feria excipiet iocum.
 Alberte, lusus senties poenam tui,
 Quantam aequitatis ipsa deposcit fides.

Petrus.

En tibi! propinquus ipse Rex gradum admouet,
 Et nata, ni decipior, it comes Patri.

SCENA III.

Accedit Israël cum Ingeburga.

Israël.

Rem sane adestis optime in meam. Ast vbi
 Canutus?

Carolus.

Inde, nutum vt expleret tuum,
 Eumque, quem tu iusseras, adduceret
 Abiit, redibit at breui.

Isra-

Israël.

Bene, optime.

Adesto nata, tibi loqui parens cupit.

Ingeburga.

Rex, genitor, edic, facere quid natam velis,
Paterna prompto corde mandata exsequar.

Israël.

Solum, vt reponas vera quaerenti, peto.

Ingeburga.

Quid ergo, quid requiris?

Israël.

Id modo audies.

Dic, illi adesse quando te comitem prius
Iuueni, dicatum sacra quam vestis DEO
Loquitur, volebam, fare, prolixum nimis
An tempus illud, breuius an visum est tibi?

Ingeburga.

Quid ista quaeris? genitor. Haud tuam satis
Percipio mentem.

Israël.

Pergo, vos inter, cedo!

Quaenam fuere mutuae vocis vices?
Sacrisne vester sermo de rebus fuit?
Alia an loquendi sponte se vobis dedit
Occasio?

Ingeburga.

(Eheu! timeo). Voces has tuas

Non capio.

Israël.

Clariora, vis ergo, loquar?

Dic, Ingeburga, non enim dignam amplius
Te, fraudulenta, quam vocem natam, puto.
Edic, dolosa, ritene Albertum tegit
Sacrata vestis? Tene secure putas
Posse huic rebelli prodere illicitas faces?
Indigna, quam vel terra sustineat! tuam.

Sic

Sic ergo patrem petere non horres dolis?
Aptusne tandem videor, o probrum, tibi
Quem sic nefandis, pessimis ludas modis?

Ingeburga.

Parens amate!

Israel.

Desine!

Ingeburga.

Proferre verbum liceat. Ah! vnum modo
En! supplex tibi
Adfundor.

Israel.

Et quid proferes? forsan sacra,
Te nesciisse, sub toga Albertum tegi,
Dices? nefanda! non satis fuerat tibi
Reprimere fraudem pessimam silentio,
Ipsa adiuuabas. Ipsa tu numquid Petrum,
Sacros amatum vt Principem, Albertum tuum
Inter ministros legeret, et cura sua
Tegeret, rogabas perfida, hoc tutus modo
Vt struere nostro posset infidias throno?
Hanc tu parenti gratiam, has refers vices?

Ingeburga.

Ah! genitor, audi fletibus mixtas preces,
Has, quaeso, vultum quae rigant, lacrimas vide.
Nihil negabo; quidquid admissum est rei.
Agnosco culpam, grande detestor nefas,
Quod placida fontes audii Alberti preces,
At non eum, mi genitor, in finem —

Israel.

Nouis

Cumulare primos fraudibus pergis dolos.
Sat est, faceffe, haud saepius ludi velim.
I, vade, iunge perfidam Alberto manum,

Ingeburga.

Pater!

Isra.

Israel.

Parentem me vocare audes adhuc?

Abi hinc, meoque cede conspectu procul.

Agi deinde quid velim tecum, audies.

Ingeburga.

Ergo —

Israel.

Recede, repeto.

Ingeburga.

Vos, Superi boni!

Vos derelictae, quaeso, vos opem date.

SCENA III.

Priores praeter Ingeburgam.

Petrus.

Ah! mitiorem, quaeso, te natae tuae

Ostende, Princeps. Intimas cordis mei

Penetravit eius fletus et dolor fibras.

Carolus.

Peccarit etsi, facile commissum tamen

Meliore posthac indole errorem eluet.

Israel.

Spreuit benignum, quin et impetiit dolis,

Iam nunc seuerum sentiat, videat patrem.

Sed optime ipse huc flectit Albertus gradum.

SCENA V.

Accedunt Albertus, Canutus, Christiernus, Nicolaus, Ericus.

Albertus.

Quid tandem agetur mecum adhuc? quo res cadet?

Nicolaus.

Confide, Princeps, nostra te fides teget.

Isra-

Israel.

Quid video? Princeps: Sueciae dudum plagis
Abiisse te, patriosque credebam lares
Repetisse, quod vel iussa poscebant mea,
Vel ipse facturum esse te, elixi prius.
Num, fare, vere te mihi adstantem intuo?
Quae caussa te moratur? aut quodnam tibi
Adhuc agendum in Suecia negotium
Supereſt? Iterne tam cito abrumpis tuum?
An forſan a me, quod petas, habes adhuc?

Albertus.

Quid, quaeso, tantis quid opus est ambagibus?
Nempe tibi tractae non satis notam morae
Caussam esse credam? proditas nempe haud scio
Amoris, Ingeburga queis pectus meum
Succendit, ipsa quas fouet, faces tibi?

Israel.

Imo ista, Princeps, cuncta ne dubites, scio.
Quin plura, quin grauiora longe istis scio.
Noui ego (loquentem percipe, et voces nota:)
Noui illud intendisse te, natam ut meam,
Infide, partes ducere in tuas queas,
Decepta dextram ut porrigat suam tibi.
At illa culpae iam dabit poenam suae:
Id cogitasse te quoque, edoctus scio,
Quo filiam, si precibus obsistat tuis,
Abripere, neque cogere, ut cedam throno,
Regnoque posses.

Nicolaus.

Perfidas fortis vices!
Quis hos tiranno prodere est ausus dolos?

Albertus.

Egone tanta cogitem? tantis meum
Tu pectus aptum fraudibus putas? Ego,
Ultro furorem, et arma qui posui prius,
Nunc rapere tentem tibi per insidias thronum?

Isra-

Israel.

Alberte, frustra, quod patet cunctis, negas.
 Esto, tua tantos indoles renuat dolos,
 Socii capacem te satis reddunt tui.
 Hos, qui suis te regere consiliis volunt,
 Moneo, vt quiescant, patrio aut cedant solo.

Ericus.

(Haec nempe nobis dicta sit sententia).

Israel.

At te, cui ante gratiam ignaro dedi,
 Nunc iam rebellem iudico, et captum volo.
 Abeo ego, dignam scelere vindictam excoquo.
 Hanc, crede, talem senties, qualem plaga
 Vix vlla vidit.

Albertus.

Nil loqui licet?

Israel.

Nihil.

Canute, curam gerere te capti velim.

Christiernus.

Quid credam ego? num proditam et meam rear
 Mentem Israëli?

Israel.

Crastinam Titan sua
 Vbi nunciarit luce, et intulerit diem,
 Supplicia digna senties. Mecum mei.

SCENA VI.

Albertus. Canutus. Christiernus. Nicolaus.

Ericus.

Christiernus.

Adeo feuerum numquam ego putaueram
 Esse Israëlem posse.

Canu-

Canutus.

Quin clemens satis,
Piusque Rex est Israël, ni quem sua
Bonitate abuti videat. At quis hos, cedo!
Abire quis permittat impunes dolos?

Albertus.

Tu me dolosum dicis? an forsan minus
Ius esse nobis regii sceptri putas?
Regem hunc, vocatus quod sit ad thronum, vocas.
Vocatus aequè numquid Albertus fuit?
Cur iam dolosus, sceptrum dum quaero, audiam?

Albertus.

Ignosce, Princeps. Iura si velles tua
Protegere, aperta id facere deberes via,
Et non latente tendere ad thronum dolo.
Est, crede, Princeps, turpe, probrosum nimis,
Id petere fraude, iure quod posses tuo.

Albertus.

Nostine, acerbam hanc esse doctrinam mihi?
Non ego magistrum, nec ducem vitae volo.

Canutus.

Alberte, sed quam fuerat utilius tibi,
Haec nostra, quam consilia quorundam sequi.

Nicolaus.

Quos hic, Canute, voce quos tangis tua?

Ericus.

Consilia quorum, fare, tu doli arguis?

Canutus.

Sturanus illud scire, et Ericus petit?
Vterque vestrum hos optime norit puto. —
Agenda sed nunc alia. Si lubet, veni,
Princeps, iubenti gerere me morem decet
Regi Israeli.

Albertus.

Quid sibi hoc? quo me trahes?

Canu-

Canutus.

Custodiendos militi captos dari
Solere noris.

Christiernus.

Principem indignis ita
Modis haberi an Rex iubet?

Canutus.

Dictum satis,

Ne plura, Christierne.

Nicolaus.

Quid? minas iacis?

Superbe! quo te tumidus hic rapit furor?

Christiernus.

(Moriar, inultum id esse si patiar nefas).

Ericus.

Quo frueris, Regis nimius elatum fauor
Te reddit, hinc quae dicis, haud potens tui
Loqueris.

Canutus.

Quid istis iurgiis tempus tero?

Ne, quaeso, Princeps, renue regalem sequi
Nutum.

Albertus.

Morari te amplius nolim. Sequor.

Valete! numquam memoria Alberti excidat.

SCENA VII.

Christiernus. Nicolaus. Ericus.

Christiernus.

Crudeliore (vestram ego adpello fidem)
Quis umquam agi rem vidit, audiuit modo?
Et hunc ferocem, barbarum, et Scythia fatum
Sufferre Regem debeam? Busiridi,
Illique, qui falsum igne subiecto bouem
Torruit, et ipsos etiam equos pavit dape

D

Huma-

Humana, honorem, colere quo Reges decet,
Deferre malim, quam ferum et durum hunc queam
Agnosce Regem. Haud inde pacatus furor,
Captum abstrahi quod iussit Albertum, fuit,
Sed duriores, nemo cui vidit parem,
Cruentus exercere vindictam parat.
Quid vos? amici, quaeso, num silentibus
Vobis tyrannus liber, impunis furet?

Nicolaus.

Quid vero agendum? quam viam, cedo! optimam.
Saeuam impedire qua queas rabiem, putas?

Christiernus.

Iuuare nostra an ingruens nox non queat
Consilia?

Nicolaus.

Quae vero illa? dic, mentem explica.

Christiernus.

Quid? regiam si nocte concubia domum
Petamus, et sopore laxatum minis,
Armisque Regem, vt cedat Alberto thronum,
Effugere vitius si manus nostras velit,
Cogamus?

Nicolaus.

At quonam ista perficies modo?

Cubile Regis qua penetrabis via
Ex parte quauis militis cinctum manu?

Christiernus.

Amice, non te id anxium reddat volo.
Nondum Israëli nostra suspecta est fides.
Penetrare ad illum haud arduum hinc erit mihi.

Nicolaus.

Quid interim me facere vis?

Christiernus.

Latebras, velim,
Subeas, vocandus ocius, tuta omnia,
Quieta si reperero.

Nico-

Nicolaus.

Consilium placet.

Ericus.

Vos agite, quidquid lubeat. Ast illud meam,
Vestroque multo certius mentem subit
Consilium.

Christiernus.

Et illud quale?

Ericus.

Non pando id modo.

Quid fuerit actum, crastina ostendet dies.

Abire sed iam tempus hinc omnes iubet.

Valete, laetos non sequens iunget dies.

Christiernus.

Vale. Secunda forte rem geras, precor.

Et nos, amice, ad nostra vertamur quoque.

ACTUS V.

SCENA I.

Nicolaus.

Per noctem opertus integram excubias ago,
Quin ipsum ad usque lucis exortum nouae
Exspecto, rebus rite perspectis, suas
Dum Christiernus me quoque ad partes vocet.
At vel nefandis me, fide abiecta, dolis
Decepit, aut sua ipse spe lusus fuit.
Sed concitatum huc flectit Ericus gradum.
Quid pro salute hic forsitan Alberti egerit,
Scire aueo. Amice, fare, dic, quo te pedes,
Vel vnde?

S C E N A II.

Accedit Ericus.

Ericus.

Mentem gaudio tuam imbue,
Sturane, curas pone, moerorem fuga,
Laeto triumphâ pectore, et plausum cane.

Nicolaus.

Quid tantum, amabo, gaudium creat tibi?
Quid, obsecro, quid facere me laetum queat?
Si capere me vis gaudia, et causam doce.
Absque hac ouare non nisi amentes solent.

Ericus.

Audi ergo, cur te capere laetitiam velim.
Secunda nostris, ipse ut optabam, adfuit
Fortuna coeptis.

Nicolaus.

Inde quid tandem legam?

Quaenam illa, fausto quae coronata adferis
Fauore fortis, coepta?

Ericus.

Iam plura eloquar.

Qui nostra solus usque turbauit suis
Consilia, et vnus maxime Alberto obstitit,
Nobisque, mutus nunc et elinguis iacet.
Id nunc agendum restat, Albertum ut suo
Nihil morati liberemus e specu,
Atque, ut meretur, Sueciae impositum throno
Regem colamus. Sed quid hic filens ades?

Nicolaus.

Heu me! quid istud? Israël caesus iacet?

Ericus.

Et stratus isthac dextera.

Nicolaus.

O tetrum nefas!

Erice, non te sceleris infandi pudet?

Eri-

Ericus.

Praevideram ante, mente quod volui mea,
Facinus probandum neutiquam a vobis fore,
Hinc illud vsque, et sedulo texi, at modo
Re iam peracta quid dolor multus iuuat?

Nicolaus.

Sed vereor, hac vt scandere Albertus via
Velit thronum. Ipse numquid et minimam quoque
Vim vetuit vsque? Quin tuum potius, reor,
Diris vouebit omnibus foedum scelus.

Ericus.

Vim quidem adhiberi vetuit Albertus, scio;
At infcio illo facta quum fuerit, cedo!
Quid prohibet, ipsum Sueciae ad thronum euchi?

Nicolaus.

Sed Israëlem, fare, quo tandem adgredi
Modo, et cruentae tradere, heu! morti, datum est?

Ericus.

Vmbra latebam noctis obtectus diu.
Tandem cubile dum ingredi suum parat,
Profilui, et ante quam, rei quid hoc foret,
Sciret, stupore percitus quum nec loqui
Quid posset, eius ense transfixi latus.
Exanime corpus abdidi, atque abii citus.

Nicolaus.

Tam facile ad ipsas num tibi licuit fores
Penetrare? qui te cerneret, nemo an fuit?
Hic quidem opus arte fuerat. — At Carolus pedem
Huc admouet. Tu, quaeso, si sapias, file.

SCENA III.

Accedit ad priores Carolus.

Carolus.

Quae caussa vestros huc tulit gradus modo?
Negotium aula fors nouum vobis facit?

Ericus.

Nouum, et priore tutius, nobis magis
Salubre, et ipsi patriae vtilius facit.

Carolus.

Quod illud ergo? Scire si tamen licet.

Ericus.

Hesternum nostrum fulminis perterruit
Instar vtriusque pectus, atque eo impulit
Sententia, ambo supplice ut veniam prece
Petere, habeamus mente mutata ratum.
(Fallendus hic est vocibus fictis homo).

Nicolaus.

(Quam promptam hic usque fraudibus mentem gerit).

Carolus.

Animum hunc, amici, tam bene inflexum probo.
Quid namque partes Principis sequi iuuet,
Ipse Israël tegere dum coeli fauor
Videtur?

Ericus.

(Imo, quam bene occisum polus
Tegat, videbis).

Carolus.

Ipfus ad Regem huc gradum
Moueo vocatus. Huic preces vestras feram.

Ericus.

Ain' vocatus aduolas? hodie an tibi
Hoc ille iussum?

Carolus.

Nocte id hesternum dedit.

Ericus.

(Respiro).

Carolus.

Et ecce! regiae patent fores.

Nico-

Nicolaus.

Quid video? viuum an conspicio Regem? sua
Num spe, quod opto, lusus Ericus fuit?

Ericus.

Heu monstra! Num decepit incautum manus?

SCENA III.

Priores. Isrâël in cubili suo primum sedens videtur, dein surgit. Petrus. Canutus.

Israel.

Est nimia, Praeful, ista, qua natam foues,
Pietas. Negavit illa, dum pronam dolis
Adhibuit aurem, et fauit Alberto, patrem,
Et tu paterno perfidam adfectu tua
Pietate dignam censeas? cui iam fidem
Habeam, iuum si nata sic fallit patrem?

Petrus.

At execratur mente contrita nefas,
Quin imo promptum ad omne se poenae genus
Offert, tuo dum liceat adspectu frui.
Rex, parce, quaeso. Candidas audi preces.
Ignosce natae. Cogita, clementiam
Solere in ipso maxime extolli DEO.

Canutus.

Piis calentes Praefulis iungo preces.
Tenero mouere filiae fletu, obsecro.
Perfusa vultum lacrimis, supplex fores
Ante iacet, ipsamque rigat, heu! dolens humum.
Admitte quaeso, flebilem, moestam adspice,
Tuaque clemens gratia adflictam bea.

Israel.

Vestris, amici, precibus id dabo. At sua
Haud se futuram liberam a poena putet.
Age ergo nunc, Canute, moerentem aduoca,
Dein vero et ipse huc veniat Albertus, iube.

Canutus

Tua nil moratus iussa, Rex magne, exsequor.

SCENA V.

Priores praeter Canutum.

Ericus.

Superi, inferique! Siccine, o pudor! meos
Vanos, inanes facere conatus iuuat?
Alter quid egi Scaeuola? infaustam manum!

Israel.

Quos hic subire video conspectum meum?
An Carolus hic?

Carolus.

Vocatus ad nutus adest?

Israel.

At hi suos cur inferunt pedes adhuc?

Carolus.

Ipsam fauere dum tibi coelum vident,
Aliam induere mentem, et Albertum suum
Deferere, totis et tuas defendere
Rex magne, partes viribus fixum ac ratum
Habent, id vnum supplice orantes prece,
Benignitate pro tua vt dolentibus
Veniam patrati tribuere erroris velis.

Nicolaus.

(Abest parum, quin ferio hanc animo petam).

Israel.

Veniane dignos vos putem, videbitis.
Nunc optime in rem video praesentes meam.
Etenim, audietis, vestram in Albertum modo
Quam ferre possit Israël sententiam,
Quodnam subire debeat poenae genus,
Quam prouocatus ipse vindictam expetam.

Petrus.

Nata, en! dolorem praeferens vultu subit.

SCE-

SCENA VI.

Accedit Ingeburga.

Ingeburga.

Ah! patere, sacros, genitor, amplectar pedes.
 Adspice dolorem, lacrimas vide precor.
 Ignosce, quod male cauta patraui nefas.
 Equidem, intueri si grauem, heu! noxam velis,
 Indigna sum, quam fronte digneris tua.
 At, quaeso, poenam, quam voles, natae irroga,
 Quoduis subibo prompta supplicii genus,
 Dum liceat ante patris adspectu frui.

Israël.

Adsurgere, et huius precibus adscribe, ad meum
 Quod tibi venire denuo adspectum datur.
 At inde non te liberam a poena putes.
 Subeunda, crede, proxime haec erit tibi.

Ingeburga.

Quantas tibi, ipsa carior vita parens,
 Dicam, feramque gratias! quo me queam
 Tibi, Praeful, exhibere sat gratam modo?

Petrus.

Gaudeo, iuuare si meae te quid preces
 Potuere, Princeps optima! at poenam tamen —

Ingeburga.

Haud ea timorem mihi facit, subeo lubens.

Israël.

Bene ista. Sed nunc admouet Princeps gradum.

SCENA VII.

Accedit Albertus.

Albertus.

En iussa captus sistor ad tua, Israël.
 Age iam, cruentus quod tibi dictat furor.

Inflige poenam, quam voles. Animo hanc, mihi,
Subire firmo, forti, et inuicto, ratum est.

Ericus.

Miseratio, ira, moeror, et furor meum
Obpugnat, hincque pectus, atque illinc rapit,

Israël.

Alberte, quid tu? fare, tam fortis tibi
Vnde animus?

Albertus.

Illum sanguis heroum dedit,
Fortis, subire fortiter poenam, viri est.

Israël.

At hanc mereri, cuius est? edic! taces?
Quid? iste si poena animus audita cadat?
Alberte, scriptam pagina haec sententiam,
Quam non rearis continet. Tunc hanc, cedo!
Forti subire posse te mente aestimes?

Albertus.

Obfirmo pectus,

Ingeburga.

Heu! quid hic rerum accidet?

Petrus.

Ah, timeo, ne plena ista sit luctu dies.

Albertus.

Age, fare, cartae quis sit istius tenor,

Israël.

Quid? ipse tu me prouocas? Bene. Audies, *)

SCENA VIII.

Ad priores Canutus.

Canutus.

Rex, triste amici nuncio fatum tibi,

Israël.

*) Explicat schedam.

Israel.

Hem! quid sinistri contigit?

Canutus.

Ferme dolor

Vocem loquentis obprimit.

Israel.

Quidquid rei

Acciderit, haud, Canute, me celes, volo,

Canutus.

Heu! Christiernus ense transfixus iacet,

Israel.

Quid? Christiernus casus? ast ubi?

Canutus.

Haud tui

Procul a cubilis foribus id factum reor.

Ita nempe guttae sanguinis crimen notant.

Exanime corpus abditus modo angulus

Condit, recensque vulnus hac primum scelus

Loquitur patratum nocte.

Israel.

Vah, dirum nefas!

Ericus.

(Heu me! quid istud? monstra quae rerum audio?

Non igitur, haec quod foeda aberrarit manus,

Sat fuit? amicum rebus addictum meis

Straui. Itane noctis horror imposuit mihi?)

Israel.

Quis hoc nefandum, fâre, commisit scelus?

Quis regiam, edic, sanguine effuso domum

Temeravit? Autor quis rei infandae fuit?

Canutus.

Hic ipse, magne Rex, adhuc cunctos latet.

Non tamen in aula hunc hospitem omnino rear,

Dum crimini aptum tempus, et locum quoque

Eligere nouit.

Isra.

Israel.

Fac cito, vt miles plagas
Perlustret, in que pessimum inquirat scelus.
Sat magna, qui repererit, hunc merces manet.

Ericus.

Eheu! quietem mihi nefas omnem eripit,
Rapior, peruror, laceror, infandum premor.
Modicam, Canute, neētere haud pigeat moram.
En! quem petit Rex, caedis autorem dabo.
Ego, Christiernus cuius occubuit manu,
Ego ille sum. Tectum esse non potest scelus.

Nicolaus.

Sinistra fata! perdit, heu! omnes fumus.

Carolus.

Huius ego coram Rege causam egi? pudet!

Petrus.

Cruente, quo te pepulit insanus furor,
Vt Christiernum barbarae dares neci?

Israel.

Quo Christiernus scelere te offendit latro,
Vt faeuam in illum stringeres, sicam impius?

Ericus.

Tuum parata haec fida in exitium fuēt.
Te, te volebam petere, te neci dare,
Vt redderem ista liberum Albertum via,
Imponeremque Sueciae solus throno.
At enim fefellit vmbra funestam manum.

Albertus.

Quis, barbare, hoc te facere quis iussit? cedo!
Vim numquid omnem serio vetui.

Ericus.

Scio.

Albertus.

Et hac iuuare me tamen dicis via
Voluisse te? quin cede, non egeo tua
Ope amplius.

Inge-

Ingeburga.

Quas, Coelites, vobis feram
Grates, parentis quod ita texistis caput.

Israel.

Sic ergo, latro perfide, insidias mihi
Non horruisti struere? Sic meum tuus
Tam carum amicum, pessime, obpressit furor?

Ericus.

Te fallis, et tota ipse deflectis via.
Haud Christiernus partibus fauit tuis.
Addictus ille totus Alberto fuit,
Tuoque te spoliare contendit throno.
Nil restat vltra. Cuncta iam feci palam.
Abeo, antra quaero, neminem vt mea inquinem
Crudelitate. O fugere si me ipsum queam!

SCENA VLTIMA.

Priores praeter Ericum.

Israel.

Vade miser! ipsa culpa te plectit fatis.
Videsne nunc, Alberte, quam bonos tuae
Causa patronos, et tui comites doli
Habeas? Id ergo, id agitur, vt, quod ius negat,
Insidiae, et omnes fraudis efficiant modi?

Albertus.

Egone, quod patrauit Ericus, probo?
Sturanus hic testem agere, si velit, potest,
Quam sedulo vim quolibet semper loco
Proscripferim omnem. At, ante quod factum fuit,
Dum me sacrata veste consilio abdidi,
Scio, dolus hic, amoris at dolus fuit.

Ingeburga.

O dura fors! quid pariet hic adhuc dies?

Petrus.

Petrus.

Miserationem iam fere Albertus mouet,
Dum sese amoris passus est laqueis capi.

Israel.

Quicumque, non est liber a poena dolus.

Albertus.

Nil curo. Quoduis prouoco poenae genus.

Israel.

Fortem sat, inuictumque te modo exhibes.

Nil prohibet ergo, quo minus sententiam

Excipere, pagina ista quam tenet, queas.

Hanc Ingeburga praelegat, velim, tibi.

Ingeburga.

Ah! genitor, oro. Supplici parce, alteri

Hoc trade munus:

Israel.

Sola tu hoc obeas, volo.

Ingeburga.

Mouere, quaeso, pedibus adfundor tuis.

Israel.

Leuare, frustra es, uil tuae efficiunt preces.

Haec illa, quam subire te ream volo,

Poenam est. Parentis iussibus morem gere.

Albertus.

Lege, Ingeburga, quidquid hoc folium tenet.

Ex ore multo gratior tuo mihi,

Quaecumque demum fuerit, est sententia.

Ingeburga.

Nil impetro ergo? nil preces valent?

Israel.

Nihil.

Ingeburga.

Legam ergo, carta quod tenet. Quantus dolor!

Alberte, fraudis esse te moris reus.

Genitor amate!

Isra.

Israel.

Perge.

Ingeburga.

Quin natam in tuas

*Voluisse partes trahere te noris meam,
Mibi destinatum rapere quo possis thronum.
Ut ergo culpae sentias poenam tuae,
Offensus hanc ego mihi vindictam expeto.
Parens!*

Israel.

Inanes mitte, quas nectis moras.

Ingeburga.

*Meum, mihiq[ue] debitum mei loco
Conscende, Princeps Sueciae electus thronum,
Tuumque semper, unice addictum tibi
Ama Israel.*

Albertus.

Somnio? an ludor vigil?

Ingeburga.

Vbi sum? fatisne sum mei compos?

Petrus.

Boni

**Superi! quid istud? quae nova hic nobis dies
Spectacula praebet?**

Canutus.

Res mihi meos rapit

Insolita sensus.

Carolus.

Auribus necdum fidem

Habere possum.

Nicolaus.

Corde quid voluam meo?

Israel.

**Miranda vobis numquid haec scena omnibus
Videtur? At vera illa. Discedat stupor.
Me regno, amici, ferio et throno abdicō.**

Dimit-

Dimitte sceptrum, quin mei Albertum loco
 Substituto Regem. Sueciae hunc populi colant.
 Reddo tibi ferrum. Subditos isthoc tege.
 Sontes, rebelles plecte, sed bonos, pios
 Remunerare, protege. Hoc sceptrum tuam
 Ornet manum. Aequa iura praescribe omnibus.
 Prodest timeri, at diligi iuuat magis.
 Ama tuos, et maxime ardorem tuae
 Moderare mentis. Sic tuos felix reges.

Albertus.

Ergone vere sceptrum committis mihi?
 Iniurias sic igitur illatas tibi
 Vlciscere? O quas tibi queam dignos satis
 Referre grates! Vita dum fuerit, tui
 Ero fauoris semper, et doni memor,
 Et vsque nutu dirigam ciues tuo.

Israel.

Ego, senecta quem grauat, solus DEO
 Seruire, nostri habere curam vnam volo.
 Illud peto abs te, nec tibi id durum puto.
 En! Ingeburgam filiam quod ames, scio.
 Parem illa flammam nutrit. Hanc sponsam cape,
 Meique semper viue, dum fueris, memor.

Albertus.

O praemium, ipso mihi throno carum magis?

Ingeburga.

Ah! refero grates, genitor, immensas tibi.

Israel.

Omitte plura. Petere nunc forum iuuat.
 Docendus hanc rem populus, intactam nouo,
 Firmamque semper praestet vt Regi fidem.

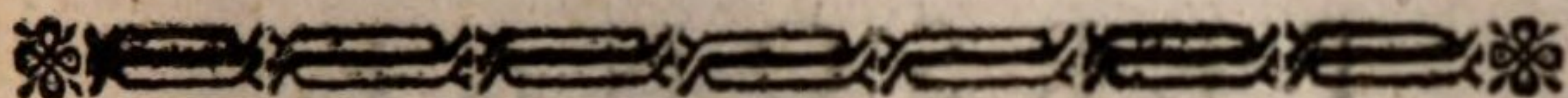
Praesul.

O viuite ambo, Sueciae aeternum decus!

F I N I S.

SIVEN-

SIVENTUS

SINARUM IMPERATOR,

ACTA
LUDIS SOLEMNIBUS.

ARGUMENTUM.

Quanta ex coniugali fide, ac pietate bona nasci soleant, expertus nos docet Siuentus Sinarum Imperator. Conceperat in hunc (qua id ex causa, certi haud quidquam est) populus odium quoddam, atque iram fere haud mitigandam, qua incitatus eundem suis in aedibus expugnatum, non e throno deturbavit modo, verum et tantum in eum furorem exercuit, qui alia nulla re, quam fuso eiusdem sanguine sedari posse videretur. Iamque eo res deuenerat, ut victimae loco caesus occumbere Siuentus deberet, quum Mimia illius coniux singulari fide, et pietate sua id effecit, ut a praesentissimo vitae periculo liberatus, throno quoque restitueretur. Ex histor. orbis descript. P. Ant. Forest. Part. 6.

Scena in urbe Pequinenſi.

E

PER-

PERSONAE.

Siuentus, Sinarum Imperator.

Mimia, illius coniux.

Tisiamus, Siuenti filius.

Taius, Magnus Colaüs.

Xinungus, Mandarinus.

Lineus, Dux.

Tico, Dux.

Changuamus, Dux.

ACTUS I.

SCENA I.

Siuentus Imp. Mimia coniux.

Siuentus.

Omitte plura. Flectere inuietum nequis,
Amata, pectus. Sat tuam et nosco, et probo,
Praestare quam vis coniugi coniux fidem.
At iam, fidelis Mimia, huc ventum est rei,
Consilia nunc vt exsequi haud possim tua.

Mimia.

Ergone coniux, cuius agnoscis fidem,
Nil prorsus impetrare suadendo queat?
Quis tamen, amate, dic, quis insanus nisi
Proprium periculo tam graui exponit caput?
Numquid cauere dum queunt pericula,
Cauenda sunt?

Siuentus

Siuentus.

Sic prorsus. Agnosco probe,
Quam nihil eorum, fida quae suades mihi
Coniux, vocari possit in dubium.

Mimia.

Cedo

Igitur, meis cur obsequi monitis negas?

Siuentus.

Dixi. Bona ista, fera sed nimis modo
Consilia sunt, implere quae tempus vetat.

Mimia.

Cur fera dicis?

Siuentus.

Tene ego ignaram rear,
Quo constituta nostra res nunc sit loco?
Nonne optimates noscitis aduersos mihi?
An studia te fors plebis insanae latent?
Iactasne, nescis, in caput meum minas,
Furore agi, et iam proximum palatio
Adesse vulgus? Idque tam crudum, asperum
Tu voce blanda posse placari putas?
Falleris, amata, nec fatis tibi indoles
Comperta vulgi est. Dira si suo semel
Concepit, haud mox odia dimittit sinu.

Mimia.

Alia ergo te subtrahere funesto via
Discrimini non reue.

Siuentus.

Qua demum?

Mimia.

Fuga.

Siuentus.

Indigna dicis. Fugere non decet virum,
Et Principi tu suadeas, coniux, fugam
Turpem, indecoram, tetricam? O meum prius

Ad vltimam vsque sanguinem guttam dabo,
Quam foedam inuram nomini fugae notam.

Mimia.

Ignobilem illam dixerit nemo fugam,
Qua sceptrum, regnum, et ipsa seruetur salus.

Siuentus.

Et turpis, et muliebris est index metus,

Mimia.

Dabo id tibi, si iure quis poenam timet.
At innocentem poena si premat sinum,
Quis indecoram sanus hanc dicet fugam?

Siuentus.

Si nemo, vel solus ego probrosam voco.

Mimia.

Quid ergo ages?

Siuentus.

Quod Principem et virum decet.
Quaecumque demum se offerant, interrito
Hic obperiri pectore, et, fieri id tamen
Si possit, inde pellere est fixum mala.
Habeo paratum militem, hic sua meum
Virtute quod sperare me iubet fides
Seruata semper haecenus, caput teget.

Mimia.

O care coniux, quaeso, te mihi et tuis
Serua —

Siuentus.

Sile. En! huc natus accelerat gradum.

SCENA II.

Accedit Tisiamus filius.

Tisiamus.

Ah! genitor, actum est. Perditi, heu! omnes sumus,
Nisi pia nobis astra praesidium ferant.

Siuentus.

Siuentus.

Eloquere, nate. Quid times? mentem explica.

Tisiamus.

Ah! nequeo. Saeuus comprimit vocem dolor.

Mimia.

Frena dolorem, nate, quid nimio tuum
Torquere, quid conficere vis luctu sinum?
Loquere, medela quo malo ferri queat.
Cunctando vires namque maiores capit.

Siuentus.

Quod ergo, fili, nuncium adportas mihi?

Tisiamus.

Fatale, acerbum, triste, funestum nimis.

Siuentus.

Quod illud? edic, nil time. Expertum gero
Animum, dolores quosque et aerumnas pati.

Tisiamus.

Aetus furore currit, et fertur frequens
Huc populus, iram lumine et necem vibrat.
Resonat cruentus vndique armorum fragor.
Heu! cor timore palpitat, erinem erigit
Fatalis horror, et fere hanc animam rapit.

Mimia.

Et visus est adesse iam nostras prope
Rebellis aedes populus?

Tisiamus.

Vt limen fere

Iam teneat, ipsam acuate fauitiam duce.

Siuentus.

Quis hic?

Tisiamus.

Taius. Lumina haec testor mea.

Siuentus.

Ergo Colai labor hic est, dominum in suum
Ciues vt atrox moueat, et, capitis quoque

Quem cum periculo tegere deberet sui,
 Non ipse tantum dextera infida petat,
 Verum et rebelli praeferat plebi facem?
 O Sidera! Esse cui putem immotam fidem,
 Si, Theseum quem credidi, mutet suam?
 Taiue! Sic tu principem tegis tuum?
 Vah, perfidum! Hunc tu iubare collustras tuo
 Titan, nec improbum igne comburis caput?

Mimia.

Ne longius te rapiat hic dolor, caue,
 Amate coniux. Potius, ah potius vide,
 Consulere nato qui tuo, et tibi queas.

Siuentus.

Qui consulam, si perfidi euadant duces,
 Quorum mouendam credidi haud vnumquam fidem?

Tisiamus.

Curam salutis, genitor, et tuae et meae
 Geras, piamque protegas matrem, precor.

Mimia.

Haud, mea, opus, vllam faciat vt curam salus,
 Consulere coniux ipsa cui nouit satis.
 Nati, tuique sis memor potius, velim.

Siuentus.

Supereffe sed quis alius auxilii modus
 Possit modo, aut qua nos magis saluem via,
 Quam si rebelles subditos, ducem impium
 Ex hoc fugamus milite adiuti loco?
 Me sequere, nate. Spiritum heroum cape.
 Imbellis haud est dextra, quam matris regit
 Amor, patrisque.

Mimia.

Quid struis? natum quoque,
 Coniux, periculo flebili expones tuum?

Tisiamus.

Quid metuis? En! sat fortis est manus mihi,
 Qua perfidorum premere conatus queam,
 Supplere virtus, quod deest, annis, potest.

Mi-

Mimia.

Quiesce, Vires tempore ostendes suo.

SCENA III.

Accedit Lineus dux.

Lineus.

Discrimini nunc vltimo obiicitur salus,
Princeps, tua, aut iam robore inuicto, est opus,
Premas rebelles, ipse vel ferro cadas,
Oportet. Omni ex parte iam malum imminet.

Siuentus.

Amice, quid tu? fare, rem totam explica.

Lineus.

Adtende, paucis cardinem rei dabo.
Nam longiorem tempus haud patitur moram.
Populus furore pectora incensus duce
Tuam Taiuo feruide obpugnat domum,
Et, quum morari perfidum haud quisquam queat,
Nequit vetari, vt tecta non penetret quoque.
Nec multum abibit temporis credo, et sua
Infandus hoc in te arma conuertet loco.

Siuentus.

Quid ergo agendum? quaeso, quid suades mihi?

Lineus.

Quid aliud, ac vt viribus populo et duci
Totis resistas?

Siuentus.

Optime monitum sequor.

Age, miles vt se sistat ad pugnam, iube.
Fixum est, rebellem premere, queis decet, modis
Populum, imperantis sentiat ferox manum.

Tisiamus.

An me quoque arma sumere, o parens, iubes?

Siuentus.

Dilecte fili, metuo, vt armorum vfui
Par tua fit aetas, ante te volui quidem
Capere arma, verum id alia nunc ratio vetat,
Quiesce nate.

Tifiamus.

Ne time, dulcis parens,
Par edomandis sum rebellibus fatis.
Noui vibrare spicula, et ferrum quoque
Forti rotare, iuuenis vt videar, manu.

Mimia.

Ergo, vbi monenti coniugi faciles negas
Aures dare, hinc iam cedo, fed noua tuae
Vigil faluti confulam coniux via.
Vt cedat hinc et filius mecum, dabis?

Siuentus.

Cedat, pater ne pereat et natus fimul.

Lineus.

Ad iuffa Martis inclita hic pubes adefl,
Quae pro falute viuit et moritur tua.

Mimia.

Age iam, cruento, nate, cedamus loco.
Valeto coniux. Tu, precor, curam gere,
Linee, ne quid coniugi obuেনiat mali.

Tifiamus.

Ergo paterno a latere diueller? parens =

Siuentus.

I perge, nate mi.

Tifiamus.

Vale, ah, femper vale!

SCE.

SCENA III.

Siuentus. Lineus. Taius. Xinungus.

Tico. Changuamus.

Taius. *)

Me, me sequantur singuli, domum occupo,
Haud fugiet vltra e retibus nostris fera.

Lineus.

Audin' tumultum?

Siuentus.

Huc miles, o nostrum decus,
Et vna spes! nunc iam fidem addictam doce.
Abige rebelles aedibus nostris prœcul,
Fortisque summum protege imperii caput.

Tico. **)

Adeste, adeste, iam prope in portu sumus.

Siuentus.

Age, arma prome miles, et celeri manu
Emitte tela.

Changuamus. ***)

Huc ruite veloce impetu,
Cauete, vestras vllus effugiat manus. †)

Siuentus.

Age, age, trucida perfidos, macta, feri. ††)

SCENA V.

Priores Personae. Ad finem pugnae, dum Siuenti milites cedere incipiunt.

Siuentus.

Ignave, vecors, quo fugis? — Siste, heu mane!

E 5

Tai-

*) Intra scenam.

**) Intra scenam.

***) Intra scenam.

†) Erumpant.

††) Fit conflictus brevis.

Taius.

Clamare cessa, desine, haud quidquam efficis.

Siuentus.

Iniqua fors!

Taius.

Quid arguis fortis vices?

Dudum experiri tanta debebas mala.

Siuentus.

Quid? tu, cruento proditor, doli artifex,
Tu, quem trifulca iam diu peti face
Oportuit, qui Sisypho similes dare
Poenas mereris, stygia quem palus decet,
Tu loqueris, et praesente me, turpis latro,
Vel hiscere audes? Haecne, quam debes mihi,
In fame monstrum, an ista iurata est fides?

Taius.

Indulgeo, quae loqueris haud compos tui,
Siuente, verba nimius haec tuo elicit
Ex corde maeror, quo tibi ablatum doles,
Raptumque culpa ex propria imperii decus.

Siuentus.

Nefanda quin perfidia, mendaces doli,
Graviora longe qui mererentur probra,
Queis principem, queis Imperatorem haec tenus
Fallere solebas tuum, ita me cogunt loqui.

Taius.

Haud aequus es, dum perfidam hanc mentem putas.
Nosti ipse, quam pro munere iniuncto mihi
Incumbat, ut, quo possit id fieri modo,
Adtentus usque plebis inuigilem bono.
Quumque illa se saluam esse non posse, aestimet,
Te nisi paterno videat exutum throno,
Numquid monentem debui plebem sequi?

Xinungus.

Nec est, iniquis forte quod populum modis
Egisse tecum somnies. Nam qui tuae

Conf-

Considerare sedulo vitae modum
Voluerit, ille id maxime mirabitur,
Quod sustinere tamdiu inuisum nimis,
Sceptro, thronoque semper vtentem male
Potuerit.

Siuentus.

Hem! quid? vah! tace emissus styge
Coluber, tuumque his adgredi dominum, caue,
Aut dignam, inermis sim licet, poenam exigo.

Changuamus.

Modum furori pone, Siuente. An tuam
Vitam esse nescis manibus in nostris sitam?
Caue, ita loquaris ducibus, et dominis tuis,
Siuente, ni sentire coniunctum velis
Ipfus furorem.

Siuentus.

Grauior an potest adhuc
Excogitari barbaro a Scytha furor,
Quam quem paterno sentio eiectus throno?

Tico.

Benignitas est nostra, quod viuas adhuc.
Hac noli abuti, aut, iacere si pergas probra,
Hoc quoque dolebis munus ereptum tibi.

Siuentus.

Heu! quo referuor? Siccine, ad nutum meum
Qui modo pauebant, iura praescribunt mihi?

Taiuus.

Desiste. Agenda sed super nobis modo
Sunt alia. Changuame, tu reliquum mone
Populum, frequens in publicum vt veniat forum.
Videat tirannum sede deiectum sua.
Xinunge, curam tu interim capti geris.
Huc Tico mecum.

Siuentus.

Dira quo fors me rapit?

SCE.

SCENA VI.

Xinungus solus.

Atque ita furenti denique est factum fatis
 Populo, paterno nunc throno pulsus iacet
 Siuentus. Ast me cura iam grauior premit,
 Negotiumque. Principe, en! thronus vacat.
 Illustre me nobilitat et decorat genus,
 Et populus ipse, vt video, me magni aestimat,
 Quid? si relictum vindicem thronum mihi?
 Si maxime, ad quod conferam vires meas,
 Vita exuatur ipse Siuentus sua,
 Si bella, quam depereo, cui meos diu
 Sacraui amores, Mimia obtingat mihi?
 Non modica nostram spes subit mentem, fore,
 Calida vt secundo vota successu fluant.
 At Mimiam quo forsitan inueniam loco?
 Hanc certiore quippe praeprimis mei,
 Ne fallat astus, facere consilii decet.
 Quocumque demum lateat abstrusa angulo,
 Eruiere certum est. Foemina est, facile haec meam
 (Spes certa fulget) poterit in partem trahi.
 O quam nitetis splendido excelsus throno,
 Xinunge, coniux tanta si stipet latus!

ACTUS II.

SCENA I.

*Mimia. Tisiamus. Lineus. Ex diuersa
 parte prodeunt.*

Mimia.

Superi! quid istud? video Lineum?

Lineus.

Meos

An celsa vere Mimia adspectus subit?

Tisia-

Tisiamus.

Res mira! amicum cernere an coram datur?

Mimia.

Quae, fare, in istum ratio te locum tulit?

Lineus.

Necessitas. Sed illud admiror magis,
Quod audeas hoc usque versari loco,
Plena ubi periculis cuncta, securum nihil?

Mimia.

Cur hoc? amice. Quae mihi pericula
Hic tu timenda dicis? effare, obsecro.

Tisiamus.

An acta iam res? alea an cecidit male?

Lineus.

Quia pessime, nec vlla iam superest salus.
Praevaluit atrox perduellium cohors,
Tecta superavit aedium, ac demum atria
Penetrauit ipsa, vulnera et mortem ferens.

Mimia.

Oppressa sed rebellis est numquid cohors?
Numquid furentis impetus vestris fuit
Infractus armis?

Lineus.

Fractus o utinam foret!

Sed nec quid vlllo robore armorum, nihil
Vel viribus, vel Martia effectum est manu,
Coeco furori, vique cedendum fuit,
Siuentus ipse perfidum in laqueos ruit,
Non aliter, ac primo ipse venantum minas,
Irasque ridet, et suos magno petit
Hostes furore tumidus, iratus leo,
Dein tamen eorum fessus in manus venit.

Mimia.

Quid loquere? captus ergo Siuentus gemit?

Line-

Lineus.

Gemit, et dolorem facere quod summum potest,
Spes liberandi Principem nulla amplius
Videtur adfulgere.

Tisiamus.

Vah miserum patrem!

O qui iuuare, qui tuam aerumnam tibi
Leuare possim! Si tua haec saltem mala
Perferre tecum, et esse captius queam! —
Heu me! morari hic nequeo. —

Mimia.

Quo, nate, hinc fugis?

Tisiamus.

Eo, quo amor me, sancta quo pietas rapit.
Nolim ego paterno vivere immunis malo.

Mimia.

Quiesce, non iuuabis hoc patrem modo.
Te liberum esse pater, et incolumem cupit.
At tu quid isthic? illa quae necessitas,
Quae solum et vnum hunc petere te iussit locum?

Lineus.

Dixi, iuuare Principem haud vltra meum
Datum est, et hinc ipse mihi consului fuga.

Mimia.

Infide, Principem ergo sic decuit tuum
Negligere, sic deserere? Mendacem, impium
Vah proditorem! Vade, abi leuior Noto,
Vertumno, et ipso Proteo inconstans magis!
It, perge, vitam Principi tuo rape,
Aut si tuae id fors esse perfidiae iatis
Nondum videtur, me tuo quoque immola,
Perfide, furori.

Tisiamus.

Quid, age, quid nectis moras?

Deserere si patrem esse non ducis nefas,
Nec crimen, et si filium prodas, erit.

Age

Age iam, parenti filium, et nato patrem
Adiunge, vtrumque, si lubet, vita exue.

Lineus.

Ah! Principes. Haud aequa, quae infertis mihi,
Conuitia haec sunt, conscium testor polum,
Gero innocentem sceleris adficti sinum.
Fateor, reliqui Principem meum, ast eo
Illum reliqui tempore, haud vllam amplius
Dum liberandi hunc esse spem vidi super.
Fugi ergo, quo sic alia et incerta minus,
Si forte detur, Principi prosum via.

Mimia.

Timeo, vt habenda sit tuis verbis fides.

Lineus.

Detrudat imam hoc fulmine ad stygem caput,
Si mente sermo discrepet nostra, Tonans.

Mimia.

Adhucne te ergo coniugi addictum putem?
Tuamne demonstrabis ad nutum fidem?

Lineus.

Iuratus id promitto. Vis sparsum legam,
Et denuo armem militem? vis, vt suo
Vel fraude vel vi principem reddam throno?

Mimia.

Ipsa, meliora quae putes factu, vide.
Commendo curae pignus hoc tuae interim,
Serua illud, omni protege a periculo,
Suisque saluum redde temporibus mihi.
Ego pro salute coniugis quidquam mei
Tentabo, vade, et, quam potes, celerrime
Absconde natum, iam propinquantes mihi
Quosdam videre videor.

Tisiamus.

Ah, mater!

Mimia.

Mimia.

Tace

Potius, valeque nate. Non aberis diu.

Lineus.

Mandato abimus obsequuturi tuo.

Mimia.

Me pariter isthoc, nolo, quis videat loco.

SCENA II.

Changuamus. Xinungus.

Changuamus.

Amice, quo te, fare, tam cito abripis?

Cur illa fixo lumine adspectas loca?

Sollicita mentem cura quae mordet tuam?

Xinungus.

Ah! nulla. Quaeso, amice, ne diutius

Hoc me morare aut detine inuitum loco.

(Heu me! videbam Mimiam, at celeri nimis
Erepta nostris denuo est oculis fuga).

Sine me —

Changuamus.

Quid?

Xinungus.

Hinc abire.

Changuamus.

Non sino, tuum

Grauiore pectus, video, nunc cura premi,

Atque hinc amico fidus adhistam, decet,

Solatioque, quo queo, afflictum leuem.

Xinungus.

(O quam molesta prorsus haec humanitas!)

Dixi utique, nulla penitus hanc mentem grauât

Cura, illud vnum, solum id a te nunc peto,

Vt hinc abire liberum tandem finas.

Chan-

Changuamus.

Quamquam repugnes, pandere et curam neges,
Te tamen, amice, video turbatum nimis,
Atque inde, te deferere non licet mihi.

Xinungus.

(O, ut molestum hunc inferi secum auferant!
Quo forte nunc se Mimia abscondet loco?)

Changuamus.

Quid loquere?

Xinungus.

Amicum te mihi durum exhibes.

Changuamus.

Sed sedulum. Esse te modo hic mecum decet.
Etenim Taius ipse se sistet breui,
Populo videndum Principem exutum throno
Daturus, omnes ille praesentes cupit
Proceres. Et ecce! iam pedem huc ipse mouet.

Xinungus.

Iniqua votis usque fors nimium meis!

SCENA III.

Ad priores, Taius. Siuentus. Tico. Populus.

Taius.

Amice, dic, vocatus an populus? frequens
An aduolare visus? iniuncto tibi,
Eloquere, rite muneri est factum satis?

Changuamus.

Ad iussa. Partes strenue impleui meas.
Adest vocatus populus, atque ardens petit
Dominum videre patrio eiecium throno.

Taius.

Atque huic volo ipsi facere iam voto satis.

F

Siuen-

Siuentus.

Sic ergo vulgi lusui exponor mei?
O nimium iniqua fidera, o coelum ferox!
Non sit, mea me fede deiectum, fatis?
Pariterne fiam plebis infidae iocus?

Taius.

Siuente, frustra id quereris, et fero nimis,
Peraeta res est, iam quiescendum tibi.

Siuentus.

Proh fata!

Taius.

Adesto popule, Siuentum vide.
Tuum superbis ante calcavit caput
Hic pedibus, hic et asperis te exercuit,
Id, quod dolebas saepe, sed frustra, modis.
Nunc quoniam id a te mihi datum est negotii,
Deiectus adstat hic suo per me throno.
Hunc adspice, atque num tuo factum fatis
Ita sit petito, iudica, et meum boni
Consule laborem, semper addictum tibi.

Siuentus.

Adesto plebs infida, vos duces quoque!
Adsint rebelles subditi, quosquos suo
Excelsa China nutrit indignos sinu.
Me conspicientur, et quid indomitus queat,
Quoue rapiatur perfidae mentis furor,
In me legant. En! ille, qui sceptro potens
Mea tuebar antea ciues manu,
Qui pro salute patriae pericula
Non horrui, nunc praemii in locum meo
Fas omne contra iaceo deiectus throno.
Hunc, popule, tu vide, atque an infidum mihi,
An et rebellem, an efferum, et durum fatis.
Monstraris, an Taius hic quid omiserit,
Quo perfidum se, quoue crudelem probet,
Perpende,

Chan-

Changuamus.

Tu, ne his prouoces nostram magis
Iram, et furorem plebis accendas, caue.

Tico.

Quid multa? Plebis ore iam pauca haec tuis
Repono verbis. Gaudet eiectum tua
Te sede, quam furore vesano diu
Satis inquinabas haecenus.

Siuentus.

Mendacia

Inulta ne sint ista, tu coelum dabis.

Tico.

Contra Colaüs quod sua fecit manu,
Prudentiaque gessit, id laudat, probat.
Vitam relinquit huius arbitrio tuam
Pariter. Tuam hic si voluerit mortem, **volet**
Et ipse. Si vitae ille maluerit tibi
Donare munus, donat et populus quoque.

Taius.

Est nimius iste, quem mihi tribuis fauor,
Sed vtar illo pro tuo et patriae bono. *)
At quid tumultus iste, quid strepitus notat?

Changuamus.

Increscit ardor, arma, ni fallor, sonant.

Taius.

Age, Changuame, curre, saeuumque ocus,
Si fuerit excitatus, exstingue impetum.

Changuamus.

Eo. Quisquis istas mouerit turbas, luet.
Tu popule, mecum.

*) Fit tumultus et armorum strepitus.

SCENA III.

Priores praeter Changuamum, et Lineus.

Xinungus.

— — — — — Forte per tuos adhuc
Mouere tentas impetum captus nouum,
Vt perditum vi denuo inuadas thronum?

Lineus. *)

Pugnate, forti eripite Siuentum manu.

Taius.

Vera esse verba, clamor hic probat, tua,
Xinunge, vos venite iam mecum duces,
Frangamus vna hunc impetum insanum manu.
Stricto domemus perfidos ferro viros.

Tico.

Tibi, Colae, socius accedo lubens.
Tuum tuebor dextera armata caput.

Taius.

Huc igitur —

SCENA V.

Ad priores Changuamus, qui adducit Lineum.

Changuamus.

— — — — — Hem, Colae, quo flectis gradum.

Taius.

In perduelles, pessimos, truces ruo.

Changuamus.

Furore iam non amplius tanto est opus.
En! tibi tumultus sisto vefani caput.
Collegit iste militem ex fuga, atque eo
Adiectus arma sumsit, vt reddat suo
Per fas, nefasque principem inuisum throno.

Sed

*) Intra scenam.

Sed enim repressus robore est nostro furor,
Lineus ipse vinculis strictus gemit?

Siuentus.

Linee amice, qualis adpares mihi?
Remunerari o vt tuam possim fidem!

Taius.

Quid istud? hem! Linee, tu populum et duces
Iterum scelesto petere tu ferro audeas?

Lineus.

Fecisse non piget ea, quae suasit fides.
Nec perfidum me, nec tibi credas parem.

Taius.

Haec tu ligatus, iuris et factus mei?

SCENA VI.

Adcurrit ad priores Tisiamus.

Tisiamus.

Quoniam, heu! Lineum forsitan inueniam loco?
Quid hoc? parentem an intuo? Salue, o parens
Dilecte, quam me tua beat praesentia!

Lineus.

Periimus.

Tisiamus.

Hem! num video Lineum quoque?
Sed tu quid hos inter agis?

Siuentus.

O dulcis mei

Pars, nate, cordis! ambo captiui sumus.
Fortuna nec te melior, o fili, manet.

Taius.

Ita bene. Iam nunc teneo cum catulo feram.
Effugere iam ne dexteram haec nostram queat,
Mox abstrahenda hinc, atque diuersis locis
Custodienda est, agite, vos gressum meum
Mox premite, consequantur et capti quoque.

SICENA VII.

*Xinungus, dein Mimia sub habitu et veste
Bonzii Popae.*

Xinungus.

Abite. Maius me premit negotium.
A Changuamo liber effectus modo,
Quod cogitavi iam prius, tandem exsequar.
Quaerenda vero Mimia inprimis mihi est.
Huc ergo —

Mimia.

Amice, fare, quo flectis gradum?

Xinungus.

Consilia, vah! quis denuo inuertit mea?
Quid illud ad te?

Mimia.

Mimiam inquiris, puto.
Etenim hunc propinquus vocis excepit sonum.
Illam inuenire sed modo haud poteris. Scio
Vbi sit.

Xinungus.

Cedo ergo!

Mimia.

Facile non est, quod petis,
Amice, sed si te mihi facilem quoque
Praebueris, illi quo loqui possis, dabo.

Xinungus.

Quid poscis ergo?

Mimia.

Scio ego, commissum tuae
Captum esse curae Principem, huic per te loqui.
Si liceat vni, Mimiam tibi quoque
Dabo videndam.

Xinungus.

Rem nimis grauem expetis.

Quid?

Quid? si latente tutus euadat via,
Quem maxime vnus omnium occisum vole?

Mimia.

Nil est timendum. Bonzii obstringo fidem.

Xinungus.

Dabo illud. (Heu! amata, quo mentem abripis?)
Sed tu tui esto, moneo, promissi memor,
Illudque adimple, quam potes celerrime.
Res vrget.

Mimia.

Omni liberum cura volo.

Xinungus.

Abeo ergo, tu me sequere.

Mimia.

Nil haerens tuos.

Obseruo gressus. (Eia! succedit dolus).

ACTUS III.

SCENA I.

Siuentus solus.

Quousque tandem iniqua me premes adhuc
Fortuna? nostra quamdiu infando mala
Adhuc grauabis pondere illudens mihi?
Hic iaceo, saeua hic forte depressus gemo.
Hic Imperator ille, qui quondam suo
Chinae potentes terruit sceptro plagas,
Quem summo honore, non fui ciues modo,
Verum et propingui prosequi, atque ipsi externi
Aequae timere, ac colere certabant prius,
Qui non Eoum modo, sed occiduum quoque
Splendore sceptri litus impleuit sui,
Hic Imperator spretus, et lusus iacet.

Et quum niteret antea excelsus throno,
 Nunc aede contra clausus angusta gemit.
 Sed iste nempe fortis infandae est modus.
 Quos ante ad altos extulit fauens gradus,
 Hos nunc ad ima mergit, et furens premit,
 Non sic praealta turrium aut montum iuga
 Sua tremendum fulmen infestat face,
 Vt purpurato Principem elatum throno
 Sors dira iniquis vexat et torquet modis.
 At enim furenti haud sufficit forti, meum
 Fas omne contra premere folius caput,
 Sed vexat, vrget et meos, et, quem pium
 Hucusque amicum semper expertus fui,
 Lineum, et ipsum filium dulcissimum
 Necdum capacem sceleris infandum premit.
 Imo et, fideles ante quos habui, duces,
 Iam perduelles, barbaros, hostes facit.
 Plebem haud morabor, illa mobilior Noto est,
 Dum subito amatos odit, exosos amat.
 Quis dabit acerbis inter aerumnas mihi
 Leuamen? haec leuare quis poterit mala?

SCENA II.

Accedunt Tisiamus, et Lineus.

Siuentus.

Sed enim, quis haud speratus adspectum subit?
 An cerno natum? an video Lineum quoque?

Tisiamus.

Care pater, haud te fallis. En! natum tuum,
 Vnaque Lineum vsque deuotum tibi.
 Patere, paternam vt osculo venerer manum.
 Ah! genitor!

Siuentus.

O mi nate, dimidium mei!
 Amice, tu quid haesitas? pando, en! tibi

Brachia,

Brachia, age, nil moratus in sinum inuola.
Veni, o leuamen vnicum in nostro malo.

Lineus.

Si uente, quantus recreat indignum fauor!

Si uentus.

Quis huc eundi copiam vobis dedit?

Tisiamus.

Multa Colaum denique inflexi prece,
Vt te videndi copiam nobis daret.

Si uentus.

Id ergo saltem perfidus folatii
Tribuit parenti, vt, antequam occumbat nece,
Videre amicum, et filium possit suum?

Tisiamus.

Quid loquere? amate genitor, ah cessa, obsecro,
Nec mentione mortis hunc terre sinum.
Tu namque si moriare, si pereas, tuus,
O genitor, ultra viuere haud natus potest.

Si uentus.

Tu uiue, nate, solus atque unus parens
Sortis nefandae victima, et lusus cadet.

Lineus.

Conficere noli, quaeso, tam graui tuum
Dolore pectus. Aequior forsan tuis
Fortuna rebus fiet, et clemens magis.

Si uentus.

Incommoda haec tu posse mutari putas?

Lineus.

Quidni? omne numquid plebis ex odio malum
Hoc manat? Atque haec facile quam mutet sinum,
Quis nescit, aura cum sit inconstans magis?

Si uentus.

Similem esse plebem Proteo, noui satis,
At noui et hoc, ad odia quod semper magis
Inclinet, atque amore culcato femel

Vix eius ullam denuo admittat facem.
 Amice, frustra erigere me tuo studes
 Sermone. Id oro potius, hoc vnum peto,
 Veniam petenti tribue, quod tuum quoque
 In tanta praeceps egerim caput mala,
 Me propter has quod debeas pati vices.
 Amice, testor conscium cordis polum.
 Aerumna torquet me mea, at magis tua.

Linus.

Princeps!

Siuentus.

Omitte Principis nomen. Iocum.
 Potius pudendum fortis, et probrum voca.

Linus.

O nimium acerba fata! proh maestas vices!
 Excogitari an ergo non possit modus,
 Quo te iuuare, dulcis o Princeps, queam?

Tisiamus.

Heu dura fors, quam grauitur immeritos premis!

Siuentus.

O nate, quo forte tua quo fugit parens?

Tisiamus.

Ah! vulnus auges, dum vocas matrem, pater.
 Ignoro, quonam abierit. Huic uni meam
 Vitam, et salutem credidit, dicens simul,
 Se cogitare quidpiam, quod nos tamen
 Voluit latere.

Siuentus.

Mimia o dulcis mihi,
 O cara coniux! o tuos saltem queam
 Videre vultus ante, quam mortem obpeto.

Linus.

Confide, se meliora monstrabunt adhuc
 Fata tibi.

Siuentus.

Sed quam timeo, ne speres male!

SCE-

SCENA III.

Accedit Xinungus.

Xinungus.

Cessate, vestro facite sermoni modum;
Eoque flectite, vnde venistis, pedem.

Lineus.

Cur id? Quis hoc abire nos iubet loco?

Tisiamus.

Solatium quis durus hoc mihi inuidet?
Diutiusque me patri loqui, vetat?

Xinungus.

Adest, petitque Bonzius capto loqui.

Siuentus.

Agite ergo, fili, amice, me solum mihi
Relinquire hic, et Bonzio.

Tisiamus.

Ergo iam vale,

Amate, care, dulcis o nimum parens!

Te seruet vsque sospitem, incolumem polus!

Siuentus.

Valeto nate, et dira si forsan patrem
Mors rapiat, hunc cineribus in suis ama,
Tu vero, amice, sospes et diu vale,
Et, quem tegebas inclita viuum fide,
Hunc, mortuus si fuerit, aeterno tibi
Amore strictum pectore et sinu fove.

Lineus.

Heu! verba defunt. Inclite o Princeps, vale!
Possim, o, mea te reddere incolumem fide!

Siuentus.

O nostra tantum salua si coniux foret,
Haec facile, quamuis graua, perferrem mala!

SCE.

SCENA III.

Siuentus. *Mimia sub veste Bonzii.*

Mimia.

Siuente princeps, faustus vt viuas, velim.

Siuentus.

Quid loquere? num, lufurus immeritum, venis,
Dum principem me, fede deiectum, vocas?

Mimia.

En tibi salutem a Rege coelorum fero.

Siuentus.

Quam tu salutem? an illa fit forsan falus,
Dum captus, et contemptus, et lufus gemo?

Mimia.

Atqui huc ego illum confero in finem gradum,
Vt, mihi monenti gerere fi morem velis,
Haec, quae pati insons cogeris, leuem mala.

Siuentus.

Quae, fare, quae te ratio clementem facit?

Mimia.

Memori reuoluo mecum adhuc tacitus finu,
Quam fueris aptus publicae, in folio fedens,
Et iura nostris finibus fcribens, rei,
Dumque ita nefandis video te preffum modis,
Nequeo ego, mitis quin tuae indoleam vici,
Et tua leuare, qua datur, ftudeam mala.

Siuentus.

Et qua mederi tu voles malis via?

Mimia.

Dicam, at silentii cautus vt ferues fidem,
Exposco.

Siuentus.

Et iftam iam tibi datam puta.

Mimia.

En! me volente vacuus hic omni arbitro

Locus

Locus est, nec ipfas quispiam obseruat fores.
Hinc ergo, si vis ipse, iam liber potes
Abire mecum, dumque res aliam induat
Frontem, latere in aedibus procul sitis.

Siuentus.

Vis igitur, hinc veloce vt abripiar fuga?
Amice, verba perdis, haud meam potes
Mouere mentem, turpem vt hanc prendam viam.

Mimia.

Quid igitur hic, quid solus incipies rei
Sic destitutus?

Siuentus.

Fortiter possum mori.
Nec plura posco, veniat et meum hauriat
Calybs cruentus sanguinem, intrepidus dabo.

Mimia.

Ergo nec amore coniugis fugies tuae?

Siuentus.

Seruabit illam placidus incolumem polus,
Mihi statutum est, fata si volent, mori.
Cessa, recede, fabulam furdo canis.

Mimia.

Bona ergo durus verba dum negas sequi,
Alia via vtar, huc cito, huc mecum veni.

Siuentus.

Quid istud? an tu facere vim paras mihi?
Vrgere cessa, suadeo.

Mimia.

Haud cesso, veni.

Siuentus.

Desiste, faxim, vi tua efficias nihil.

SCE-

SCENA V.

Ad priores Taius. Changuamus. Tico.

Taius.

Quis clamor iste? Changuame tu viam
Praeclude turpi, quam potes citus, fugae.

Changuamus.

Quo tenditis vos? sistite infandi gradum,
Aut sentietis dexterarum vires meae.

Mimia.

Heu! destitutus est suo euentu dolus.

Taius.

Quid video? vah! quae monstra se mihi offerunt?
Siuentus hoc cum Bonzio fugam parat?
Insane, munus an tuum hoc a te petit,
Vt, quos potestas publica, et nutus ducum
Custodiendos censet, arbitrio tuo,
Tuaque sponte ex carcere aducas suo?

SCENA VI.

Accedit Xinungus ex alia parte.

Xinungus.

Quis subitus hoc tumultus exortus loco est?
Quid hoc? Colaui ipse num praesens adest?

Taius.

Adest, et illud, crede, miratur, fugae,
Custode te, patuisse Siuento locum,
Et Bonzio.

Xinungus.

Quid? Bonzius parauerit
Fugam? Scelesti, num data haec mihi fides?
Numquid timendum a te esse dicebas nihil? —
At timeo, ne Siuentus hunc coegerit,
Taius, tutum faceret vt fugae locum.

Tico.

Tico.

Quicumque demum fuerit is modus, reus
Siuentus est eum Bonzio, hinc norit suam
Dictare poenam vtrique, qui populum tegit,
Colaus.

Mimia.

Illam ferre si tamen decet,
Ego sustinebo.

Changuamus.

Ferre num deceat, rogas?
Coactus illam, sponte si nolis, feres.

Tico.

Siuente, quid mutus ades? hem! sententia
Quae corde surgit, ista dum vides, tuo?

Siuentus.

Illam quidem imo condere in sinu iuuat.
(Data nempe stringit me fides,) quidquid lubet,
Perficite, mentem id anxiam haud reddit meam.

Tico.

Adhuc superbos spiritus animo foues?
Sed enim residet iam breui insanus tumor,
Vbi acriora senties.

Siuentus.

Sperno minas.

Tico.

At opere si complentur?

Siuentus.

Id temno quoque.

Tico.

Colae, digna ambobus, et dira excoque
Supplicia, queis fugam ambo tentatam luant.

Taius.

Agam, aequiora visa quae fuerint mihi.
Vos, agite, vos vtrumque vobiscum reum
Abducite, et me linquite hoc solum loco.

SCE.

SCENA VII.

Taius solus.

Quid iam, Taiue, statuis? en laqueis habes
 Feras opimas, nobiles strictas tuis.
 Securus has mactare, si velis, potes,
 Atque ita supremum Sinici imperii decus
 Tibi vindicare, numquid excelsus thronus,
 Et purpurae te splendor, et throni capit? —
 Abeste vana nomina, et splendens nihil!
 Viuit beatus, forte contentus sua
 Qui viuit, et nec sceptrum, nec throni decus,
 Nec ampliora, capere quam potest, petit.
 Mihi studendum est, publicae ut prosum rei,
 Et cautus ipsi consulam plebis bono.
 Quid vero agendum, huic fiat ut curae satis?
 An, qui repulsus a throno est, morti quoque
 Ipsum, suosque forte tradendum putem?
 Abest parum, quin tanta me viri mala
 Ad lenitatem prouocent, amplissimo
 Honorem sublimem ante, sed pressum modo
 Dum reputo, verum infensus id populus vetat.
 Hic modo furorem ut exferam in captum, petit.
 Me tamen ad iram Bonzius mouet magis,
 Dum liberare sponte Siuentum sua
 Tentauit. Ergo agenda quao putem? — haereo. —
 Sed pergo. Dent consilia suspensio duces.

ACTUS III.

SCENA I.

Xinungus. Mimia.

Xinungus.

Ausa tua, Bonzi, nequeo mirari satis.
 Adeone abuti te mea clementia

Decu.

Decuit? rogasti, perfide, vt viam tibi
 Captum videndi facere Siuentum velim.
 Adnuere votis quum recusarem, metu,
 Ne forte captus e sua custodia
 Euadat, ipsam Bonzii obstrinxisti fidem,
 Dicens, timendum haud esse quidquam a te mali.
 Et nunc scelestum, heu, facinus! ausus es quoque,
 Dux ipse et autor esse Siuento fugae?
 Quo, fare, caecus ardor abripuit tuam,
 Furorque mentem, credere, vt posses, fore,
 Istaec agendo fallere vt duces queas?

Mimia.

Suspicionem, video, te de me malam
 Cepisse, me voluisse praecipitis fugae
 (Quod crimen absit) facere Siuento locum.
 At alia ad illum caussa me tulit, tibi
 Ignota, non huic liberam fugae viam
 Aperire, verum ad alia tentabam loca
 Transferre.

Xinungus.

Sed quo? fare, dic.

Mimia.

Illud quidem

Silere adhucdum liceat.

Xinungus.

Aduerto dolum.

Effugia quaeris varia, queis salues tuum
 Ab imminente et proximo interitu caput.

Mimia.

Iniuriam, si credis hoc, facis mihi,
Xinunge. Nam subtrahere Siuentum fuga
 Si vo ueram, id, quod ipse fors petit, putas
 Tantum excitasset ille clamorem, vt duces
 Mox aduolarint singuli?

Xinungus.

Quidquid rei

Id fuerit, haud discutere iam multis vacat.

G

Tuo

Tuo ipse iam tu stare promisso scies.
Fac, vt videndi copiam tibi dabam
Siuenti, et ipse Mimiae per te loquar.

Mimia.

Faciam. Sed illud quaerere vt possim, dabis.
Ardore cur tu Mimiae tanto loqui
Expofcis?

Xinungus.

Hem! sperare si fidum mihi
Te liceat, arcana mea si tegas, mea
Tibi explicabo studia.

Mimia.

Quin fidissimum
Me, pisce et ipso senties mutum magis,
Sic vsque certam Bonzii obstringo fidem.

Xinungus.

En! iam diu est, quod Mimiae summo ardeam
Amore.

Mimia.

Qua spe?

Xinungus.

Nempe Siuenti nece
Illa mihi coniux obuenit?

Mimia.

Quid iam dein?

Xinungus.

Exponere istas Mimiae vellem faces.

Mimia.

Mox poteris. At promitte iuratus, loco
Te nullo eandem, quidquid acciderit rei,
Quacumque sub veste illa se condatur, neque
Ratione quauis esse facturum palam.

Xinungus.

Quid iste quid sermo sibi, sed ne te morer,

Obstrin-

Obstringo certam iureiurando fidem.
Me fulmen, villo si modo hanc prodam, petat!

Mimia.

Bene. Me vide ergo. Frontis an nosti notas?
An ista vestis me fatis palam facit?

Xinungus.

Quid istud? hem! quid video? num vere meis
Adspectibus se Mimia hic offert? cedo!

Amata, cur recondis hoc habitu tuae
Frontis nitorem?

Mimia.

Vt tuta sic essem magis,

Xinungus.

Quid? loquere, num sperare mi fas est?

Mimia.

Potes.

Xinungus.

Et cur periculo tam graui exponis tuam,
Dilecta, vitam? numquid impendens vides
Discrimen ipsa?

Mimia.

Video, mors certa imminet,

Tu nisi tua me saluam et incolumem fide
Reddideris.

Xinungus.

Heu me! quid modo incipiam rei?

Ni seruem amatam Mimiam, tristi nece
Peribit, hac pereunte quid spei mihi
Supererit vltra? heu! tempus ingenio deest.

Aderit Taius ipse, consilio ducum
Interfuturus, necesse et moras vetat.

Hunc praeuenire iam decet. Cito huc veni,

Mimia. Latentes aedium nosti fores

Quas nullus vsquam obseruat, has subito pete,

Ceterique moestum elude discrimen fuga.

Tua ego tuebor terga, et incumbam vigil,

Vt auolantem nemo te sequi queat,
Id moneo tantum, id suadeo, hac vt te die
Nulli videndam praebeas. Dabis id mihi?

Mimia.

Dabo, vale. Isthac merita compenset polus!

Xinungus.

Ita bene, agendum id sedulo nunc est mihi,
Siuentus vt necetur hac adhuc die.

SCENA II.

Xinungus. Tico. Taius. Changuamus.

Tico.

Tua, Mandarin, deest adhuc praesentia,
Exposcit hanc Cola, audire vt tua
Consilia possit.

Xinungus.

Haud ego obiiciam moram,
En iam paratus adsto, fac, pateant fores.
Quas ipse sumsi, nunc agam partes, decet.
Meam, en! Colac, quam petis, praesentiam.

Taius. *)

Bene ita. Videtis incliti mecum duces,
Quo constitutae sint loco nostrae omnium
Et patriae res. Quem verebatur prius,
Quem cernuo omnes Imperatorem genu
Coluimus, is volente sic populo, suo
Nostra repulsus dextera e throno iacet,
Et subditi instar captus, et clausus gemit.
Quin parte ab omni fieret vt populo fatis,
Ipse quoque nostro sponte se laqueo induit,
Quem Tisiamus dicimus, faustus male
Miseri parentis filius. Ducem quoque,
Fiducia in quo, spesque Siuenti vnica
Sita fuit, has deiecit in manus polus.

Iam

*) Omnes Chinensium more in concilio sedent.

Iamque ipse (nostis singuli) arbitrio meo
Vitam et salutem Principis totam dedit
Populus, ut illa, iura quae peterent, agam;
Quum Bonzius, vah! impius fraudum faber
Nostra impedire pessimo tentat dolo
Consilia, secum auferre Siuentum volens.
Vos ergo, vos, o maximi Chinae patres
Compello, agendum hoc esse quid rerum statu
Putetis, et cui, quodue supplicii genus
Existimetis esse dictandum modo.

Xinungus.

Meam, Colae, si petis, sententiam,
Siuentum, et vna Bonzium infandae neci,
Ambo uti merentur, esse tradendos puto.
Et, plura ne mouere Siuentus queat,
Necandum vtrumque censeo hac adhuc die,
(Haud quippe sese Mimia hoc sistet loco).

Tico.

Id Mandarinum fors adhuc sententiae
Adiungi oportet, ut, Deo et templis facer
Quum Bonzius sit, quum sacrum suo quoque
Foedarit ipse crimine officium, et locum,
Pessimus ad aram victimae cadat loco,
Et, sceleris ante qui fuit, cadat comes
Siuentus.

Xinungus.

Eho! bene tuas partes agis,
Amice, poena crimini par sit, decet.

Changuamus.

Totum hoc Colaui pro sua prudentia
Perspiciet ipse. Sicque plectendum quidem
Vtrumque credo, at esse supplicii genus
Quodnam, modus quis debeat, per se optime
Norit Taius.

Taius.

Ergo plectantur rei,
Ut aequitati fiat et populo satis.

Clemens videri cupio, non nimium tamen
 Facilis videri cardine hoc rerum volo. *)
 Nunc iam vocandi sunt rei, vt suam audiant
 Sententiam. Huc tu siste Siuentum et suos. **)
 Tu Changuame Bonzium dein voca. †)

SCENA III.

Taius. Xinungus.

Taius.

Stupebit orbis vterque punitum scelus.

Xinungus.

Sic tibi, Taiue, et patriae nomen paris
 Vsque celebrandum, fera te semper canent
 Saecula aequitatis vindicem fortissimum.

Taius.

Non his mouetur animus, at populi salus
 Ad puniendos dexteram instigat reos.

SCENA IIII.

Ad priores Tico. Siuentus. Tisiamus. Lineus.

Tico.

En, tibi, Colae, quos petis, captos fero.

Taius.

Probaris. Huc, Siuente! quam causam putas,
 Quod te vocari huc iusserim, et tuos simul?

Siuentus.

Hanc mente praecipere, erit haud durum mihi.
 Hinc nempe adesse me iubes, ore ex tuo
 Percipere mortis vt queam sententiam.

Tisiamus.

Malum a parente hoc placidus auertat Tonans.

Line-

*) Surgunt omnes.
 guamus.

**) Abit Tico.

†) Abit Chan-

Lineus.

Alia ego de pietate sperarim tua,
Colae, cunctis nota quae semper fuit.

Taius.

Aberat parum, ipse fateor, ad clementiam
Quin hunc mouerent fata Siuenti sinum.
Iamque et volebam parcere, et vitae omnibus
Dare gratiam, quum plebis et patriae bonum
Studiis reniti penitus est visum meis,
Variasque coepit pectus in partes trahi.
Inde pietatem mihi amor, hinc poenam aequitas
Suadebat. Hoc iam pectus vt dubio queam
Eripere, iussi adesse consilio duces.
His, quando acerba morte te dignum putant,
Vltra reniti, vel repugnare haud licet.
Ergo migrandum noris e vita tibi.

Tisiamus.

Heu fulmen! Ah! Taiue, feralem preme
Sententiam, me potius infandus petat
Furor, parenti parce. Te pium mihi,
Facilemque praebe, ah obsecro, serua patrem!

Lineus.

Aequum vsque te praestare consuesti haecenus,
Colae, iustas ergo vt admittas preces,
Lineus orat, parce Siuento, tuas
Maculare, noli, quaeso, regali manus
Cruore.

Taius.

At ipsa postulat mortem aequitas.

Reuocare latam non licet sententiam.

Siuentus.

Cessate, vestras funditis frustra preces.
Timeamne, cui iam saepe me tuli obuium,
Quam sustinere in patriae toties bonum
Volui, necem? non horreo mortis minas.
Veniat, paratum hunc semper inueniet sinum.

Lineus.

Nil ergo vota nostra proficient?

Taius.

Nihil.

Tisiamus.

Non credo id. Ah, Taius, te supplex rogo,
Adspice maderentes imbre candenti genas,
Audi, innocenti ex corde quae veniunt, preces,
Parce, precor. Ah! da, vivere ut parens queat,
Vos, o amati, et incliti duces, rogo,
Seruate patrem, quaeso, vos meum mihi!

Taius.

(Heu pectus hisce precibus inflexum labat).

Lineus.

Cruore si tamen opus, ah! liceat meum
Dare, promptus ipse Principis cadam loco.

Xinungus.

Frustra estis. Haud quid lacrimae aut preces valent.
Siuentus vnus, solus occumbet nocens.

Tico.

Si poena quaeuis precibus auerti queat,
Impune semper crimen et scelus foret.

Siuentus.

O dura corda!

Lineus.

O ferreos plane sinus!

SCENA V.

Accedit Changuamus.

Changuamus.

Quid hoc, Colae, quaeso quid dicam rei?
Vbique quaero Bonzium, nullus meos
Oculos fefellit angulus, nullus locus,
Neque tamen inuenire quaesitum datur.

Tai-

Taius.

Quid hoc? amice, vera tu refers mihi?

Changuamus.

Dubitare noli, vera sunt, sagacior
Ichnobate Sticteque licet exstiterim, tamen
Desideratam prendere haud potui feram.

Taius.

Quid? ergo nostra fugit e manu scelus?
Quis, fare, quis reclusit infando viam?

Changuamus.

Nec scio ego, nec quis pandere id potuit mihi.

Tico.

Siuentus huius conscius fors est fugae?

Siuentus.

Me conscium inquis, ipse dum clausus gemo?

Xinungus.

Opinionem totus accedo tuae,

Tico. Ipse nostras fugere dum nequit manus

Siuentus, hunc iuuit, (ita mentiri decet,

Vt expetitur citius adtingam scopum).

Lineus.

Mendacia isthaec non pudet loqui duces?

Tico.

Mirum, nisi ipse conscius fueris rei,

Linee, nobis qui repugnare audeas.

En sic, Taius, luderis, tantis tua

Pietas refertur et benignitas dolis,

Dum parcere ipse cogitas, fraudes struit

Infida gens.

Xinungus.

Colae, num dubitas adhuc,

Hodie nefandum persequi poena scelus?

Taius.

Vah improbos! et agere clementer vetant.

Iam poene peccatus fuerat inflexum prece,

Iam cogitabam gratiam vitae dare,
 At excitatus nunc nouo ad furias dolo,
 Nouum vibro in te fulmen. Hac adhuc die
 Numinis ad aram victimae in locum cades
 Siuente, sicque et Bonzii et tuam simul
 Fraudem, scelusque tu lues. Vos, ad sacrum
 Parata rite vt cuncta sint, operam date,
 Et separate filium a patre interim.
 Xinunge mecum.

Xinungus.

(Poene iam portum adtigi).

SCENA VI.

Tico, Changuamus, Siuentus, Tisiamus.

Lineus.

Tico.

Iussis Colai gerere nunc morem decet.

Siuentus.

Concede saltem, filio vt dicam vale.

Tico.

Si breuiter expedire te voles, dabo.

Siuentus.

Amate nate, dulcis o fili vale!

En morior, et te desero aeternum, o mei

Pars magna cordis! fac tuo in sinu pater

Viuat, parenti, forte si tuis adhuc

Adspectibus se praebeat, meo quoque

Nomine supremum dic, et aeternum vale.

Valeto, amice! huc, vltimum amplexum pete.

Linee, care amice, perpetuum vale.

Tisiamus.

Heu, dolor! - amate, dulcis o nimium parens!

Figo supremum dexteræ tuæ osculum.

Mi Pater! - acerbus plura non finit dolor.

O liceat! - ah!

Line-

Lineus.

Siuente, Supremum vale,
O si daretur sanguinem pro te dare,
Testor Tonantem! ne quidem guttam negem.

Changuamus.

(Sentio moueri viscera hoc luctu mea).

Tico.

Abire tempus nos iubet,

Siuentus.

Morem gero,

Tisiamus.

Quo raperis? eheu! mi parens.

Siuentus.

Fili, vale,

Tisiamus.

Quid viuo iam, dum rapior ad mortem pater?

Changuamus.

Modum dolori ponite. Huc mecum modo.

ACTUS V.

SCENA I.

Changuamus. Tico.

Changuamus.

Vt verum; amice, fatear, haud leuem in meo
Motum excitauit corde Siuenti dolor.
Nam quis moueri haud debeat, vale vltimum
Dicentem amato si videt natum patri,
Tenero profectos corde si gemitus sua
Percipiat aure, dexteræ fixa oscula,
Et mutuos si cernat amplexus quoque?
Amice, numquid et tuum id mouit sinum?

Tico.

Tico.

O Changuame, falleris, molle ita mihi
Si pectus esse fors putes, sicco queam
Lumine videre, pectore immoto, a suo
Rapi parente filium, et duros quoque
Nati dolores inter interim patrem,
Ipse violentam si inferat nupto parens
Manum, irretorto lumine id videam, meos
Misericordia quin vlla peruat sinus.

Changuamus.

Et gloriari hoc pectore, hoc animo potes?

Tico.

Quidni, queam? istud et virum et ducem decet.

Changuamus.

Ducem esse novi me, et virum, et memini quoque,
Non me hominis exuisse naturam. Pudor
Animum subiret iure, si nulla queat
Misericordia tangier, clementiae
Si claudat omnem durior faxis viam,

Tico.

Et me puderet iure, si mollem gerens
Animum magis me foeminam monstrem, ac virum,

Changuamus.

Desiste, quaeso, aut senties in me virum.

Tico.

Erravi, amice, parce ferventi ioco,
Haud dictus ille est, animum ut offendam tuum,

Changuamus.

Mittamus ista. Fare, num rite omnia
Parata credis, sacrum ut institui queat?

Tico.

Ego deesse nil puto rei amplius,
En, celsa surgit ara supremo poli
Domino, paratus est focus, nec quid deest
Aliud, nisi ipsa ut flamma subdatur. Suum

Stant

Stant praeparati Bonzii vt munus gerant,
Cultellus ipse miseri aperturus sinum
Siuenti ad instans hic sacrum aptatus iacet.

Changuamus.

Sola ergo adhucdum victima hoc deest loco?

Tico.

Sola illa.

Changuamus.

Siuente miser, hic ergo tuum,
Quod non putabas sanguinem et vitam dabis?

Tico.

Miser vt videri possit, at felix tamen
Adhuc videri cardine hoc debet rei,
Quod hac in aede, et nobili cadat manu.

Changuamus.

Felicitas, heu! misera, funesta admodum!

Tico.

Sed iam Taius comite Xinungo pedem,
Nisi fallor, aedes in sacras infert.

Changuamus.

Adest.

SCENA II.

Ad priores Taius. Xinungus.

Taius.

Dicite duces, quid agitur hic rei? an suum
Quisque exsequutus munus est? cuncta ad sacrum
Parata?

Tico.

Nil, Colae, nil ultra petes.
Aptata cuncta sunt bene, en aram, en focum?
Cultellus hic, penetrare Siuenti sinum
Qui norit ipsum, expectat intrepidam manum.

Tai-

Taius.

Cur ardet hic nondum igne subiecto focus?

Tico.

Mox ille, si volueris, accendi potest.

Taius.

Sacer excitetur ignis aeternum, volo.

Changuamus.

Nihil, Colae, nil deest ultra, ut vides,
Desideratum quo sacrum institui queat,
Quam sola et una victima.

Taius.

Haec diu amplius

Non aberit.

Changuamus.

At, si quaerere est licitum, obsecro,
Taius, vere num tuo fixum sinu,
Perimere ferro Principem infaustum, sedet?

Taius.

Dubitare possis? rebus in tantis iocos
Facere, vel aequum forte vel sanum putas?

Xinungus.

Rem feriam esse, mox tibi euentus satis
Monstrabit.

Changuamus.

O Siuente, sic ergo cades?

Xinungus.

Cadet. Age, rem, Colae, tam grauem amplius
Differre noli, protinus pereat nocens,
Ne forte turbas interim quisquam nouas
Ciare possit. Ipse sat nosti, mora
Vel modica quantam ferre perniciem queat.

Taius.

Ne metue, dirum ingruere ne possit malum,
Cauebo solers, ocius capiet sui
Siuentus, id mihi crede, mercedem doli.

Tico.

Tico.

En! lucidas iam flamma scintillas vomit.

Taius.

Ita bene. Tu iam, Tico, Siuentum aduoca,
Vna et frequens huc veniat vt populus, iube.

Tico.

En abeo, iussis vt tuis morem geram.

Taius.

Tu, Changuame, post breuem vt veniat mora
Huc Tisiamus comite Lineo, iube.

Changuamus.

Tuo, Colae, fiet arbitrio fatis.

SCENA III.

Taius. Xinungus.

Taius.

Consilia mox videbis impleri tua,
Xinunge, digna morte Siuentus cadet.

Xinungus.

Sic aequitatis maximum paries tibi,
Taiue, nomen, publicae bonum rei
Sic promouebis optime, si, quod decet,
Scelerum, dolique tuleris e medio reos.

Taius.

Xinunge, id vnum, tamen, vt obtineam, dabis.
Age, more nostro tu sacerdotis vices,
Munusque adimple, victimam, quae iam meos,
Tuosque quae subibit, adspectus, feri,
Sacro et nocentem perfora ferro sinum.

Xinungus.

Faciam, Taiue, muneri iniuncto fatis.
Siuente, fortem senties viri manum.

SCE

SCENA III.

*Ad priores Tico. Siuentus.**Tico.*

En, vt petebas, sisto captium tibi,
 Taiue.

Taius.

Adestne et populus?

Tico.

Haud aberit diu.

Atque en! subire iam frequens templum incipit.

Taius.

Amice, munus optime implesti tuum.
 Siuente, nunc discrimen extremum premit.
 Haec illa funesta tibi, fatalis dies,
 Haec tristis hora, hic durus, infelix locus,
 Quo danda vita sanguine effuso tibi est.
 Illud age, et vltra dum nefas, sententiam
 Mutare, forti pectore in mortem rue,
 Constantis vt sic nomen obtineas viri.

Siuentus.

Non his, Taiue, pectus hoc monitis eget.
 Ipse ego, quid me facere condeceat, scio.
 Id crede, me quod vnicum et solum adtinet,
 Ridere mortis iam diu didici minas,
 Quin laeto eandem prouoco, impello sinu.
 At natus insons, dulcis, heu! coniux mea,
 Amicus et Lineus, hi mortem nimis
 Amatam, acerbam, et asperam reddunt mihi.

Xinungus.

Securus vsque coniugis maneat tuae,
 Nec faciat vllum natus angorem tibi.
 Hi subleuantem facile deprendunt manum.

Taius.

Huc ergo adesto, popule, et adspectans vide,
 Siuentus ille, iura qui quondam tibi

Dedit,

Dedit, ille, quem volente te, sua prius
 E sede deieci, ille nunc vitam dabit,
 Et sanguine instar victimae hanc aram imbuet.
 Xinunge, ad ictum iam tuam para manum.

Xinungus.

Dudum parata est, nullam ego obiiciam moram.

Taius.

Istui, age, iam nunc pande supremo sinum.

Siuentus.

Sequor morientem, id ultimum atque vnum precor,
 Taiue, natum et coniugem ferua meam.

O nimium amati, vos nisi essetis, lubens
 Caderem, volensque, mors mihi in votis foret.

Sed enim valet (id vnicum meos mihi
 Inter dolores dicere est adhuc super).

Valete! vos, vos defero aeternum modo.

Valete quondam subditi et ciues mei!

Si quid sinistrum, et durius quidquam accidit

Per me, malorum causa si vobis fui,

Veniam, oro, saltem, morte dum pereco, date.

Tu cara, amata patria perpetuum vale.

Xinungus.

Abrumpe questus.

Siuentus.

Pereunte, en! patet sinus.

SCENA V.

Accedit Mimia.

Mimia.

Parere amoris flamma Xinungo vetat.

Xinungus.

Heu me! quid istud? — exsequi sacrum inuat.

H

Mi-

Mimia.

Quid video? — dure, contine infandam manum,
En, quem putabas forsan elapsum fuga,
Hic se, Taiue, Bonzius sistit tibi.

Xinungus.

Haud tempus vltra perdere his nugis iuuat.
Sacro valebis plura perfecto loqui.

Taiuus.

Suspende dextram, amice, res aliam induit
Frontem.

Siuentus.

Quid ista? an Bonzius praefens adest?

Mimia.

Adest, vt ipse cernis, et pro te flagrat,
Aut si negatum fuerit hoc, tecum mori.

Siuentus.

Vnde iste, quo me deperis, foues, amor?

Xinungus.

Ergone spretus munere haud fungar meo?

Taiuus.

Fungere, ne dubita. Ecce, non vnâ modo
Hic immolandam, at victimas binas habes.
Completa plebis vota nunc primum reor,
Cum Bonzio dum cadere Siuentus potest.
Meum ipse, quamquam renuat, obfirmo finum.
Vterque ad aras sanguinem et vitam dabit.
Reus sed ante Bonzius cadat, volo.

Mimia.

Paratus adsum, parce Siuento tamen
Colae, et illum morte, da, feruem mea.

Taiuus.

Frustra id precaris, nil tuae efficiunt preces.

Siuentus.

Potius, ego vnus moriar et solus, sine.

Tai.

Taius.

Moriere. Sed nunc Bonzius prior cadet.

Mimia.

Nil ergo dum proficio, iam mori volo.

Taius.

Age nunc, amice, fungere officio tuo,

Xinungus.

Heu me! Taiue, id alius ut faciat, iube.

Taius.

Cur illud? an non te sacerdotis vices
Gerere libenter velle, dixisti prius?

SCENA VLTIMA.

Ad priores Tisiamus. Lineus. Changuamus.

Tisiamus.

Cur aduocor? fors mortuum ut cernam patrem?

Changuamus.

Breui id videbis;

Lineus.

Quid nouae hic agitur rei?

An stratum ad aras Bonzium video?

Taius.

Moram

Xinunge mitte, fac tuo officio fatis.

Xinungus.

Arcana numquid eloqui palam licet?

Mimia.

Signata quae sunt iureiurando haud licet
Proferre.

Tisiamus.

Quae vox ista? quae frontis notae?

Taius.

Xinunge, quid? moraris?

Xinungus.

Ah! nequeo.

Taius.

Cedo!

Huc ferrum! ego ipse iam sacerdotis vices
Obibo, sustinere quas timidus negas.

Tisiamus.

Oculine fallunt me mei?

Taius.

Cadat nocens.

Tisiamus.

Non fallor. Ah! dilecta quo ruis parens?
Tuam, ah! Taiue contine manum precor,
Meae parenti parce, vel saltem breuem
Tribue, vale illi dicere vt possim, moram.

Taius.

Quid? hem! mihi ne lumina illudunt mea?
Habitum sub isto Mimiam an vere latet?

Siuentus.

Quid istud? o supreme coelorum arbiter!
In hoc fidelis Bonzio an coniux latet?

Tisiamus.

Superi boni! quid? care num viuis parens
Adhuc? amate, dulcis o pater vales?
Proh quanta mentem gaudia exhilarant meam!

Siuentus.

Caue, nate, praematura ne forsan tua
Laetitia sit.

Tisiamus.

Nil timeo, dum viuis pater.

Taius.

Dic, fare, Mimiam esse te vere putem?
Quae ratio, vt istam sumeres vestem, fuit?

Mimia.

Mimia.

Audi, Taius, et audiat populus quoque.
Paucissimis rem cum modo et causa dabo.

Xinungus.

Heu timeo, ne funesta me tangant mala.

Mimia. *)

Me iam videte! an Mimiam nostis bene?
Sum Mimia, hanc ut sumerem vestem, fides,
Amorque coniugalis et pietas mihi
Causa fuit, ut sic coniugem seruem meum.
Xinungum adiui, precibus intensis, toga
Quin hac latere Mimiam sciret, rogans,
Captum videre ut Principem queam, daret.
Permisit ille, maxime quamquam omnium
Percupere sese dixerit capti necem.
Ibi quum monerem coniugem, ut fugiat procul,
Et is negaret, vi quoque ad fugam impulsi.
Deinde clamare ille, vos adcurrere,
Ipsa ego capi.

Taius.

Illud omnibus notum est probe.

Mimia.

Vocat inde me Xinungus, atque ardens petit,
Ut, ante quod spondere debueram, sibi
Omni videndam Mimiam abs mora darem.
Cuius ego causam scire quum vellem, addidit,
Se tacita in illam gemere succensam face
Amoris.

Xinungus.

Heu me! fugio, non ultra haec fero.

Taius.

Cauete, ne quis pateat effugii locus.

Xinungus.

Dolosa, promissum ergo sic feruas tuum?

H 3

Mi

*) Abiicit vestem Bonzii, et habitu muliebrem ostendit.

Mimia.

Lepide ista, nempe Bonzii obstrinxi fidem.
Sed pergo. Xinungo ergo me feci palam.
Miratur ille, et protinus fugae locum
Aperit, id vnum voce sat graui monens,
Hac vt videndam me darem nulli die.
Quod coniugalis facere quum pietas vetet,
Huc sponte veni.

Taius.

Quantus hic amor, et fides!
Xinunge, quis verba inter haec animus tibi?
Haec forte caussa, quod necem capti vrgeas,
Hoc caeso amore Mimiae vt possis frui?
Haec ratio nempe, Bonzium notum tibi
Mactare quod nolueris? o mentem impiam!
At te fidelis, foeminae exemplum bonae,
Te, Mimia, inquam, nequeo mirari satis,
Ita integram dum coniugi seruas fidem,
Dum sic amantem te, probam et piam exhibes.

Siuentus.

O cara coniux, tibi DEVS grates ferat!

Changuamus.

Hanc nonne dignam praemio fidem putas?
Colae.

Taius.

Id ipsum cogito. — Occurrit modus,
Huc popule adesto, noris a te mihi datum
Ius omne, quo vel perdere, aut saluum queam
Praestare captum Principem, at nosces modo,
Meruisse summum praemium fide sua,
Donumque Mimiam. Esse quum vero nihil
Gratumque, carumque magis huic putem, ac, suae
Si redderetur coniugi, et throno quoque
Coniux, quid? haec si Mimiae vota imple?
Si coniugi, si reddo Siuentum throno?

Dici-

Dicite viri, quis animus et sensus sedet?
An adnuctis singuli? an probabitis?

Populus.

Probamus omnes.

Taius.

Ita bene est. Iterum cape,
Siuente, sceptrum, coniugis donum est tuae.
Ignosce si egi durius tecum antea.

Sceleris in ipso pectore inuenies nihil.
En! genua supplex primus ad tua accido,

Siuentus.

Surge, ah! Colae, potius in sinum inuola.
Ignosce, quaeso, parce, quod fidum minus
Te dixerim ante, nimius id fecit dolor.

Mimia.

Redditum ego grator tibi quoque imperii decus,
Amate coniux, viue iam sospes diu,

Siuentus.

O cara coniux, Mimia o dulcis mihi!
Tibi cum throno ipsam vitam in acceptis fero.
Te diligam vsque, vita dum stabit mihi.

Tisiamus.

Laetior amati iam patris veneror manum
O viue, sceptrum faustus et diu gere.

Lineus.

Magne Imperator, patere te flexo colat
Genu, nouamque spondeat feruus fidem.

Siuentus.

Amare patrem perge, mi fili, tuum.
Linee, tu tuere me posthac quoque.

Changuamus.

Nouam et ego, Siuente tibi, promitto fidem.

Tico.

Veniam ego supplex, quidquid est factum, peto.

Siuentus.

Noli timere. Tegite me semper duces.

Changuamus.

Quae fors modo, et quae fata Xinungum manent.

Taius.

Id Imperator statuatur.

Xinungus.

O fortem asperam!

Siuentus.

Dum fors secundo ridet euentu mihi,
Seuerus esse nolo, do veniam reo.

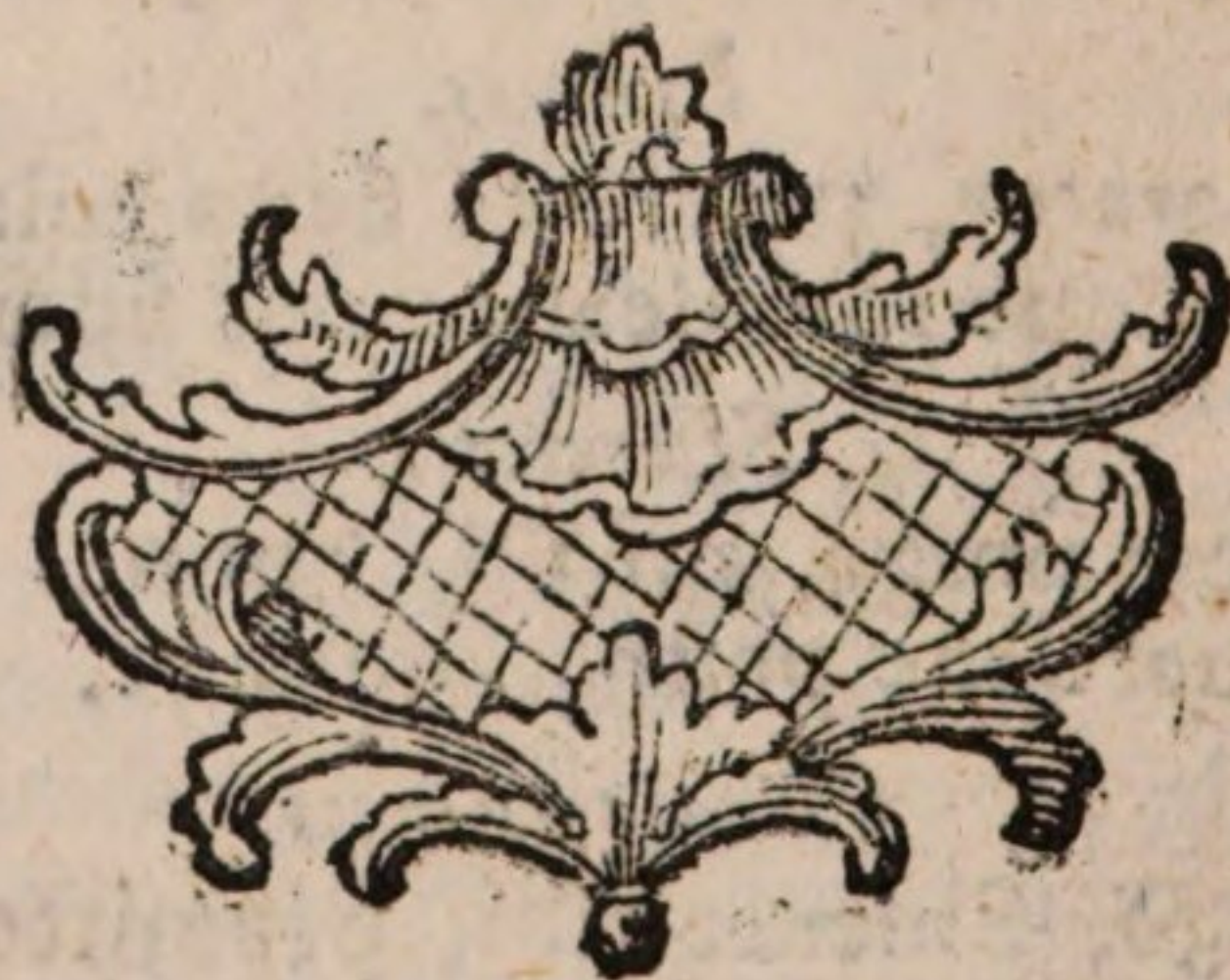
Xinungus.

O! maximus, quas nequeo, dat grates polus!

Siuentus.

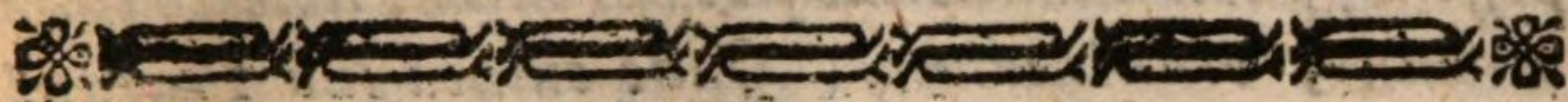
Vos agite iam, gaudere nunc tandem iuuat,
Dum mitiore res meas vultu adspicit
Fortuna, moestam laeta dum vicem excipit
Scena modo, dumque mulier inuenta est bona.

F I N I S.

HAL-

HALDANUS

ET

HARALDUS

FRATRES

DETURBATO FROTHONE DANIAE REGES.

ACTA

LUDIS SOLEMNIBUS.

ARGUMENTUM.

Interfecerat sicarii cuiusdam manu Haraldum Daniae Regem Frotho, thronumque velut partum, ut putabat, hoc facinore praemium conscenderat, nihil iam superesse, quod ambitioni suae obsistere posset, ratus. At fefellit tyrannum opinio, breuique patuit, diuturnum haud esse, quod vi ac scelere occupatur. Duo quippe Principes Haldanus et Haraldus, Haraldus, quem occisum diximus, filii, a purpurato quodam furori Frothonis erepti, quos vita excessisse fama vulgauerat, clam educabantur, qui, ubi annis non minus creuere, quam viribus, reique et modum et rationem edocti sunt, ne ignaviae cuiusdam, si, quae sua essent, ultro dimittere viderentur, argui

possent, paternum denuo sibi thronum, deiecto inde tyranno, vindicarunt. Quae omnia sub Traiani imperio contigisse, idem, qui historiam scripsit, autor est, Vitus Beringius in Floro Danico. Reliqua Poësis addidit, quae inter et illud, quod binos fratres diuersis in locis, et alieno sub nomine educatos, sicque maiorem alteri ne quidem cognitum fuisse fingamus.

Scena Roësbildiae in Dania.

P E R S O N A E.

Frotho Tirannus.

Haldanus, dictus Hunaldas. } Occisi Haraldi

Haraldus, dictus Huldaras. } Principes filii.

Ericus Frothonis filius.

Rosilla Frothonis filia.

Canutus Purpuratorum primus.

Regnerus Canuti filius.

Ringo Canuti intimus, fictus Haldani moderator.

Olaus Frothonis a consiliis.

Hugletus.

Gottricus.

Vaguinus.

Gormo.

Rollo Magus.

Sueno Rollonis famulus.

} Proceres.

} Principes populi.

ACTUS

ACTUS I.

SCENA I.

*Haldanus in veste Russica sub nomine Hunal-
dae. Canutus.*

Canutus.

Quo rapere? Princeps, siste, per tuam precor
Ego te salutem.

Haldanus.

Haud amplius moram fero.
Sine tandem, amor facere me satis meo.

Canutus.

Moderare Princeps, quaeso, feruentem impetum,
Vnde tibi forsan commodi et fructus nihil,
Sed aduenire plurimum possit mali.
Quid Ilium, quid perdidit Priami domum?
Quid? nisi quod arte Palladis structum suis
Male prouida, heu! mox clauferit muris equum?

Haldanus.

Ergo trahendam tu putas adhuc moram?
Sed age, quid inde commodi exsurgat mihi?
Adhuc, Canute, huic pectori impressum manet,
Quod me, parentis dum mei explesti vices,
Docere saepe es solitus. ex nimia boni
Nil posse prouenire vel nasci mora.
Noui, Saguntum flebili exustam rogo,
Quod in ferenda traxerint multas ope
Moras quirites.

Canutus.

Haud, tua, est animus mihi,
Reprobare dicta, et ipse verborum probe
Memini meorum. Nempe si nimia est mora,

Fieri

Fieri haud potest, vt surgat hinc damni nihil,
At dum diei postulo vnus moram,
Quid inde damni, quid mali eueniet? cedo!

Haldanus.

Exosa amanti, et grauior est quacuis mora.
Quid? fratri ego vt sim, patiar, inuisus meo?
Ille, exterum me dum putat, nec me suum
Fratrem esse nouit, quin et infidum sibi,
Patriaeque credit, odio et irarum impetu
In me mouetur, ipse dum nescit suam
Stirpem, et tirannum frater incautus fouet,
Me, quem Frothoni non satis fidum aestimat,
Persequitur, atque ignarus occisum cupit.
Et vis, Canute, id aequus et patiens feram?
Et quid? prius si forte me perimat Frotho,
Amice, quam me frater agnoscat meus?

Canutus.

Hacc cura, Princeps, nostra sit noui satis,
Quibus tirannum capere conueniat modis.
Quin illud, Haldane, magis id certum tene,
Si stemmatis vel minima prodantur tui
Indicia, quod sit omnia acturus Frotho,
Vt te tuo cum fratre, votorum velut
Moram suorum, tollat e medio simul.

Haldanus.

Meas, Rosilla, ne time, partes aget,
Nec sane, vt in me triste quid statuatur parens,
Admittet vmquam, facile cognoui haecenus,
Amoris in me pectus illius faces
Nutrire, cui quin mutuas reddam, haud queo.

Canutus.

Quid hoc? amas? quin et tiranni natam amas?
Princeps, amorem hunc abige, si grauissima
Tuum in pericla mittere haud velis caput.

Halda-

Haldanus.

Vix potero, amice, namque sunt firmæ nimis,
Quas egit hoc in corde, radices amor.

Canutus.

Perpende, Princeps, quid tui caussa egerim.
Puerum Frothonis nuper eripui mea
Manu furori, pariter et fratrem tuum,
Vtrumque nostro cautus abscondi lare,
Sæuoque finxi dente discerptum lupi.
Mox fratrem Haraldum cognitum haud ipsi sibi
Meo educandum patruo prius, dein
Frothonis aulae nobilem ut puerum dedi,
Qui suauitate mentis in suos breui
Tirannum amores traxit, ipsius quoque
Dilectus instar filii Erici modo.
Te, care Princeps, cui Deus primas dedit,
Concepta dudum mente quo possim exsequi,
Mecum retentum singula edocui bene,
Utque tibi possis sternere ad thronum viam
Facilius, istum vestis aptavi modum,
Ex Russicis te in Daniam finxi plagis
Venisse; nominisque mutavi notas,
Et te vocavi cautus Hunaldam, tuo
Vbi ante fratri nomen Huldarae dedi.

Haldanus.

Agnosco cuncta, et, quas decet, grates fero.

Canutus.

Non haec enim me dicere in finem putes,
Princeps, amorî te quod ingratum arguam,
Illud age solum, id vnicum considera,
Quem pie ego, quemque sedulo ornavi dolum,
Properando totum rumpis, euertis modo.

Haldanus.

Quid ergo, amice, fare, quid faciam, petis?

Canutus.

Hac sola adhucdum ut tegere rem velis die.

Halda-

Haldanus.

Faciam, at meo, vix potero, quin fratri loquar.

Canutus.

Saltem, tuo ne te indices fratri, caue.

Haldanus.

Cauebo. Sed quis flectere huc gradum parat?

Canutus.

Nil est timendum. Ringo cum nato meo

Huc adpropinguant. Sed quid hoc? graditur comes

Rosilla? Cautus loquere, et Hunaldam indue.

SCENA II.

Ad priores Rosilla. Regnerus. Ringo in veste Russica.

Rosilla.

Ten' video, Princeps, vota quem petunt mea?

Haldanus.

Tantam Rosilla num mei curam gerit?

Rosilla.

Haec verba, Princeps, mira non forent tibi,
Si penitus ima pectoris noffes mei.

Ringo.

Ego quoque, Princeps, et diu et multum satis
Te quaesii, atque hoc denique occurris loco.

Haldanus.

Negotium illud quod sit, vt tanta meam
Contentione tibi dari praesentiam
Petieris?

Ringo.

Hem quid? non recordare amplius,
Hac constitutum regredi in patriam die?

Haldanus.

Amice, recte tu mones, cura interim,
Vt praestitutae desit haud quidquam viae.

Rosilla

Rosilla.

Quid istud? hinc abire festinus paras?
Deferere nostras cogitas, Princeps, plagas?

Haldanus.

Ita est meorum vota id et salus petit.

Rosilla.

Heu! quem tuorum mihi feret luctum salus!

Canutus.

Et, nate, quid tu? sine quo pedem huc moues?

Regnerus.

A caro abesse patre non possum diu.

Canutus.

Probo hunc amorem, quod decet natum, facis.
Certumne, Princeps, regredi hac domum die?

Rosilla.

Heu! quas mihi ista, quas parit curas via!
Sic ego relinquor? siccine, Hunalda, meas,
Deferere dum me cogitas, spernis faces?
Ergone in illo gaudium ponis tuum,
Vt, quando amore scis tui hunc agi finem,
Nunc me relinquas, spemque decipias meam,
Quod vel cruentus horreat Maurus nefas?

Haldanus.

Tuas, Rosilla, lacrima ne foedet genas,
Nec pectus ullus occupet stum dolor,
Minus cruentum, aut barbarum Hunaldam voces,
Abire dum vult, quod necessitas petit.
Confide, et absens mente te mea colam,
Rosilla. Tempus forsan

Canutus.

Id nempe hoc tuo

Sermone, Princeps, dicere intendis, dari
Fors posse tempus, sponsa quo velut tua
Rosilla quondam in Russicas veniat plagas.

Rosil-

Rosilla.

O blanda spes! sed timeo, ne imponat mihi.

Ringo.

Absit, Rosilla, corda qui rodit timor.

Nam spiritu quo nescio impulsus, tuam,

Adfirmo, spem non irritam aut vanam fore.

Hem! quis propinquat? ipse, ni fallor, gradum

Rex cum suis huc flectit.

Haldanus.

Abcedo interim,

Vt, quae deesse fors viae possunt, parem.

Tu Ringo mecum,

Ringo.

Quo praeis, Princeps, sequor.

SCENA III.

Canutus. Regnerus. Rosilla. Frotho. Ericus. Hugletus. Gottricus.

Frotho.

Hoc, fili amate, regna servantur modo.

Imperia quisquis, insidens throno, tenet,

Rotatque sceptrum, vertice erecto, decet,

Nitatur usque, mole ne graui cadat.

Heu quanta sunt, quae capita regnantum premunt,

Negotiorum pondera, et rerum vices!

Quas prouidus ni pectus intrepidum geras,

Animumque firmes, ferre non poteris diu.

Ericus.

Rex, genitor, imo monita seruabo sinu,

Operamque, tempus forte quum datum volet,

Et opere ut illa compleam, solers dabo.

Frotho.

Sic, nate, faustus usque, sic felix eris.

Sed quid Rosillam video? quid rerum hic agis?

Rosil-

Rosilla.

Adsum, parenti debita vt feram meo
Obsequia, sacram et osculo manum colam.

Frotho.

Facis, piaae quod filiae munus petit.
Et te, Canute, colume imperii, tuum
Et video natum pariter?

Canutus.

Haud alium meo
Cum filio hoc me cernis in finem loco,
Seruitia vterque quam tibi vt nostrum ferat.

Regnerus.

Illud profecto, magne Rex, primas mihi,
Seruire possim quo tibi, curas parit.

Frotho.

Nati, parentis an magis placeat fides,
Ignoro, amati, pergite, et pulcram indolem
Probate porro, quod scio factum haecenus.
Et vos, amici, Daniae fidus meae,
Vos quoque tueri Principem, et regni caput
Pergite, piaque tegite me, thronum fide.

Hugletus.

Quidquid salute pro tua hucusque egimus,
Et fulciendum quidquid ad thronum manus
Conferre nostra est visa, certe aliud nihil,
Nisi seruitutis debitae officium fuit.

Gottricus.

Quantum tua, o Rex, omnium interfit salus,
Haud vilus ignorare, qui sanus, potest.
Quid ni ergo noster omnium id petat labor,
Praestare quo te possit incolumem diu.
Haud namque stabunt membra, si labet caput.

Frotho.

Sic, sic placetis, cordium ardorem probo.
Fulta his columnis regna perstabunt diu.

I

Sed

Sed agite, Princeps ille, qui nuper meas
Deuēctus est ex Russia in plagas, vbi est?

Rosilla.

Abitum ille, quantus heu, dolor! tristem parat.

Frotho.

Rosilla, noui quid gemas. Sed tam cito
Cur parat abire?

Rosilla.

Nescio, id solum scio,
Hac illi abire quod ratum maneat die.

Frotho.

Canute, vade, honoris vt tanto nihil
Deesse possit hospiti, curam gere.
Natus tibi hoc in munere accedat comes.

Canutus.

Ambo exsequemur iussa solertes tua.

(abeunt Canutus et Regnerus.)

SCENA III.

Ad priores Haraldus sub nomine Huldarae. Olaus.

Haraldus.

Rex, parce, quod non iussus huc moueam pedem.

Frotho.

Quocumque, amate, tempore huc venis, mihi
Acceptus vsque es. Fare, quae caussa, vt citum
Ad me moueres huc pedem, fuit tibi?

Haraldus.

Haud tenuis illa est, quin et excelsum tuum
Tangere videtur, Principum decus, caput.
Et ne mea me forte deludi putes
Aetate, verbis faciet Olaus fidem.

Olaus.

Olaus.

Haud loquitur abs re, magne Rex, instat tuo,
Gnauam salutis ipse ni curam tuae
Habueris, ingens vertici periculum.

Frotho.

Quid hoc? amate, an vera, quae dicis, putem?
Periculum instet, et meum tangat caput?

Ericus.

Quae furia, quod monstrum illud emissum styge,
Tantis amatum quod minis patrem audeat
Terrere? Quodcunque illud existat malum,
Seu quid minetur terra, seu ponti furor,
Siue ipsa tristes sidera intentent vices,
Si nulla, nostra vnus auertat manus.

Rosilla.

Procul absit omne, facere quod tibi, parens,
Vllum dolorem possit. Ah! quidquid mihi
Natura dotis, vel potestatis dedit,
Genitor amate, in illud impendam lubens,
Vt omnia a te sedulo auertam mala.

Frotho.

Vah! quantus imo motus exsurgit sinu!
Heu! quo timor, quo pectus anxietas rapit?

Gottricus.

Pelle hunc timorem, magne Rex, nihil tibi
Viuentem me, me sospite obueniet mali.
Fatum, astra testor, si quod impendet tibi,
Hominisque dextra auerti, et ingenio potest,
Ego amouebo.

Hugletus.

Non forem Hugletus tuum
Si paterer villo laedier malo caput.
Confide, mi Rex, triste te tanget nihil,
Quin me (vadem ecce me tibi) tangat prius.
Vel viuo tecum, vel mori tecum volo.

12

Frotho.

Frotho.

Fare tamen, Huldara, vnde, dic, tantum mihi,
Discrimen instet, et meo imminet throno?
Mali quis Autor? quis rei tantae caput,
Vrgere quam nunc dicis?

Haraldus.

Exponam tibi,
Rex, cuncta. Sed sine, ante te quidquam rogem.

Frotho.

Quid illud autem? loquere, nil nego.

Haraldus.

Arbitris

Loqui vt remotis liceat.

Frotho.

Hoc lubens dabo.

Abscedite omnes igitur. Huldaram mihi
Comitemque solum linguite Olaum.

Ericus.

Vt iubes,

Servate curam coelites boni patrem!

SCENA V.

Frotho. Haraldus. Olavus.

Frotho.

Abiere cuncti. Tutus, Huldara, modo
Promere, quod imo conditum est sinu, potes.

Haraldus.

O Rex! struuntur vertici insidiae tuo.
Est, qui te auito sternere e throno velit.

Frotho.

Quae mira narras? Sed age, quis tantum audeat
In me patrare crimen, et sceptrum auferat?

Haral-

Haraldus.

Nostine, Rex, quem Principe in Russo tua
Aluerit aula hucusque?

Frotho.

Quem tandem? cedo!

Haraldus.

Hem! proditorem pessimum, nefarium
Tui latronem. Hic ille, quem sceptrum trahit,
Tibi Danicum ille rapere prostrato thronum
Ardet, cupitque, ni proin caues tibi,
Omni timendum iure, ne suum ferox
(Superi repugnent) opere propositum expleat.

Frotho.

Quid istud? hem! quid audio? Hunaldas meo
Ditatus ante munere hoc voluat nefas?
Credamne?

Olaus.

Regi facere quis fucum audeat?
Certum hoc habeto, id moneo te, muni tuum
Contra nefandas perfidi insidias latus,
Dum fauet adhucdum tempus.

Frotho.

Id quaero tamen,
Quonam probatis pessimum indieio scelus?

Olaus.

Dubio vel vllus o foret locus super!
Rex magne, an istis auribus dabis fidem?

Frotho.

Superi! quid inquis?

Olaus.

Quod nimis verum scio.

Frotho.

Qui, fare, structos peraget Hunaldas dolos,
Hac quando abire Danicis plagis die
Cogitat?

Haraldus.

Et illud esse, Rex, verum putas?
Nouus ille, quo te facere securum queat,
Dolus, nouum hoc est horridae fraudis genus,

Frotho.

Hem! vanus haud videtur hic mali metus,
Sed enim, Canutus fidus Hunaldaes comes
Hucusque nil istius aduertit rei,
Quam nil moratus mihi retexisset scio.

Haraldus.

Atqui, alme Rex hic ipse cum nato suo,
Fiduciam cui maxime addicis tuam,
Partibus adhaeret perfidi Hunaldaes.

Frotho.

O dii!

Haraldus.

Crede id, quod aure propria Olaus bibit,

Frotho.

Quid ergo, amice, scelere de tanto refers?

Olaus.

Forte interesse non tamen viso datum est,
Quos miscuere perfidi, sermonibus.
Alia inter ore tumidus Hunaldas suo,
Quid, si Frothonem dederit infandae neci,
Et occuparit Daniam, acturus fiet.

Frotho.

Et cum Canuto?

Olaus.

Crede id.

Frotho.

O superum fidem!

Canutus ergo perfidus, cuius tamen
Fideliorem ac Thesei rebar sinum?
Regnerus hoc? id exterus faciat mihi?
Heu crimen atrox! surgite vltrices deae,

Digna

Digna nefandam perditte hanc pestem face!
 Agite, meum ambo premitte, quo praece, gradum.
 Excogitemus viribus iunctis modum,
 Foedum impediri quo queat tandem scelus.

ACTUS II.

SCENA I.

Ericus. Haldanus. Canutus. Ringo. Regnerus.

Ericus.

Ergone, Princeps, mente stat fixum tua,
 Deferere nostros hac adhuc lares die?

Haldanus.

Vt loquere, Princeps optime, immensum quidem,
 Profiteor ipse, gaudium foret mihi,
 Si longiori tempore eximio tui
 Fauore patris possem in his plagis frui.
 Negotia at sunt alia, quae celeri via
 Denuo paternos petere me iubent lares.

Ringo.

Quin timeo, ne, si redeat Hunaldas domum,
 Publica periculo forte subiaceat salus.
 Etenim haud quietae ciuium mentes erunt,
 Quam dum videbunt publicae fulcrum rei.

Regnerus.

Beatus est, amore quem tanto fui
 Fouere certant subditi, et proni colunt.
 Et dum tuae ipse video naturae indolem,
 Mereris, hunc tantum inde qui fructum feras.

Ericus.

Regnere, id ipsum censet Ericus quoque.
 Etenim per hos, queis colere te licuit, dies
 In te videre nil datum omnino est, nisi

Amore summo, et honore quod dignum foret,
Hinc comite amato, Principe hoc tanto mihi
Carere durum sane et ingratum accidet.

Haldanus.

Tuum, meumne, nescio, o Princeps, finum
Ita separari cruciet atque angat magis.
At nempe, quae mutare non potes, feras.

Canutus.

Princeps, Canutus te quidem adfectu suo
Comitari, at ipso corpore haud quaquam potest,
Atque inde faustam tibi viam, et sortem bonam
Precatur.

Ericus.

O vt, optime Hunalda, tibi
Itinere in isto nunc comes fieri queam,
Et te paterno reddere incolumem so o!
At enim voluntas me patris ligat mei.

Haldanus.

Te, care Princeps, semper absentem licet,
Qua potero, saltem mente praesentem colam.

Ringo.

Haud Dania vmquam pectore e nostro excidet,
Quae tam benignas praebuit nobis manus,
Et tanta largi munera osequii tulit,
Quae nec Molorchus Herculi, aut Baucis Ioui
Potuit.

Canutus.

Nec vmquam Ruissiae delebitur
Memoria, tantos Principes, tantos viros
Felice quae profundit, et nutrit sinu,
Quales nec vmquam fouit in gremio Cecrops,
Aut vrbs Quirini peperit.

Regnerus.

Excelsum decus
Grator Ruthenis in suo Hunalda plagis,

SCENA II.

Ad priores Rosilla. Gottricus. Hugletus.

Rosilla.

Misera, heu, Rosilla! quis tibi auxilium dabit?

Haldanus.

Hem! mea Rosilla, quid gemis?

Ericus.

Durum haud erit,
Causam gemendi nosse, qui tuae diem
Hanc destinatam nouerit, Princeps, viae.

Haldanus.

Egone, amata, causa sim gemitus tui?

Ericus.

Non te quidem esse, verum iter tuum reor.

Hugletus.

Aliam ego, ni fors fallor, his tantis puto
Causam subesse luctibus.

Canutus.

Quaenam haec erit?

Regnerus.

Rosilla Princeps, quis tuum premit sinum
Dolor? Rubentes lacrima cur foedat genas?

Ericus.

Soror age, dic, quae cura, quis luctus tua,
Mordet, foditque pectora? abscessum tui,
Fatere, numquid forsan Hunaldaes doles?

Rosilla.

Ah! frater, haud ille vnus hanc mentem quatit,
Verum et — loqui, heu me! plura non patitur dolor,

Canutus.

Quid istud? Hem! quae tristis hoc silentio
Aerumna nobis, quod malum portenditur?

Ericus.

Quid vos? amici, cognitam an nulli putem
Caussam, sorori quae creat luctum meae?
Edicite, oro, si quid aduersi accidit,
Pandite, minari forte quod possit malum,
Tollatur vt praesente quam primum manu.

Gottricus.

Generose Princeps, vellem ego, vt possim tibi
Doloris exsplicare tum grauis modum,
Quo nunc sororis corda vexantur tuae.
At tota res nos pariter, et cunctos latet.

Haldanus.

Amata Princeps, si quid Hunaldas prece,
Si voce quidquam supplice, aut voto valet,
Da, nosse, quaeso, caussa quae luctus tui,
Quae sit doloris ratio, et aerumnae modus.

Rosilla.

Heu dura vis! — Silere sed iuuat nihil.
Amate Princeps, ipse tu luctum mihi,
Ipse mihi moerorem, ipse tristitiam facis,

Haldanus.

Quid hoc? ego ergo caussa sim luctus tui?
Rem pande, Princeps, viuere haud vltra velim,
Per me doloris si quid accedit tibi,
En nudo ferrum in proprium acturus sinum,
Rosilla, si sim tuae ego tristitiae reus.

Rosilla.

Amate Princeps, quo ruis? vitam, precor,
Ne cum tua vna mihi meam, incautus, rape.
Insons es, ast caussa quoque maeroris mei.
En pando rem, si tamen id admittat dolor.
Delatus, eheu! es meo Princeps patri,
Quod struere vitae illius insidias pares,
Et rapere per vim Daniae thronum velis.
Hinc is furore (quantus, heu, animi dolor)

Abri-

Abripitur, et quas nescio minas iacit.
Haec, haec doloris summa, et angoris mei.

Haldanus.

Heu! quae nefanda pessimae linguae probra!
Ego, ego Frothoni, cuius immenso haecenus
Fauore sum perfusus, insidias struam?
Regem ego benignum sternere e throno velim?
Num tibi, Canute, simile quid per hos dies,
Queis me fouebant Danicae plagae hospitem,
Audire, vel videre concessum est? cedo!

Canutus.

Me poene reddit impotem mei stupor.
Quis malus ita esse possit, et sui immemor,
Qui spargat haec in Principem infontem probra?
Tanti ineapacem sceleris, o Princeps, tuum
Noui, atque dum stet vita, defendo sinum.

Ericus.

Tantas quid inter cogitem rerum vices?

Haldanus.

Suspecta fors, Erice, mens nostra est tibi?
Siccine meretur tam leuem Hunaldas fidem,
Quem poplite omnis Russia inflexo colit?
Quo me nefanda fortis, heu, rapit rota!
Sed enim medelam, credite, inueniam malo.
Valet, scenam fors breui nouam dabo. *abit.*

Ringo.

Deferere solum Principem haud fas est mihi.
Vos, vos videte sedulo (haud vanus loquor)
Quid, petere tantum Principem ferat mali. *abit.*

SCENA III.

Priores exceptis Haldano et Ringone.

Canutus.

Sane periculo haud ista res omni caret,
Nec prouocare Russiam incautus velim.

Rosil.

Rosilla.

Age, age, Canute, Principem, vt potes, tuo
Sermone leni, ne quid aduersi ingruat.

Canutus.

Operam dabo. Sed timeo, ne cedat male. *abit.*

Regnerus.

Ego quoque cum parente contendam meo,
Vt excitatus turbo sedetur breui. *abit.*

Rosilla.

Vires ego ipsa in illud impendam meas,
Vt mitiores pertraham ad vias patrem. *abit.*

SCENA III.

Ericus. Gottricus. Hugletus.

Ericus.

Necdum mei sum compos ipsius fatis.
Varias ita haec res traxit in partes finum.
Sed quatenam, amici, vestra quae sententia?
Verene tanti sceleris Hunaldam reum
Existimatis? dicite, an vero horridum
Hoc innocenti crimen adfingi magis
Putatis, ac reapse versatum finu?

Gottricus.

Ericce, si, quae sentio, loqui licet,
Timeo ego, ne tetrum istud infanti scelus
Ab inuido ore forsan adfectum fiet.
Ingenuus eius candor, et celsa indoles
Haec ista me sentire non vanum iubent.

Hugletus.

Nisi fallor ipse, Olaum et Huldaram puto,
Qui detulere pessimum hoc Regi scelus.
Ipsi hi tamen sunt, maxime Huldaras, feri
Quorum exeduntur corda liuoris face.
Hucusque numquid legere iam licuit fatis,

Quo

Quo persequatur optimum Hunaldam impetu,
Et quo furore Principem Huldaras petat?
Timeo ego — verum, en! ipse Rex infert gradum.

SCENA V.

Ad priores Frotho. Haraldus. Olaus.

Frotho.

Metuere cessa, proprium tegam caput.
Quid vos? videre cur loco hoc natum datur?

Ericus.

Rex genitor, ah! exprimere non possum satis,
Quas forma rerum, quas tua in primis salus,
Vitaque dolores pariat, et curas mihi.
Quis ima mentis terror inuasit, tuo
Instare dum discrimen audiui throno?

Frotho.

Id facile credam, nate, quin reliquos quoque
Animi timore, credo, concussos graui,
Dum nosse tantae licuit opprobrium rei.

Gottfricus.

Et quem tuis ex subditis putem fore,
Rex alme, cuius corda non rigeant gelu,
Si tam feroci scelere te peti audiat?
Si tamen aperta res, et insidiae patent.

Frotho.

Amice, nullus est super dubio locus.
Certum est nimis, quo prodor, et petor, scelus.

Hugletus.

Ni cuncta fallunt, agitur Hunaldas reus
Facinoris huius, quod metum atque iram creat.
Ego tamen, o Rex (pace, da, dicam tua)
Tanti capacem sceleris Hunaldam haud puto.
Id metue, ne si forsan infontem premas,
Tibi maius ipsa ex Russia adueniat malum.

Harald

Haraldus.

Nihil timendum, maximae potius diis
Grates agenda, grande quod periculum
In tempore ipsi fecerint Regi palam.

Olaus.

Summi fauoris instar hoc habeas, decet,
Rex magne, structas quod tibi insidias adhuc
Effugere possis, et tuum serues thronum.

Frotho.

Partes tueri forsan Hunalda cupis,
Huglete, dum facinoris insontem adferis?

Hugletus.

Aetas tenella est, quae mihi hanc mentem ingerit.

Frotho.

Quid rerum agendum, nouerim, mecum modo
Remanere solum Huldaram et Olaum velim.

SCENA VI.

Frotho. Haraldus. Olaus.

Frotho.

Vterque vos in rebus aduersis mihi
Solatio estis. Vos nisi hoc periculum,
Quod mihi minatur, eruiisset prius
Opera, iaceret forsan extinctus Frotho.

Haraldus.

Rex, ista mitte, gaudio potius tuum
Apta, et relaxa pectus, et dignas diis
Repende grates, quos tibi, ut tantum queas
Discrimen euitare, propitios vides.

Frotho.

Dubitare noli, debitas superis ego
Memor usque pro muneribus his grates feram.

Olaus.

Quin potius ira pectus inflammet tuum,
Et scelere dignam pessimo poenam coquat.

Que-

Quousque tandem impune grassari scelus,
Sus, deque verti iura, te ludi fines?
Quousque maiestatis excelsae decus
Ludibrio haberi tacitus et patiens feres?

Haraldus.

Mouere in iras, vindicem manum leua.
Aequa videre mente num potes, tuum
Tolli, rapique scelere inaudito thronum?
Impune per te tam graue abscedat nefas?

Frotho.

Surge ira, pectus occupa, totam imbue
Megaera mentem! promite, o ditis specus,
Quidquid furoris in sinu vestro latet.
Ipseque, trifauci stygia latratu loca
Qui terret, ipse Cerberus nostra impleat
Furore corda, vt digna et horrenda exigam
A perfidis, ab impiis, nefariis
Supplicia. Adestet o modo immanis latro!
Quam promptus eius ilia hoc ferro petam!

SCENA VII.

Ad priores subito venit Canutus.

Canutus.

Rex, iure te sic fremere, et vltlices tuam
In vltionem poscere hic cerno deas.
Si namque verum, fama quod retulit mihi,
Te, regiumque scelere sacrilego caput
Peti, haud profecto digna, nec vehemens satis
Excogitari poena in infandum potest.
Meam, ecce! si maculare fors nolis tuam,
Rex magne, dextram, qua scelus pecti queat.
Quicumque demum sceleris, exstiterit reus,
Sit licet amicus, sanguine aut natus meo,
Hac, saluus vt Rex viuat, hac sternam manu.

Fro-

Frotho.

Quid audio? hem! quae verba? quis rei modus?
Quid mente voluam? scisne, quid dicas, fatis?
Canute.

Canutus.

Quid ni nouerim? haud insanio.
Ni cura me salutis infanum tuae
Fors fecit.

Frotho.

An vero igitur e sinu putem
Profecta, quae dicis?

Canutus.

Quid? et dubitas adhuc?
Opere, sine, ipso verba, quae dixi, expleam.

Frotho.

Canute, sed quid? ille, qui meum petit
Caput, ipse natus si foret tuus?

Canutus.

Volo,
Rex magne, ferro filium vt mactem meum.

Frotho.

Siste hic pedem. Sunt alia, quae loquar, super.
Quid? ipse si tu, qui petit Regem, fores?

Canutus.

Ego sim? quis ista somniat, Regem meum
Ego, cuius intacta vsque stat fides, petam?
Adeone pectus mobile, et leue hoc putas?
Canutus ergo tam parum est notus tibi?
En! Rex, priusquam videar infidus tibi,
Ipsam profundo sanguinem, et vitam immolo.

Frotho.

Inhibe manum – hem! quid cogitem hoc rerum statu?
Meane credulitate me falsum rear?

SCENA VIII.

*Ingreditur ad priores Haldanus.**Haldanus.*

Ignosce Rex, quod huc feram iniussus gradum.
Audio, tibi nos esse delatos, tuum
Quod ambiamus Rege prostrato thronum.
Id esse verum si putas, nihil moror.
Captum, ecee! me sisto tibi, et, ut timeas nihil,
Meum haud moratus exuo ferro latus,
Tuosque, Rex Frotho, ante prosterno pedes.
Age quod lubebit. Pelle me tuis procul
Finibus, acerbae seu neci hoc dato caput.
Nihil recusato, cuncta non trepidus feram.

Frotho.

Eloquere vero. Tene ego infontem rear,
Quem struere nostro vertici insidias, scio?

Haldanus.

Nihil repono. Si esse me fontem aestimas,
Nec posse falli te putas, tuo in meum
Ferro vel igne corpus arbitrio fure.
Haud renuo, quin et vulneri pando sinum.
Age, quid moraris?

Frotho.

Turbo quis mentem quatit?
An igitur index me fefellerit? sua
An potius ipse lusus est sententia?
Fare ergo, num te sceleris infontem probas?

Haldanus.

Nec me innocentem dico, nec fontem arguo.
Tu, quidnam agendum his censeas rebus, vide.

SCENA VIII.

Ad priores Rosilla subito.

Rosilla.

Ne quid sinistri statue in Hunaldam, parens,
Et criminosis vocibus credas, caue.
Namque omnis illum populus infontem vocat,
Et, nescio, quod horridum mali genus
Minatur, hunc si Principem minima quoque
Torquere poena, petere vel malo velis.

Frotho.

(Heu angor omni ex parte) quis plebem ciet?

Rosilla.

Id, genitor, illud me fugit.

Frotho.

Vah! quid rei

Statuam, age, plebem mitiga, quibus potes,
Olae, verbis. Illud, Hunalda, vnicum
A te peto, isthac vt die sistas iter.
Nunc recipe, quo tute ipse nudaras volens,
Ultroque, ferrum, et prende, quo lubet, viam.
Nunc esse solus peruelim. Huldara hoc adhuc,
Vt Rollo sistat se mihi abs mora, iube.

Haraldus.

Faciam, ast id vnum moneo, ne nimia precor,
Rex magne, credulitate te capi sine.

Frotho.

Quietus esto.

SCENA X.

Frotho solus.

— — — Fallere, Hunalda, tuis
Si forte verbis esse me captum putas,
Fecisse si te credis his fidem mihi.
Et tu Canute falleris, dum me cupis

Addu-

Adducere, vt te sceleris infontem rear.
 Tempus erit, in quo natus et parens simul
 Cum principe illo Ruffico poenas dabunt.
 Tegere furorem, tegere nunc iram iuuat,
 Aptā ultionis vsque dum pateat via.
 Sed quid ago? quo, quo pectore accensus feror? —
 Adeone certum est impium Hunaldaē scelus?
 Itane Canuti culpa iam penitus patet,
 Nullius vt rationis indigeat? neque
 Aliud supersit, quam nece vt cadant rei?
 Olaus istud nempe et Huldaras scelus
 Mihi detulere, propria quos opinio
 Decipere et auris potuit, vt saepe adsolet.
 Et, si Rutheno Principe est vere fatus
 Et genitus ille? Quod mihi exsurgat malum?
 Quis inde nostras obruet plagas furor,
 Si dederō tanti Principis natum neci? —
 Heu! quam malignas patior incertus vices! —
 Dein vanus haud est, quem facit populus metum.
 Sat nempe nouit ille, vel saltem hactenus
 Est suspicatus semper Haraldum meo
 Iussu interemtum, meque praecipiti dein
 Mihi vendicasse Daniae thronum manu.
 Iam timeo, ne si fauceat Hunaldaē, in meum
 Iterum fricato vulnere insurgat caput,
 Ipsamque vitam cum throno eripiat mihi.
 Sors dura! quo me consilii incertus feram?

SCENA XI.

Accedit Rollo Magnus.

Rollo.

Superi, inferique te velint saluum, Frotho!

Frotho.

Ades verendum, et proximum Diuis caput.
 Si tempore vllō, nunc ope indigeo tua.

Rollo.

Iubere Regis, gerere sed morem, meum est.

Frotho.

Audi ergo, quid me cruciet. Hunaldam scies,
Qui se Rutheni Principis natum vocat.
Hic cum Canuto fertur insidias mihi
Struere, meumque petere per nefas thronum.
Tu iam latentes arte, qua polles, dolos
Erue, fidemque an iudici tribuam, doce.

Rollo.

Securus esto, magne Rex, quidquid mea
Vel opera, quidquid vel meum ingenium potest,
Tibi sacratum est. Hoc rei feriem dabo.

Frotho.

Si liberare me meo possis metu,
Magnum laboris praemium tui feres.

Rollo.

Tua me voluntas potius, ac munus trahit.

ACTUS III.

SCENA I.

Gormo. Vnguinus. Ringo.

Ringo.

Non is ego, vobis forsitan, excelsi viri,
Sermone ficto facere qui fucum velim
Vestra, Frothonis iubeat an feram, interest,
Probare mentem, sicque non vestro sine
Damno experiri, vera quam vobis loquar.

Gormo.

Haud est, quod ipsi proprium et praesens ita
Ruamus in discrimen. Effrenem feri
Animum Frothonis quilibet novit satis.

Partes

Partes in omnes agitur, et praeceps ruit.
 Quem modo amat, hunc furente mox odio petit,
 Cui fauet, eidem mox fremens poenam parat.

Vnguinus.

Amice, numquam populus admittet, Frotho
 Statuere quidquam in Principem ut gravius queat
 Furat, minetur, horridam intentet necem,
 Vltro remittet cuncta, si populus volet.

Ringo.

Quid? num Frothonis tantus in plebem est fauor?
 Miror ego, quod, qui mente praecipiti ruit
 Alias, feratur pectore in populum pio.

Gormo.

Ringo, haud videri debet hoc mirum tibi.
 Sat quippe nouit, ipse sat videt Frotho,
 Populum haud latere posse, quod faeua impiae
 Iusserit Haraldum tradier neci manu,
 Thronum occupare ut posset, hinc timet sibi
 Ne si vel vilo concitet plebem modo,
 Illa in tirannum surgat, et rapiat thronum,
 Quem purpuratum sanguine Haraldi occupat,

Vnguinus.

Neque ego Frothoni suaferim, ut minima quoque
 Populi furorem prouocet caussa sui.
 Etenim est paratus in dies, fui, ut vocant,
 Regis latronem plectere, et pulsum throno
 Exuere vitae munere vltici manu.
 En cum Canuto, et filio Princeps gradum
 Huc flectit.

S C E N A   I I .

Ad priores Haldanus.   Canutus.   Regnerus.

Gormo.

—   —   O Salueto Rufforum decus,
 Tuamque inani libera mentem metu.

Haud populus vñquam admittet, haud populi duces,
Vt faeuus in te triste quid statuât Frotho.

Vnguinus.

Confide, vires omnis impendet suas,
Vt a cruento terreat Regem impetu.

Haldanus.

Grates ego, quas et queo, et par est, ago,
Vestro fauore dum meum tegitis caput.
Nil ego Frothonem, nil furorem eius moror.
Bacchetur, et ferro, igne me ferox petat,
Modo tam nefandi sceleris haud dicar reus.

Canutus.

At mitigabit facile Rex plebem Frotho.
Hinc namque ad illam misit Olaum prius.

Gormo.

Haud ita, Canute. Venit Olaus quidem,
Et iussa plebi Regis exposuit sui,
Re tamen abiuit denuo infecta domum.

Regnecrus.

Atque ille, credam, fuerit Olaus, reum
Qui tam cruenti sceleris Hunaldam arguit,
Sermone quem fors iuuit Huldaras suo.
Noui inquietum et turbidum Olai caput.
Alios vt vnus agere praecipites queat,
Ignoro, quae flagitia, quae fingit probra.

Vnguinus.

Noscere videris praeter aetatem tuam,
Quantos Sinones aula, quos Nessos alat,
Regnere, prudens ipse iudicium probo.

SCENA III.

Ad priores Rosilla.

Rosilla.

Princeps, bene ipse te mihi hoc sistis loco.

Halda-

Haldanus.

Quid auida nostrum, quaeso, conspectum petis?
Rosilla? contigisse quid noui rear.

Rosilla.

Heu! tua vacillat, nutat, o Princeps, salus,
Ni te periculo subtrahis celeri fuga.

Ringo.

Haud digna res est Principe, Hunalda fuga,
Et quod periculum est, fugere tam turpi via
Quod deceat?

Rosilla.

Eheu! Principem infandae dare
Actus furore cogitat neci parens.

Haldanus.

Tamen benignus antea est visus mihi,

Rosilla.

Nescio, quid illi mouerit bilem modo,

Gormo.

Vanus erit hunc in Principem Regis furor,
Si nemo, faciam populus impediet necem.

Vnguinus.

Ipse sibi fors, quam Principi Hunaldae, magis
Nocebit, huius dum cupit mortem Frotho
Vim populus omnem viribus iunctis premet.

Rosilla.

At non aperta vi parens necem inferet,
Totam malignis agere rem statuit dolis,

Gormo.

Nempe id Frothoni in more iam positum reor,
Dum simili Haraldum sustulit Regem via.

Haraldus.

Quid? premere me vult subdolis modis Frotho?

Rosilla.

Certum hoc. Id vnum quaeso, dum tempus tibi

Super, fauetque fors adhuc, tanto eripe
Temet periclo, et ocius fugam cape.

Canutus.

Sed qui iuuare populus absentem potest? —
Accedit illud, fugere si Princeps velit,
Arguere quod se iceleris adfecti reum
Videatur, ipse quum petat Frotho, hac adhuc
Vltro vt moretur Daniae in plagis die.

Vnguinus.

Videre fane, amice, quod res est, loqui.
Nec ego probrosam hanc suaferim Hunaldae fugam.
Alia paremus interim tanti via
Tegere salutem Principis.

Canutus.

Quanam, putas?

Vnguinus.

Occurrit, ipsum adire nunc Regem iuuat.
Huic, populum habere sub sua Hunaldam modo
Tutela, et eius tegere, dicemus, caput.
Statuere in illum ne proin quidquam audeat,
Quum, si quid vnquam Principi occurrat mali,
Autore Rege populus id factum putet.

Gormo.

Consilium, amice, Pol! mihi tuum placet.
Princeps, Frothonis pallio hoc tectus minas
Ridere tutus poteris. En! gradum huc mouent
Proceres.

Vnguinus.

At ipsum adire nos Regem decet.

Gormo.

Addeamus. *)

SCE.

*) Abiunt.

SCENA III.

Accedit Gottricus cum Hugleto.

Gottricus.

—   —   Hem! quid dixerim caussae, duces
Populi quod oris horreant nostri notas?

Canutus.

Haud inde factum, vestra quod praesentia
Illis vel vllum pariat horrorem aut metum,

Gottricus.

Cur igitur inde celeri abiuerunt pede?

Ringo.

Sunt nempe, cum ipso Rege quae negotia
Tractent, ea omnem postulant tolli moram,
Etenim salutem Principis tangunt mei.

Hugletus.

Ipsa fuit haec, quae flectere huc et nos gradum
Coëgit

Haldanus.

Hem! quod nuncium fertis mihi?

Hugletus.

Haud admodum illud gratum et acceptum puto,

Haldanus.

Quodcumque sit, ne tegite, quod nostis, precor.

Hugletus.

Tuam ego salutem haud esse sat tutum aestimo,
Amate Princeps,

Haldanus.

Cur id? et causam exprime.

Hugletus.

Audio, quid in te, nescio, triste, asperum
Statuisse Regem,

Gottricus.

Licuit ex ipso fatis

Colligere Regis multa conspectu mala,

Ringo.

At vis repelli nonne vi potest quoque?

Gottricus.

Haud inferet, sed fraude res aget suas,
Tacitisque tendet fallere Hunaldam dolis.

Rosilla.

En ipsum id est, quod ante proposui,

Hugletus.

Nihil

Magis esse certum crede, iam tibi caue,
Aut fuge,

Haldanus.

Quid inquis? Dedecus fugae execror,

Canutus.

Ponite timorem, rebus aduersis opem.
(Promissa namque est) principes plebis dabunt,

SCENA V.

Accedit Rollo.

Rollo.

Ni graue sit, hunc mihi peto concedi locum,
Vrgent Frothonis iussa, qui sacrum cupit
A me parari,

Hugletus.

Nil morae in nobis erit
Imperia Regis sequere, iam locum damus.

Gottricus.

Quo fine vero, scire si nobis licet,
Hoc adparari praecipit sacrum Frotho?

Rollo.

Non id profari fas puto.

Hugletus.

Haud opus quidem.

Etenim labore non graui nosci potest
Regis voluntas.

Canu-

Canntus.

Agite, cedamus loco,
Ne Rollo se deinde turbatum adferat.

S C E N A VI.

Rollo. Sueno.

Rollo.

Abiere, tutus iussa nunc sacra instruo.
Huc, famule, adesto, et commoda sacris manum.

Sueno.

Adsum paratus, iussa, quae dederis, sequi.

Rollo.

Vbi lympba?

Sueno.

Nondum ex igne subiecto calet,
Cruor interim iste feruiet lymphae loco?

Rollo.

Hic pone Regis statuam, et hic aram loca.
Statuam occidentem versus exstructam volo.
Resolue vestem, et vinculis pedem exue.
Adime tiaram, porrige huc facem mihi.
Mane hic, nec vllum tibi, caue, verbum excidat,
Saluere *) nigrum Rollo Plutonem iubet,
Tuque mihi salue inuicta Parcarum trias. **)
Polus remugit, luminis cedit iubar.
Huc tartari vmbrae! huc ocus manes nigri!
†) Bacchique, quisque vos simul purget cruor,
Circumdo me nunc circulo. Tellus tremit.
Da thura prunis, fac, modo ingrato effluat
Verbena fumo. ††) Spectra quae Phlegeton vomit?
Et tamen auarus vsque responsum negat?

Vox.

*) Pede terram pulsat. **) Tonat. †) Adspersit aram
et statuam. ††) Spectra procurrunt.

Vox. *)

Desiste. Haud coges, oracula ut fundat, auernum.

Rollo.

Vah! pertinaces inferi! Haud cesso tamen.

Aram Lyaei denuo humedat liquor **)

Quid hoc? quid artus frigore immisso rigent? —

Meamne vanam falsus ipse artem rear.

Vox. †)

Persidia in propriam labetur prona ruinam.

Rollo.

Peracta res est. Famule, iam timens nihil

Vna Frothonis statuum et hanc aram moue.

Cinerem fluente trans caput riuo iace.

Iam mea resummo, et protinus Regem peto.

SCENA VII.

Frotho. Rollo,

Frotho.

'Ten' video? Rollo, proximum Diuis caput!

Rollo.

In tempore, o Rex, flectis huc ad me gradum.

Parabam adire te ipse nunc.

Frotho.

Quid fers noui?

An iam peraetum est, quod tibi iniunxi sacrum?

Rollo.

Ad iussa,

Frotho.

Quod mihi inde responsum refers?

Rollo.

Iucundum, amoenum. Viue securus metu.

Frotho.

Quid ita?

Rollo.

*) Ex profundo. **) Adspersit famulus aram. †) Sub ara-

Rollo.

Preces post plurimas tandem infima
Petitum auerni reddit oraculum domus,
Fore, in ruinam prona perfidia vt ruat.

Frotho.

Respiro. Quanto hanc gaudio mentem beas!
Amate Rollo, praemium, spera, tuus,
Quantum meretur, referet a nobis labor.

Rollo.

Remunerare, quos velis, donum mihi
Tribuis iubendo, cedo. Rex semper vale.

Frotho.

Te quoque valere iubeo. - Sic tandem meum
Timore pulso moueo securus pedem.
Minare iam, malefausta calliditas, meos
Tamen, quod orcus spondet, in laqueos rues,
Adhibebo vires interim, Hunaldas suum
Vt praeparatis implicet dolis caput,
Atque vt labore proprio, a styge editum
Quo compleatur exitu, oraculum iuueni.

SCENA VIII.

Frotho. Ericus. Haraldus.

Ericus.

Solum parentem video? quid rei hoc sibi?

Frotho.

Haud est diu, hoc quod Rollo discessit loco.

Ericus.

Quod ille vero, nosse si fas est tamen,
Parens amate, nuncium ex orco tibi?

Frotho.

Perfidia quod labetur in foueam suam.

Ericus.

Quam gaudeo, quod maneat incolumis pater!

Haral-

Haraldus.

Ego quoque grator nuncium hoc bonum tibi,
Rex alme. Sed non inde confectum puta
Negotium esse.

Frotho.

Nam quid est adhuc super?

Haraldus.

Operam quoque, o Rex, addere et debes tuam,
Vigilare cunctis, queis potes, debes modis,
Ut in parata retia Hunaldam trahas.
Dum namque tale ityx tibi oraculum dedit,
Te monuit, ipso ut opere responsum expleras.

Frotho.

Eiice timorem pectore Huldara tuo.
Perspexi id ipse. Haud partibus deero meis.

Haraldus.

Sed ecce anhelo huc properat Olaus gradu.

SCENA VIII.

Adcurrit Olaus.

Frotho.

Quid fers? amice, fare, num populi feror
Remisit ira?

Olaus.

Agendo cuncta, egi nihil.
Nec mitigari voce se blanda finit,
Nec adquiescit asperis sermonibus.
Saeuire pergit usque, et Hunaldam cupit
Videre ab omni mortis immunem metu.

Frotho.

At facile numquid capere mentito fuit
Rumore vulgus, haud quid Hunaldae amplius.
Mali timendum, nostra dum forte interim
Fraus expetitur consequi finem queat?

Olaus.

Olaus.

Quid profit istud? ecce! tutelam in suam
Infida plebs recepit Hunaldam quoque.

Haraldus.

Quid hoc? favore populus Hunaldam tegit?
Nonne hoc Canuti, Rex, putas factum dolo?

Frotho.

Vah probra! Sed quid? plebis en veniunt duces.

SCENA X.

Ad priores Gormo. Vnguinus.

Gormo.

Ignosce, Rex, quod ferimus iniussi huc gradum.
Sunt, nunciari quae ore plebs nostro petit.

Frotho.

Quaenam illa?

Gormo.

Ne quid forsan Hunaldae mali
Contingat, ipse ni velis periculo
Expositus esse maximo.

Frotho.

Sed quis, cedo!

Haec tanta de me sparsit in populum probra,
Petere vel villo quod velim Hunaldam malo?

Vnguinus.

Frustra haec negare quaeris. Haud populum fugit,
Quod fraude vitam demere Hunaldae pares.
Favore quem proinde tutatur suo,
Tibique suadet, ne quid imprudens agas.

Frotho.

Quae caussa, quod defendat Hunaldam sui
A Regis ira populus? An scire hoc licet?

Vngui-

Vnguinus.

Quid? Principem tam nobilem, Regum setum
Stemmata Ruthenum, et hospitem premi sinat?

Frotho.

Aduerto, quis vos error ignaros premat.
Et hunc putatis Russica e stirpe editum,
Et regio ortum sanguine Hunaldam duces?

Gormo.

Quid ni putemus, ipsa quod loquitur rei
Conditio?

Frotho.

Quam erras, Gormo, si verum hoc putas!
Iners, scelestus, pessimus mortalium
Veterator effrons, infimae est sortis puer,
Qui fraudibus se nobilem toti cupit
Efficere mundo.

Gormo.

Haec, parce Rex, superant fidem.

Vnguinus.

Hem! numquid ipse maximis illum antea
Muneribus adcumulare certasti, modo
Quem sic scelestum, pessimum, effrontem vocas?

Frotho.

Feci illud, haud diffiteor, et facti pudet.
At modo, nefandi turpe dum scelus patet,
Exuere quo me vult meo throno quoque,
Mensalia iam mihi.

Gormo.

Vnde sed nota haec tibi
Sunt cuncta? quoniam facta res palam est modo?
Opinione forte deciperis tua.

Frotho.

Non haec opinor, certa res firmat finem.
Meis habere si negas verbis fidem,
Huic crede sis, qui pessima Hunaldae suis

Consi-

Consilia non aduersus auribus bibit,
Mihique fidus retulit.

Vnguinus.

Hem! quid hoc sibi?

Et serio istud?

Olaus.

Res vacat dubio mea
Audiui id ipse aure, quod dixit Frotho.

Gormo.

Conditio si rerum ista, non vllam tuis,
Quaecumque sint, Rex, ponimus factis moram.

Haraldus.

Nullum relinquit ipsa res dubii locum.
Noui ego rebellem, perfidum Hunaldam satis.

Gormo.

Fac ergo, Rex, quod optimum factu putas.
Iam noster hinc negatur Hunaldae fauor.
Supplicia, quae volueris, inflige impio,
Foedumque quam celeriter obtrunca scelus.

Vnguinus.

Nos hoc feremus nuncium plebi modo,
Quam Rex, habebis penitus addictam tibi.
Vale.

Frotho.

Valete, meque, dum coelum volet,
Defendite, ipsum tegite regalem thronum.

Ericus.

Laetor ego, saluum video dum natus patrem,
Atque ne latronis perfidi ereptum manu.

Haraldus.

Age iam, salutis consule vt potes tuae,
Rex alme, morte infandus impostor cadat:

Frotho.

Meas scelestum tempus in manus dabit.
Haec inter imum plausus exhilarat sinum,
Votis benignam video dum plebem meis.

L

ACTUS

ACTUS III.

SCENA I.

Haldanus. Ringo. Canutus. Regnerus.

Haldanus.

Omnes furoris exferat vires licet
In me tyrannus, haud id efficiet tamen,
Vt turpis isthanc occupet mentem timor.

Canutus.

Colligere sanguinem inde sublimem datur.
Hunc, magne Princeps, semper hunc animum gere,
Nec, quidquid vñquam laeva fors periculi
Tibi minetur, te metu capi sine
Virtus triumphat. Fata quo furunt magis,
Hoc fortiore haec corde sustineas, decet.
Quam saepe feta grandine, et nimbo grauis
Nubes minatur orbi, et intentat malum?
Transit tamen, quin noceat, aut damnum inferat.

Regnerus.

Nil metue, Princeps, si quis immineat, meum,
Faxo, ante pectus, ac tuum petet furor.

Ringo.

Hos mentis aestus laudo, et extollo quidem,
Inspicere sed si rem voles ipsam magis,
Causa timoris illa non caret sui,
Hinc maxime, quod sicut adlatum est prius,
Conficere foedo Rex suum velit dolo
Negotium.

Regnerus.

Inde liberi a metu sumus.
Dolum impedire nouerint populi duces.

Canu-

Canutus.

O! quamdiu isti partibus fauent tuis,
Princeps, sinistri metuo et aduersi nihil.
Noui Frothonem, cuncta sollicitus pauet,
Atque vbi timore captus est semel suo,
E pectore eius omnis abscedit vigor.

Haldanus.

Id facere nempe criminum rei solent.
Quid vero agendum tu mihi interea putas?

Canute. Tectus vsque num Princeps ero?

Canutus.

Princeps, id vnum, vt tamdiu exspectes, rogo,
Responſa donec, quae dedit plebi Frotho,
Manifesta fiant, tum tui agnosces ſatis
Animum Canuti.

Regnerus.

Tum ſuam tibi quoque
Regnerus inuictam vsque monſtrabit fidem?

Ringo.

Facile erit, iſtud trahere per tempus moram.

Haldanus.

Conſilia, amici, veſtra non ſegnīs probo.
Dum mens Frothonis pateat, adgrediar nihil.
Atque en, Roſilla! De ſuo forſan patre
Haec certi habebit quidpiam.

SCENA II.

Ad priores Roſilla. Gottricus. Hugletus.

Haldanus.

— — — — — Huc ades, mea
Roſilla, pars o maxima Hunaldae tui!

Roſilla.

Princeps, meum te, me tuam apellas ſimul?
Ipſum id dolorem maximum creat mihi.

L 2

Halda-

Haldanus.

Quid ista? mentem forte mutasti tuam?
 Rosilla! quonam id scelere promerui malum?
 At capio, nempe genitor id iubet tuus,
 Hic, pro suo, ut me deseras, odio petit.
 Hoc nempe nostris defuit malis adhuc.

Rosilla.

Iniuria me, crede id, haud leui adficcis,
 Mutasse dum me cordis adfectum putas.
 Stat ille, qui ante fuerat, et posthac erit.

Haldanus.

Quid quereris ergo? Cur doles, si te meam,
 Rosilla amata, sique me dicam tuum?

Rosilla.

Ah grauior istam vulnerat mentem dolor.

Canutus.

Quis ille? Princeps! prome, quid subsit rei.
 Nostrae medelam ferre fors poterunt manus.

Regnerus.

Tribuere quod si quid meus possit vigor,
 Omnem Rosillae, et Principi sacrum volo.

Rosilla.

Frustra estis, omnis recidet in vanum labor.
 Infandus omne superat auxilium dolor,
 Cui explicando haud ipsa me parem reor.
 Vos agite, amici, quaeso, vos mei loco,
 Quod triste nostram torqueat mentem in alium,
 Dicite.

Gottricus.

Rosilla dum loqui iubet, loquar.
 Fore tibi, credis, plebis auxilio duces,
 Princeps, salutem queis tuam addixti antea?
 Sed fallere, haud quid inde, quod speres, habes.

Ringo.

Quid loqueris? istud esse num verum rear?
 Mendace vobis potius illusum rear putem

Rumo-

Rumore, quam mutasse promissam fidem
Duces.

Hugletus.

Negare haud poteris, indubium modo
Certumque quod tibi ista monstrabit dies.

Canutus.

Quid istud? haec monstrare quid poterit dies?

Hugletus.

Haud Principi ullam ducibus in suis opem
Supereffe,

Canutus.

Quaeso, clarius vestram mihi
Mentem explicate, quo rei inueniam modum.

Hugletus.

Frustrata nempe Principis quo spes modo,
Scire cupis? en! adtende, rem paucis dabo.
Adiere Regem principes populi, vt prius
Dixere vobis, vtque promissa expleant,
Sub plebis esse Principem cura adferunt,
Simulque, ne fors noceat Hunaldae, monent,
Sentire ni vim plebis incautus velit.

Regnerus.

Ad hoc pauore, credo, concussus suos.
Tremuerit artus compos haud sui Frotho.

Hugletus.

Decipere. Rex turbatus et motus nihil,
Ita mitigauit Principes, vt in suam
Callidus vtrumque traxerit sententiam.

Haldanus.

Heu fulmen! ergo tota spes misero perit,

Gottricus.

Ipsi hi duces, tam fidi et addicti prius
Verbis Frothonem pariter vrserunt suis,
Maturet vt, qua possit, Hunaldae necem.

Canutus.

Sinistra fors! potuisse num fieri putem,
Vt opera verbis a suis distent ita?
Sed agite, an huic quis adfuit vestrum rei?
An alius illam retulit.

Gottfricus.

Hoc vna optime
Rosilla nouit, faciet haec voto fatis.

Haldanus.

Amata, dic, vnde ista res nota est tibi?

Rosilla.

Ericus ipse (noris hunc) praesens erat,
Dum Principes hoc inter et Regem accidit.
Tu iam, Canute, Principem si quid potes
Iuuare, noli parcere ingenio tuo.

Canutus.

Quidquid valebunt ingenii vires, lubens
Adhibebo.

Haldanus.

Nil ergo mihi, quo memet iuuenem,
Incidere possit? — En quis huc gradum mouet?
Ni forte fallit oculus, Huldaras venit.
Vos agite, quaeso, linquite hunc solum mihi.
Fors inde rebus veniet auxilium meis.

Canutus.

Haud id ego, Princeps, suaferim, scis quid velim.

Haldanus.

Noui, nec vllam pariat hoc curam tibi.

Rosilla.

Quin ergo abimus?

Haldanus.

Ite, nec moram amplius
Hic trahite,

Canu.

Canutus.

Vis, gerere ergo me morem tibi?
Saltem esse te memineris Hunaldam.

Haldanus.

Vale.

SCENA III.

Haldanus. Haraldus.

Haldanus.

Dirigite linguam, quaeso, vos meam dii,
Qua mihi fauentem facere nunc fratrem queam.
Iam prodit.

Haraldus.

Hem quid? solus an Princeps mihi
Hic sistitur? quid? latera nec cingit comes?

Haldanus.

Huldara amate, nil meos comites moror.
Id laetor vnum, optata quod diu mihi,
Tecum loquendi, praebeat se occasio.

Haraldus.

Adeone gratus noster est sermo tibi?

Haldanus.

Vt gratius nil.

Haraldus.

Ergo quid loqui voles?

Haldanus.

Id, care, vellem maxime, vt meam fatis
Flammam, piumque prodere adfectum queam.

Haraldus.

Quid istud? Huldaram igitur Hunaldas amat?

Haldanus.

Frater — ego, amate, si tuus forem, haud magis
Te possem amare, conscium testor polum.

Haraldus.

Et unde amorem est meritis Huldaras tuum?

Haldanus.

Natura me, quo nescio, totum impetu
Impellit, hoc ut pectus addicam tibi.

Haraldus.

Hunc fane amorem nequeo mirari fatis.

Quid, quaeso, Princeps, his mihi dictum putem?

Haldanus.

Amate, cordis gaudium Huldara mei!

Quid, oro, amantem persequi iuvat tui?

Haraldus.

Ego ille sim, qui Principem Huldaram premam?

Haldanus.

Ah! certa res est, comitis impulsu tui

Regem incitare pergis ad necem meam,

Meumque non offensus exitium petis.

Haraldus.

Quis ista? tantum quis mihi adfingit nefas?

Haldanus.

Haud ficta res est, novi et expertus loquor.

Haraldus.

(Quo recidet istud? fingere at iuvat modo,

Audire forsan res adhuc novas datur.)

Haldanus.

Quid ipse tecum? fare, quid voluis rei?

Haraldus.

Princeps, negare non queo, hostili haecenus

Quod persequutus mente te semper fui.

Sed parce, nostrum Olaus induxit sinum.

Haec ipsa, quod nunc mouerim huc gradum, fuit

Caussa mihi, verum ignosce, quin tuas ego

Tantum in futurum, qua licet, partes agam,

Hucusque quantum semper aduersus fui.

Halda-

Haldanus.

Amate, quantum me tuis verbis beas!
Protegere partes igitur Hunaldaë sedet?

Haraldus.

Firmissimum.

Haldanus.

Ergo rebus in cunctis mihi
Vel dexteram ipsam, vel silentium tuum
Spondere non dubitabis?

Haraldus.

Haud illud modo
Promitto, verum et sedulam addico manum,

Haldanus.

Ah! nequeo, quin colla tua complexu petam.

Haraldus.

Indignum amore me tuo, Princeps, foves.

Haldanus.

Age, dic, amate quid? tuum si fors caput
Diadema? quid? si sceptrum condecorant manum?

Haraldus.

Speciosa dicis, nempe te lusus iuvat?

Haldanus.

Haud lusus hic, rem serio dictam velim;

Haraldus.

De Danico ista fors throno loqueris?

Haldanus.

Capis,

Haraldus.

Qui fiet hoc, dum regna iam tenet Frotho?

Haldanus.

Haud ille Rex, tyrannus est, patriae probrum.
Hunc, crede, promptus si tuam adiungas mihi,
Dilecte, dextram, facile deicimus throno,

Haraldus.

Sed petere Regem non tamen velim meum,

Haldanus.

Iniquus est Rex, quod tibi exponam modo.

Haraldus.

Tace. Frothonem video, discede interim,
Mox ipse praesens tibi ero, consilium placet.

Haldanus.

En obsequor, fac, te breui sistas mihi.

SCENA III.

Haraldus solus.

Tandem paratos cecidit in casses fera.
Scelestus ipse propriis tandem dolis
Implicitus haeret, iam modo exspectes licet,
Dum veniam ego ad te, sed tua temet miser
Lusum videbis arte, spe lusum tua.
Regem tyrannum dicis, et patriae probrum?
Vah scelus atroce millies dignum nece.
Iam, quid tyrannus in tuum possit caput,
Tuo nefande, senties doctus malo.
Aliquem quidem in me sentio adfectum tui,
At reprimat omnem Principis mei falus.
Nunc ferre Regi cuncta, quae audiui, sedet.
En, prodit.

SCENA V.

Haraldus. Frotho. Ericus. Olaus. Gormo.
Vnguinus.

Frotho.

— — Ergo tota consiliis meis
Plebs adquiescit?

Gor-

Gormo.

Paret, vt numquam magis.
Vix sensum eidem mentis exposui tuae,
Resedit ira, remisit et cordis furor,

Vnguinus.

Tanti interest, si nosse sinceram rei,
Quam fors iniquam credis, et causam licet,
Vt, ante qui limitibus abruptis furor
Saeuiit, in ipsam transeat pacem quoque,

Frotho.

Securus omni ex parte iam viuit Frotho,
Plebs fauet, in ipsam scelera perniciem dii
Ruere, et suam aiunt. Iam moue, quidquid velis,
Cohors nefanda! — Sed, quid? Huldaram intuo?
Cur hic, amate, tacitus et silens ades?

Ericus.

Forte noua sunt, quae nuncies patri meo?

Haraldus.

Imo habeo, et illa grandia, infanda, horrida.

Frotho.

Quaenam illa? fare, nil mihi celes, volo.

Haraldus.

Pareo iubenti, Solus ad solum modo
Ruthenus ille venit hoc Princeps loco,
Meque sibi amatum dixit, et gratissimum.
Aduerti ego, quod perfidus fraudem struat,
Et, cordis ima inspicere quo possim magis,
Probaui amorem, et vsque me posthac fore,
Simulaui, amantem, et nolle, quae feci prius,
Tunc ille verbis forsan inductus meis,
Me commonere, fidam vt addicam manum,
Diadema, sceptrum offerre, te patriae probum
Quoque, et tirannum dicere, vrgere vnice,
Deicere fecum te tuo vt velim throno.
Atque haec Canuti facta consiliis, puto,

Fro-

Frotho.

Certumne, dic, quaeso, mihi, quod narras, rear,

Haraldus.

Certissimum, aures testor ipsius meas.

Frotho.

Olae, lectos fume nunc tecum viros,
Et perduellem, quam potes, primum liga,
Canutus ipse se mihi sistat, iube.

Olaus.

Iussa tua, Princeps, exsequuturus, volo. *abit.*

SCENA VI.

Priores excepto Olo,

Gormo.

Aetate tanta tantus adfurgat furor?

Vnguinus.

Maturus est sic impio quiuis malo.

Haraldus.

Miror ego, quod sustineat haec coelum mala,
Nec impios ad ima de trudat stygis,
Id, quod fuissent scelere promeriti suo.

Frotho.

Vtinam ex tua quid indole Hunaldae foret,
Dilecte, non tantum ausus hic foret nefas.

Ericus.

Ego supremo Numini grates fero,
Tanto ex periculo quod mihi incolumem patrem
Seruarit, imo nullus ingratum dies
Me cernet umquam.

Haraldus.

Vita dum fuerit mihi,
Ego quoque grates corde de memori feram.

Fre

Frotho.

Sic, sic placetis. Iste si cunctis sinus,
Animusque constet, regna durabunt diu,
Quae cadere semper, dum labat fides, solent.

SCENA VII.

Ad priores Olaus.

Olaus.

Rex, tua peregi iussa, sollicitus gemit
Nexu ligatus compedum Huldaras modo,
Nutum Canutus pariter expectat tuum.

Frotho.

Imperia num peragere tam poteras cito?

Olaus.

Vterque non procul inde se stitit mihi.

Frotho.

Ita bene. Nunc Canutus huc veniat, volo.
Vos interim omnes cedite, et locum date. *abunt.*

SCENA VIII.

Frotho.

Canutus.

Canutus.

Ad iussa, Rex, sisto tua me promptum tibi.

Frotho.

In te, Canute, dic quod admisi nefas,
Videatur ut me dignus Hunaldas magis,
Qui regnet.

Canutus.

(Istam credidi causam fore.

Sed iam paratum pectus his rebus fero.)

Frotho.

Quid voluis?

Canu-

Canutus.

Ah! colligere me nondum queo,
Adeo tremendum dum mihi oblicitur scelus,
Quis, quaeso, Rex, me criminis tanti reum
Dicit? vel vnde probatur indicium? cedo?

Frotho.

Perpetuus esse argueris Hunaldaes comes,
Eumque permouere ad hoc tetrum nefas.

Canutus.

Primum refello. En! ipse, Rex, numquid prius
Iussisti, vt omne Principi obsequium feram?
At alterum quod spectat, intrepidus nego,
Et vsque pernegabo. Rex, signum exige,
Quo non mouendus tibi meam ostendam fidem,
Et, quam Canutus vsque sit fidus, scies.

Frotho.

In promptu id est. En! noui, et haud falsus scio,
Haud Russicum esse Principem Hunaldam, velut
Adfirmat ipse, at omnium nequissimum,
Quaecumque vidit vlla telluris plaga,
Bipedum, mihi qui rapere contendit thronum.

Canutus.

Quid dicis, o Rex, certum id est?

Canutus.

Certum nimis.

Hoc iam ligari vinculis iussi scelus,
Et quaero, qua debere tu poena adfici,
Qui me tirannum, et patriae dixit probrum
(Vti fidus illud retulit Huldaras) putes?

Canutus.

Saeuam, cruentam, haud dubito, quin mereat necem.

Frotho.

Ipse inferendam perfido mortem reor,
Nunc maxime, quod populus hoc ipsum velit.

Canutus.

Ita bene, Princeps, feceris. Quin si meum,

Rex,

Rex, non recuses forte consilium sequi,
Suaferim ego, vt illum publicum iubeas necesse,
Et plebis in totius adspectu mori.

Frotho.

(Quis sensus hic? Canutus an fidus mihi est?)
Canute, an istud serio dictum putem?

Canutus.

Adcone paruum mercor a te, Rex, fidem?

Frotho.

Bene est abi nunc, rem silentio tege.
Interim ego poenam crimini tanto parem
Excogitabo, sic meum vt firmem thronum.

ACTUS V.

SCENA I.

Gottricus. Hugletus. Regnerus.

Gottricus.

Res haec, amici, non leuem curam parit.
Nexu ligatus compedum Hunaldas iacet.
Timeo ego, ne quod maius immineat malum.

Hugletus.

Fors tuus, amice, vanus haud iste est timor.
Nam queis periculis patrias soleat plagas
Princeps, furore frena qui regni quatit,
Implere, multa proprio id damno fatis
Didicere regna, mitis, ah! nolit polus,
Vt mala paternis paria contingant plagis.

Gottricus.

Illud ego sane nequeo mirari fatis,
Plebs, quae furoris plena frendebat prius,
Vbi innocentem crimine Hunaldam argui,
Audiit, modo, ipsa vincla dum gerit, tacet.

Regne-

Regnerus.

Ni vanus augur esse fors videar, rofas
Haud Daniam inde credo lecturam, fera
Si, quod ego nolim, pereat Hunaldas nece,
Nec nemo erit, qui vindicet tantum nefas.

Gottricus.

Superi a paternis laribus auertant malum.
Nec ita furorem Regis indomitum fore,
Arbitror, vt in tam grande prorumpar nefas.
Plebem haud moror, quis nescit, hanc quouis Noto
Incertiorem, rebus et minimis agi
Partes in omnes leuiter, et numquam sibi
Constare? Eodem forsan Hunaldae modo
Fauebit, ac illum ante deseruit leuis.

Hugletus.

Quid? si eruentum forsan Hunaldam interim,
Dum corda mutet coeca plebs, fatum rapit?
Quis tum iuuare Principem occisum queat?
Quis perditis tum rebus auxilium dabit?

Gottricus.

Haud mox eo rem quidem ego venturam reor,
Indigna vt adficiatur Hunaldas nece,
Illam interim autem populus agnoscat magis,
Et se furori Regis obponet sui,
Ni cuncta fusque, deque fors veritat Frotho.

Regnerus.

Ipsam hoc Frothoni non tamen nouum foret,
Qui plura fraude, ac iure confecit, satis
Compositus ad quemcumque, quod scimus, dolum.
Sed en! parentem, quid noui hic nobis feret?

SCENA II.

Ad priores Canutus.

Canutus.

Inuenio tandem, hucusque quos multum et diu
Quaesiueram. Quid, agite, quid geritis rei?

Gottri-

Gottricus.

Nihil admodum.

Canutus.

Ergo protinus mecum, velim,
Veniat, est, quod omnibus faciam palam.
Negotium instat, ad quod et vestra quoque
Indigeo dextra.

Gottricus.

Nil morae in nobis erit.

Hugletur.

Conferre si quid possumus nostra ad tuam,
Quam cogitas, rem dextera et solertia
Gaudemus omnes.

Canutus.

Igitur huc mecum cito.

Tu, nate, siste hic interim solus gradum,
Et ubi venire huc videris Regem loci,
Me certiore protinus reddas, volo. *abunt.*

Regnerus.

Parebo iussis.

SCENA III.

Regnerus, dein Rosilla.

Regnerus.

— — Prosperum natus patri
Precor ego, quam molitur, euentum rei.
Nec dubito, quin succedat ex votis opus.
Hucusque nil namque fuit adgressus parens,
Quod sine semper non coronarit bono.
Prudentia ipsi nempe dum venit comes
Consilio, amoenus fuevit euentus sequi.

Rosilla.

Regnere, dic, tuus ubi fors lateat parens.

M

Regne-

Regnerus.

Princeps, parentem quaeris et petis meum?
Quid, nosse si fas est mihi, ut praestet parens,
Deposcis? an non facere quaesito satis
Pro patre natus possit? ah, iube, precor,
Summi fauoris instar est, tibi obsequi.

Rosilla.

Eheu! ligatus compede Hunaldas gemit.

Regnerus.

Scio id, ligatus patris est iussu tui.

Rosilla.

Atque id Canutus pater, id et natus quoque
Aequo videre possit et ferat sinu?

Regnerus.

Quid vero agendum filio et patri putas?
Contra Frothonis agere quis iussa audeat?

Rosilla.

Barbare, cruento, lacte nutritus ferae!
Buliride ipso saeuior, ferior Scytha!
An ista sit, quam principi addixti, fides?
Hic ille, quem fouere dicebas, amor,
Ut, dum iuuare renuis Hunaldam, eneces?
Age, perfide, et si fors satis nondum furor
Bacchatus est, me Principi meo adice,
Cruoris ut sic barbaram exsatures sitim. —
Sed quo feror? quid ira? quid furor iuuat? —
Regnere, quaeso, si tibi Hunaldae salus,
Si nostra cordi est, patre cum tuo viam
Exquire, qua iuuare captium queas.

Regnerus.

Excelsa Princeps, quidquid ingenium, vigor
Efficere quidquid poterit, aut manus quoque,
Promptissimo hoc in vnicum impendam sinu,
Rosillae amatum ut Principem Hunaldam iuuem.
Spera interim, fors ista parturiet dies,
Quod ipsa forsan posse vix fieri putes.

Rosil-

Rosilla.

Hem! quid sibi istud? quaeso te, mentem explica.

Regnerus.

Frotho, en! propinquat, hinc cito abscedam, decet.

abit.

Rosilla.

Nec ego, meus me genitor hic videat, velim. *abit.*

SCENA III.

Frotho. Olaus.

Frotho.

Olae, adesto, meque, quid velim, cape.

Olaus.

Iussa tua, mi Rex, auribus cupidis bibam.

Frotho.

Age, et rebellem sistito Hunaldam mihi.

Olaus.

Solumne?

Frotho.

Solum.

Olaus.

Fiet imperio satis.

Frotho.

Atque audin'

Olaus.

Et quid? adhucne, quod iubeas, habes?

Frotho.

Omnam ante solers corporis partem excute,
Latentia huc fors arma ne secum ferat.

Olaus.

Implebo iussa, quiesce, nec metu angere. *abit.*

SCENA V.

Frotho solus.

Meis coronam denique imponam dolis.
 Equidem Canutus suasit, ut reum palam,
 Et plebis in totius adspectu quoque
 Iubeam perire, at fallitur, si me suis
 Tam facile credit posse consiliis capi.
 Sat noui ego, quem tectus in finem petat,
 Iubeam ut rebellem publice Hunaldam mori,
 Ut scilicet plebs, facile quam iunget sibi
 Denuo, paratam perfidi impediat necem.
 At nempe nescit ille, quam vafrum mihi,
 Capaxque fraudis pariter ingenium fiet.
 Conficere tecto rem magis dolo iuuat.

SCENA VI.

Frotho. Haldanus.

Haldanus.

Sic iussus atro e carcere huc gradum fero.
 Age, quid petis? quo fine me vocas modo?

Frotho.

Breui id videbis ipse. Nunc tuum mihi
 Profare nomen.

Haldanus.

Forsthan nescis adhuc?

Ego, velut ante, nunc quoque Hunaldas vocor.

Frotho.

Qua natus es regione, queis fatus plagis?

Haldanus.

Ruthena vestis esse me Russum docet.

Frotho.

Et quo fuisti stemmate in lucem datus?

Halda-

Haldanus.

Quid ista quaeris, nota quae dudum tibi?
Sed scire si vis, bullit in venis mihi
Regum decorus sanguis, et validus vigor.

Frotho.

Impostor effrons, perfide et fallax Sinon!
Tu regium te Principem dicas? scelus!
Latro es nefandus, foece de turpi satus.

Haldanus.

Iniuriam istam tacitus Hunaldas ferat?
O Sidera!

Frotho.

Haec tu perfide in vanum inuocas,
Ipsa, ipsa plecti crimen infandum volunt.

Haldanus.

Quod ergo crimen me reum facit? cedo!

Frotho.

Eho! et negabis, credo, quod clarum magis
Meridiana luce? quod nullum fugit?

Haldanus.

Quid igitur illud? nosse, da, tandem scelus.

Frotho.

Vah, pertinacem! sceleris et, puto, innocens
Voles haberi?

Haldanus.

Haud video, cur dicar nocens.

Frotho.

Dic, age, scelestes, numquid ereptum mihi
Rebellis occupare fas contra thronum
Totis parabas viribus, nomen tibi
Vt comparare scelere sic posses tuo?

Haldanus.

Petiisse qui sine iure me thronum arguit,
Eum ego scelestum, et impium, et vanum voco.

Frotho.

Numquid tyrannum, et patriae probrum meae
Me dicere ausus es prius?

Haldanus.

Quis haec tibi?

Frotho.

Ille ipse, quem tu, perfide, in partes tuas
Trahere volebas, retulit Haldaras mihi.

Haldanus.

(Ita ille mecum?) aperire rem totam iuvat.
Frotho! te tyrannum et patriae dixi probrum.
Dixisse nec me poenitet, nam —

Frotho.

Quid latras?

Canis impudens! sic agere cum Rege audeas?
Non tempero irae, cade, peri, immanis latro!

SCENA VII.

Ad priores Canutus. Regnerus. Milites.

Canutus.

Tiranne, dextram siste, ni ferro velis,
Cruente latro, in frustra concidi meo.

Frotho.

Quid hoc? furorem premere quis meum audeat?

Canutus.

Canutus audet.

Frotho.

Infima emissum styge,
Temerarium, atrox, perfidum terrae probrum!
Tu, tu, rebellis, tu manum liges mihi,
Ictumque sistas?

Canutus.

Sisto et impedio scelus.

Fro-

Frotho.

Scelerate, an ista debita est Regi fides?

Canutus.

Integram ego seruo Regi, et immotam fidem.

Frotho.

Quid ais? cruenta, tu fidem seruas mihi?
Dum me volentem plectere infandum, impedis?
Dum me tirannum, quin et infamem quoque
Vocas latronem? in frustra dum corpus meum,
Minare, ferro te secaturum? scelus!

Canutus.

Fidem, aio, Regi, non tibi seruo, impie.

Frotho.

Quis igitur ille Rex sit?

Canutus.

En! adstat tibi.

Hic Daniae est Rex, huic meam addico fidem.

Frotho.

Furiae! vbi sum? quid audio? nequissimus
Mortalium, foex ima subripiat thronum?

Canutus.

Calumniari parce, ni saeuo nimis
Scelera nefanda luere supplicio velis.

Frotho.

Quis ausit inferre mihi quis vestrum manus?

Canutus.

Haud tempus vltra perdere his nugis iuuat.
Miles age, et ense perfidum et sceptro exue.
Regale quidquid gestat in membris, rape.

Haldanus.

Respiro tandem, vita nunc demum redit.

Frotho.

Cedite nefandi, aut ista vos sternet manus.

Canutus.

Vi, miles, vrge, concidat vanus tumor.

Frotho.

Nefarii! quid? ista num vestra est fides?

Regnerus.

Tali tyranno nulla debetur fides.

Frotho.

Adeste, queis Frothonis est cordi salus.

Vngvine, Gormo, Olac, Regi opem date.

SCENA VIII.

Ad priores Gormo. Vngvinus.

Gormo.

Nostrone Regi contigit quidquam mali?

Adsum paratus ferre, qua fas est, opem.

Vngvinus.

Quam viuo, nullum prorsus inferri malum,
Iniuriamque Principi nostro sinam.

Frotho.

Ergo iuuate pessimis habitum modis.

Gormo.

Vt video, Rex incolumis affertur mihi.

Frotho.

Quid? sospitem me dicis orbatum throno?

Vngvinus.

De Rege sermo est, adstat hic sospes satis,
Te, quem tyrannum patriae norunt plagae,
Non est, quod vilo digner adspectu amplius.

Gormo.

Hic solus est Rex noster, hic Danes regat.
Te, te lucem orbis, patriae et pestem execror.

Frotho.

Adeone prodor, et omnis exitium in meum
Coniurat orbis? lenta quid differs adhuc
Tonitrua? coeli rector! infandam tuis

Cur

Cur proditorum non quatis turbam ignibus?
Emitte fulmen, perfidos mecum eneca.

Canutus.

Ne metue, poena sat tibi matura erit.
Fecisse sed ne me putes fucum tibi.
Noueris Haraldum, dire, quem sicarii
Latro cruentus interemisti manu.
En hic Haraldum filium, haeredem throni,
Quem, ne furoris praeda sit tui quoque,
Finxi, cruenta fauce discerptum lupi,
Meaeque cautus condidi interea domi.

Frotho.

Vah quanta fraudum genera, quos dolos dies
Haec vna profert! pessime o fraudum faber!
Sic vsque ficto me fefellisti sinu?

SCENA VIII.

Ad priores Ringo. Gottricus. Hugletus.
Ericus. Haraldus. Olaus.

Ringo.

Huc trahite captos, videat euentum sui
Tirannus arte propria lusus doli.

Canutus.

En alia se scena tibi spectandam dabit.
An noscis hos, qui rebus addicti tuis
Fuere, quique Regis optabant necem?

Haraldus.

Quemnam ille Regem dicit?

Frotho.

O fata aspera?

M s

Gottri.

Gottricus.

Canute, circum milite et populo datur
Tota, vt iubebas regia.

Canutus.

Id factum probe.

Frotho.

Ergone et ipse populus hoc probat nefas?
Actum est, periuit tota cum regno salus.

Ericus.

Mi genitor! heu! quem, quaeso, te sistis mihi.

Frotho.

Ah nate, quem te video? vah sortem inuidam!

Olaus.

Mea ergo pro te cura, Rex, prodest nihil,
Firmare qua tuum ipse tentabam thronum?

Frotho.

Abiicite Regis nomen, infaustum magis
Me iam vocate Telephum, et fortis iocum.

Canutus.

Sic loquere, rebus verba conueniant suis.
Ego iam mea agi. Sceptra nunc, Princeps, cape.
Arbitrioque pro tuo hos puni reos.

Haldanus.

Accipio pridem debitum huic dextrae decus,
En iam, nefande, an infimae fortis puer
Ego sim? furoris victima an cadam tui?
Tu potius, effrons, digna criminibus tuis
Supplicia, poenamque dabis, vlciscar patrem,
Barbare, cruentis quem trucidasti modis.

SCENA VLTIMA.

Ad priores Rosilla, Rollo,

Rosilla,

Incerta fortis infero huc trepidum pedem,

Haldanus,

*Ades, Rosilla, en! scena se pandit noua.
Quem modo ligatum videras, Regem vides.*

Rosilla,

Hem! quid sibi istud? somnio? an vera intuo?

Haldanus,

Non somnias, En! scepra queis Danos regam,

Rosilla,

Mutatio quae subita? quid parens meus?

Haldanus,

Exutus isthic regio ornatu fremit,

Rosilla,

Heu me!

Haraldus,

Quis ima pectoris stimulus fodit?

Haldanus,

*Huldara adesto! fare, quis parens tuus?
Qua genitus ora es?*

Haraldus,

Nosse id haud licet quidem,
De genere summo me tamen natum scio.

Haldanus,

Cur persequutus vsque me res?

Haraldus,

Regi meo
Monstrare certam quod pius volui fidem,

Halda-

Haldanus.

Nostine, quem malecautus optaris mori,
Dum me volebas perditum?

Haraldus.

Haud poteram quidem,

Haldanus.

Quid? machinatus proprio fratri necem
Si forsan esses?

Haraldus.

Fulmen, heu! quantum audio?

Haldanus.

Haud ego morabor te diu. En! fratrem tuum,
Quem nosse numquam licuit, occisum tua
Quem perdidisses inscius culpa prope.
En hic tirannum, qui patrem nostrum manu
Latronis interemit, et saevae quoque
Nos tradidisset filios binos neci,
Nisi nos Canutus fraude servasset pia.

Haraldus.

Quae mira res? num vera, quae dixti, putem?

Frotbo.

Mendacia haec sunt, quae tibi impostor canit.

Haldanus.

Age, age, Canute, pande rem totam modo.

Canutus.

Et facilis est pro Principe hic meo labor.
Noris tiranne, fugere quod nullum reor,
Imperio Haraldum nuper occisum tuo.
Ibi ego recepi filios istos, mihi
Ante a parente traditos, curam in meam.
Atque ut cruentam saluus euadat necem
Vterque, finxi dente discerptum lupi.

Mox

Mox hunc minorem patruo meo interim
 Dedi educandum stemmatis fui inscium.
 Puerum deinde vt nobilem admoui tuae
 Sollicitus aulae, quo suam noscat domum.
 Ast cautus hunc meae vsque detinui domi,
 Genus, modumque docui, amati quo patris
 Haud iure raptum vindicet thronum sibi.

Frotho.

Figmenta sunt, queis patriae fucum facis,
 Etenim nec ipsum conuenit nomen sibi.

Canutus.

Ita nempe coecum ambitio te fecit tua,
 Vt, esse varias nominis tantum notas,
 Nescieris, hic dum Haldanus Hunaldam efficit,
 Dumque etiam Haraldi nomine Huldaras venit.
 Sed omne quo, tibi, Frotho, iam dubium auferam,
 Age, dic, Haraldi numquid agnoscis manum?

Frotho.

Noui.

Canutus.

En!

Frotho.

Videtur ipsa.

Canutus.

Nunc verba excipe.

„Audite Dani, filios geminos mei
 „Curae Canuti tradidi, hic illos suo
 „Vobis videndos tempore, et saluos dabit.
 „Haldanus est, qui nomine Hunaldae latet.
 „At minor Haraldus nomen Huldarae gerit.

Frotho.

Heu! sic malignus ludit autorem dolus.

Haral.

Haraldus.

Genua ego primus, frater, ad tua accido.
Ah parce, quidquid falsus, incautus mali
In te patraui, morte me scelus meum
Eluere, vis? ignosce, et occumbans lubens.

Haldanus.

Adsurge, frater, huc meum in sinum vola.
Non est, amate, quod tibi ignosci petas,
Fecisse cuncta quem bono ex animo scio.
Age nunc, amoris facis satis tandem theo,
Meumque iam receptus in sinum inuola.

Haraldus.

Iucundius non dare mihi imperium queas.
Haldane frater, millies salve mihi!

Haldanus.

Ah salve, Haraldus frater, o cordis mei
Solatium, spes vna delictum meum!
Frater, Canutum hunc adspice, hic nostrae salus
Est vna vitae, hic ni sua oppressos fide
Texisset usque, vterque prostratus foret.
Age iam, Canute, da tuo amplexu fruar.
O salve amice care! qui te amem satis?

Haraldus.

O vna nostra gloria, et vitae salus!

Canutus.

Salvete amati! vos boni obsequium meum
Consulte, quaeso, probate, quam tenui, fidem.

Haldanus.

Haud vlla nos videbit ingratos dies.

Rollo.

Res mira! scena qui tibi haec placet? Frotho!

Fro-

Frotho.

Tu, stygie bubo, loqueris? — o possem mori!
Numquid ego, perfidiam esse supplicium sibi?
Supplicia tu nunc perfidus sentis tua.

Ericus.

Quae fata, quae fors forsan Ericum manet?

Haldanus.

Probata mens est, viue securus metu.

Regnerus.

Regnerus autem?

Haldanus.

Gaudium hic cordis mei.

Rosilla.

Et quid Rosilla speret?

Haldanus.

En! manum tibi

Dudum paratam porrigo.

Rosilla.

At parens meus?

Haldanus.

Quam machinatus est mihi, et patri intulit,
Perire morte debet.

Rosilla.

Ah! fieri haud potest,

Vt, si necetur ille, dem manum tibi.

Haraldus.

Ne, frater, istam triste quid laetam diem
Funestet, oro.

Halda-

Haldanus.

Sit ergo. Dilecta, en! tibi
Hunc dono, natam per suam viuat parens.
Videsne amorem?

Rosilla.

Video, et admirans probo,
Facibusque tantis mutuas reddo faces.

Haldanus.

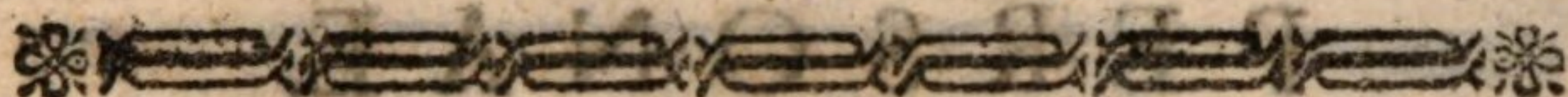
Quae mira, quae noua vna parturiit dies!
Sat iam putere, credo, vim nullam, scelus
Constare nullum posse, nec dolum diu.

F I N I S.

CHRAN.

CHRANNUS

FILIUS PERDUELLIS ET PUNITUS.

ACTA

LUDIS SOLEMNIBUS.

ARGUMENTUM.

Clotharius Francorum Rex Chrannum filium
Vasconibus, Aquitanisque praefecerat.
Is fervido actus iuventutis ingenio, spre-
tis amicorum monitis eo temeritatis deuenit, ut
patris potestatem, imperiumque non aspernari
modo, verum et armis eum petere non dubitaret.
At non impunita haec discessit audacia; parens
quippe Clotharius ingente cum exercitu in filium
rebellem mouit, quem victum, captumque, preci-
bis haud ullis motus, illico ad mortem rapi, et
vivum concremari iussit. Fulgos. l. 5. c. 8. ex Si-
geberti Chronico.

Scena in Aquitaniae campis siluae proximis.

N

PER-

PERSONAE.

Clotharius Francorum Rex.

Blanca Regina.

Chrannus Clotharii filius.

Childericus Dux Aurelianensis.

Clodouaeus supremus.

Henricus Clodouaei filius.

Pharamundus.

Valesius.

Merouaeus.

Pipinus.

Carolus.

Philippus.

Hugo.

Duces Clotharii.

Duces Chranni.

Notandum.

Alios inter actores, qui ad exhibendam hanc Tragœdiam adhibebantur, duo erant gemelli fratres (alter illorum Chranni, alter Henrici personam sustinebat) ita quidem sibi ipsis et vultu, et actione, et corporis habitu, atque in hac scena etiam vestitu similes, ut a nemine fere dignosci potuerint.

ACTUS

ACTUS I.

SCENA I.

*Chrannus Princeps. Carolus. Milites.**Chrannus. *)*

Qua cuique tuta panditur fugae via,
 Erumpite! — actum est, alea, heu! cecidit male.
 Parens triumphat, nostra succubuit manus.
 Huc ades, amice, mente depressum erige,
 Solare Chrannum, et proximum morti iuua.

Carolus.

Ne torqueas his pectus, o Princeps, tuum.
 Quid ipse temet, quid tuum adfligis sinum?
 Dispersa numquid colligi potest manus,
 Bellique rursus alia tentari alea?
 Quos ante preffit, saepe fors dein iuuat.
 Quam persequuta haec fuerit Aeneam, vide,
 Tamen latino hunc postea imposuit throno.

Chrannus.

Speciosa, amice, loqueris, at fera haec nimis
 Consilia iam sunt, damna sarciri haud queunt.
 Quis dissipatam colliget bello manum?
 Quisue fugienti militi, et trepido nouum,
 Vt bella rursus tentet, ardorem dabit.
 Amice, cuncta perdidi. Haud aliud super,
 Quam certam adesse nunc mihi vt mortem rear.

Carolus.

Mecum quidem, sed absque me mori haud potes.
 Proprio, statutum est, vertice obiecto tuam
 Protegere vitam, hunc hauriet sinum prius
 Funestus ensis, quam tuum petat latus.

N 2

Chran-

*) Fugiens cum suis ex acie, atque hinc, antequam egrediatur, strepitus armorum auditur.

Chrannus.

O quantum, amice, me tua haec recreat fides!
Sed enim quid hic quid agimus? incauti moras
Quid hoc loco vsque necimus, nullus fero
Ab hoste quum sit angulus tutus fatis?

Carolus.

Ne metue, Princeps care, securi sumus.
Alia inde cessit hostium phalanx via,
Et si propinquet, faxo, non oberit tibi.
Haec fida tuto silua nos condet sinu.
Atque, en! Philippus.

SCENA II.

Ad priores Philippus.

Chrannus.

Vnde tu pedem modo?

Amice.

Philippus.

Ab hoste, nescio, an dicam ex fuga.
Et quae noua inde?

Philippus.

Tristia, o! nimium fero
Clotharius, heu! triumphat et vincit parens.

Chrannus.

Qua forte laeuum dimicat cornu?

Philippus.

Pari,

Qua dimicauit dexterum, laeua, inuida.
Et nisi Hugo terga iam dedit, dabit breui.
Iam, Chranne, nostri sequere consilii modum,
Et tutiorem quaere, quo lateas, locum.
Nisi namque fallor, hanc petiturum breui
Hostem esse siluam credo.

Chran-

Chrannus.

Non tremo hostium
Turbas, manere hic mente stat fixum mea.
Si veniat hostis, facile nos arbor teget.
Haec inter autem, Carole, tu dextram pete.
Tu laeuam, amice, si periculum aduertitis,
Altissimam mox tollite hanc vocem: *fuga*.

Carolus.

Iussum tenemus pectori impressum satis.

Philippus.

Imperia, Princeps, ne time, ad nutum exsequar.

Chrannus.

Abite nunc, et agite, quod petit fides. —
O dura fors! iniqua fortunae rota!
Quo, Chranne, quo iam te miser vertes modo?
Vbi inuenire poteris adfluctis opem
In rebus, omni ex parte dum premeris malo?
Actum est, periui, nulla iam salus super.

SCENA III.

Chrannus. Hugo. Philippus. Milites.

Hugo. *)

Huc miles! ense, fac, tuo inuenias locum.

Chrannus.

Heu me! quid istud? quis meas clamor ferit
Infestus aures? latebra me condat cito.

Hugo. **)

Date terga, velox reddat incolumes fuga.
Infauiste Princeps Chranne, nobiscum peris.
Turbata iam sunt cuncta, confuso agmine
Miles pererrans quaerit effugii locum.
Nulla, heu! salutis amplius superest via.

N 3

Chran-

*) Intra scenam clamat.   **) Fugit cum suis.

Chrannus.

Quid hoc? Hugonem video? quid mecum rei est?
De pugna, amice, quid mihi adportas novi?

Hugo.

Nouissimum hoc quod saluus euasi pede.
Periere cuncta, miles effusus viam
Fugit per omnem, vt hostis effugiat minas,
Multos cruentus abstulit saeuum chalybs,
Pars magna diras hostium incurrit manus,
Paucisque tantum pes opem tulit.

Philippus. *)

Fuga!

Chrannus.

Acerba vox! Philippus vt fugiam, monet.
Age, mecum, amice, si esse vis saluus, veni.

Hugo.

Quocunque Princeps ieris, ad nutum sequor.

Chrannus.

Haec mihi videtur tutior fugae via.
Tu sequere, nostros astra fortunent gradus.

SCENA III.

*Ad priores Pharamundus. Merouaeus. Vale-
sius. Milites.*

Pharamundus.

Quis hic? rebelles sistite, aut geminos simul
Consumet ensis, miles infando exue
Vtrumque ferro. — Sed, quis adspectus mihi
Se mirus offert? fallor? o Superi boni!
Rebelliumne teneo captium caput?

Merouaeus.

Quae scena rerum? Chrannus in nostras manus
Num venit ipse? mira quae facies rei?

Vale-

*) Intra scenam.

Valesius.

Oculis habere vix meis possum fidem,
Spem praeter haec dum cecidit in casses fera.

Chrannus.

Chranne miser! eheu, perfidas fortis vices!

Pharamundus.

Nihil querela, luctus hic prodest nihil.
Tum, Chranne, tum dolere debueras, tuum
Quum cogitares persequi bello patrem,
Regemque, nunc iam ferus est nimium dolor.

Chrannus.

Victum scio me, at subditum, haud credas, tibi
Me, Pharamunde, neue me putes eum,
Impetere quem tu tam asperis queas modis.

Pharamundus.

Haud me, fuisse Principem Chrannum, latet.
Nunc victus, et captus vbi es, haud aegre id feras
Oportet.

Hugo.

Heu! infame telluris probrum!
Siccine scelestus Principem exponat ioco?

Merouaeus.

Tu loquere? tristis pessime incentor mali!
Et hincere audes? Sed erit, atque erit breui
Infande, linguae frena qui ponat tuae.

Hugo.

Quantum, Cruente, tibi lubet, saevi, et fure,
Numquam tuae me, faxo, terrebunt minae.

Valesius.

Quid? Pharamunde, si cito ad Regem volem,
Captaeque per nos nuncium praedae feram.

Pharamundus.

Age, vade, Regem nuncio optato bea.
Dignum ille tanto scelere supplicium expetet.

SCENA V.

Chrannus. Hugo. Pharamundus. Merouaeus.
Pipinus. Philippus. Milites.

Pipinus.

Huc captum onustum vinculis miles trahe.

Pharamundus.

Quid istud? en! Pipinus adducit ducem
 Compede ligatum. Magne Dux, salve mihi!

Pipinus.

Reddo salutem. Manibus en! praedam meis
 Fero occupatam. Hic inter et rebellium
 Duces erat, nunc vinculis pressus gemit.

Merouaeus.

Praeclara das indicia virtutis tuae.
 Regi placebit tuus hic abs dubio labor.

Pharamundus.

En! Chranne, aecete huc lumina, an noscis ducem?

Pipinus.

Quid? Chrannus ipse cecidit in vestras manus?

Merouaeus.

Captum tenetur hic rebellium caput,
 Vnaque dux facinoris et sceleris comes.

Philippus.

Heu me! quid istud? moesta quae facies rei?
 Dilecte Princeps, tune captivus quoque?

Chrannus.

Philippe amice, quam tuae! heu dolor! meum
 Adeo sinistrae pectus adfligunt vices!

Pharamundus.

Quam bene volucres retibus prensae canunt!

Philippus.

Tu quoque cruentae factus es spolium manus?
 Amice.

Hugo.

Hugo.

Sors, Philippe, me cruciat tua.

Pharamundus.

Tacete, Rex videtur huc ipse gradum
Inferre, iam cuique ordo servatur suus.

SCENA VI.

Ad priores Clotharius Rex. Childericus. Clodouaeus. Henricus.

Clotharius.

Cecidisse nostros maximam incassas feram,
Nobis amicus retulit. Egregii duces,
Vos illa, quam fera quoque posteritas canet,
Virtute, quin cruore servati throni,
Strati rebellis, gloria et decus manet.
Vos ego, vel artus vita dum reget meos,
Meos amicos, liberatores colam.

Clodouaeus.

Est nimia, Rex invidete, qua nostrum euehis
Tenuem laborem laude. Quid, nostrum nisi
Praestitimus omnes debitum, excelsum tibi
Et manibus et cruore firmantes thronum?

Childericus.

Rex frater, imo ex corde servatum tibi
Sceptri, thronique gratulor frater decus,
Domitum et rebellem gaudeo, victoria
Iam frui, et omnis vive securus mali.

Clotharius.

Germane, mens tua usque perspecta est satis,
Animusque nobis. Me tibi et tuis quoque
Ex perduelli debeo ereptum manu.

Henricus.

Invidete Rex, quicumque per venas fluit,
Vni sacratum sanguinem velim tibi.

In arma pro te pronus, in ferrum ruo,
Atque illud vnum, sanguine effuso vt meam
Liceat probare, Rex, tibi fidem, precor,

Clotharius.

Iuuenis amate, quam tua haec pietas sinum
Oblectat istum! I, perge, pulcramque indolem
Ostende factis, duret hic mentis calor.

Henricus.

Dum vita stabit, firma perstabit fides.

Pharamandus.

Rex magne, quidquid egimus rectum duces,
Petiit ligata iureiurando fides,

Clotharius.

Atque illa dignam, crede, mercedem feret,

Merouaeus.

Illud erit vnum praemii nobis loco,
Si, quae acta per nos, Rex, tibi fuerint rata.

Pharamundus.

En! hic rebellem sistimus natum tibi,
Iam non vomentem fronte contracta minas,
Non arma iam, non bella poscentem amplius,
Sed lumina imo trepida figentem solo.

Clotharius.

Ades rebellis, sceleris infandi faber,
Impia propago, Franciae extremum probrum!
Ades nefande, patriae infamis lues,
Latro tuorum, patris et latro tui!

Chrannus.

Talemne me Rex Franciae natum sibi
Progenit, haec quem nomina, haec deceant probra?

Clotharius.

Quid, perduellis, regium iactas genus,
Quod ita, pudendum! scelere foedasti tuo?
I forte te docuere maiores tui,
Vt persequaris proprium bello patrem?

Vt

Vt eum, cruento, qui dedit vitam tibi,
Crudelitate barbara ferro impetas?

Chrannus.

Factum illud, haud diffiteor, et facti pudet.
Iuuenilis autem, non ego, id fecit calor.

Clotharius.

Iuuenilis ardor? ficcine excusas scelus?
Eho! Scythas tu cogita, et diros Getas,
Atque an iuuentus quemquam eo pertraxerit,
Suum in parentem vt arma vibrarit, vide,

Chrannus.

Ah, Genitor!

Clotharius.

Impie! nolo, me dicas patrem,
Hunc exuo, dum filium exueras prior.
Iudex ero, qui scelere condignas tuo
Dictare poenas norit, hunc vide, hunc treme,
Rapite scelesto, corde quod gerit, decus.
Vos quoque rebelles, pessimi artifices doli
Merita luetis morte commissum scelus.

Hugo.

Supplicia mentem nulla terrebunt meam.

Philippus.

Chranno fidelis vsque peristam meo.

SCENA VII.

Ad priores accedit Carolus.

Carolus.

Iniuste Rex, en! pedibus aduoluor tuis.
Meique supplex criminis veniam peto.

Clotharius.

Quid hoc noui?

Chrannus.

Vah, perfidum, ingratum ducem!

Caro-

Carolus.

Ah! perpetrasse poenitet foedum scelus.
Petiisse te, Rex, impio bello pudet.
Detestor, odi, et execror tetrum nefas.
Inuisa cerno bella, quae gerimus, DEO.
Huic non repugno. En! ipse me poenae offero.
Puni, trucida, perime, promerui omnia,
Solam remitte, magne Rex, culpam mihi.

Clotharius.

Non is ego, quem cruoris inflammet sitis.
Tempus ubi poscit, parcere et noui reo,
Et supplici. Tu surge, delicti dolor
Ad lenitatem me mouet, dehinc caue,
Ne simile quoddam denuo adtentes scelus.

Carolus.

Quas nequeo, coelum gratias reddat tibi.
Immota ad vsque fata perstabo fide.

Hugo.

Infame monstrum, extrema telluris lues!

Chrannus.

Dignum, quod ipsa forbeat tellus, nefas!

Clotharius.

Quid? et loqui audes? frena mors ori dabit.

SCENA VIII.

Ad priores Valesius.

Valesius.

Auguste Rex, noua habeo, quae feram tibi.

Clotharius.

Quaenam illa?

Valesius.

Coniux regia aduenit modo.

Clotharius.

Quid? Blanca in istas venerit coniux plagas?

Vale-

Valesius.
 Illa ipsa venit, et loqui tecum petit.

Clotharius.

Sed tempore haud sat commodo aduenit mihi.
 Et cur meum hic in nemore colloquium rogat?

Valesius.

Hic forte praeteruecta praesentem audiit
 Regem esse, currus stare quum iussit rotam,
 Ut tibi salutem voce laetanti daret.

Clotharius.

Adestne sola?

Valesius.

Sola.

Clotharius.

Dic, gressum huc ferat
 (Nostra impedire, timeo, ne coniux velit
 Consilia. Sed quidquid agat, efficiet nihil).

Chrannus.

(Euge anime spera, mater auxilium dabit).

Childericus.

Non dubito; amore coniugis tantum viae
 Emenfa Blanca quin sit, en! gradum huc mouet.

SCENA VIII.

Ad priores Blanca.

Blanca.

Dilecte coniux, millies salue mihi!
 Triumpho, te videre quod saluum queam.

Clotharius.

Saluere amatam coniugem coniux iubet.
 Quid, fare coniux, media quid, quaeso, hic agis
 Bella inter? an non terret armorum fragor?

Blanca.

Verus amor haud terretur armorum sono.

Confi-

Conficere hic ipse me impulit tantum viae,
Tua, ut viderem, quo salus foret loco.

Clotharius.

Quod adhuc bono sit, refer in acceptis DEO,
Parum abfuit, quin perduellium manu
Essem peremptus, forsan et caesus forem,
Ni me fideles usque texissent duces.
Age, age, rebellem, patriae horrorem suae,
Proprii latronem patris, atque hostem vide.

Blanca.

Ah misera mater!

Clotharius.

Ingemis? iuste id quidem,
Nam quid propago tam nefaria, impia,
Lamenta praeter pectori matris creet?
Hunc adspice, atque filius num sit tuus,
Confidera, qui proprio exitium patri
Parare non dubitavit.

Blanca.

Infelix parens!

Chrannus.

Heu dura fors!

Clotharius.

Quin duriores reddam adhuc,
Plectam ubi nefandum morte condigna scelus.
Interim ego castra repeto, nam quaedam super
Mihi sunt agenda. Si lubet, coniux, sequi
Me potes, amici, vos mihi comites volo.
Simul rebelles trahite plectendos breui.

Blanca.

Ubi sic iubes, me protinus sistam tibi.

* * *

207

S C E N A X.

Blanca. Clodouaeus. Henricus. Carolus.

Blanca.

Infausta Blanca, quid rei incipies modo?
Veni ego, parentem filio, et natum patri
Vt reddam amicum, et odia depellam procul;
Frustrata nunc spe filium in manu patris
Captum, atque acerba morte multandum breui
Inuenio. Mater misera, quam dura undique
Te fata torquent! Nate mi! quantus dolor!

Clodouaeus.

Regina, acerbo pone maerori modum,
Via forsitan est, qua fata leniri queant.

Blanca.

Amice, quis, quaeso, modus, iratus pater
Dum iam cruentae filium addixit neci?

Carolus.

Media ergo nulla sint super, nullae viae,
Quis patris irae subtrahi natus queat?

Clodouaeus.

Tu loqueris ista? transfuga, et ducis tui
Desertor.

Blanca.

Hem! quid audio? partes sui
Carolus reliquit, proditor factus, ducis?

Carolus.

Regina, non est, facta quod multis negem,
Fateor, reliqui Principis partes mei,
Sed ubi fuere perdita, et strata omnia,
Et maximum quod est, ut hoc Chrannum modo
Iuuenem, ante deferendus hic fuerat mihi.
Nam qui iuuaré Principem captum queam
Captius ipse?

Blan-

Blanca.

Blandum id est exordium,

Sed —

Carolus.

Finis aequae blandus et felix erit.

Blanca.

Ipso ergo non fractam opere demonstra fidem.

Clodouaeus.

Facilius ore, ac opere praestatur fides.

Carolus.

Ne metue, verbis facta conuenient meis.

Blanca.

Et quo adgredi rem cogitas tandem modo?

Carolus.

De Clodouaei mente, et Henrici quoque
Si fuero certus, protinus pandam, mea
Quod mente voluo.

Clodouaeus.

Certum habe, quod Chrannum ego
Vtut hostem amarim semper, atque adhuc amem.

Henricus.

Sequitur parentem, et viuere Henricus prius
Quam Chrannum amare et colere cessabit suum.
Vtinam, liceret mihi pro eo meam dare
Vitam et cruorem! promptus in mortem ruam.

Carolus.

Sat habeo, iam Regina, perspicimus probe,
Quam filio sit similis Henricus tuo
Formam, colorem, et omne membrorum decus.
Quid? Principis si iam iste listatur loco,
Dum sit periculo penitus ereptus necis?

Blanca.

Quid? innocentem patiar ad mortem rapi
Nocentis instar? illud auertat DEVS.

Si

**Si solus hic, quo filium iuues, modus,
Carole, peribit Chrannus haud dubie meus.**

Henricus.

**Ah, patere Princeps, sic vt adfectum probem
Chranno meum, en! has vinculis promptas manus.
Merior libens, dum morte feruetur mea
Princeps amatus, adnue huic voto, precor.**

Clodouaeus.

**Regina, da, quod natus enixe petit.
Permitte, Chranni maneat vt captus loco.
Parens ego ipse filii mentem probo.**

Carolus.

**Non vt cruenta pereat Henricus nece,
Peto (haud enim mox morte multabit suum
Natum parens) sed tamdiu Chranni vices,
Rex mitiorem dum induat mentem, gerat,
Lacrimis mouere facile quem potes tuis.
Et quid? perire si velit natum parens,
Adeone credis barbarum Regem fore,
Vt, si sui istum filii inueniat loco,
Etiam innocentem iubeat Henricum mori?
Haec inter iram Chrannus effugiet patris.**

Blanca.

**Esto igitur, isthoc sine consilium probo.
Henrice, iam te filium dico meum.**

Henricus.

**O quantus hic, Regina, in indignum fauor!
Iam pergo, sacratum ipse consilium exsequor.**

Clodouaeus.

L vade, meque patre te satum proba.

Blanca.

Ad coniugis nos castra flectamus gradum.

ACTUS II.

SCENA I.

Chrannus. Henricus.

Chrannus.

Vale igitur, ah dilecte, mi dulcis vale
Henrice!

Henricus.

Princeps, vsque quam potes vale.
O quam beatus videor Henricus mihi,
Dum ferre nomen, et tuam sortem datur!
Age, care Princeps, viue securtis metu.
Tuus ipse non nos, faxo, dignoscet pater;
Hinc pone curam, et erige adflictos sinus.

Chrannus.

Ah anime! cordis vna depressi salus!
Henrice amate, quam meum tibi obligas,
O care, pectus! faxit, o faxit DEVS,
Vt huic amoru debitas quondam queam
Referre grates! cana, per nos id licet,
Iuuenem vetustas celebret Aemonium, vt velit,
Henrice, amorem tantum amor vincit tuus.

Henricus.

Ah nimia sunt, quae tribuis, o Princeps, mihi
Encomia, at si liceat hoc, Strophius velut
Iuuenis meum te semper Atriden colam.
Quam mihi serenum lucis exortum est iubar,
Amate Princeps, esse dum tui loco,
Id quod mihi vnum, et maxime optabam dari,
Capto licet, iam viue ter felix diu,
Et mitigari si tuus renuat parens,
Da, patere, Princeps, morte te seruem mea.

Chran-

Chrannus.

O qui satis te, magna pars cordis mei,
Diligere possim, dum tuum tanto flagrat
Amore pectus, debitum mei loco,
Henrice amate, praemium DEVS dabit.

Henricus.

Pro te esse captum praemii est instar mihi.

Chrannus.

Haud illud. Hunc a matre donatum mihi
In signum amoris annulum, quaeso, cape.

Henricus.

O quas tibi, mi Chranne, quas grates agam?
O gemma dulcis, vnde candorem lego! —
Sed ipse iam res, tempus et locus petit,
Vt sepāremur, ne pius pateat dolus.
Iterum ergo, Princeps optime, atque iterum vale.

Chrannus.

Henrice siste, ah patere, da, saltem vltimum,
Amice mi, te Chrannus amplecti queat.

Henricus.

Ah viue, Princeps, terge torantes genas,
Amorue, quo fert, abripi Henricum sine.
Vnum id peto, vt, dum pro te ego mori ardeo,
Amare me cineribus in meis velis.

Chrannus.

O care amice, dulce dimidium mei!
Hunc testem amoris feruidi amplexum cape.
Henrice!

Henricus.

Princeps!

Ambo.

Ah vale!

SCENA II.

Ad priores Carolus.

Carolus.

— — — — — Quænam hic mihi
Se scena pandit? hem! quid, incauti, quid hic
Plenas pericli nectitis moras adhuc?

Chrannus.

Ah! separari durum ab Henrico nimis.

Carolus.

Ipsa tamen id res, et necessitas petit.
Henrice vade, cautus iniunctus tibi,
Chrannum iuuare queis queas, partes age.

Henricus.

En! eo, valet, care mi Princeps vale. —

Chrannus.

Henrice! —

Carolus.

Questus pone, ne prodas dolum.
Sereniorem iam induas frontem decet.
Tuo vsque cautus nomine Henricum voca.
Sit ille Princeps, nomen illius gere.
Atque vt patere nostra fraus possit minus,
Illum tuere, teque, dic, promptum tui,
Subire velle Principis poenam loco.

Chrannus.

Rem teneo totam.

Carolus.

Maxime id solum caue,
Ne quis tuo te Principem ex vultu legat.

SCE.

SCENA III.

Chrannus. Carolus. Childericus. Clodouaeus.
Pipinus. Merouaeus.

Childericus.

En hic videtur Carolus Henrico loqui.

Carolus.

Adtende nunc. — Henrice, si fidem mihi
 Habes, sat explicare non possum, dolor
 Quantus meum cor, quantus adfligat sinum,
 In tam bonum quod arma vibrarim virum,
 Regemque.

Chrannus.

Credo id, Carole, sed mirum mihi
 Magis videtur illud, in proprium miser
 Quod natus ipse strinxerit ferrum patrem.
 Infauste Princeps, caeca quo rapuit tuum
 Ambitio pectus, quo egit imprudens calor?

Clodouaeus.

Quid, nate, luges? quid sibi hic dolor velit?

Childericus.

Adeone Chranni, Henrice, te fatum mouet?

Chrannus.

Dux inclite, aetas tenera, et infelix meum
 Conditio Chranni pectus in luctum rapit.

Childericus.

Fateor, virentes et meum possent quoque
 Anni mouere pectus, ast vbi graue
 Sceleris patrati pondus hanc mentem subit,
 Omni videtur gratia indignus mihi.

Pipinus.

Quem sustineret terra, me indignum putem,
 Simili in parentem furere si vellem modo.

Chrannus.

(Magnam profecto hi gratiae spem dant mihi).

Clodouaeus.

Errauit, haud nego illud, at dignus tamen
Si non fauore, lacrimis saltem mihi
Videtur esse. Iuuenis errauit vigor.

Pipinus.

Iuuenilis autem semper errabit vigor,
Si, quae coercet scelera, quae crimen decet,
Indulgeatur poena.

Merouaeus.

Non semper tamen
Dictando certam tollitur poenam scelus.
Benigna saepe venia plus poena efficit.

Pipinus.

Benignitate saepe criminibus viae
Panduntur et sceleribus.

Merouaeus.

Et nimius timor
Per saepe, quisquam vt facile desperet, facit,

Childericus.

Omittite ista, haec cura Regem vnum peiit.
Ille, quid agendum, norit haud dubie fatis.

Clodouaeus.

Et ecce! Rex huc ipse iam mouet gradum,

SCENA III.

Priores. Clotharius. Pharamundus. Valesius.

Clotharius.

Certumne, quod refertis, et verum putem?

Pharamundus.

Certum an sit, adfirmare non ausim quidem,
Suspensione nitor haud leui tamen.

Valesius.

Rex, est profecto, quod tuam curam augeat,
Ne, directum quod credis, ad crescat malum.

Cloth-

Clotharius.

Mittite timorem, quid rei faciam, scio.
Ten' video, frater, vosque praeclari duces,
Quibus salutem refero in acceptis meam?

Childericus.

Rex frater, vna gaudio ingenti duces
Beamur omnes, dum tuam in tuto sitam
Videre vitam pariter, et thronum datur.
Sique mea ad illud contulit quidquam manus,
Laetitia prorsus maxima hunc recreat sinum.

SCENA V.

Accedit Blanca.

Blanca.

Coniux abesse a coniuge haud possum diu.
Quem, quod videre saluum et incolumem datur,
Reddo supremo debitas grates DEO.

Clotharius.

Et est profecto, Blanca, quod plaudas, tuum
Regemque coniugemque seruatum tibi.
Perierat ille, ni ducum adfisset fides.

Clodouaeus.

Si quid probatum, si quid acceptum tibi
Per nos peractum est, quisque nostrum habet, sibi
Quod gratulari iure praecipuo queat.

Pharamundus.

Rex, impera, hostes et ruam in medios, iube,
Volabo promptus, praemii id fuerit loco,
Si, quod ago, Regi fuerit acceptum meo.

Valesius.

Par vsque nostrum pectus inflamat calor.
Mors ipsa quamuis horrida, et grauis mihi
Gratiae erit instar, morte si placeam tibi.

Clotharius.

Abunde, amici, vestra perspecta est fides,
Pietasque vestra, placetis, et, faxit DEVS,
Remunerari merita pro meritis queam!
Sed agite, quidnam est, de rebellibus mihi
Quod nuncietis?

Pipinus.

Vinculis stricti gemunt.

Clotharius.

I, vade, amice, siste praesentes mihi,

Pipinus.

Etiamne natum?

Clotharius.

Illius haud praesentia,

Egeo.

Pipinus.

Dato mox fiet imperio fatis,

SCENA VI.

Priores praeter Pipinum.

Chrannus.

O misera Chranni fata! quem tandem exitum
Tua fortietur calamitas?

Clotharius.

Quid hic gemis?

Henrico.

Chrannus.

Chranni casus Henricum mouet,

Clotharius.

At numquid ipse propria id culpa malum
Contraxit?

Chrannus.

Ipsum est, quod gemo, o Princeps miser!

Clotharius.

Clotharius.

Vocare cessa principem, infamem voca,
Proprii latronem patris, et patriae luem.

Chrannus.

Tuo tamen, Rex, stemmate est genitus, tua
De stirpe natus.

Clotharius.

Crimine indignum suo
Se genere fecit et patre.

Chrannus.

At numquid —

Clotharius.

Tace.

Rebellis est, parentis est probrum sui,

SCENA VII.

Ad priores Pipinus. Hugo. Philippus.

Pipinus.

Tua exsequutus iussa, captiuos fero.

Clotharius.

Cruenti adeste sceleris horrendi fabri!

Dicite, quibus vos vincla, quae manus premunt,
Oculis? an isthaec dona perfidiae placent.

Hugo.

Hae compedes, haec vincla num placeant, rogas?

Seu grata sint haec, seu premant, refert parum,

Nobis, quod illa haud gerimus inuiti, fatis.

Philippus.

Corpus ligatum sit licet, strictae manus,

Viuit tamen mens libera in membris adhuc.

Animus ligari vinculis nequit meus.

Clotharius.

Fortes viros! Sed numquid et manuum quoque
luare, corporisque libertas magis

Vos posset? En! bonitatis et veniae viam
Aperio. Si vos verus actorum pudor,
Dolorque tangat, liberos clemens dabo.

Hugo.

Leuemne credis, quam dedi Chranno fidem?
Haec vincla libertate sunt pluris mihi,
Quam tanti ego non, vita dum steterit, emam.

Philippus.

Quas ego sequutus vsque sum partes, sequar
Et in futurum, si ipsa mors instet mihi,
Chrannum priusquam deferam, feram libens,
Huic viuo, Chranno morior.

Clotharius.

Infandi, efferi!

Benignitatem spernere audetis meam?
Seueritatem gratiae, faxim, loco
Sentiat vterque, perfido dum cum duce
Poenas acerba morte promeritas dabit.

Philippus.

Haud mihi timorem mortis incutiunt minae.

Hugo.

Morior libens, dum morte seruetur fides.

Clotharius.

Comprimite vocem, perfidi, et meo illico
Conspectu abite. Miles infandos rape.

Blanca.

Aestum furoris mitiga, coniux, tui.
Sine, impetus quo proripit, caecos rapi,
Tu, queis leues cor, quaere delicias, tuum.

Clotharius.

Mecum ergo coniux, vosque nobiscum duces.
Henrice, id a te posco, ne castris pedem
Efferre (Te praesente namque opus) velis.

SCE.

SCENA VIII.

Chrannus.

Hem! quid sibi istud? an pium aduertit dolum
 Clotharius, hinc efferre dum pedem vetat?
 Sed esto, non aduertat, an nondum fatis
 Video ipse, quae fors maneat Henricum meum,
 Dum pater acerbae in filium sententiam
 Mortis vibrauit, et neci addixit suos?
 Neu me! dolorum pondere adflactus premo!
 Sed quid? ego amicum pariar ad mortem rapi
 Pro me? meumne crimen Henricus luat?
 Sicce ego, non mouendus Henrici innocens
 Videam cruento subiici ferro caput?
 Non patiar istud, non feram, aut fieri sinam.
 Reue ad amicum, vincula vt cedat mihi,
 Quae sponte pro me, et innocens gestat, rogo.
 En prodit ipse.

SCENA VIII.

*Accedit Henricus.**Chrannus. *)*

— — — Per ego te, per et tuum,
 Henrice, patrem quaeso, per, quidquid tibi
 Vmquam esse gratum, dulce, et acceptum potest,
 Amice, Chranni feruidas audi preces.

Henricus.

Quid video? quae vox ista? quid, Princeps, agis?
 Quid expetis? non capio, quid dictum velis.
 Ipse vtique nosti, quin et ex vinclis legis,
 Quantus amor in te semper exstiterit meus.
 Iube igitur, et quod iusseris factum puta.

Chrannus.

Amice, vincla pone, quae mei loco
 Vltro induisti, patere, condignam premant

Ille

* Fleat, sed mox ab Henrico eripitur.

Illa manum, ego istas scelere foedavi manus,
Ego vincla gestem oportet, et poenas luam.
Tu sceleris insons liber a vinclis abi,

Henricus.

Istaene sunt, quas feruidas dicis preces?

Chrannus.

Ipsae. Quid? an perferre possim ego, innocens
Amice, diram hinc abripi ad mortem caput,
Cui iam minatur, filium iratus pater
Se traditurum?

Henricus. *)

Per, ego te, per et tuam
Te rogo salutem, Chranne, per meam fidem,
Per nostri amoris mutuas rogo, faces,
Da, quae lubenter indui, ad mortem quoque
Vt vincla gestem, da, tui moriar loco.

Chrannus.

Henrice, frustra es, nequeo mutari amplius.
Quid? pro me amicam ut patiar occidi, petis?
Crudelitas haec dura, non amor foret.

Henricus.

Crudelis, haud est, quod animi timeas notam,
Dum, quod ego te rogo ipse, concedis mihi.

Chrannus.

Quem posteri me, si feram infontem opprimi,
Verumque amicum, ut saluus euadam nocens?

Henricus.

Sine posteros. Tu patere, te saluum meus
Praestet amor, vnam hanc gratiam ut facias, rogo,

Chrannus.

Non innocentem poena, sed fontem decet.
Henrice, mecum, vincula ut demam tibi.

Henricus.

Desiste, Princeps, vllus in tuo mei
Si corde scintillat amor, hoc pignus mihi

Vincla

*) Flectit quoque, sed a Chranno erigitur quoque.

Vincta haec relinque. Da, bene incoeptum hoc amor
Vt expetitos ducat ad fines opus.

Chrannus.

O dura vis! verus amor vt negem, iubet. —

At vita, cara vita, vt admittam, petit. —

En! cedo amico.

Henricus.

Verba quam recreant tua!

I, vade, Princeps, meque, quo me amor trahit,

Sine trahi, et vsque iam vale.

Chrannus.

Eheu! quo neis?

Henricus.

Ignosce, mentem, timeo, ne mutes tuam.

Vale igitur!

Chrannus.

Ah! amice, quam potes, vale!

O quas amor gratias tanto feram!

ACTUS III.

SCENA I.

Clotharius. Blanca.

Clotharius.

Eloquere, coniux, quae tuae tandem preces?

Quid illud, a me quod tibi dari rogas?

Blanca.

Rex, Domine, si clemente te scirem meas,

Proferre quas paro, aure capturum preces,

Nihil morata loquerer, at timeo modo. —

Clotharius.

Abiice timorem, pone sollicitos metus.

An forte coniux coniugem durum nimis

Exper-

Experta es umquam? dic, age, effectu tuas
An destitutas videris semel preces?

Blanca.

Ah! Rex, cadentem denuo his mentem erigis.
Loquar ergo, per te si licet.

Clotharius.

Nihil time.

(Sat ego paratum has adfero ad preces sinum).

Blanca.

Praecipua, Rex, hunc venerim quod in locum
Causa mihi, te videre qua possim, fuit.
Dein ut te amicum filio reddam patrem,
Patrique natum, et odia depellam procul,
Sed heu! iniqua restitit votis meis
Fortuna; nam dum venio, iam victus mihi
Se natus offert.

Clotharius.

Capio, quo, coniux, tuo
Sermonem tendas, nempe, ni fallor, doles,
Quod perduellem compedes natum grauent?

Blanca.

Ah, misera mater!

Clotharius.

Ergo quid, faciam, petis?
Vis ut ligatum vinculis solvam suis?

Blanca.

Ah! ipsum id est, quod, petere si auderem id petam.

Clotharius.

Vis ergo, coniux, proprius ut nutet thronus,
Subruere quem, dum viuit, infidus volet,

Blanca.

Haud anxium id te reddat, hanc curam mihi
Relinque, prono vertice agnoscat patrem,
Coletque Regem semper. Id, quaeso, meis
Id tribue votis, vinculis victum exue.

Cloth-

Clotbarius.

Demam ligato compedes?

Blanca.

Pium, precor,

Quem Blanca semper coniugem experta est, modo
Quoque experiri possit.

Clotbarius.

Et vinctum sinam

Abire vinclis liberum?

Blanca.

Hoc vnum peto.

Clotbarius.

Nostine sat, quid expetas?

Blanca.

Imo optime.

Clotbarius.

Esto, sua vinctus vincla deponat, tuis

Id tribuc, coniux, precibus.

Blanca.

Ut meam hac beas

Pietate mentem!

Clotbarius.

At compedes vincto suas

Quis demet?

Blanca.

En! Pipinus huc gradum movet.

SCENA II.

Priores.

Pipinus.

Clotbarius.

Adesto amice, iussa te volunt mea.

Inter supremas numero delicias, tibi

Parere posse. Rex iube, et factum puta,

Clotbarius.

Clotharius.

Quo sis, amice, et fueris in me animo, fatis
Expertus vsque sum, proin non est, tua
Vllum quod esse de fide dubium queat.
Nunc age, ligatos siste quam primum mihi.

Pipinus.

Omnesne ?

Clotharius.

Ad vnum, perge mandatum exsequi.

Pipinus.

Haud tua morabor iussa, parentem vides.

Clotharius.

Atque audin'.

Pipinus.

Ecquid? estne, quod iubeas adhuc?

Clotharius.

Omnes quoque hic se protinus sistant duces.

Pipinus.

Tua, Rex, videbis iussa completa illico. *abit.*

SCENA III.

Clotharius. Blanca.

Clotharius.

Regina gaude, coniugem tuum breui
Voto videbis adquiescentem tuo.

Blanca.

Est tamen adhuc, Rex, ante quod loqui velim.

Clotharius.

Eloquere tuta, coniugem nacta es bonum,
Tuique amantem.

Blanca.

At timeo, ne bilem excitem.

Clotharius.

Nil metue, quidquid id sit, edicas, volo.

Blan-

Blanca.

Rex, quando sic vis, eloquar. Quem tu putas,
Haud ille natus est tuus.

Clotharius.

Quid hoc rei?

Quid audio? quis ergo, quis Chranni loco
Vincla gerit? (Ipsa iam induit casses fera).

Blanca.

Rem pando totam. Amore, quo Chrannum fouet,
Henricus actus compedes eius loco
Suscepit, ipse natus Henricum refert.

Clotharius.

Quo fine id autem?

Blanca.

Subtrahi natus tuo
Vt sic furori, subtrahi et poenae queat.

Clotharius.

Et suasionem cuius id factum?

Blanca.

Fere.

Nullius. Ipse Henricus id fecit rei.

Clotharius.

(Ergo haud fefellit sua duces suspicio.
Quam bene ego danda cautus in fide fui!)

Blanca.

Ne, quaeso, coniux, huic rei irasci velis.

Clotharius.

Quiesce, mox praestabo, quam dedi, fidem.

SCENA III.

Priores. Childericus. Clodouaeus. Chramnus.

Pharamundus. Valesius. Merouaeus. Carolus.

Childericus.

Superna te, Rex, usque fecundet salus,
Et laeta semper fata Reginam beent.

Clotharius.

Frater, salutem reddo, quam voues mihi,

Blanca.

Quae mihi precaris prospera, et tibi quoque
Fata precor.

Carolus.

Ipso Nestoris vincat dies
Cum Rege coniux, et regat mundi plagas!

Clotharius.

Tenerum probamus mentis adfectum piaec.

Clodouaeus.

Cum Rege proni coniugem inflexo genu
Veneramur omnes, danda capturi ocus
Imperia, quidquid iusseris, promptum vides,
Parere. Siue me iubes hostem adgredi,
Seu ruere in ignem praecipis, ruam libens.

Pharamundus.

Tibi obsequi, Rex, vnice in votis mihi est.

Valesius.

Regi est sacratus, qui imbuit venas cruor.

Merouaeus.

Ne dubita, in aeuum firma perstabit fides.

Clotharius.

Parere promptus animus, et fides placet.
Quid vero id est? Henrice, cur solus taces?

Chram-

Chrannus.

Ego quoque totus a tuo dependeo
Rex alme nutu.

Clotharius.

Tristior tamen mihi

Videris esse.

Clodouacus.

Principis moestam sui

Dolet vsque sortem.

Clotharius.

Adeone te tangit malum.

SCENA V.

Ad priores Pipinus. Henricus. Hugo.

Philippus.

Pipinus.

Completa, Rex, sunt iussa, praesentes tibi,
Prouti volebas ante, captiuos habes.

Chrannus.

Quid istud? heu! quid video? quae facies rei?

Clotharius.

Huc perduelles, pessimi artifices doli!
Iam tempus instat, digna quo detis rei
Supplicia, vestrum quoue plectatur scelus.

Hugo.

Quaequae minaris, corde magnanimo feram
Supplicia, fidus principi vt maneam meo.

Philippus.

Quamcumque vis, poenam infer, et necem para.
Persistet vsque immota, quam dedimus, fides.
Destruere nil hanc poterit.

Chrannus.

Infelix fides!

Clotharius.

Quis vos, nefandi, iussit cuncta loqui?
Linguam recidet ensis, iniussi modo
Si verbum adhuc, hoc, faxo, procumbet tumor:
Age tu, ipse iudex criminis, velim, tui
Sis, illud a te postulo, vt quibus tua
Perfidia poenis digna sit, dicas palam.

Henricus.

Rex genitor!

Clotharius.

Isthoc nomine abstineas, volo.

Henricus.

Rex, fateor vltro, me omne poenarum genus,
Excogitari ab homine quae possunt modo,
Meruisse, queis me iam libens ipse offero.
Vnum illud oro, maximam heu! culpam mihi
Remitte, poenam sceleris haud vllam moror.

Clotharius.

Diuerſa longe quam huic erat menti prior!
Henrice, qui mens haec tibi, et ſenſus placet?

Chrannus.

Inuide Rex, ſi quid meae valent preces,
Faſſo remitte crimen et poenam reo.
Ipſe, meliore mente quam nunc ſit, vides.
Rex, precibus ergo, patere, te ſectam meis,
Lenire nato.

Clotharius.

(Vt ambo rem fingunt probe!)

Henrice, non ego eſſe te dignum reor,
Vt Regem iniqua fraude deludas tuum.

Chrannus.

Quid? meum ego Regem perfidus ludam dolo?

Clotharius.

Haud tibi, nefande proditor patris, loquer.
Te perduellem filium noui probe.
Frontem induiſti, peſſime, Henrici, tuo

Vt

Vt debitam sic crimini effugeres necem,
An me latere fraudis hunc putas modum?

Chrannus.

Heu me!

Childericus.

Quid istud? falsus an ludit sopor?

Pipinus.

Ergone vultum Chrannus Henrici induit?
Et sponte Chranni vincula Henricus gerit?

Merouaeus.

Quae rara fraudis scena? quis nouus rei
Modus iste? non capio ego, quid fiat, fatis.

Henricus.

At oculus, o Rex, forte te fallit tuus,
Mihi esse quando nomen Henrici putas.

Clotharius.

Depone curam, Henrice, rem totam mihi
Quod non putares, Blanca iam fecit palam.

Carolus.

Quis mirus hic rerum ordo, dilectum parens
Dum prodit ipsa filium? cuinam fides
Habenda iam sit?

Pharamundus.

Vera sic ergo fuit,
Amice, nostra, prouida et suspicio?

Valesius.

Sagace, laetor, proditum ingenio dolum.

Henricus.

Piam retexit ergo sic fraudem parens?

Hugo.

Quid? ipsa mater exigit natum obprimi?

Philippus.

Chrannus miser, quem propria persequitur parens!

Blanca.

Fraudem retexi, fateor, at noris —

Clotharius.

Scio,

Satisque noui, dicta quo tendant tua.
Ne metue, coniux, stabo promissis meis.
Soluere ligatum vinculis promiseram.
Promissa reddo. Compedes Chranni loco,
Henrice, gestas, miles has adimat volo.
At iis rebellem vinciat Chrannum illico.

Blanca.

Quid istud? hem! promissa sic feruas tua?

Clotharius.

Seruata num deest, quaeso, promissis fides?
Adimere victo vincla pollicitus fui;
Sed his ligata fuerat Henrici manus,
Huic ergo demi compedes iussi, cedo!
Num plura per me petieras dari tibi?
Dic, fare, coniux, nonne te monui antea,
Dum me rogasti, compede ut victum exuam,
An, quid reposcas, quid petas, scires satis?

Blanca.

Actum est, periui! durus, heu, nimium parens!

Clotharius.

Tu iam, rebellis, te pares morti volo.
Henrice, Regem in posterum ludas, caue.
Proin rebellem denuo accedas, veto,
Veniasque mecum, iubeo, vos Regis latus
Stipate, gnauam, amice, captorum gere,
Pipine, curam.

SCE.

SCENA VI.

*Blanca. Chrannus. Pipinus. Hugo. Phi-
lippus. Carolus.*

Blanca.

Iam quis adflictae nimis
Quis, heu! parenti mite solamen dabit?
O nate mi dilecte, sic ergo peris?
Et, quod dolorem maxime accendit meum,
Per me, leuamen ferre dum volui, peris?

Chrannus.

Depone luctum, pone moestitiam, parens.
Nil iam dolor, nil planctus aut gemitus iuuat.
Iam mente fixum teneo, magnanimo necem
Corde obperiri quamlibet duram, reum
Vult nempe dignis excipi poenis DEVS.

Blanca.

Acerba vox! funestus, heu, matri sonus!
O nate, mortem cogitas animo, tuam
Sed hac videbis confici matrem simul.

Hugo.

Quis dignior sit lacrimis, ego haud scio.
Meum parentis commouet sinum dolor,
Misericordia et ipsa Principis mentem quatit.

Philippus.

O! si meo pro Principe hanc saltem mihi
Vitam liceret, quidquid et possum, dare,
Quam viuo, nullam sanguinis guttam negem.

Chrannus.

O cari amici, quos meum fontes facit
Scelus, malorum turba, quae premunt mei
Vos causa, acerba mihi magis morte accidit.
Ignoscite ambo, precor, et hanc veniam date,
In tanta quod vos egerim stultus mala.

Blanca.

Quis tandem acerbis quis dabit finem malis !

Pipinus.

Regina, laeuam doleo, quam pateris, vicem.
Veniam tamen, si iussa perficiam dabis.
Iam tempus vrget, hinc vt abducam tuum
Cum comite natum.

Chrannus.

Fac tuo officio fatis.

Blanca.

Vale ergo, dulcis nate, supremum vale.

Chrannus.

Dilecta mater, vsque, quam potes, vale.

SCENA VII.

Blanca.

Carolus.

Blanca.

An omnis ergo perdita interiit falus ?
Ah ! Carole, quo me misera quo vertam parens ?
O quam male egi prouide, natum meum
Dum prodidi ipsa !

Carolus.

Pone funestum nimis
Regina, luctum, spondeo, vires ego
Adhibebo cunctas, perditam fere vt queam
Reparare caussam.

Blanca.

Ah ! fiat hoc vtinam breui !
O fors acerba ! heu asperas rerum vices !
Ergo peribit natus imperio patris ?
Cohibere nemo vindicis possit manum ?

Carolus.

En tibi ! iuuandi Principem occurrit modus,
Non dubito, — Chrannum hic reddet incolumem
dolus.

Blan-

Blanca.

O Carole, natum, qua potes, meum iuua,
Sic te probabis et pium et fidum mihi.

Carolus.

Bene, ita paratus facile succedet dolus.
Regina, solum et vnicum a te illud peto,
Quaecumque fient, fieri vt admittas volens.

Blanca.

Licetne fraudem seire?

Carolus.

Non tutum id reor.
Vbi tempus id petierit, inprimis scies.
Iam pergo, coctum mente consilium exsequi.
Regina, sospes interim vt viuas, precor.

Blanca.

Operam ego, mentem vt molliam patris dabo.

ACTUS III.

SCENA I.

Henricus. Carolus.

Henricus.

Num facile id ipsum posse confieri putas?

Carolus.

Leuissimo quin brachio effectum dabis,
Modo ille primus in te adhuc viuat calor,
Henrice, eodem Principem adfectu tuum
Si prosequare, proque eo velis mori.

Henricus.

Animi calorem, et mentis adfectum meae
Quod spectat, omni, Carole, te iam nunc velim
Dubio solutum, ne time, meos prius

Quae veri amoris flamma direxit sinus,
Hanc vsque in horam dirigit, fidus meo
Ero vsque Chranno, vita dum fuerit mihi,
Hanc ego saluti Principis sacram volo.

Carolus.

Hae mente, iam non dubito, quin fui queat
Saeuo furori subtrahi natus patris.
Henrice, solum adtende, vt iniunctam tibi
Animo sagaci, et cauto agas prouinciam.

Henricus.

Illud quidem, haud est, Carole, quod timeas tibi.
Sed fare, num Regina, quem struimus, dolum
Edocta iam sit.

Carolus.

Haud reor tutum fatis.

Nouit quidem illa, me quid acturum noui,
Chrannum iuuare quo queam, at quidnam rei
Id sit futurum, hoc nescia ad tempus manet.

Henricus.

At numquid illa certior per te doli est
Futura, nostram quo fidem, ausumque adiuuet?

Carolus.

Facilius, ast ego rear, euentum rei,
Quam cogitamus, prosperum et bonum fore,
Si penitus illam lateat adstructus dolus.
Scis ipse, fraudem quomodo incoeptam prius
Prodiderit illa, iam quis imprudens nisi
Sit ipse, motus quis nouam Blancae dabit
Causam?

Henricus.

Sit illud, esse quid demum velit,
Huius volo esse consciam Blancam rei.

Carolus.

Quiesce, voto fiet ad nutum fatis,
Vbi modo recte rem tibi impositam egeris.

Henri-

Henricus.

En! abeo, rebus Carolus inuigilet meis.

SCENA II.

Carolus.

Abi fecunda forte! quod pium tua
In mente voluis, rite succedat tibi
Negotium, illud prosperum et felix precor.
Quid interim ipse Carolus incipiet rei?
Quomodo laborem tacitus Henrici iuueni,
Ne prodar ipse, et tota spes pereat? scio,
Adibo Chrannum, remque, quam mecum gerit,
Henricus, explicabo, sollicitos metus,
Nimiamque curam vt corde depellat suo. —
*) Suis grauatus, en tibi, indormit malis.
Relinquo, nolim, turbida haec fiat quies.

SCENA III.

Chrannus.

Chrannus.**)

Non fiet — haud pro me feram infontem obprimi. —
Ego perduellis scelere foedavi meo
Regale stemma, reus ego mortis cadam. —
Henricus infons ille quid fecit mali?
Quid istud? †) — heu! cessate flammaram minae! —
Si gemitus vllus, ††) si qua vos pietas mouet,
Remouete flammam, — parcite innocuae caesae.
Vbique flamma minatur, et faeuit ferox. †††)
Heu me! iuuate, pereor. — Qua fueram modo
Imagine, in quem tetricum abreptus locum?
Num viuo adhuc? an forte vitalis mea

Reli-

*) Exhibetur Chrannus dormiens. **) Somnians loquitur. †) Igneus imber cadit. ††) Humilis casa exhibetur, et incenditur. †††) Fulminat, et Chrannus repente surgit.

Reliquit ossa spiritus? — Quid haec sibi
 Imago tristis, visa quid sibi velint
 Portenta? mene his ignibus credam peti?
 Meamne acerba haec signa demonstrent necem?
 Chranne miser! heu! quae dura, funesta vndique
 Te fata vexant? Quis tuis tandem dabit
 Tam grauibus, horridisque lenimen malis?
 Parens amata, quas mihi infelix nouas,
 Prodesse dum vis maxime, aerumnas paris? —
 Actum est! periui, nulla iam superest salus.
 Atque en! quis, ad me, nescio, huc mouet pedem.
 Recedo, nemo videat infaustum velim,

SCENA IIII.

Chrannus. Pharamundus. Clodouacus. Pi-
pinus. Carolus.

Pharamundus.

Maneto Chranne, quo te agit praeceps fuga?

Clodouacus.

Quae caussa, quod te subtrahas nobis modo?

Chrannus.

Sinite, dolori solus insistam meo.

Humana Chrannus lumina, et vocem timet.

Clodouacus.

(Aerumna quantum Principis miseri premit.
 Cruciatque pectus!)

Pipinus.

Horreas homines luet,
 Chranne, tamen hic manebis, hoc ipsum tibi
 Denunciari vult tuus per me parens.

Chrannus.

Aduerto, acerbam nempe vibrabit necis
 Sententiam in me.

Pipi-

Pipinus.

Me quidem hoc adhuc fugit.

Clodouaeus.

Ne mente, Chranne, concidas penitus, parens
Fors nunc priore mitius pectus gerit.

Pipinus.

Haud facile diuinem illud, an mentem modo
Benigniore, quam prius, gerat pater.
Timeo tamen —

Chrannus.

Quid? nempe quod Chranustus timet,
Ne motus ira furere non cesset parens,
Dum manciparit filium infandae neci.
At esto! Res quocumque se vertant meae,
Quodcumque vibret mortis in natum genus,
Siue amputari iubeat infami caput
Ferro, rapace aut igne me viuum cremet,
Terrere nostrum, faxo, nil poterit sinum.
Quamque horridam non trepidus excipiam necem.

Carolus.

O Principem, quam plurimum dignum vice
Benigniore fortis, et dignum throno).

Pharamundus.

Generosa sunt verba satis in promptu tibi,
At timeo, ne, Rex ipse si praesens erit,
Ad remque ventum fuerit, intereat vigor,
Quo lingua turget.

Chrannus.

Eiice hunc animo metum.
Te melius ipse, quis vigor Chranno, scio.

Pipinus.

Tacete, Rex huc ipse iam gradum mouet.
Nunc, Chranne, quaenam fata te maneant, scies.

SCE-

SCENA V.

Priores. Clotharius. Blanca. Childericus.

Clotharius.

Iustitia facret hanc sibi diem, volo.

Quaecumque demum moueris, fletus, preces,

Quascumque, coniux, fuderis, profunt nihil.

Adestne perduellis, et patris pudor?

Pipinus.

Rex magne, strictus vinculis praefens tibi est.

Clotharius.

Huc latro patris, Franciae atque orbis probrum!

Videsne, fraude nil tua posse effici?

Videsne, structos verbi in autorem dolos?

I nunc, parentem lude, nunc poenam fuge.

Mentire vultum, nomen Henrici induc.

Vbi ille?

Clodouacus.

Mecum tempus ante erat breue.

Clotharius.

Pipine vade, inquire in Henricum ocus,

Atque vt mihi se sistat adtutum, iube.

Pipinus.

Rex magne, iusso fiet abs mora fatis.

SCENA VI.

Priores praeter Pipinum.

Clotharius.

Haec illa, latro perfide, haec erit dies,

Haec hora, dignam qua reportabunt tua

Delicta poenam, quae reum neci dabit.

Chrannus.

Genitor amate!

Cloth-

Clotharius.

Denuo apellas patrem?

Chrannus.

Ergo parentem si negas, alium mihi,
Patrem vocare quem queam, monstra virum.

Clotharius.

Per me, leonem, caucasum, aut quidquid ferum
Hircana nutrit regio, vel syrtes coquunt,
Tuum vocare degener poteris patrem.

Blanca.

O dura patris corda, marmoreos sinus!

Chrannus.

Regina, matrem te quoque an dici vetas?

Blanca.

Pressum, heu! dolore matris adflictae sinum!

Chrannus.

Ah! pereo. Chrannum nemo iam novit suum.

Clotharius.

Ita est, peribis, debita occumbes nece.
Sententiam audi, quam tibi Iudex tuus
Dictabit.

Blanca.

Ah! suspende nonnihil tuam
Vindex manum.

Clotharius.

Nil audio, frustra impedis.

Chrannus patrem ausus proprium bello adgredi —

SCENA VII.

Adcurrit Pipinus.

Pipinus.

Rex, rapuit, cheu! militem extremus furor,
Omnia peribunt, ipse ni praefens iuues.

Currit,

Currit, recurrit miles, et ferro minax,
Caedemque spirans, more spumantis vadi.

Clotharius.

Quid hoc? Quis autor tam repentini mali?

Pipinus.

Adiisse Chrannus militem tuum, et novas
Has excitare dicitur turbas modo.

Clotharius.

Quid? Chrannus? ille numquid hic praesens adest?

Pipinus.

Id nescio, at quod audii, fidus fero.
Valesius interim arcet insanum impetum.

Clotharius.

An fors novis me pessimus ludet dolis?
At enim patebit ipse mox rei modus.
Vos agite, nobiscum arma prendatis, volo;
Ferrum in rebelles agite.

SCENA VIII.

Ad priores Valesius. Henricus.

Valesius.

— — — — Quo praeceps ruis?
Rex, quo furor te, quo impetus rapit tuus?

Clotharius.

In perduelles rapior.

Valesius.

Haud ultra est opus.

En tibi rebelle sistimus ma i caput.
Hunc concitare milites ausum tuos
Ego occupavi, et vinculis strictum adfero.

Clotharius.

Henrice, pectus quae, cedo, intrauit tuum
Perfidia? quis te caecus abripuit furor,

Vt

Vt concitare milites in me meos
Sis ausus?

Henricus.

O Rex, oculus vt nimium tuus
Te fallit, Henrici esse dum mihi putas
Nomen,

Clotharius.

Quis ergo es? Loquere, dic.

Henricus.

Chrannum vides.

Clotharius.

Chrannum? quid illud? numquid hic Chrannum ad-
spicis?

Chrannus.

Ne crede, Rex, quem fingit Henricus dolum.
Me liberare cogitat, falsum sibi
Hinc tribuit ipse nomen.

Childericus.

Hem! quaenam noua,
Et mira nobis scena se pandit rei,
Dum cadere quisque posuit alterius loco?

Clotharius.

At nonne iussu vinculis strictus meo
Chrannus fuit? quis compedes demisit reo?
Pipine, curam nonne solertem, tui
Vt capti haberes, prouide iniunxi tibi?

Pipinus.

Rex, me sciente, contigit certe nihil.
Ni forte, dum tecum esse debueram prius,
Factum aliquid est.

Henricus.

Henricus id fecit rei.

Corrupit auro militem, expedit manum
Compede, et abire me ocius iussit fuga.

Q

Chrannus.

Chrannus.

Rex, fraudem agenti, des fidem Henrico, caue.
Numquam ille venit mihi sub adspectum quidem.
Fui vsque solus, dum tui huc ierant duces.

Carolus.

(O surdus ille, aut fieret hic mutus modo!)

Pipinus.

Portenta rerum! haud, vita dum fuit mihi,
Quidquam accidisse simile, vel visum reor.

Clodouaeus.

Ego ipse, natus, haud scio, quis sit meus.
Res ista mentem sic meam ambiguam tenet.

Clotharius.

Faxim tamen, res omnibus fiat palam.
Audite vterque, nisi quis Henricus fiet,
Quis Chrannus edixeritis, horrendam ibitis
In mortem vterque.

Chrannus.

Haud curo, mors fontem decet.

Carolus. *)

Henrice, quaeso, cogita, quid hic agas.
Adeone vitae prodigis bonum tuae?

Chrannus.

(O vita!)

Henricus.

Rex, dubium omne disfoluam breui.
En! annulum hunc, a matre donatum mihi,
Adhucne nosti?

Clotharius.

Amoris agnosco notam.

Blanca.

Infauista gemma, tanta quae paris mala!

Henricus.

Haec signa iam, verum esse me Chrannum docent.

Cloth-

*) Ad Chrannum loquitur.

Clotharius. *)

Henrice, quid iam cogitas? quid nunc files?
Aptumne Regem lusibus putas tuis?

Chrannus.

Haud illa nobis mens erat.

Clotharius.

Scio id quidem.

Te vana fecit impii caecum fides,
Amorque Chranni, nunc age, et vincla abiice,
Meumque semper proximus stipa latus.
At tu rebellis, qui novas iterum mihi
Mouere turbas ausus es, vinclis manus
Strictus ad acerbam te ocius mortem para.
Corruptum vt auro militem ligent, iube
Pipine, et arctam perfidi curam gere.
Haud hora abibit, mortis et sententiam
Audiet.

SCENA VIII.

Blanca. Carolus.

Blanca.

= Acerba quamdiu hanc adhuc premes
Fortuna mentem? quis meae aerumnae modus?
O misera mater, graua quam pateris mala!

Carolus.

Regina, pectus quis tuum dolor grauat?

Blanca.

Hem, Carole, quaeris? neicias velut mala,
Queis misera mater torqueor, quibus premor?

Carolus.

Nisi ipse fallor, filii sortem doles?

Blanca.

Nempe illud est.

Carolus.

Quiesce, fac, cesset dolor.

Q 2

Blan-

*) Ad Chrannum.

Blanca.

Quomodo quiescam, barbaram ad necem rapi
Dum video natum?

Carolus.

Filius viuet tuus.

Blanca.

Quid, Carole, dicis? pluribus mentem explica.

Carolus.

Quem credis esse, filius non est tuus.

Blanca.

Quid loquere?

Carolus.

Sic est, vincula Henricum grauant,
Turbas priores hic meo admonitu dedit,
Dolorque struxit, Chrannus vt credi queat.
Nunc filium ipse compede exsoluit parens,
Strictumque vinclis iussit Henricum abstrahi.

Blanca.

Quae mira narras?

Carolus.

Te tamen monitam id velim,
Caue, cogitatum Rex sciat per te dolum.
Plura audies dein.

Blanca.

Ne time, morem geram.

Carolus.

At nunc abire tempus et locus petit.

Blanca.

Abibo, ne te adloquia suspectum mea
Reddant, salutem filii trado tibi. *abitt.*

Carolus.

Et ego recedo, vt Principem vltcrius iuuem. *abitt.*

ACTUS

ACTUS V.

SCENA I.

*Clotharius. Childericus. Clodouacus.**Clotharius.*

Henricus vt seruetur interea, volo. —
Age, care frater, tuque militiae decus,
Ducumue Princeps, agite, quis vestra sedet
In mente sensus? numquid et iustum quoque
Creditis vterque, morte puniri reum,
Et peruellem protinus flammis dari,
Vt omnis inde capiat exemplum plaga,
Periculofum quam sit, infesto suum
Impetere ferro, et persequi bello patrem?

Childericus.

Rex frater, ipsum id aestimo iustum fatis,
Si namque nati liberi a poena forent,
In vetita quaeuis rueret, haud quidquam timens,
Iuuenilis aetas, et daret pectus omnia.
Nec iam parentes filiis ipsi a suis
Tuti esse possent amplius. Proin, Rex, age,
Et iam seueram iudicis frontem indue,
Iustamque mortis in reum sententiam
Profer, parentes filii vt discant suos
Magis vereri.

Clotharius.

Fare, quis sensus tibi?

Clodouacus.

Rex, vera te dixisse, nemo est, qui neget.
Certum illud est, poena sua debetur reis.
Quumque in parentem Chrannus infelix suum
Pararit arma, mortis haud dubie est reus.
At numquid ipse mentis adfectus tuae

Repugnat? esse cogites si te patrem,
An adhuc cruentae filium potes neci
Addicere?

Clotharius.

Hem! cur plectere haud possim pater
Natum rebellem. Chrannus officium prior
Nati exuit, cur non mihi liceat quoque
Negare patrem?

Clodouaeus.

Id, magne Rex, nullus moror,
Hoc solum ago, o Rex, ipsemet considera,
Punire si, necique vis natum dare,
Quid aget ad illud mollis adfectus patris?
Quid animus ipse? nempe non times tibi,
Vidcare ne fors posteris, dure nimis
Habuisse natum?

Childericus.

Posteris factum magis
Testumque seruatum esse iustitiae decus
Dicent, reos quae luere delictum iubet.

Clodouaeus.

Poenam meretur Chrannus, haud illud nego,
Etenim reum se fecit, at natus quoque est.

Childericus.

Iustitia vera lumine obtecto solet
Diiudicare cuncta, nec natum adspicit.

Clotharius.

Age nunc, amice, et reliqui vt huc veniant duces,
Iube.

Clodouaeus.

Paratus abeo mandatum exsequi.

SCENA II.

Clotharius. Childericus.

Clotharius.

Chranni salutem, quaeso, cur multis ita
Seruare Clodouaeus intendit modis?

Childericus.

Non capio id ipse, cur tenax clementiae
Ita sit, sed esto, quidquid esse vnquam velit,
Tu quod videbis optimum, Princeps age.

Clotharius.

Ne metue, fiet. Sensa scrutari iuuat
Procerum, ducumque, quid dein fieri velim,
Tempus dabit.

SCENA III.

Ad priores Clodouaeus. Pharamundus. Merouaeus. Valesius. Chrannus. Carolus.

Clodouaeus.

— — Rex, iussibus factum satis.

Pharamundus.

Prompti aduolamus iussa capturi tua.
Rex magne, quod vis, impera, et factum puta.

Valesius.

Haud me vel vnguem latum ab imperio tuo
Quidquam amouere poterit, vt nutet fides.

Clotharius.

Haud opus, amici, cognitam dudum et satis
Vt mentis ostendatis addictae fidem.

Merouaeus.

Ego quoque vires, Rex, et adfectum tibi
Omnem sacratum cupio.

Chrannus.

Et Henricus suum.

Q 4

Caro.

Carolus.

Nec Carolus istis integra cedit fide.

Clotharius.

Laudo ista. Sed nunc alia vos omnes vocant.
Quantas rebellis fecerit turbas mihi
Chrannus, suum ausus persequi bello patrem,
Noueritis omnes, fugere nec quemquam potest.
Iam tempus esse, quo scelus plectam, reor.
Numquid cruenta vos quoque infandum nece
Dignum aestimatis? agite quis sensus sedet?

Pharamundus.

Quod statuis ipse, haud esse id indignum potest.
Dignum rebellis scelere se fecit nece,
Hac si nocentem plectis, ex aequo facis.

Chrannus.

(O fata! quam funestus hic sonus mihi!)

Merouaeus.

An nulla, Rex, bonitatis et veniae via est?
Memento, sanguis proprius est, natus tuus,
Perimere quem vis, nihil amor patris mouet?

Valesius.

Quid filium Rex curet ingratum pater?
Natum negavit Chrannus, infandam prius
Dum perduellis in patrem armauit manum,
Iam perduellis sentiat poenam, decet.

Chrannus.

Chranne miser! ergo peribis? o saltem tuo
Tui daretur nunc loco Henrico mori!

Clotharius.

Omitte vota, Henrice, quae iuuant nihil,
Chrannus reum se fecit, hic culpam luat,
Tu viue cum patre vsque securus mali.

SCENA III.

Ad priores Blanca.

Blanca.

Licetne per te, flectere huc Blancae gradum?

Clotharius.

Adesto coniux, namque praesentem volo.

Hodie videbis, laesa quid possit patris

Autoritas, quam scelera mercedem ferant,

Blanca.

Quid loqueris? hem! quo verba, Rex, tendunt tua?

Clotharius.

Non me capis? vis, clarius mentem explicem?

Blanca.

Volo illud.

Clotharius.

Ergo adtenta, quae dico, cape.

Haec ista, coniux, haec erit tandem dies,

Quae perduelli digna perfidiae dabit

Supplicia Chranno, mene cepisti fatis?

Blanca.

Cepi cruentos, dire, rugitus, leo!

Quae, dure, pectus bellua inuasit tuum,

Cuius bibisse tigridis lac te putem,

In sanguinem vt sic furere non timeas tuum?

Clotharius.

Rideo furorem, huic pone iam coniux modum,

Blanca.

Sic, sic ferarum hic esse mos propius solet,

Nihil moueri, dente si lacerent suos.

I, perge, sique filii sanguis tuam

Sedare forsan, barbarez, haud possit sitim,

Meum propino. — Ast quo feror? — quo me meus

Abripuit aestus? quo rapit miseram dolor?

Ah parce, Rex, ignosce, quae ferme mei

Ipsius impos, nimio et abrepta impetu
Modo sum loquuta. Filii id fecit salus.

Clotharius.

Sciui ego, furorem hunc esse mutandum breui.
Regina, non est, quod tui veniam roges
Feruoris, ex amore quem natum scio.
Id solum et vnum nunc velim consideres.
Tantum ipsa crimen nonne plectendum putas,
Quod coniugis, quod petiit exitium patris?

Blanca.

Illud negare nequeo, sed nati tui
Memento, Rex!

Clotharius.

Iustitia sed nato prior
Mihi est rebelli, scelera quem natum negant
Te quoque vocare pudeat hunc natum, sui
Qui quaesit, qui voluit interitum patris.

Blanca.

Quid agam? — sit ergo! filium mea tibi
Relinquo sponte, quod bonum fuerit, age.

Clotharius.

Regina, coniux, sic mihi tandem places.
Age Pharamunde, iussibus morem gere,
Pipinus huc, dic, ocius captos trahat.

Pharamundus.

Factum videbis protinus iusso satis.

SCENA V.

Priores praeter Pharamundum.

Chrannus.

Eheu peristi, Chranne! spes nulla amplius
Superest salutis.

Clotharius.

Perfidi cessa vices
Dolere Chranni, Henrice, nam suae impius

Faber

Faber ipse fortis est, quid? impune id feram
Abire crimen?

Childericus.

Lata criminibus via
Aperta, Rex, si parceres, per te foret.

Clotbarius.

Noui hoc abunde, frater, et dudum scio,
Immodica quantis sceleribus pandat viam
Benignitas. Haud animus hic monitis eget,
Non hic sub vndas Phœbus Hesperias ruet,
Et Chrannus ingens morte delictum luet,
Atque en! ligatos vinculis ad te trahit
Pipinus.

SCENA VI.

Ad priores Pharamundus. Pipinus. Henricus.
Hugo. Philippus.

Pharamundus.

— En! Rex, iussa completa adspicis.

Pipinus.

Prout iubebas, sisto captiuos tibi.

Clotbarius.

Quam Chranni habebas, cura num solers fuit?

Pipinus.

Quam potuit esse maxime, fraudis nihil,
Interuenire potuit, et doli nihil.

Clotbarius.

Huc perduellis! sceleris huc tetri comes.
Vterque! nostis utique, quam foedum nefas,
Sit, petere Regem, persequi bello patrem,
Nefas, quod ipsi deuouent diris Scythae.
Iam tempus illud, illa iam venit dies,
Qua facinus istud debitam poenam feret.

Henri-

Henricus.

Haud vllum ego, Rex, deprecor poenae genus.
Ad ferrum, et ipsas offero corpus faces.
Id solum et vnum te rogo, culpam reo
Remitte, et vltro subdimus neci caput.

Clotharius.

Necessitatem nempe virtutem facis.
Nolo tamen illud te angat, aut curam ingerat.
Id tibi sat esto, morte delictum lues.

Hugo.

Rex, nos doli, nos sceleris artifices vocas,
Comitesque, nos poena igitur autores premat.
Ignosce Chranno, qui, quod admisit, suae
Fervore falsus fecit aetatis, nefas,
Malique captus forte consilii modo.
Nos plecte, nos illius occidi loco
Iube, atra quos perfidia tam fontes facit.

Philippus.

Quidquid cruoris, Rex, in his venis fluit,
Quicumque corpus spiritus regit meum,
Vitaevae nostris quidquid in membris super,
Omne aufer, igne, si voles, artus crema,
Aut scinde ferro, cuncta perpetiar libens,
Dum Principi, dum filio parcas tuo.
Nos culpa tangit, poena nos tangat quoque.

Clotharius.

Nil agis vterque, fundis incassum preces.
Rebellium ipse dum sit natus caput,
Poenam rebelli sentiens dignam decet.
Sed ne carere patiar effectu preces,
Poteritis vna vterque cum Chranno mori.

Blanca.

At si tamen, Rex, gratiae nondum via
Negatur omnis, morte quem plectas, vide.
Siccione natum lumine occides parens?
Ah! parce coniux, filium morti eripe.

Clotharius.

Clotharius.

Nonne mihi totam rem reliquisti antea,
Vt agere, quae meliora censerem, velim?
Iudicia cur seruare iam negas tua?

Chrannus.

(Mei innocentem patiar occidi loco?
Haud fieri id, ipsa vita dum stabit sinam).

Carolus.

(Adtende, ne te, ne tuos perdas simul)

Chrannus.

(Pone hunc timorem) Rex meas audi preces,
Quas fundo supplex pedibus adfusus tuis.
Ah parce vineto, gratiam vitae tuo
Concede nato, sanguinem serua tuum.

Clotharius.

Henrice, surge, vota nec quidquam iuuant.
Stat perduellem plectere vltrici nece

Chrannus.

Mortis tamen si poena mutari nequit,
Quam peto, mihi hanc, Rex, gratiam saltem exhibe,
Iubeque, Chranni me loco ad mortem rapi.
En ipse pro illo sanguis effundi flagrat.

Clotharius.

(Quid hoc? subesse num nouum rear dolum?)

Henrice, ni vis, vt tibi irascar quoque,
Tace ocius, quid agere conueniat mihi,
Sat ipse noui, proin sile, et corpus leua.

Chrannus.

Non cesso, votis adnuas dum, Rex, meis,
Et vel ligatum liberares, vel me illius
Loco ire in ipsam, et asperam iubeas necem.

Clotharius.

(Suspicio quae me vrget? at faciam, rei
Quaecumque demum fuerit, vt pateat modus.)

Tam

Tam magna si cupido te mortis tenet.
Henrice, habebis, quod ita feruenter petis.
Cade ergo, et vna cum tuo Chranno peri. *)

SCENA VLTIMA.

Personae omnes.

Childericus.

Adeste, sustinete labentem cito.

Clotharius.

Quid istud est? quid video? quod monstrum hoc rei?
An ipsa forsan, quod mihi occultum haecenus,
Natura prodit? esse quid dicam rei?

Chrannus.

Rex, ipsum id est, natura celatam tibi
Nunc ipsa fraudem prodit, et pandit dolum.

Carolus.

Tace, et quiesce, per salutem te tuam —

Chrannus.

Nil efficis, stat prodere adstructos dolos.

Carolus.

Vitae memento, sponte quam perdis tua.

Chrannus.

Nil curo vitam crimine infectam meo.

Henricus.

Amicus esse si cupis verus, tace.

Chrannus.

Amicus ut sim verus, expono dolum.

Clotharius.

Quod iurgium inter esse vos putem modo?

Chrannus.

Rex, cuncta pandam.

Henri-

*) Deliquium patitur Blanca.

Henricus.

Rex, caue huic habeas fidem.
Nosti ipse, quantos fingat Henricus dolos,
Quantasue fraudes, Chrannus vt credi queat.

Chrannus.

Rex potius isti, moneo te, fidem nega.
Arcana nunc dabo tibi.

Clodouaeus.

Sint laudes DEO.
Prior videtur esse Reginae vigor.

Clotharius.

Regina, quis te subitus inuasit stupor?
Quis impotentem turbo te fecit tui?

Blanca.

Heu me! filere fatius.

Chrannus.

At fatius loqui.
Huius ego, Rex, nunc turbinis causam dabo.
Ego illa sum, me namque dum iubes mori,
Regina mentis perdidit sensum suae.

Clotharius.

Cur illud autem? quam rei causam putem?

Chrannus.

Chrannus ego sum, sub nomine Henrici latens
Hucusque, Chranni nomen Henricus gerit.

Henricus.

Rex, moneo, structis fraudibus credas, caue.

Chrannus.

Henrice, Chrannum fingere, et culpam rei
Gestare cessa, sat tuam experior fidem.

Clotharius.

Haud ergo inanis mea fuit suspicio?
Quis denuo autem compedes demisit reo?

Chrannus.

Rex, ipse tu.

Clotharius.

Clotharius.

Quid? perfidum vinculis ego
Solui, ego rebelli compedes demsi suos?

Chrannus

Ita est, tumultus militum exortus prius
Te adegit, hunc ut stringeres mei loco,
Meque tibi adesse liberum velles tibi.

Clotharius.

Quis ergo nostrum militem exciuit prius?

Chrannus.

Henricus illum, Chrannus ut credi queat,
Sic concitauit.

Henricus.

Nempe quem Chrannum docet,
Exhibitus, et donatus a matre annulus.

Clotharius.

Sic est, rebellem hunc annulus Chrannum docet.

Chrannus.

Non est, quod inde hunc esse fors Chrannum putes.
Namque vice nomen ambo dum mutauimus
Prima, annulum isthunc in fidem Henrico dedi.
Hoc vltus est, se faceret ut Chrannum modo.
Henrice, verum loquere, namque ipse vides,
Quamcumqueingas, esse me addictum neci.

Clotharius.

Infanda res! Henrice, quid sentis modo?

Henricus.

Ah! video, quidquid egeram, esse actum nihil.
Henricus, en! Rex, quem petis, praesens tibi est.
Tentata, saluum ut redderem Chrannum, omnia;
Attamen agendo singula, effeci nihil.

Clotharius.

Quis te, meos ut milites turbes, furor
Adegit hoc, quis autor, ut faceres, fuit?

Caro.

Carolus.

Aperta quum sint cuncta, me pandam quoque.
 Rex, omnium, hic quae facta, me autorem vide.
 Ego, ego tuos dum stratus ad pedes fui,
 Dum transfugam me, et supplicem ostendi tibi,
 Haud alio id esse ex fine tum factum puta,
 Eripere Chrannum quam periculo ut queam.

Clotharius.

Vah! proditorum monstra quae tellus alit!
 Regina, quid tu ad ista? quis sensus tibi?

Blanca.

Quid, heu! negare quum nihil possim, loquar?

Clotharius.

Adeone ludor? omnium ludibrio
 Exponor? atque inultus id fieri sino?
 Eo ergo Regum summa maiestas cadit
 Ut et suorum lusus, et fiant iocus? —
 Sed faxo, iam monstrabo, quid Regum queat
 Autoritas sic laesa, et ostendam breui.
 Tu perduellis, hac adhuc die ignibus
 Combustus acres criminum poenas dabis.

Blanca.

Ah, quaeso, coniux, contine ultricem manum.

Clotharius.

Mutanda numquam lata iam sententia est.

Blanca.

Si coniugis quid lacrimae possunt tuae,
 Id te, rogo, Rex, sanguini ut parcas tuo.
 Vide madentes imbre plorantis genas,
 O care coniux, filium serua mihi,
 Et iam minanti subtrahe infaustum rogo.

Clotharius.

Desine precari, pectus obfirmo meum.

Chrannus.

Ergone nulla gratiae patet via?
 Pater!

R

Cloth-

Clotharius.

Abstine.

Chrannus.

Rex, parce confesso reo.
Torquet nefandi criminis mentem dolor.
Ignosce, vitae gratia indignum bea.

Clotharius.

Nil audio.

Chrannus.

Per sceptrum —

Clotharius.

Quae pedibus, latro
Infande, conculcare tentasti tuis.

Chrannus.

Per sanguinem —

Clotharius.

Quem scelere foedasti tuo.

Chrannus.

Per dulce patris nomen —

Clotharius.

Id tu per nefas,

Cruente, summum spreueras.

Chrannus.

Ah! per DEVM —

Clotharius.

Quem prouocasti crimine ad iustam tuo
Scelestus iram, pluribus cessa obloqui,
Teque subeundae protinus morti para.

Chrannus.

Ergone Chrannus patris imperio perit?

Henricus.

O Rex, amantis, obsecro, exaudi preces,
Ah parce Chranno, filium serua tuum.
Me, quaeso, pro illo me iube ad mortem rapi.
Libens amati Principis moriar loco.

Clotharius.

Clotharius.

Omitte vota, Henrice, nil reum iuuant.

Carolus.

Autor ego quum sim solus, et summe nocens,
Me solum ad ignem, et horridos damna rogos.
Supplicia promptus cuncta pro Chranno feram.

Clotharius.

Quid? tu loqui, et vel hiscere infande, audeas?
Horrenda te poena quoque, ne dubita, premet.

Hugo.

Rex, ergo nos saltem, ipse quos comites vocas
Chranni rebellis, nos neca illius loco.

Philippus.

Hunc sanguinem pro principe et Chranno libens
Totum dabo, da, viuere vt natus queat.

Clotharius.

Frustra estis omnes, vota iam profunt nihil.
Chrannum rebellem poena nunc solum petet.

Chrannus.

Sit ergo, pronus subdo vindictae caput.
Id solam, id vnum tribue, te patrem vt queam
Moriens vocare, morte, da, culpam eluam.

Clotharius.

Dabo illud, omni in morte ne solatio
Careas.

Chrannus.

Vale ergo, genitor, extremum vale!
Ignosce quod tam grande commisi nefas.
Piget, pudetque sceleris, en volens necem
Subeo, horridum qua deleam exustus nefas.
Regina, mater, dulcis ah parens, vale.
Permitte, dextrae vt vltimum tuae osculum
Figam. — Remitte, quod scelus feci, parens!

Blanca.

O nate mi! — heu verba praecludit dolor.
Amate fili, care mi fili — o DEVS!

Chrannus.

Henrice, Chrannus alter, ah semper vale!!
Bonus tua in me merita compenset polus. —
Hugo, Philippe, Carole non felix trias,
Age, saniozem iam redi ad mentem, et vale.
Et vos amati, patria quos omnis colit,
Valete, regni tegite supremum caput.
Valete ciues, Francia aeternum vale!

Clotharius.

Pipine, vilem nunc reum ad casam ocus,
Vt ibi crematus igne det poenas trahere.

Chrannus.

Ah!

Blanca.

Chranne fili!

Chrannus.

Pereo.

Blanca.

Que fili ruis?

Chrannus.

Henrice! —

Henricus.

Princeps! — Nimius heu mentis dolor!

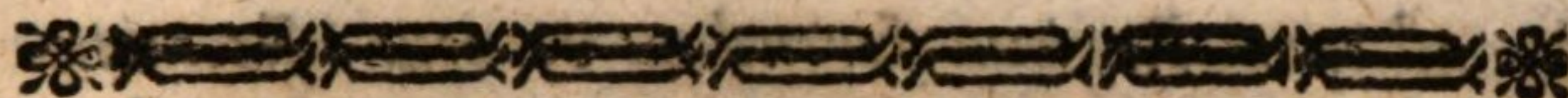
Clotharius.

Iustitia sic sacrauit hanc diem sibi,
Tuos parentes, quisquis es, semper cole,
Ne simile praeceptis quondam in exitium ruas.

F I N I S.

SIGIS.

SIGISMUNDUS

HUNGARIAE REX.

ACTA

LUDIS SOLEMNIBUS.

ARGUMENTUM.

Ludouico magno Hungariae Regi throni haeres successerat Maria filia, quam iunenem adhuc Sigismundo (Caroli III. Romanorum Imperatoris filius hic erat, ipse quoque ad Romanum postea imperium euectus) aequae iuueni, absentem absenti parens desponderat. Haec varias regni vices experta, quum forte una cum matre sua Elisabetha Hungariam inferiorem peteret, a Ioanne Oruato Croatiae praefecto (Bannum vocant) dudum a Regina alieno, per fraudem intercepta, et, submersa protinus matre, in captiuitatem abducta fuit. Iamque etiam multum abierat temporis, ex quo triste iugum subire coacta erat, quum Sigismundus et annis interim et viribus auctus, et iam tum Bohemiae Rex, praecipue quum et ab Hungaris regio decoratus titulo,

lo, ad opem Reginae ferendam vocatus esset, manum comparat, Croatiam petit, et, post multas rerum vices, Mariam ab aerumnis suis, quibus haecenus grauata gemuerat, liberatam laetus recipit, sponsamque agnoscit. Ita rem pluribus Forrestius, et Desingius in historicis auxiliis.

Scena Varadini in Croatia.

PERSONAE.

Sigismundus Hungariae Rex.

Maria Hungariae Regina.

Ioannes Oruatus Croatiae Bannus.

Carolus Ioannis Oruati filius.

Ladislaus Dux.

Bela Dux.

Andreascus Dux.

Colomannus Dux.

Croatae.

Hungari.

ACTUS

ACTUS I.

SCENA I.

Maria. Ladislaus.

Maria.

Quousque tandem, summe coelorum arbiter,
 Quousque iniqua sorte me premi fines?
 Quousque tetrum, et Thracico sacuum magis
 Effera Tirannis faucibus plenis vomet
 In me furorem? Maxime o rector poli!
 O quando rebus dabitur afflictis modus?
 En! derelicta, patrio extorris throno
 Hic gemo, tuamque qua pius miseros soles
 Leuare semper, candidis votis opem
 Imploro, miti fuscipe has vultu preces,
 Et me sinistris calibus pressam iuua.

Ladislaus.

Confide, Princeps, spem cape, haud fieri potest,
 Vt feruida isthaec vota despiciat polus.
 Fors tempus illud non abest ultra procul,
 Quo mitiores sentias fortis vices.
 Quam saepe, fero et posse quod fieri negas,
 Spem praeter omnem in temporis puncto accidit!

Maria.

Et vnde tantam tu meae fiduciam
 Ingerere menti cogitas? forsan rear,
 Trucem Ioannis posse mutari indolem?
 Nempe satis haud perspectus Oruatus mihi est?
 Heu! cuncta frigens membra peruadit tremor,
 Si vel tyranni nomen inuitae excidit.
 Non ego recordor nempe, non memini amplius,
 Eo furoris impium abreptum, vt mihi
 Ausus paternum rapere sit praedo thronum?

R 4

Vt

Vt matrem iniquis antea raptam modis
 Rapido cruentus merferit riuo meam?
 Vt perditam exteriore nunc habitu quoque
 Lugere matrem prohibeat mortalium
 Nequissimus? quid? hunc ego credam, ferum
 Exuere pectus posse? quin arctum prius
 Cum volucre miluos foedus ieturos rear,
 Quam barbarum ille latro deponat sinum.

Ladislaus.

Numquid tamen mens hominis extemplo labat?
 Mutamur in momenta, iam calet furor,
 Tumidoque tristes ore vibramus minas.
 Iam fera residit ira, iam placida sinum
 Miseratione tangimur. Quidni? suam
 Mutare mentem possit Oruatus quoque?

Maria.

Tace tyranni nomen inuisum mihi.

Ladislaus.

A patre negatam fors opem natus dabit.

Maria.

Ipse hic dolores auget immensum meos,
 Non feruidum me iuuenis ingenium latet,
 Terrentque, quas alit ille, sed frustra faces.

Ladislaus.

Ne, quaeso, Princeps, ipsa ne nouo tuum
 Onera timore pectus. Haud ego minus
 Animum salute pro tua adtentum gero,
 (Monstrare quamquam non licet palam hunc mihi,) **Firma**
 tamen spe lactor, o Princeps, fore,
 Tuus iste finem attingat vt dolor breui.
 Non vsque ventus saeuit, et liquidum rati
 Minatur interitum, almus interdum sua
 Sol nauigantes reficit, et beat face
 Quid? si tuus, qui solus in votis tibi est,
 Repente Sigismundus has penetret plagas,
 Et tibi paternum reddat imperii decus?

Maria.

Maria.

Amice, Ladislæ, quam vellem, optimus,
Felixque spem coronet euentus tuam!
At timeo, vana ne fit. — Hem! quis huc pedem?

SCENA II.

Ad priores Carolus.

Carolus.

Grates DEO, quod denuo incolumem mihi
Datur videre Principem. Quid hic agis
Iterum? sacro quid vsque versaris loco?

Maria.

Quid agam, requiris? nempe supplicibus DEVM
Votis fatigo, flebili obtestor prece,
Vt grauibus hisce statuat aerumnis modum.

Ladislæus.

Ego multa, queis solarer afflictam, dedi,
Sed nempe ventis, verba, consilio negat,
Qui moesta rodit corda, compefci dolor.

Carolus.

Cur vero, amata, fare, cur vltro tuum
Nil profuturis luctibus torques sinum?
Frontis serena potius excelsum iubar.
Aut triste si quid fors tibi, et durum accidit,
Eloquere, vires promptus impendam meas,
Iniuriæ me vindicem illatæ dabo.

Maria.

(O DEVS! hic ipse patre cum suo mihi
Summum dolorem, luctum et extremum creat,
Factæque se nunc dicit vltorem fore
Iniuriæ) Nil, Carole, nil tua est opus
Virtute, nil et viribus. DEVS dabit
Opem roganti, faciet et finem malis,

Carolus.

Numquid malo ipsa, si tamen pateris, modum
Statuere posses?

Maria.

Qui tamen fieri id queat?

Carolus.

Si nempe dextram porrigas tuam mihi.

Maria.

Heu me!

Carolus.

Quid ultra renuis? hem! nosti faces,
Quas foueo, nosti pectus addictum tibi.

Maria.

At noueris tu pariter, haud ultra in meo
Arbitrio esse, quam petis, sitam manum.

Carolus.

Arbitrio quis limites posuit tuo?
Fors ille Sigismundus, a tuo patre
Cui esse desponsam ante, ne noto quidem,
Te dixeras: hic fors manum vinctam tenet?
Haud visum amare quo potes, Princeps, modo?
Quid? quaeso, si luminibus oblatus tuis
Fastidium in te potius, ac faciem excitet?
Taceo, fouere quod alium sinu suo
Videatur ignem, nec tuum magni aestimet.

Maria.

Tamen parentis nunc sequi imperium iuuat.
Ille, ille destinavit hunc sponsum mihi,
Aliasque me fouere non patitur faces.
Quin nec, meam si spernat et temnat fidem
Sigismundus, vmquam porrigam manum tibi.
Quid? proditoris, perfidi possim patris
Amare natum? potius immites velim
Subire poenas, potius et mortem eligam,
Quam facinus istud sanguine indignum meo
Admittere vmquam cogitem.

Ladis-

Ladistaus.

(Confessio

Sincera plane! plura vix Carolus velit).

Carolus.

Haud ista mentem verba perturbant meam,
Quae durior, quo premeris, extorquet dolor.
Alia benignam te magis faciet dies.

SCENA III.

Ad priores Ioannes Oruatus. Bela.

Ioannes.

Natum loquentem Principi hic video? bene est.
Quis, agite, si turbare colloquium licet,
Quis sermo vester, queisue de rebus fuit?

Carolus.

Huc dum ferebar, principem in moestam incidi,
Fletibus amaris quae fatigauit polum,
Sortem et querelis arguit multis suam.
Ego tum mearum partium, rebar, fore,
Quoddam vt leuamen principi afflictæ darem.
Quod et ipse amoris facere me iussit calor.

Ioannes.

Bene tu quidem. Sed, verba quem tandem tua
Retulere fructum? rediit an moestæ vigor?
An flamma cordis habuit effectum tui?

Carolus.

Equidem ego non me decipi nimium, reor.
Si mihi fauentem principem putem modo,
Et facile credam amore flectendam meo,
Propitio amantis vota sic vultu excipit.

Maria.

Quid loqueris? importune! quid blateras? mali
Pessima propago patris, et fraudum artifex!
Egone blanda fronte suscepi tua,
Insane! vota? malasne respexi faces?

Quo-

Quousque te tua rapit impudentia?
 Scelerate! numquid malles me quoduis necis
 Subire poenaeque genus adferui, meam,
 Cruente latro, quam tibi tendam manum?

Ioannes.

Bona verba, Princeps, quaeso, praecipitem nimis
 Animi furorem reprime, dumque alio nequit
 Res fluere cursu, temporis cede, optimo
 Perferre, quae mutare non possis, decet
 Pectore, refrena mentis emotae impetum,
 Nec nimium inani spe tuum laeta sinum.
 En ipsi (habeto mihi fidem) Hungarici duces,
 Proceresque regni firmitus mecum volunt
 Inire foedus, supplices pacem petunt,
 Meoque praeconi vni arbitrio tuam
 Vitam relinquunt.

Maria.

Quas novas iterum struis,
 Dolose, fraudes?

Ioannes.

Fraudis hic subest nihil.
 Aut si meo fors deneges ori fidem,
 Huic crede, fare, Bela, num verum minus
 Dictum aliquid a me?

Bela.

Nostri si verbis tuis
 Adferre pondus debeant, aliud nihil,
 Nisi vera te dixisse, Dux magne, adfero.
 Vtrumque vidi his ipse legatum meis,
 Pacem petentem, et cuncta dicentem tuo
 Pendere nutu.

Maria.

Adesse legatos ais?

Ioannes.

Adsunt, ut audis, meque totius volunt
 Rei arbitrum.

Care.

Carolus.

Quam gaudeo, dum fors meos
Secundat ausus!

Ioannes.

Iam tuus nullam amplius
Princeps, tibi spem facere Sigmundus potest,
Noscere suum ipsi quem Hungari regem negant.

Maria.

Quid sentiam? - Sed, loqui ego legatis velim.

Ioannes.

Ardenter ipsi quin tuum adloquium petunt.
Age, Bela, vtrumque ad principem voca ducem.

Bela.

Adspectibus mox ambo se sistant tuis,
Princeps.

SCENA III.

Priores praeter Belam.

Ioannes.

- Videbis ipsa, quam longe modo
Aliam a priore quam gerant mentem Hungari.
Nec dubito, nati quin mei, et meas quoque
Captura, Princeps, fronte sis blanda preces.

Maria.

Fallere, Ioannes, nil sinum inuertet meum.

Carolus.

Vterque iam legatus huc gradum mouet.

Ioannes.

Vos agite, mecum cedite hoc ambo loco,
Solis loqui quo sola legatis queat.

SCENA V.

Maria. Sigismundus. Andreascus.

Maria.

(Hem! quae mihi nec nota, nec visa antea
Imago vultus? quis vigor? quosnam viros
Hos esse credam?)

Sigismundus.

(Frontis o quantum decus!
Quae gratia isthoc, quae ore maiestas sedet!)
Augusta Princeps, quo meo id merito rear
Factum esse, vt ipsa subire conspectum tuum
Me iusseris?

Andreascus.

Quam maximas superis ego
Rependo grates, principem tantam modo
Coram vereri, et colere quod dederint mihi.

Maria.

(Quo verba tendunt ista? num bene audio?
An mihi parari fors novos credam dolos?)
Quid? principem me patrio extorrem throno
Vocatis? insultare num captae lubet?
Princeps ego sim, cuius et vitam et caput
Saeuo tyranni traditum arbitrio scio?
Vos dicite, vnde, vel quid has petitis plagas?
A patriae an vos proceribus missos rear?

Sigismundus.

Haud est, tuum quod reddat ancipitem finum.

Maria.

Tamen ante vestrum neuter est visus mihi.

Sigismundus.

Haud miror illud, quippe non diu est adhuc,
Illustre quod teramus Hungariae solum.

Maria.

Vterque vestrum quod gerit nomen? cedo!

Andre-

Andreascus.

Ego Andreascus dicor, hunc Stephanum vocant.

Maria.

(Ignota nobis nomina, an dolus subest?)

Sed agite nunc, tantum ne Reginae Hungaros

Suae, dataeque fidei an oblitos putem,

Vt me paterno penitus excludant throno,

Imo et tyranni subdere arbitrio velint?

Sigismundus.

Quis ista, Princeps, tibi noua?

Maria.

Oruatus tulit.

Sigismundus.

Rem capio, falsus ipse, te, Princeps, quoque
Fefellit.

Maria.

At quo potuit hoc fieri modo?

Sigismundus.

Iam plura, tuto si satis liceat loqui.

Dabo.

Maria.

Hem! quid hoc? sed loquere, securus potes.

Sigismundus.

Illud quidem te scire praeprimis decet,

Ficto tyrannum nuncio inductum, vt mihi

Tecum loquendi copiam lubens daret.

Maria.

Quorsum ista?

Sigismundus.

Princeps, fare, num gratus tibi,

Si veniat huc te liberaturus, foret

Sigismundus?

Maria.

Eheu! trepido, perge, quid dein?

Sigis.

Sigismundus.

Quid diceret, is ipse, qui loquitur tibi,
Si tuus, amores vnice exoptans tuos,
Sigismundus esset?

Maria.

Heu dolus! noua imminet
Proditio.

Sigismundus.

Princeps, patere, rem totam eloquar.

Maria.

Non patior.

Andreascus.

Ah! quiesce, nil prorsus mali
Timendum habes.

Maria.

Sat lusa sum. Fraudes premunt,
Iterumque prodor, fugio, nec vestrum fero
Vultum amplius, stat, pandere infames dolos.

SCENA VI.

Sigismundus. Andreascus.

Sigismundus.

Nil ergo, amice, noster effecit labor.
Quid, Andreasce, sentiam? Heu! anceps quatit
Hanc cura mentem.

Andreascus.

Sed quid haec tandem iuuat?
Illud age, Princeps, cogita potius, tua
Vt ne vacillet, vt sit in tuto salus.
Timeo ego, ne furoris abrepta impetu
Te prodat illa, timeo, praesenti tuum
Ne sic periculo prostet exitii caput.
Age nunc, salubri, dum fauet tempus, fuga
Tibi confule.

Sigis-

Sigismundus.

Hem! quid? fugere Sigmundum iubes?
Desiste, quia consilia tu potius mea
Exsequere, et vrbe, quam potes, cito euola.

Andreascus.

Quid? tuum ego, Sigismunde, destituam latus?

Sigismundus.

Non deferres me, sed proteges causam meam.
Age, Colomannus, quos habet filua abditos,
Inducat hunc, dic, milites cito in locum.
Tu tutam eidem pande, qua penetret, viam.
Facile erit hoc, dum nemo quid mali timet.
His fatis ego, in me si quid Oruatus struat,
Vel liberari aut protegi potero modis.
Sed enim periculum qualibet crescit mora.

Andreascus.

En abeo, iussa vt etsequar promptus tua.

SCENA VII.

Sigismundus, dein Bela.

Sigismundus.

Bene, ita saluti, credo, consultum meae,
Ex viribus iam, faxo, Sigmundum legat
Maria sponsum, nosse quem renuit modo.
Incerta mentem, et varia perturbat meam
Suspicio? quid cogitem? — sane haereo,
Sed enim quis huc?

Bela.

Solumne te video? comes

Vbi tuus?

Sigismundus.

Haud hinc aberit, vt reor, diu.

Bela.

Veni, Ioannes te modo Oruatus vocat.

S

Sigis.

Sigismundus.

Negotium quod vrget?

Bela.

Haud quidquam scio,
Nisi, quod Ioanni principem solam loqui
Conspexerim.

Sigismundus.

Ergo tū praei, promptus sequar.

ACTUS II.

SCENA I.

Maria. Ioannes Oruatus.

Ioannes.

Ergone fraudem struere legatos putas?
Adeone, dum gratum ore mel suo ferunt,
Ficto venenum pectore infandi coquant?

Maria.

Istud quidem res ipsa demonstrat satis.
Monitum ergo, curam vt sedulam geras, volo,
Frustrantur vt tam perfidi euentu doli.

Ioannes.

Ignoro fane, quas tibi grates agam,
Princeps, salutis dum meae tantam foues
In mente curam.

Maria.

Fallere, haud rebus tuis
Inuigilo, nostrum potius vt tegas caput,
Velim, minantes tuta vt euadam dolos.

Ioannes.

Hoc quoque beatum me nimis credam modo,
Seruare si te viribus possim meis.

Illud

Illud age, Princeps, clarius rei caput,
 Seriemque pande, quo magis fraudi queam
 Occurrere, atque ut impios vertam dolos.
 Missum esse quando ab Hungaris Stephanum negas,
 Aliud eundem gerere si nomen putas,
 Effare, dic, illi esse quod nomen rear?
 Quem nominem illum?

Maria.

Me quoque hoc ipsum latet.

Ioannes.

Sed ipse quem se dicit?

Maria.

Id palam ut modo
 Faciam, necesse haud duco, sufficiat tibi,
 Quod modo periculum fecerim tantum palam,
 ▲ capite nostro ut illud auertas, peto.

Ioannes.

Sic nempe, Princeps, filio incolumem meo
 Servare te vis, bene facis, cunctas lubens
 Impendo vires.

Maria.

Define, hoc tantum mea
 Vel suspicari de fide, atque animo nefas.
 Perire malo, quam tua ut fiam nurus.

Ioannes.

Quiesce plura tempus, ac putas, dabit.
 Sed ecce! Ladislaus huc cito aduolat
 Pede.

SCENA II.

Adcurrit Ladislaus.

Ioannes.

Quid, amice, nuncias? quid fers novi?

Ladislaus.

Periclitatur omnium, heu! nostrum salus,
Grauissimum ni protinus reprimas malum.

Ioannes.

Quid vrget?

Ladislaus.

Ingens militum turba imminet,
Fereque iam portam vrbis obsessam tenet.

Ioannes.

Qui milites? dic.

Ladislaus.

Hungaros vestis docet.

Maria.

Superi! quid hoc? quid audio? an causa id mea
Factum putem?

Ioannes.

Quid? fare, quid miles meus?

Nemo an resistit perfido, nemo an viam
Obcludit hosti?

Ladislaus.

Milites quidem tui,

Colligere quosquos tempus hoc intra datum est,
Hostis morantur impetum, timeo tamen,
Vt sustinere vim diutius queant.

Ioannes.

Age, perge, amice, militem ad meum redi,
Et tamdiu hostes, ipse dum veniam, tene.
Haud possum ego, quin ante legatum audiam,
Hoc expedito protinus praesens ero.

Ladislaus.

Abeo, vigorem vt militi feram nouum.

Maria.

Vides, pericli quae modo insurgant minae?

Ioannes.

Video, sed illas, ne time infringam breui.

En!

En! comite Bela iam gradum huc ad me mouet
Legatus.

Maria.

Abscedo igitur, haud enim velim,
Vel semel vt eius lumina hoe subeam loco.

SCENA III.

Ioannes Oruatus. Sigismundus. Bela.

Bela.

Ad iussa, Dux, adduco legatum tibi.

Ioannes.

Solum hunc tamen cur video? cur lateri comes
Non haeret alter.

Bela.

Neminem hunc praeter quidem
Sacris videre in aedibus datum est mihi.

Ioannes.

Quonam ille, dic, stipare qui latus tuum
Consuevit ante, fugit aut abiit comes?

Sigismundus.

Haud fugit ille, ne time, citius puto,
Ac credis, hoc videre praesentem loco
Poteris,

Ioannes.

Quid, istis velle te verbis rear?
No, timeo, Princeps iure suspectum mihi
Te fecerit,

Sigismundus.

Quid loqueris? hem! dubia an mea
Tibi videtur fors fides?

Ioannes.

Abest parum,
Quin perfidum te, fraudis et fabrum putem.

Sigismundus.

Quas loquere fraudes? quamue perfidiam notas?

Ioannes.

Dic, age, Mariae dum loquutus es prius,
Quem te esse dixti?

Sigismundus.

Aliamne, quam qualis tibi
Adparui, me gerere personam putas?

Ioannes.

Quid? si putem? sed fare, num Stephani tibi
Vere esse nomen arbitrer?

Sigismundus.

Quaenam tibi,
Quae caussa me, nomenque suspectum facit?

Ioannes.

Haud illa parui est ponderis. Miles quoque
Immissus vrbi te reum fraudis notat.

Sigismundus.

Quos milites tu dicis? Hem! solus tua
In aede numquid verfor? et quamam putas
Ratione in istum militem induci locum
Potuisse per me?

Ioannes.

Nempe, quod nequis tua,
Alterius id tu facere non poteris manu?

Bela.

Quae monstra, quae portenta nunc rerum audio?

Ioannes.

Age, fare, cordi si tua est tibi salus,
Palam fateri cuncta, quae series doli,
Conditio quaenam sit rei, doce illico,
Sentire poenas ni graues nimiam velis.

Sigismundus.

Et me superbis petere non horres minis?

Ioan.

Ioannes.

Has, ni loquaris, opere complebo breui.

Sigismundus.

Fare tamen, edic, ista quis de me tibi?

Ioannes.

Ne te morari videar, et leui meam

Suspicionem fors basi niti putes,

En! cuncta de te pandit haec Princeps mihi.

Sigismundus.

Quid? illa tantis me tibi coloribus

Depinxit? Haec fidei ergo sit merces meae?

SCENA III.

Ad priores Carolus adcurrit.

Carolus.

Heu! genitor, actum est, miles in nostras frequens

Irrumpit aedes, saeuit in quosuis ferox,

Hostis furorem premere qui volunt, chalybs.

Adcurre, quaeso, genitor, et praesentia,

Si quid opis vltra est, hanc tua afflictiis para.

Sigismundus.

Ibo, cruentos ense prosternam meo.

Age, Bela, primo perfidum hunc claude arctius.

Praetoria inde, te duce, erumpat cohors,

Vnaque mecum in barbaros hostes ruat.

Sigismundus.

Apello iura, gentium imploro fidem.

Ioannes.

Frustra es, meis, fac, iussibus fiat satis.

Bela.

Iussa sequor.

Sigismundus.

Haud abibit impune hoc nefas.

Carolus.

Quae mira rerum scena se pandit mihi?

Ioannes.

Iam sequere, nate, robur inuictum exsere.

SCENA V.

Ioannes. Carolus. Bela. Ladislaus. Colo-
mannus. Andreascus. Milites.

Colomannus. *)

Adeste, adeste, tota iam patet domus.

Ioannes.

At non patebit, corpore obcludam viam.

Andreascus **)

Venite, quosuis obuios prostermite.

Ladislaus.

Heu state fortes, pellite hoc hostem loco.

Ioannes.

Ego, ego rebelles, perfidos abigam procul.

Fit pugna, post moram cedere iam cogitur

Ioannes, quum erumpit.

Bela.

Socii, huc adeste, tegite nunc vestrum ducem.

Cuncti in rebelles ense districto ruant.

Iterum pugna, eaque singularis inter Ioan-
nem et Colomannum, Carolum et An-
dreascum, tantum Ioanni excutitur e
manu ferrum.

Colomannus.

Iam fortiori cede, da victas manus.

Ioannes.

O fortem iniquam! proh vices!

Andre-

*) Intra scenam: **) Erumpunt.

Andreascus.

Et tu tuas

Demitte cristas pariter, et iugum subi.

Colomannus.

**Age Andreasce, coeteros duces quoque
Huc pelle captos.**

Andreascus.

Facilis hic erit labor.

Et en! vterque sponte se prœdit sua.

Bela.

**Quid istud? anne exutus hic armis adest
Oruatus? ergo vtrimque fors cecidit male?**

Colomannus.

**Adestis hic in tempore. Huc miles, sua
Ambobus arma deme, captiui iugum
Subire discant.**

Ladislaus.

Nempe sic punit polus.

Dum, qui reis se iungit, euadit reus.

Ioannes.

**Quo, fare, quo te iure tam durum omnibus,
Cruente, nobis exhibes?**

Colomannus.

Rogas adhuc?

**Obliteratum quasi tuum foret scelus?
Venit, tiranne, venit optatus dies,
Quo sceleris aequas Hungaris poenas dabis.**

Carolus.

**Num tanta ferre probra non motus potes,
Genitor, et acres sustines linguae minas,
Quin laesa atrocem corda vindictam coquant?**

Colomannus.

**Desiste, iam subfidet elatus tumor.
Nunc fare, captum nonne legatum tenes?**

Ioannes.

Teneo, quid ultra?

Colomannus.

Liberum hunc redde illico.

Ioannes.

Per me licet, dum video, iam versa omnia,
Vos soluite illum. Bela, quo lateat loco,
Nouerit (Amica verba fors miserum iuuant).

Andreascus.

Age ergo, Bela, et ocius monstra locum.
Capto ipse hoc præstabo seruitii genus.
abit cum Bela.

Carolus.

Quem fortietur ista res tandem exitum?

Colomannus.

Tuum id, nefande, haud anxium reddat finum,
Fors spe videbis citius euentum tua.

Ladislaus.

Haud tamen ego illum, credo, felicem fore.
Etenim boni mens nostra præfagit nihil.

Colomannus.

Haud miror illud, non enim vilius quoque
Mens vestra sese consciam norit boni.
Sed Andreascus denuo huc mouet pedem.

SCENA VI.

Ad priores Sigismundus. Andreascus.

Colomannus.

Adesto, Sigismunde, quem flexo Hungari
Venerantur omnes Principem et Regem genu,
Quamque tibi nos peperimus hac nostra manu,
Victoria nunc fruire. Captiuos tibi
En! sisto cunctos, qui tibi atque armis tuis

Obst.

Obsistere ausi sunt prius, sententiam.
Posito furore vocis expectant tuae.

Ioannes.

Quid istud? an Sigismundus hic praesens adest?
Periimus omnes, nec quid auxilii est super.

Sigismundus.

Quam vestra nobis, incliti duces, placet,
Quam me iuuat, quam recreat in dubiis fides
Seruata rebus! faxim ego, numquam meo
Haec vestra virtus, hic amor corde excidet,

Colomannus.

Nimum fauore merita compensas tuo,
Auguste Princeps, quidquid a nobis bene,
Et rite factum est, facere nos iussit fides.

Andreascus.

Hanc ipsam vt omni firmam et immotam modo,
Seruemus vsque, sanguinem et vitam damus.

Sigismundus.

Animi calorem, maximi o duces, satis
Perspicio, noui et indolem addictam mihi.
Meum tueri pergite hac fide caput.
At tu, tiranne, scelere qui totum tuo
Corrumpis orbem, quique inhumana Tigres
Crudelitate vincis, infandum modo
Dignas, fenebras criminum poenas dabis.
Meministi, atrox, quam ferum et tumidum quoque
Mihi ante te praebueris? An tandem vides,
Quem, saeue, tetro iusseris claudi specu?
Videsne, vitam vnus arbitrio in meo
Sitam esse? Quis tibi animus et sensus modo est?

Carolus.

Proh fata! quam longe alia se pandit rei
Facies? amoris quantus hic obex mei?

Ioannes.

Ponenda iam sunt odia, vertendus stilus.
Bonisque prouocare nunc verbis decet

Beni-

**Benignitatem, Maxime o Princeps; habes
Reum fatentem, video, sed fero nimis
Video, quibus, quam grauibus et tetris meum
Contaminarim criminum notis sinum,
Pudet, pigetque.**

Sigismundus.

**Nempe te graui obrutum
Dolore fingis, venia quo citius tuis
Tribuatur ausis?**

Ioannes.

**Falleris, Princeps, meum
Tali profectum ex fonte si gemitum putas.
En! ipse me quibusue tormentis libens,
Quin etiam atroci, si velis, morti offero.
Vnum illud a te poplite inflexo peto,
Scelerum vt meorum memoriam expellas sinu.
Si te esse Sigmundum ante nouissem, nihil,
Crede mihi, nil quod facere subiectum decet,
Nil vmquam omissum, vel relictum a me foret.**

Carolus.

**Ignosce, Princeps, parce, da veniam, precor.
Remitte clemens, si quid erratum fuit,
Donata saepe gratia emendat reos.**

Ladislaus.

**Laus esse summa Principum semper solet
Benignitas, haec supplices, quaeso, bea.**

Bela.

**Bonitate, Princeps, quos pius seruas tua,
Fidissimos, quin unice addictos tibi
Habebis vsque.**

Sigismundus.

**Certa si foret fides,
Meliore posthac animo adhaesuros mihi,
Forfan mouerer, precibus et locum darem.**

Ioan.

Ioannes.

Imo et salutem sanguine effuso tuam
Protegere, nobis semper in votis erit.

Sigismundus.

Sperare sic poteritis, antiquis nisi
Male prouidi ausis crimen addatis nouum.

Ioannes.

Nil tale fiet.

Sigismundus.

Interim miles sua

Cuique arma redde. Vos duces inquirete,
Mei laboris meta quo lateat loco,
Hanc ducite ad me. Praeter Oruatum modo,
Natumque, nemo maneat hic mecum, volo.

SCENA VII.

Sigismundus. Ioannes Oruatus. Carolus.

Carolus.

(Timeo ego, rite amoris ut cedat mei
Negotium, ni denuo excudam dolos).

Sigismundus.

Et vsque fidos, vsque et addictos mihi,
Noueritis ambo, vos spondidistis fore,
Occasio se pandit, atque aperit modo,
Vestram experiri qua fidem et mentem queam.

Ioannes.

Eloquere, Princeps, cuncta, quae petis, dabo.

Sigismundus.

Agite ergo, vera dicite, haud falli volo.
Vos inter hic morata dum Princeps fuit,
Quam gerere se consuevit? an facili meam
Absentiam, aegro forte num sinu tulit?

Carolus.

(Bene, nexuisse iam nouas fraudes datur).

Sigis-

Sigismundus.

Vllam an Maria memoriam ostendit mei?
Expetere nostrum visa an aduentum fuit?
Haeretis? et quid hoc legam ex silentio?

Carolus.

Vellem quidem, sed timeo, rem totam eloqui.

Sigismundus.

Nil metue, pande, quidquid id fuerit rei.

Carolus.

Vix audeo. Sed, esse sincerum iubes.
Nullam illa habere memoriam visa est tui.

Sigismundus.

Nihilne amore de meo solita est loqui?

Carolus.

Alias suo illa nutrit in sinu faces.

Sigismundus.

Quas? fare.

Carolus.

Princeps, timeo, si palam loquar,
Ne fors tuum irae flamma succendat sinum.

Sigismundus.

Ne metue, noui premere praecipitem impetum,

Carolus.

Ego ille sum, cui pectus addixit suum
Maria. Quod tamen ego, si scissem tibi
Sacrum esse, plane accipere non ausus forem.
Reddo tamen id lubente iam sinu tibi.
Haud inuolare in rem tibi propriam velim.

Sigismundus.

Superi boni! quae noua ego, quae monstra audio?
Quid tu? Ioannes, filii an firmas tua
Autoritate verba?

Ioannes.

Quid loquar modo?

Dictauit, haud nescio, amor hos nato dolos.

Et

Et ego iuuabo filii fraudem piam.
 Non credo, Princeps, quidpiam falsi meum
 Dixisse natum, facile quod per te potes
 Colligere, nam cur, quaeso, cur petiit prius,
 Ne tibi ego quid credam, atque te contra suum
 Tuear caput? cur et sibi insidias strui
 Adseruit ante?

Sigismundus.

Haec ergo sit ratio, cito
 Quod ante fugit me pede? hanc causam putem,
 Quod nosse me renuerit, et nomen quoque,
 (Vah leuia corda!) ferre noluerit meum?
 Verum et ego norim, facere quid deceat virum.
 Vos nemo vt huius quidpiam aduertat rei,
 Cauete. Solus esse nunc paulum velim.

ACTUS III.

SCENA I.

Sigismundus solus.

Non sic procellas inter, et diros, sali
 Furentis aestus trepidat, et fracta labat
 Incerta naus arbore, aduersis vbi
 Bella incitati frontibus venti gerunt;
 Vt mea graui sub mole curarum gemens
 Nutat, vacillat anima, dum partes modo
 In has, modo illas rapitur, atque anceps fui,
 Quid cogitet, quid credat, aut verum putet,
 Ignorat ipsa. Proh leues rerum vices!
 Iam me beatum credidi, iamque et mei
 Itineris, ac laboris optatos diu
 Fructus parabam legere, iam sponsae quoque,
 Raptamque, perditamque quam dolui prius,
 Felice demum fidere inuentae, manum

Prae.

Praebere, eamque ducere optabam domum.
 Verum, heu! sinistra denuo obsistit incis
 Fortuna votis, quamque completam fere
 Putaueram ante, nunc spei inuertit basim.
 Proh fata! nullus ergo promissi vigor
 Amplius? an orbe pellitur toto fides? —
 Verene mentem Principis versam rear?
 Expulerit illa corde Sigmundum suo,
 Cui a suo esse Patre desponsam tamen
 Se nouit ipsa? aliasque, et inuisas mihi
 Foueat suo, aura leuior, in sinu faces?
 Ah! tam graue illa voluere haud potuit nefas.
 Illustriorem (certa spes) animum gerit,
 Quam talem vt vnquam, sanguine indignam suo,
 Vel cogitare rem queat, ficta magis
 Specie parentem et filium captos putem. —
 Sed enim, meam cur horruit praesentiam?
 Cur dum retexi nomen, in furias velut
 Abrepta fugit? cur meum infesto quoque
 Caput tyranno prodidit? — Timeo, heu! nimis
 Timeo, vt inanis nostra sit suspicio.
 Mutabilem quis foeminae nescit finum?
 Est cortice ipso leuior, inconstans magis
 Est Proteo, nec citius Euripus solet
 Mutarier, quam mulier in varias abit
 Incerta partes, numquid et Princeps suam
 Mutare mentem potuit? heu, sortem asperam!

SCENA II.

Sigismundus. Andreascus. Colomannus.

Colomannus.

Auguste Princeps! Iussibus morem tuis
 Vterque gessimus, atque, quo fieri id quidem
 Potuit, labore maximo, atque industria,
 Vbique dilectam ambo quaesimus tuam.

Sigis.

Sigismundus.

An retulit vllum vester effectum labor
An inuenire Principem vobis datum est.

Andreascus.

Postquam irrito sat multa conatu loca
Lustrata sunt, en! in sacris solam aedibus
Reperimus.

Sigismundus.

Hem! quid? denuo in sacra domo
Se tenuit illa? forte ne temere manus
Sibi inferatur timuit, atque ideo in sacras
Concessit aedes? Agite, quo vultu meum
Excepit illa nomen? adlatum sibi
Qua fronte cepit nuncium? an faciles meis,
Queis, se meos vt sistat ante oculos, peto,
Adhibuit aures iussibus?

Colomannus.

Toto fere

Intremere coepit corpore, vt tuum audiit
Turbata nomen. Pallor exsanguis genas
Foedauit, et titubante vix vocis sonum
Proferre lingua potuit, Et meus quoque
Adspectus eius pectori turbas dedit,
Quem scilicet dum patrio insedit throno
Regina, sat fuisse perspectum sibi
Meminit.

Sigismundus.

Amice, quae mihi refers noua?

Colomannus.

Tandem suo dum pectore excussit metum,
Graui ex sopore dum quasi euigilans sibi
Est reddita, ex me quaesit, quonam modo
Haec cogitassent, moxque, dum seriem rei
Totam explicauit, dubio et exemi sinum,
Tremulo ore sese huc esse venturam loci
Adseruit.

T

Sigis

Sigismundus.

Eheu! timeo.

Colomannus.

Quis tuam, obsecro,
Turbare, Princeps, quis potest mentem timor,
Res optimo dum fluere successu tuas
Aduertis ipse?

Sigismundus.

Timeo, ne vere nimis
Fidem Mariae, iure ne dubiam mihi
Reddiderit accusator, haud enim tremor
Illam occuparet, conscium fractae nisi
Fidei teneret pectus.

Colomannus.

Hem! quid hoc sibi?
Dubiamne, quaeso, Principis fidem putas?

Sigismundus.

Iure id quidem, nec vna me ratio mouet.
Ex hoc, amice, quaere, qui mecum antea
Ingressus urbem est, ipse qui vidit satis,
Qua fronte, vultu me Maria exceperit.

Andreas.

Abest parum, quin et mihi fractae rea
Videatur esse fidei, ita indignis meum
Prius Maria Principem excepit modis.

Sigismundus.

Accedit illud, quod alias suo faces
Animo fouere dicitur.

Colomannus.

Quaenam haec noua?
Quae monstra?

Sigismundus.

Faxim tamen ego, fidem meam
Si spernat, haud qui decipi possit, virum
Me sentiat.

Andre-

Andreascus.

Ni fallor, huc gradum mouet.
Agite ergo, soli nunc mihi hanc relinquite.

SCENA III.

Sigismundus. Maria.

Maria.

Quas ego supremo coelitem Regi feram,
Reddamque grates, quod tua, Princeps, frui
Praesentia tot precibus optata licet!
O sponse, salue millies, moestae vnicum
Mentis leuamen, gaudium et decus meum!

Sigismundus.

Quod mente voluebam ante, focmineis meum
Adgreditur armis pectus, ast faxo, irritus
Adiutus omnis est, meum obfirmo sinum.

Maria.

Quid istud autem? audire cur renuis tuam,
Amate, sponsam?

Sigismundus.

Nempe te frequentibus
Nostrum expetisse precibus adspectum rear?
Id forte verbis mihi tuis dictum voles?

Maria.

Ah noui ego, quid angat, o Princeps, tuam,
Crucietque mentem. Ignosce, da veniam, precor,
Quod durior nescia ante te modo
Habuerim. Amate, mihi fidem, Princeps, habe.
Tot structa amoris iam meo pericula,
Et tuta me timere nolentem iubent.

Sigismundus.

Pericla amoris structa? Et ille quis?

Maria.

Tibi
Qui nempe totus vnico et soli facer.

Sigismundus.

Mihi sacrum amorem, pectus addictum putem,
Ardere quando te exteris facibus ferunt?

Maria.

Quis tale, quaeso, quis mihi adfingit probrum?

Sigismundus.

Natus Ioannis nempe non notus tibi est?

Maria.

Noui hunc, sed inde, quaeso, quid tandem legam?

Sigismundus.

Hem, fingere ut iam didicit! Ergone inscium
Me credis, huic te pectus, et soli tuos
Sacrasse amores?

Maria.

Heu! quid hoc? Superi boni!

Sigismundus.

Nunc vlcus adtigi, ipsa se prodet breui.

Maria.

Hoc ergo de me credis, o Princeps, nefas?

Sigismundus.

Age, innocentem, si potes, monstra finem.

Maria.

O magne coeli Rector, infantes premi,
Haud obprimi qui pateris, afflictam iuua,
Integritas, fac, mentis ut pateat meae.
Tu, quaeso, dum relicta, deserta undique
Famae periculum subeo, tu nostram pius
Tuere causam, et hostium enerua dolos.
Ah! crede, Princeps, velle me quidvis pati
Prius, ac graue istud ut finem de me probrum
Dici.

Sigismundus.

Quid, ergo? et hostibus caput meum
Cur prodidisti?

Maria.

Maria.

Dixi id, innumeras prius
Experta fraudes dum fui, grauissimis
Tentata quum sim saepius periculis,
Huic quoque subesse credidi dolum rei.

Sigismundus.

Sic ergo ad hostem currere, et tyranni opem
Petere decebat, me nec audito quidem?
Sat est, nec vltra a foemina ludi velim.
Tantam tui ergo sum viam emensus, meum
Tot ego periculis promptus obposui caput,
Vt liberem te, praebeam et manum tibi.
Sed, extero dum pectus addicis tuum,
Manumque, per me, capta iam maneas, licet.
Haud ego tui vllam gerere curam vltra volo.
Abscede, nostrum libera adspectum modo.

Maria.

DEVS, relictam, quaeso, tu pius tua
Defende dextra. Trado me totam tibi. *abit.*

SCENA III.

Sigismundus.   *Ioannes Oruatus.*   *Carolus.*
Bela.   *Ladislaus.*

Sigismundus.

Punisse sic me, credo, contentum fatis.
Sic videat orbis, audiant mundi plagae,
Impune numquam a foeminis sperni viros,
Viuat modo, exsul patrio viuat solo,
Imo et tyranni filio manum ferat.
Nihil renitor, et ego quid faciam, scio.

Ioannes.

An solus isthoc vsque versaris loco?
Inuicte Princeps, nemini an tuum datur
Subire vultum?

Sigismundus.

Adeste, non diu est adhuc,
Quod hinc loquentem Principem dimiserim.

Carolus.

(Heu! timeo, nostros illa ne forsā dolos
Retexerit).

Ioannes.

Quid illa? num calidas suae
Occulere, vel negare vult mentis faces?

Sigismundus.

Negat vsque, pernegatque, nec, praeter meos,
Alios suum vñquam se recepisse in sinum
Adferit amores.

Ioannes.

Nempe fat nouit, doli
Quae soleat esse prima lex, factum negat.

Carolus.

(Finge, anime, finge, quando cepisti semel).
Sic ergo fallit et fidem mihi datam?
Mene quoque ludum habere, me ludibrio
Exponere illa cogitat fraudum artifex?
Auguste Princeps, si preces quidquam valent,
Precor, meam, sed maxime illatam tibi
Iniuriam, quis ipse vis tandem, modis
Vlciscere.

Sigismundus.

Haud id anxium reddat sinum.

Ladislaus.

(Quae mira, quae stupenda, quae noua audio?)

Carolus.

Quid? expetisse se manum meam, suos
Nobis amores consecrassē se neget
Impunis?

Sigismundus.

Imo, crede, fat poenae tulit.

Ioan-

Ioannes.

Et illa quaenam? scire si nobis licet,

Sigismundus.

Quas ante cumque foueram, extinxi faces.
Illam manere in hisce captiuam plagis,
Meoque iussi abesse conspectu procul.

Ioannes.

Regale plane pectus! o magnam indolem!
Hunc Regem ego, qui norit adfectus suos
Domare, cunctis anteponendum putem.

Carolus.

(Rideo ego, dum tam prosperis doli fluunt
Successibus) Quis, quaeso, quis dignis tuam
Efferre, Princeps, laudibus mentem queat.
Virtute reddis te parem superis tua.

Bela.

Sic illa iure spernitur, facto prius
Quae corde amores spreuit ac tenuit tuos.

Ladislaus.

(Quid? adeo iniquis argui infontem modis
Tacitus Mariam, segnis atque iners feram?)

Ioannes.

Generose Princeps, fare, quae iubes tibi
Obsequia nunc praestemus?

Sigismundus.

Vmbrosis meum

Releuare in hortis pectus a curis, iuuat.

Ioannes.

Aptabo cuncta, nutui vt fiat satis.

Carolus.

Sociam laboris nos quoque addemus manum.

Bela.

Non dubito, amoeno flosculi risu tuam
Sereniorem facere quin mentem queant.

SCENA V.

Sigismundus. Ladislaus. Bela latens.

Ladislaus.

Ignosce, Princeps maxime, iniussu tuo
Subsistere hoc quod audeam solus loco.

Sigismundus.

Fare, age, tuos hic causa quae figit pedes?

Ladislaus.

Princeps, tuus, quem tribuis indigno, fauor,
Quoue reum ab omni liberum poena prius
Iam reddidisti, vinculis tantis ligat,
Stringitque mentem, tam tibi addictam facit,
Vt decipi te, teque deludi haud feram.

Sigismundus.

Quorsum ista?

Ladislaus.

Quumque nunc quoque indignis premi
Animum innocentem, et integrum videam modis,
Vltra filere nolo, nec, velim, licet.

Sigismundus.

Age, pande mentem, nam quid ambages iuuent?

Ladislaus.

Maria nonne colore depicta est nigro?
Violasse numquid dicitur levis fidem,
Aliasque corde fouere mutato faeces?

Sigismundus.

Oruatus istud, hoc et Oruato satus
Testantur, ipsum denique hoc tempus docet.

Ladislaus.

Auguste Princeps! falleris, nimis, heu! nimis
A vero aberras. Alia, da fidem mihi,
Totius est conditio, quam credis, rei.
Foedum innocenti Principi adfectum est nefas.
Hic ipse, fractae qui arguit fidei ream,

Caro.

Carolus Ioannis filius doli est caput.
Hic ipse diris Principem infestat modis,
Vt, destinata quae tibi est, manum sibi
Praebeat, at irrito vsque conatu, stetit,
Fregitque, caute fortior Marpesia,
Quosquos dolofus fecit adfultus, sua
Virtute Princeps, tenuit addictum tibi
Animum, sacramque firma seruauit fidem.
Hic fraudibus iam reddere exosam tibi
Contendit, vt facilius obtingat sibi
Nolens, volensque sponfa. Iam, Princeps, precor,
Ne perfidorum fraude te capi finas.

Sigismundus.

Quid audio? num vera tu narras mihi?

Ladislaus.

Verissima. Ipse testis adstabam rei.
Vtinam audiisses, illa quid pati tui
Debuerit ergo, quam frequentibus DEVM
Precibus rogarit, vt te in has tandem plagas
Dirigat, et atros hostium infringat dolos.

Sigismundus.

Ergone semper exstitit memor mei?

Ladislaus.

Tu solus illi, et vnus in votis eras.

Bela.

(Vah proditorem! Carolus id norit cito). *abit.*

Sigismundus.

Heu me! quid egi, dum dolis dedi fidem?
Quas vero, amice, quas tibi grates agam?

Ladislaus.

Sat gratiarum tribuis, immunem tuo
Dum me fauore ab omnibus poenis facis.

Sigismundus.

Plures rependam. Sed age, nil cuiquam rei,
Quam prodidisti, pande. Quid fieri modo
Deceat, reuoluam mente iam solus mea.

ACTUS III.

SCENA I.

Carolus. Bela.

Carolus.

Dic, fare, verum, amice, quod refers, putem?

Bela.

Ergone nostram tu fidem in dubium vocas?

Carolus.

Non id ago, verum insolita me nouitas rei
Perturbat, atque hoc anxium pectus facit.
Quin nec viator tam graui expallet metu,
Dum fors latentis murmur aduertit ferae
Ignarus, vnde venire discrimen putet;
Quantum ego timore membra concussus tremo,
Verba tua dum percipio, nec tamen scio,
Quid cogitem, quas vertar in partes miser.
Age, quaeso, Ladislaus, addictum mihi,
Quem mihi fidelem semper expertus fui,
Nostrum ille prodidisse Sigmundo dolum
Potuerit?

Bela.

Id tu credere incautus negas,
Quod ante solers propriis bibi auribus?

Carolus.

Sed fare, totam an prodidit seriem rei?

Bela.

Totam, aio, nam reliquit intactum nihil.

Carolus.

Audire quo vero ista tu poteras modo?

Bela.

Bela.

Dum Principem nos singuli reliquimus,
Solusque Ladislaus adnixus loco
Haesit, latentem facile conieci dolum.
Hinc me cubilis angulo solum abdidi,
Caperem ut loquentis aure furtiva sonos.
Ibi ille multis Principem infonem modis,
Docere, et explicare, queis votis fui
Optarit illa Principis praesentiam,
Sanctam usque, servatamque Sigmundo fidem
Laudare, teque pariter et patrem tuum
Huius nefandi dicere autorem doli.
Id addidit, te Principi infestum nimis
Fuisse, et instituisse non semel, tibi
Ut consecraret pectoris faces sui.
Stetisse vero Principem petra magis
Firmam, tuos et usque fregisse impetus,
Nunc credo, rupta in Principem inquiri mora
Iubebit illo, sibi que restitui suam.
Nisi ergo cautiore res animo geras,
Metuo ego, sponsa ne, et simul vita excidas.

Carolus.

Sed age, cauere quo queam, modum doce.
Consultare territus ipse non possum mihi.

Bela.

Numquid remotum, et nemini notum hic habet
Hortus locum? illo Principem claude interim,
Meliore dum res scilicet cursu fluant.

Carolus.

Pareo monenti. Bela, tu, quaeso, integram
Serua, nec vlla forte frangendam fidem,
Et quidquid umquam iusserim, fida expedi,
Solersque mente, plura iam posthac dabo.
En tibi! petita iam fera in laqueos ruit.

SCE.

SCENA II.

Ad priores Maria.

Maria.

Inuenio tandem pessimae fraudis caput?
 Infane, nominis hostis infamis mei,
 Latrone quouis saeuior! Sic te, scelus!
 Adfingere, heu! non puduit infanti probrum,
 Dubiamque nostram facere Sigmundo fidem?
 Non tibi, nefandis petere me facibus, fatis,
 Honore vis exuere me meo quoque?

Carolus.

Quem, fare, Princeps, quem tuae hae petunt minae?

Maria.

Et innocens tu, credo, dici adhuc voles.
 Tua nempe non perspecta sat mihi est, dolis
 Foecunda semper, et ferax fraudum indoles.
 Fractae, nefande, me ream fidei arguis,
 Seruare soli quam tamen sponso integram
 Contendo, amores petere me dicis tuos,
 Quum tamen et ipsum ducere in testem polum,
 Terramque possim, tu ipse quum noris fatis,
 Adfultibus, queis pectus vrgebas meum,
 Quam fortis et firma vsque restiterim tuis.

Carolus.

Quid, quaeso, Princeps, corda quid multis tua
 Crucias? Tuo nunc esse te spretam vides
 A sponso, age ergo, pectoris muta faces,
 Easque, amores qui tuos ardens peto,
 Mihi consecrato,

Maria.

Heu perfidum! nondum fatis
 Ergo scelestum, dure, te monstrasti adhuc?
 Priusne vis cumulare flagitium nouis
 Sceleribus? et, quae morte te fugit magis,
 Illius amores petere non horres, scelus!

En!

En ! cuncta paucis, caucaso rubam prius,
Quam vel tui villam corde scintillam meo
Fouere possim. Plura, num, dicam, petis?

Bela.

Ne, quaeso, mentem tam grauis premant furor.
Quiesce Princeps, tempori potius putem
Cedendum ego, nam forte, quae fieri modo
Posse haud videntur, alia, quin credas, dies
Leuiores reddet.

Maria.

Os preme, emissus styge
Coluber! fatis iam monita, quae domino ingeris,
Infande, fat flagitia, fat fraudes patent.

Carolus.

Meliora, Princeps! pectoris frena impetum.
Blandis moueri patere te verbis, nisi
Ad deferendum forte vi cogi velis
Sigmundum.

Maria.

Atrox, heu, lingua! quid? vim tu mihi
Minitaris effrons?

Carolus.

Alia si desit via,
Qua mitiorem facere te possim mihi,
Adhibere vim, ne dubia sis ultra, sedet.

Maria.

An inuenire peius in mundo datur
Monstrum? Scelesti! miror, infames adhuc
Tuos quod ipsa terra sustineat pedes.

Carolus.

Haud moueor istis.

Bela.

Age, age, rem cito expedi.
Ni fallor, huc mouere Sigmundus pedem
Videtur.

Caro-

Carolus.
Huc cito ergo, me sequere.

Maria.

Haud sequor.

Inclamo coelum, illius auxilium peto.

Carolus.

Desiste. Nil clamore proficies tuo.

Maria.

Abscede.

Carolus.

Sponte si negas, cogam sequi.

Maria.

Superi, iuvate pessimis pressam modis.

SCENA III.

Sigismundus. Ioannes Oruatus. Ladislaus.

Ioannes.

Quidcumque nostra nutrit in gremio plaga
Pretiosi, amoeni, Principe haud dignum potest
Tanto esse. Quum tamen ima sublimis quoque
Lustrare Phoebus luce dignetur sua,
Tu quoque benigna fronte, quae praebet tibi
Exilia hortus gaudia, adspicias, precor.
Et dignitate digna quum nequeam tua
Offerre dona, quaeſo, saltem aequi meum,
Tibi sacratum, consule, et boni finem.

Ladislaus.

(Vt vsque verba mellea in promptu tenet,
Astuta vulpes!)

Sigismundus.

Plura ne velim quidem,
Oruate dat fatis ille, qui plura haud habet,
Quae tribuat. Horti gaudiis solum frui

Volui

Volui et quiete; id facere dum licet, cedo!
Quid exigam vltra?

Ioannes.

Nempe pro tua hoc agis
Clementia, dum tenue seruitii genus
Princeps benignus in bonam partem accipis.

Sigismundus.

Agite. Videre an nemini quemquam ducum
Regredientem a munere iniuncto datum est?

Ladislaus.

Nec Andreascus vspiam adspectus meos
Subiit, nec alter.

Sigismundus.

Quid? suum an negotium
Conficere nondum potuerint? Quidnam rei
Hoc esse credam?

Ioannes.

Fare, quod, Princeps, ais
Negotium? fors citius id fieri meo
Labore possit? obsecro, iube, impera.

Sigismundus.

Mariam vterque, volui, vt inquirat ducum,
Illamque coram sistat hoc nobis loco.

Ioannes.

Hem! quid sibi istud? Numquid abiectam antea
Iussisti abire penitus adspectu tuo?
Mentemne, Princeps, quaeso, mutasti tuam?

Sigismundus.

Aliam a priore scena dum faciem induit,
Consilia diuersa quoque nunc prendam, decet.
Oruate, num forte illa non placent tibi?
An fortiter fors agere me putas minus,
Modo dum Mariam reuoco, dum spretam prius
Ad me reduci iubeo? Sed nempe haud semel
Varias abire fuenit in partes homo.

Ioan.

Ioannes.

(Quid putem ego? Quid? num proditi forsan sumus?
An forte quis retexit incautus dolos?)

Sigismundus.

Quae, loquere, fensa mente quae foues tua?

Ladislaus.

(Iam fraude deprehensus haerebit sua
Sinon dolosus).

Ioannes.

Corde quos fensus coquam,
Scire petis? ipse nescio, subita haec enim
Mutatio quid monstret, aut velit sibi,
Non capio.

Sigismundus.

Forte citius ac putas, rei
Facies patebit tota.

Ioannes.

(Non dubito amplius,
Quin tota fraus sit facta Sigmundo palam.
Heu me! quid egi? Filii adiuui dolum,
Sicque vtriusque genitor exitio viam
Straui).

Ladislaus.

Andreascus, en! pedem ad nos huc mouet.

SCENA III.

Ad priores Andreascus.

Sigismundus.

Quid fers? amice, dic, an optatam tibi
Reperire tandem licuit? Et cur non tuum
Stipat latus? quid, quaeso, quid causae subest?

Andreascus.

Inuicte Princeps, quidquid a seruo tuo
Exigere vel laboris aut curae potes,

Soler-

Solerte id omne praestiti cautus sinu.
Destituit ast iniqua conatum meum
Sors, noster omnis abiit in vanum labor.

Sigismundus.

Quid, Andreasce, loqueris? an recte audio?
Nullo inuenire Principem loco datum est?

Andreascus.

Nullo. Nec vllum, credam ego, dari amplius,
Quo non fideli a comite deductus fui,
At Principis nec vmbra se mihi obtulit.

Sigismundus.

Miranda narras.

Andreascus.

Timeo, ne lateat dolus.

Sigismundus.

Age, dic, Ioannes, esse quid dicam rei,
Quaerentis hic quod irrito euentu labor
Ceciderit. Huius conscium numquid geris
Animum?

Ioannes.

Noua aequae sunt mihi, ac tibi omnia.

Nil quidem ego, nil totius aduerto rei.

Sigismundus.

Id credam ego? — Sed fors an adcurrents modo
Colomannus vna Principem adducet mihi.

SCENA V.

Ad priores Colomannus.

Sigismundus.

Quid hoc? amice, fare, cur solus redis?
Vbi, quam petebam, quamue sperabam, comes?

Colomannus.

Ignosce. Cuncta agendo nil actum est tamen.
Haud ita sagaci nare scrutari feras

Canis solet, quam sedulo feci omnia,
Vt Principem ad te ducere inuentam queam,
Sed vana spes mea, vanus et labor fuit.

Sigismundus.

Sed huius esse quam rei causam putas?

Colomannus.

Audio ego, ab huius filio tecto in loco
Clausam teneri Principem, et pressam specu
Condi, tibi ne cedere in sponsam queat.

Sigismundus.

Et cur in illum non penetraſti locum?

Colomannus.

Ignotus ille est omnibus, nec quae domus,
Quis murus illam occultet, et condat sinu,
Nosse datur.

Sigismundus.

Heu! quid audio? an foedum scelus,
Perfidia an ultra progredi potest adhuc?
Et sceleris huius inscium Oruatum putem?
Ignoret id, quod filius facit, pater,
Vbi ante nati perfidos iuuit dolos?
Insane praedo! dignus an videor tibi,
Nequissimis quem ludere haud timeas dolis?
Sed faxo, ni Maria reddatur mihi
Incolumis, et tu, et dignus hoc tanto patre
Filius, vterque pessimum dira scelus,
(Haud moueor ultra) luere debebit nece.
Clementiam qui spernit, et ludit quoque
Seueritatem sentiat. Mecum duces.

SCENA VI.

Ioannes solus.

Nempe solet atrox sic coronari dolus.
Improuidum me, quod mei nati impetum,
Amore coecus, peior et nato parens

Prius

Prius probarim, et horridas coniecero
 In innocentem Principem calumnias!
 Quod iam doli, quod praemium fraudes ferent
 Aliud, nisi (cheu!) omne poenarum genus,
 Exilia, quin et asperam forsā necem?

SCENA VII.

Ad priorem Carolus.

Carolus.

Peraeta rite singula, in coeco latet,
 Sagacitas quod nulla vestiget, specu
 Princeps. Meo stat doctus, et vigil satis
 A nutu amicus pendet, ut, si quid graue
 Statuatur in me, sentiat Princeps quoque.
 Sed ecce! praefens adstat hic parens meus.

Ioannes.

Quid, nate, tecum solus hic agis rei?

Carolus.

Ego mei amoris feria negotium
 Reuoluo mente.

Ioannes.

Is ergo te totam occupat?
 Heu! quae in pericla nos tuae trahunt faces?
 Scin' proditos nos esse? scin' factas palam
 Fraudem, dolosque?

Carolus.

Quis tibi hoc?

Ioannes.

Satis quidem

Expressit hoc sermone Sigmundus suo.
 Quin, Principem si reddere incolumem sibi
 Negemus, ipsam velle se nobis necem
 Inferre, dixit.

Carolus.

Haec tibi faciunt metum?

Parens. Inanes video tutus minas.

Ioannes.

Dein abdidisse Principem tecto in loco
Argueris, inuenire quo nemo hanc queat.
Verene se res sic habet?

Carolus.

Nihil nego.

Ioannes.

Dic ergo, quis locus ille, quo Princeps latet?

Carolus.

Id, genitor, explicare consultum haud puto.

Ioannes.

Quid hoc? parenti an ergo non fidis tuo?
Indigna proles, sanguinis probrum mei!
Ego, dure, pro te proprium haud periculo
Obiicere mortis horreo parens caput,
Et tu parenti reddis has natus vices,
Fidemque nostram, perfide in dubium vocas?
Abscede, teque proripe adspectu meo.

SCENA VIII.

Ad priores Andreascus.

Andreascus.

Superi beastis! Ambo, quos quaero, mihi
Vltro offeruntur. Miles vtrique ocus
Arma adime.

Ioannes.

Quis petit ista?

Andreascus.

Sigmundus iubet.

Vtrumque ferro exuere. Mandatum exsequor.

Ioan-

Ioannes.

Nihil renitor. Nato id acceptum parens
Referre cogor.

Carolus.

Nil ego has curo minas.
Immotus vsque perstat, et tenax sinus.

Andreascus.

Vtriusque curam miles adtentam gere.

ACTUS V.

SCENA I.

Colomannus. Andreascus.

Colomannus.

Ingens, amice, pectus incendit meum
Cupido, tantae, et prorsus insolitae rei,
Cui similis haud fuit vlla, spectandi exitum.
Ni cuncta fallunt, haud bonam fane reor
Oruati, et eius filii fortem fore.

Andreascus.

Armis vterque a milite exutus suis
Captusque, nunc imperia Sigmundi tremens
Exspectat, haud ignarus, ardentes poli
Minas solere fulmen horrificum sequi.
Sed propriis hanc nempe criminibus sibi
Vterque cudit fabulam, oblato impius
Fauore non contentus et natus patris,
Paterque nati struere non cessat novos,
Queis vota amantis Principis fallat, dolos.
Hinc iure vtrumque crimen exercet suum.

Colomannus.

Ipsi suam ergo perfidi in poenam gradu
Velut citato, quin sui immemores ruunt?

Mortalium quam misera, quam felix male
 Conditio, dum mala vsque prae bonis amant,
 Imo et salutis anxii haud multum suae
 Peiora semper adpetunt. Poenam grauem
 Fuisset Oruati ante promeritum scelus,
 Quod manciparit barbarae Elisam neci,
 Quod et Mariam patrio exutam throno
 In triste seruitutis abstraxit iugum,
 Sed nempe mens mansueta Sigmundi fuit,
 Quae sceleris a poena huius absoluit reum,
 Veniaeque clemens fecit indigno locum.
 Pro gratiis, quas ferre deberet, modo
 Nouo cruentus pessimum adcumulat nefas.

Andreascus.

Totam videtur at suum in natum modo
 Reiicere culpam genitor, hoc enim prius
 Eius volebant verba, dum vincla induit,
 Id se referre filio acceptum, adferens.

Colomannus.

Sed quid? parente haud conscio natum putas
 Tentasse quidquam? Haud arbitror, patris magis
 Saeuitia perspecta mihi, quam nati est quidem.

Andreascus.

Scias tamen, quod Principis magno ardeat
 Amore natus, omnia et tentet, sibi
 Praeripere eam ne forte Sigmundus queat.
 Quis nescit autem, quanta succensus sinum
 Aestibus amoris audeat?

Colomannus.

Quidquid rei
 Id fuerit, ipse, dum videt, clementia
 Nil facere se Sigmundus, extemplo eruet
 Seueritate. Iamque, ni fallor, pedem
 Ipse huc, reorum iudicem acturus, mouet.

SCE-

SCENA II.

Ad priores Sigismundus. Ladislaus.

Sigismundus.

Ducem hic vtrumque video praesentem? bene est.
Fare, Andreasce, an iussa complesti mea?
An cum parente captus est natus quoque.

Andreasce.

Nihil ego, nil deesse sum passus meis
Partibus, et armis miles vtrumque exuit.
Iam natus, et pater ipse perfidiae suae
Poenam timentes iussa suspiciunt tua.

Sigismundus.

Bene, Andreasce, tu tua. At age, et reos
Meum ad tribunal, sceleris ut poenam sui
Sententiaeque fulmen excipiant, voca.

Andreasce.

Ad iussa, Princeps, protinus sistam reos.

SCENA III.

Priores praeter Andreascum.

Sigismundus.

Id fateor, aegre adducor, ut mentem induam
Seueriorem, et iudicis vices geram.
At quum moueri perfidi nostra haud queant
Clementia, iam nequeo, quin tandem grauem
Ad puniendos dexteram extendam reos.

Colomannus.

Quid nimia demum, quid iuuat benignitas?
Metum salubrem tollit, infandum fouet
Scelus, reosque reddit audaces magis.

Sigismundus.

Experior id. Sed faxo, iam videant fatis,
Punire tantum posse Sigismundum, sua
Bonitate quantum est ante complexus reos.

SCENA III.

*Ad priores Andreascus, Ioannes Oruatus,
Carolus. Bela.*

Andreascus.

En! quos petebas, sisto captiuos tibi.

Sigismundus.

Animum fidemque laudo.

Ioannes.

Quo tandem cadet
Res ista? quo me proprius, heu! natus rapit?

Carolus.

Vtut tyrannus faeuat, faxo, haud meum
Terrere pectus poterit.

Bela.

Obfirma sinum,
Virtute pulcher iuuenis. Haud tuas ego
Partes relinquam, lateris adsiduus comes.

Sigismundus.

Adeste fraudum, et pessimi autores doli!
Piumque quem spreuistis infani patrem
Prius, hunc videte iudicem. *) Nunc iam meis
Respondeatis ambo quaesitis, volo.
Oruate, dic, negare num potes, ferae
Iussu tuo esse traditam Elisam neci?
Numquid Mariam a patre desponsam mihi
In seruitutis barbarae abstraxti iugum?

Ioannes.

Imo esse vera, adfirmo, quae dixti, omnia
An nonne tu mea ante commotus prece
Veniam dedisti? tuam ego compello fidem.

Sigismundus.

Nescire me tu verba, quae feci, putas?
Memor vsque sum, sperare vos iussi, nisi

Scelus

*) Conscendit tribunal Sigismundus.

Scelus priori crimini addatis nouum.
 Sed pergo iam, Dic, Carole, dum throno suo
 Extorris, imo et patriis exful plagis
 Gemuit Maria, numquid infestis modis
 Habita vsque, et exagitata, quin dicam, prope
 A te coacta est, mentis vt mutet faces,
 Pectusque nobis debitum, addicat tibi?
 Vbi Principem vltro et sponte tu tibi suum
 Sacrasse amorem, et pectus, infamem in modum
 Mentitus es?

Carolus.

Quis hoc mihi adfingit nefas?
 Quis falsa me dixisse conuincet? cedo!

Bela.

(Bene, fortiter. Sic perge, res cedit bene).

Ladislaus.

Ego ille sum, qui te reum mendacii
 Accusat. Ipse numquid adstabam comes,
 Et propriis his auribus verba, inclitum
 Queis tu petebas Principis pectus, bibi?

Ioannes.

Quid video? Ladislaus an mutat fidem?

Carolus.

Vah proditorem perfidum, et dignum stygo!

Sigismundus.

Et pessimum istum filii infandi dolum
 Grauiore multo fraude firmavit parens?
 O nobile hercle par!

Ioannes.

Quid incipiam miser?

Sigismundus.

At hisce nondum video contentos dolis.
 Subripere amatam nunc mihi sponsam quoque
 Audetis improbi.

Ioannes.

Huius infontem gero,
Sigmunde, mentem sceleris.

Carolus.

Id factum meo est
Labore, nam feruatur ad nutus meos
Maria, non reddenda Sigismundo amplius.

Sigismundus.

Quoniam ergo tanta scelera vos faciunt reos,
Vtrumque certa mors et interitus manet. *)

SCENA V.

Personae priores.

Bela.

Adeo seuerum, tamque praecipitem fore
Saeuae ferenda mortis in sententia
Haud credidissim Principem. Quis nunc tibi
Animus? tuo quis pectori sensus sedet?

Carolus.

Nil moueor. Haud me fuitiles terrent minae.

Ioannes.

Ergone Sigismunde monstratam prius
Benignitatem hac horrida sententia
Foedare mortis non times? Princeps, tuo
Clementiam si corde non omnem fugas,
Pietatis et prioris in regali adhuc
Scintilla gliscit pectore, ardentes pio,
Generose Princeps, fuscipe has vultu preces,
Sigmunde, quaeso, contine vlttricem manum,
Nec, quod patrauit filius, patri imputa
Quod ante factum, fateor, immune a sua
Haud esse poena meruit; ast illud quoque
Nimio est amoris, quo pater natum fouet
Tribuendum.

Sigis-

*) Descendit e tribunali.

Sigismundus.

Id ergo facile permotus dabo.
Vterque vita poterit incolumis frui,
Si Principem, quam filius clausam tenet,
Mihi videre redditam extemplo queam.

Ioannes.

O ter benignum Principem! o mitem finum!
Age, utriusque vita dum tua in manu
Est posita, nate, Principi morem gere,
Sponsamque amanti redde, quam potes, cito.

Carolus.

Egone amatam iure dimittam meo?
Sigmundum amore Principis faustum suae
Videam quietus, tacitus, atque iners feram?
Committet istud filius numquam tuus,
Genitor. Prius me patiar infandum in modum
Torqueri, et ipsa penitus absumi nece,
Satis petito facere quam possim tuo.

Andreascus.

Quis faeuiozem hoc iuvene conspexit feram?

Colomannus.

Tam barbarum orbis alere num monstrum potest?

Ladislaus.

Id augurari, haud arduum fuit mihi,
Qui iuuenis ingenium ante perspexi fatis.

Ioannes.

Sic tu parentem diligis, ferox, tuum?
Haud ex meo te sanguine exortum, reor,
Barbare! Leone potius es natus patre,
Hircana Tigris vbera admouit tibi.
I, perge, monstrum, proprium morti patrem
Trade, et cruore dexteram in nostro laua.

Bela.

(Quid facio? filiine faeuitiam probo?)

Sigis-

Sigismundus.

Insane, fraudum, criminum et doli artifex!
Sic ergo non tantum ipse in exitium ruis,
Sed et patrem illuc agere praecipitem cupis?
Do, quod petis. Tu vindicem primus manum
Sentire, mortem et criminum ac fraudum reus
Subire debes.

Bela.

Ferre id haud possum amplius. *abit.*

SCENA VI.

Priores praeter Belam.

Carolus.

Sigmunde, nil me, nil tuis terres minis.
Ipse ego cruentae haud trepidus occurram neci.
Solatio, dum morior, hoc saltem fruor,
Quod, quae negatur ad necem abrepto mihi
Maria, sponsa nec tibi obtingat quoque.

Andreascus.

O duriores lapide non fracto sinum!

Sigismundus.

An pectus istud marmore excisum putem?
Sed forsan isto poterit inflecti modo.
En muto mentem. Primus haud eris, necem
Qui subeat, hac praecire te parens via
Debebit, aequae quem doli faciunt reum.

Ladislaus.

Nondum moueris, impie, et tandem sapias?

Carolus.

Tu, proditor? tu loquere? Quam vellem mori,
Hunc ante si videre discerptum queam! —

Tiran.

Tiranne, quidquid struxeris, nequis meam
Mouere mentem, Principem vt cedam tibi.

Sigismundus.

Ergo, Ioannes, filio acceptam refer.
Nunc iam subire quam miser debes necem.

Ioannes.

Cruente, dignas, en! tibi grates ago,
Quod tibi datam a me, nunc mihi eripias, latro
Nefande, vitam. Patriae caedis reum
Te terra, pontus, et ipse clamabit polus.

Sigismundus.

Age, Andreasce, et militi Oruatum meo
Trade enecandum.

Ioannes.

Nate, tu patrem necas.

SCENA VLTIMA.

Ad priores Bela. Maria.

Bela.

Paruam, Andreasce, necite, si fas est, moram,

Andreascus.

Quid? tu morari me iubes?

Bela.

Causam dabo,
Sponsam, ecce! Principemque restituo tibi,
Sigmundus Princeps!

Sigismundus.

Fallor? an ludit sopor?
Vere an Mariam video praesentem mihi?

Caro-

Carolus.

Superi! quid hoc? Num Bela sic fallit fidem?
 Perfide, cruento proditor! terrae probrium!
 Sic ludis? heu! promissa sic constat fides?
 Eheu! relinquer, omnis abscedit vigor.

Maria.

Fauore quonam coelitem factum putem,
 Amate sponse, vt reddar incolumis tibi?

Sigismundus.

Dilecta sponsa, ignosce, da veniam precor,
 Reiecerim quod ante te indignis modis.
 His tribue culpam, qui suis tuam dolis
 Dubiam nefandi facere sunt ausi fidem.
 Ignosce, supplex, si velis, veniam peto.

Maria.

Quid cogitas? heu! care quo Princeps ruis?
 Tu, quaeso, parce, quod mihi ignotum prius
 Excipere Regem tam asperis potui modis.
 Da, sceleris, oro, vt integram monstrem tibi,
 Puramque mentem.

Sigismundus.

Non peto id, Princeps, satis
 Integritas est nota, perspecta est fides.
 Sat iam patent, quos perfidi tuum in caput
 Mala et nefanda niente struxerunt, doli.

Maria.

Solum id rogo, vt me sceleris infontem putes.

Sigismundus.

Sed fare, cara sponsa, quis tuo e specu
 Te liberauit.

Maria.

Maria.

Bela tam pius fuit,
Mihique pandit carceris tetri fores.
Primas supremo Numini grates fero,
Solum hunc vocare dein redemptorem decet.

Sigismundus.

Quae dandae vtrique gratiae, norim satis.

Bela.

Meliora, Princeps, numquid et captis quoque
Sperare fas est, forte dum fausta modo
Ipse, et secunda frueris?

Sigismundus.

Id quidem ex meo

Arbitrio nunc pendet. Et pronam licet
Ad lenitatem gerere me mentem, sciam,
Tamen ubi fraudes, scelera, quae parens malus
Peiore cum nato ante commisit, mea
Reuoluo mente, nequeo, quoniam dignas quoque
Criminibus istis, et dolis poenas coquam.

Bela.

Qui, quaeso, Rex benigne, qui laetus tua
Felicitate, et gaudio frui potes,
Alios ea inter ubi suis exercitos
Poenis, gementes, anxios, moestos vides,
Qui, si tua, o Rex, fospites fiant ope,
Tuis ouantes gaudiis iungant sua.

Ioannes.

Ego repertam gratulor sponsam tibi,
Princeps, rogoque, sceleris oblitus mei
Vt, dum sacratam spondeo posthac fidem,
Fauore me digneris indignum tuo.

Sigis-

Sigismundus.

Quid ad haec rebellis natus?

Carolus.

Heu! video miser,
Fiducia esse me nimis lufum mea.
Iamque ipse, Princeps, vt mihi ignoscas, rogo.
Agnosco maestus crimina, agnosco dolos,
Quos struxi amoris subdoli inductus face.
Agnosco cuncta, sed dolens.

Sigismundus.

Tandem fapis,
Aduersa vobis cuncta dum vides tuis.
Sed quis meorum sensus est ducum modo?
An puniendos, ane plectendos reos
Censant?

Colomannus.

Tua, si liceat, hic venia loqui,
Princeps, fauorem praestitum reis, tibi,
Regnoque, patriaeque damnosum fore,
Putem. Fideles, quis, fore hos, existimet,
Qui saepe iam fregere promissam fidem?

Andreascus.

Concessa fontes uenia si reddat pios,
Seueritati hanc anteponendam rear,
Parcendo sed si nequior fiat reus,
Quis sanus vltro crimini pandet viam?

Sigismundus.

Vester hic, amici, sensus hunc animum mouet,
Plectere reos vt cogitet, video satis,
Quam tota regni nutet his saluis quies.

Bela.

Bela.

Adtende, Princeps, ante quid promiseris,
Dum liberam te carcere eduxi tuo.

Maria.

Recte mones. Ah! sponse, si preces meas
Admittis, ipsa te rogo, vt parcās reis.
Bela ipse me dimisit e tetro specu
Lege hac, fauorem vt impetrem ambobus tuum.

Sigismundus.

Despicere, quaeso, qui tuas possim preces?
Amata! viuant salui et incolumes rei,
Et sanctiore in posterum persistent fide.

Ladislaus.

Sigmunde, viue, Principum aeternum decus!

Ioannes.

Clementiam ipse celebret insignem polus!

Carolus.

Stet vsque Princeps, et pius suos regat!

Sigismundus.

Quod restat. En! dilecta, sacratam tibi
Porrigo manum, et cum dextera pectus sacro.

Maria.

Accipio munus, pectori optatum meo,
Quod destinauit optimus parens mihi.
Contenta solo hoc munere, haud quidquam peto.

Andreascus.

Ardeat hic, ipso dante praesidium DEO,
Nouasque sumat vsque scintillas amor.

Colomannus.

Sigmunde, faustos cum tua hac sponfa dies
Viue, et beatas protege Hungariae plagas.

Sigismundus.

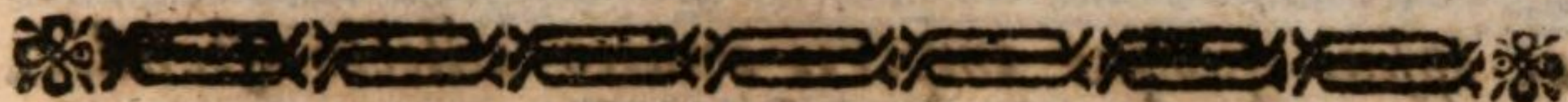
Hunc, agite, festum iam celebremus diem,
Dignasque summo gratias demus DEO,
Omne vnde nobis et bonum, et salus venit.

F I N I S.

TITUS

TITUS

ET

DOMITIANUS

GERMANI FRATRES

CAESARES.

ACTA

LUDIS SOLEMNIBUS.

ARGUMENTUM.

Quum is esset Titus Vespasianus Romano-
rum Imperator, cuius clementiam nulla
fere regio, nullus in terris locus igno-
raret, num quem reperire potuisse credas, qui
nouis illum offensis experiri, et clementiae eius
periculum facere vellet? Voluit germanus illius
frater Domitianus, eo temeritatis prouectus, ut
Augusti fratris famam non maleuolis modo ser-
monibus obterere, verum et militem ad arma in
eum concitare non dubitaret. Iamque manifesta
adeo res erat, quam nec ipse Domitianus negare
aut posset, aut vellet etiam, poene iam ad feras
quoque mittendus, quum Titus fratrem ad se vo-
cari, eoque ab omni mortis discrimine liberato,

*et ipsius quoque imperii comite adlecto ostendit,
se in condonandis iniuriis segniores non esse,
quam ille in inferendis fuisset. Fulgos. l. 5. c. 5.*

Scena Romae in palatio Titi.

P E R S O N A E.

Titus Vespasianus Augustus.

Domitianus Titi frater.

Flavius Princeps.

Publius Princeps.

Domitia sub Arbianis veste et nomine.

Brutus Praefectus cohortis.

Lentulus.

Cethegus.

Marius.

Iunius.

Manilius.

Cassius.

} **Consules.**

} **Proceres.**

} **Senatores.**

ACTUS

ACTUS I.

SCENA I.

*Flavius. Publius.**Flavius.*

Defiste, semper, quod ratum est semel, manet.
Hodie, repugnes licet, id effectum dabo.
Ipse, adiuuari sorte fidentes viros,
Nosti, quid ergo hoc impedis negotium?

Publius.

At noris et tu, si nimis properas, diu
Nisi, quid agendum sit rei, deliberes,
Si ratio desit, deesse fortunam quoque.
Quid ergo festinante, quid metam gradu
Contingere ardes, quam mora adtinges quoque?

Flavius.

Speciosa, me hercle, loqueris. At nempe haud tua
Sat mente voluis, ista si fuerit dies
Neglecta sola, maximo in periculo
Res esse nostras. Nam quid, interea novos
Si Domitianus excoquat, struat dolos?

Publius.

Struat, quid inde? Fraudibus numquid valent
Fraudes retundi? Non tibi ingenium deest,
Non vis, coquendi forte maiores dolos.

Flavius.

Amice, parce, loqueris, vt ferme solet,
Res ipsa quem non tangit. Inuisos, precor,
Teque indecentes amoue hinc lusus procul.
Manum, oro, securumque consilii modum
Praestes mihi, quo citius adtingam scopum.

Publius.

Quod suadeam, est, vt lentius properes. Satin'?

Flavius.

Antiqua promissis.

Publius.

Quae tamen noceant minus,
Magisque profint. Scisne, non raro integras
Gnaua quoque vrbes esse feruatas mora?
Quid non moreris?

Flavius.

Iam fere hoc moues mihi
Sermone bilem. Scisne non raro integras
Segni quoque vrbes esse consumtas mora?
Et quid moreris? Alia si nescis dare
Consilia, amice, nulla iam peto amplius.

Publius.

Consilia quae dem, tuta si negas sequi?
I, vade, per me tibi licet, reum argue,
Et perduelle Caesari defer scelus.
Nosti tamen, quam mitis, et bonae indolis
Sit Titus, et, quam facile det veniam reis.
Quid? si reus sit ipse germanus? — vide,
Prodesse ne dum vis tibi, noceas magis.

Flavius.

Quid vero agendum? Domitia fruar nisi,
Quietus esse nequeo, quae (nostis ipsemet)
Rebelli adhaeret Domitiano, cui tamen
Illam ipse Caesar prohibet vxorem dari.

Publius.

Mulier nouas haec nempe succendet faeces.
Tu Paridis, argiuae illa personam induet
Oebalidos, atque sic nouum dabit rogam.

Flavius.

Mitte ista. Dic, id esse quid dicam rei,
Domitia nullo tamdiu quod iam loco
Sese videndam praebat?

Publi-

Publius.

Nempe aulicis
Illam imperavit Caesar exesse aedibus.

Flavius.

Saepe tamen ante visa in hac aula fuit
Et Domitiano voce furtiva loqui.

Publius.

Id nescio.

Flavius.

Dein ille, quem noris quoque,
Persa ille, paucos ante qui venit dies,
Cordi timorem non leuem meo facit.

Publius.

Conditio amantum misera!

Flavius.

Quid loqueris? cedo!

Publius.

Hem! numquid et me metuis, aut te ipsum times?

Flavius.

Ah! quam molestus es mihi!

SCENA II.

Ad priores Brutus.

Brutus.

An ferre huc gradum
Licet? grauisne venio?

Publius.

Quin gratus venis.

Brutus.

Ambo ergo aucte, quos suum velut iubar
Urbs Roma adorat.

Flavius.

Brute, tu salve quoque.
Dic, vnde, cur huc gressum?

Brutus.

Ab Augusto recens
Aduenio, Flauium ille praesentem cupit.

Flavius.

Me dicis?

Brutus.

Ipsum.

Flavius.

Fare, quid Caesar volet?

Brutus.

Arcana nosse Principum seruo haud licet.

Publius.

Quidquid velit, tu vade, quo Titus vocat.

Flavius.

Solusne Caesar?

Brutus.

Solus est modo, at iubet

Pulsa vocari Consules binos mora.

Flavius.

Quo fine?

Publius.

Caesar ipse quem norit probe.

Aliis premendis poene te natum putem,

Quaerendo nullum dum fere statuis modum.

I, perge, et ipsum Caesarem, quid te velit,

Et cur vocarit Consules, interroga. *abit Flavius.*

SCENA III.

Publius.

Brutus.

Publius.

Tandem abiit. Importunus vt nimium premit
Interrogando, quin et orando quoque.

Brutus.

Brutus.

Ita inquietus esse num quisquam queat?
Scio, Flauii quis pectus adrodant dolor,
Tantis, at, eius obrui curis sinum,
Numquam putabam.

Publius.

Nempe qui grauissimis
Adfectibus sic agitur, ignorat modum.
Domitia, quam sibi optat, huc illum trahit,
Et Domitianus, quem agere praecipitem cupit,
Illuc, et illuc impotem sui abripit.

Brutus.

Miseranda fors! Sed parce, me Titi vocant
Imperia, adesse consules petit sibi.

Publius.

Vale. Quid interim ipse, quid faciam rei,
Vt inquietae Flauii menti satis
Faciam? Sed ecce! quis meum adspectum subit?
Ni cuncta fallunt, Domitianum existimo.
Abeo, priusquam hinc esse me iubeat procul.

SCENA III.

Domitianus. Domitia.

Domitianus.

Quousque amorem, saeua, tentabis meum?
Ostenfa numquid signa sufficiunt tibi?

Domitia.

Incaustum amorem iactitas, iniurias
Ni fueris vltus, agendo cuncta, nil facis.

Domitianus.

Quid facere adhucdum me iubes? Nomen mei
Colore numquid fratris adpersi nigro?
Numquid Quiriti reddidi inuitum satis
Sermone Titum? plura num fieri petis?

Domitia.

Deciperis, id sufficere dum putas mihi.
 Nostra acriorem corda vindictam coquunt.
 Quid? Caesarum, me, stemmate exortam, iubet
 Abscedere aula, in coniugem suum mihi
 Tirannus imo pernegat fratrem dari?
 Silens ego istud, deses, imbellis feram?
 Princeps, ut vna voce comprehendam omnia,
 Ni Caesar ipse fueris, haud speres, fore,
 Domitia quondam sponsa ut obtingat tibi.

Domitianus.

Ni Caesar ipse sim, manum nega, mihi?
 Conditio sat dura. Ergo, ut adquiram tuam,
 Domitia dextram, Caesarem et fratrem suo
 Spoliare sceptro, exuere debebo throno?
 Leuiore, quaeso, fac, mihi, pretio tuus
 Amor, fidesque stet, recusabo nihil.

Domitia.

Quidquid repugnes, faxo, non aliam induet
 Domitia mentem. Aut vota adimplebis mea,
 Ultra aut vocare Domitiam haud debes tuam.

Domitianus.

Modum furori pone nonnihil tuo.
 Mouebo fratrem, precibus ut fauceat meis,
 Tuoque amore me frui tandem, sinat.

Domitia.

Aduerto, mentem haud posse mutari tuam.
 Iam tibi molesta non ero. Princeps vale.

Domitianus.

Quo raperis? ah! reflecte, dilecta, obsecro,
 Reflecte gressum.

Domitia.

Fundis incassum preces,
 Abire certum est. Perage, quod lubet tibi.

Domiti-

Domitianus.

Ah! siste, quaeso, siste paulisper gradum
Imperia, quaecumque mihi des tandem, sequar.

Domitia.

Imperia, quaecumque tibi dem? Mira, hercule;
Canis. Ergo vis, vt iussa praescribam quoque?
Et amas?

Domitianus.

Quid optimum esse, quid factu putas
Igitur?

Domitia.

Rogas? Hem! militem numquid tuis
Parere iussis promptum habes?

Domitianus.

Intelligo.

Ne metue, pareo tibi, dum miles mihi.
Sed quis videtur flectere huc ad nos gradum?

Domitia.

Titus ipse. Tu me Domitiam dicas, caue.

Domitianus.

Quin satius esse, omnino si cedam, reor.
Vale interim.

Domitia.

Hem! quid? hic mane, frustra loquor.

SCENA V.

*Domitia. Titus. Flavius. Lentulus. Ce-
thegus. Marius. Iunius. Brutus.*

Titus.

Vidisse fratrem me putaueram meum.
Cur abiit inde? cur meum adspectum fugit?

Flavius.

Hac nempe, Caesar, noris ex fratris fuga,
Animum ille fratri quam suo addictum gerat.

Lentulus.

Lentulus.

Non vsque iniquam denotat mentem fuga.
Quam saepe inanis ad fugam impellit timor!
Fors Domitianus, dum sibi iratum putat
Titum, nec irae nouit aut causam aut modum
Nullius ipse conscius culpae sibi,
Ne grauior ira surgat, aufugit loco.

Domitia.

(Belle! hic tuetur Principis partes mei).

Cethegus.

At aliam inesse Principi mentem, docent
Infanda, nuper sparsa in Augustum, probra.
Et quis timorem ex talibus verbis leget?

Titus.

Et Arbianes esse quid putat rei,
Frater meum quod fugiat adspectum modo?

Domitia.

Auguste, vires graues, impendi meas,
Fratrem tuum isthoc vt retardarem loco.
At omnis est adhibitus incassum labor.

Titus.

Sed fare, causam quam fugae arreptae putem?

Arbianes.

Id quidem ego, Caesar, nescio, ex vultu tamen,
Ex ore, verbis legere si quidquam licet,
Nimis ego fratri, haud, esse fidendum, puto.

Flavius.

(Ita Arbianes loquitur?)

Titus.

Et quonam id doces
Iudicio? an istud mihi velut certum refers?

Arbianes.

Illud quidem absit. Nam quis insanus nisi
Mox sensa mentis extero credet suae?
At timeo, ne germanus adtentet dolum.

Fla-

Flavius.

Hem! numquid ipsum, Caesar, id dixi prius?

Cethegus.

Id esse verum, probra, quae vomuit, docent.

Marius.

Quid istud? A fratre quoque securus suo
Augustus esse nequeat? Hoc polus nefas
Avertat vsque, et Caesarem seruet diu!

Titus.

Misera regentum fata! vah! quantos sibi
Fallax dolores purpura admixtos habet!
Vixdum quiete se frui quisquam putat,
Mox bella surgunt, ima quae cordis petunt.
Sic celsa semper obiacent ventis iuga,
Turresque coeli fulmen excelsas ferit.
Bonitate firmum facere, decreui, thronum,
Moderari amore subditas volui plagas.
At video, latam pandere hunc ipsum viam
Sceleribus. O quis denique imperii modus,
Quaeue imperandi ratio seruetur mihi?

Lentulus.

Auguste, questum pone, fors melior tuam
Fructus sequetur, ac putas, clementiam.

Iunius.

Hucusque te seruauit incolumem polus,
Inuicte Caesar, ne time, in multam quoque
Te, quod precamur, placidus aetatem teget.

Brutus.

Populi amor, omnium vna Romulidum salus,
Auguste! non est, cura quod tuam premat
Vel vna mentem, quodue quid timeas tibi.
Omnes prius, quam quid tibi immineat mali,
Quam petere te queat hostis, aut damnum inferat,
Nostri in cruentam ruimus immemores necem.

Titus.

Titus.

Ita bene, amoris feruidas nosco faces,
Fideique vestrae, pergite, o patriae decor,
Arcesque vestra tegite romuleas manu.
Fultum his columnis stabit imperium diu.

Domitia.

Aduena licet sim, Caesar, haud ciui tamen
Sancta videbis, faxo, cedentem fide.

Titus.

Sat, Arbianes, pectus agnosco tuum,
Nec facile dicam, quam meam id mentem beet.

Flavius.

Ab exteris, ne, Principes vinci, putes,
Fide atque amore, Caesar, in venis meis
Qui bullit, omnis sanguis est tibi sacer.

Lentulus.

Consul, Senatus tibi suam dicat quoque,
Auguste, vitam, haec tota debetur tibi:

Marius.

Aestus amoris aula consimiles fouet,
Fideique flammis. Nostra perdetur prius
Vita et salus, quam Caesarem premat malum.

Iunius.

Auguste, per te si licet, gnauo tui
Consilia fratris nos sinu rimabimur,
Si cogitet vim, vi repellamus quoque.

Titus.

Id agite, amata pectora, et tutum mihi
Praestate sceptrum. Id vnicum a vobis peto,
Cauete, ne fratrem vlla vis laedat meum.

Lentulus.

Ne metue, vires singuli impendent suas,
Fratri, tibiue ne quid accedat mali.

Fla-

Flavius.

Sic tamen, vt, esse fratre si saluo haud queas?
Incolumis ipse, frater occumbat prior.

Titus.

Fidem probamus. Lentule, ad nutum meum,
Fac, sit senatus, interim quae sit rei,
Propone, caussa. Cethege, te focium dabis.
Vos Arbianem mihi relinquatis, volo.

Lentulus.

Mandata prompti, Caesar, exsequimur tua.

Flavius.

(Secreta quatenam haec forte, quae Persae Titus?)

SCENA VI.

Titus. Domitia.

Titus.

Amice, pauci sint licet dies, plagas
Quod in latinas veneris, palatio
Quod commoreris in meo, ingentem tamen,
Sperare qualem ab extero ausus vix forem,
Experior in te mentis addictae fidem,
Tanta vbi salutis cura te tangit meae.
Atque hinc fauores obtuli meos tibi,
Et offero vsque, quos tibi datos velis.

Domitia.

Caesar, fauores quos mihi indigno haestenus
Et obtulisti, et ferre non cessas adhuc
Animi impotentem poene me reddunt mei,
Dum nec, quibus sim meritis hostitulis, scio,
Nec video, qui tibi esse sat gratus queam.

Titus.

Non, Arbianes, haec eum in finem putes
Dixisse me, memorando quod velim meam
Tibi exprobrare gratiam, tua satis

Quam

Quam mihi videris esse promeritus fide.
Quid? si huius a te specimen exigerem novum?

Domitia.

Quam, Caesar, Arbianis est vere mihi
Nomen, tibi tam candidam obstringo fidem.
Expone tutus, facere me quidquid velis.

Titus.

Sat habeo, amice, fido sermoni tuo.
Age, nonne, quae Domitia sit, quisquam tibi?

Domitia.

Fortassis illa, quam velut rumor refert,
Suis iubebat Titus exesse aedibus?

Titus.

Ipsissima. Huius plura num nosti rei?

Domitia.

Nil aliud.

Titus.

Illud ergo, quod dicam, cape.
Non absque causa Domitiam palatio
Ad tempus exesse volo. Sed quamam putas?

Domitia.

Augur ego non sum.

Titus.

Vidi ego, quanto meus
Amore frater Domitiam foueat, suam
Illam ut sibi iam petat in uxorem dari.
Quid ego, pares qui nutrio in sinu faces,
Qui iam diu illam in coniugem elegi mihi,
Quid, nisi dolorem mente sentirem mea?

Domitia.

(Quid audio? quae verba? quis rei modus?)

Titus.

Quid aestimas?

Domitia.

Non miror, Auguste, aedibus

Quod

Quod actus ira Domitiam tuis procul
Iusseris abesse, dum tuas spreuit faces.

Titus.

Nondum, Arbianes, me fat, vt velim, capis.
Haud illa nostram aduertit, aut nouit facem,
Nec ea furoris induit formam, flagrat
Adhuc amore hoc pectus, vt numquam magis.

Domitia.

Quid ergo, Caesar, pellis in fontem loco?

Titus.

Haud vlla legem hanc odia dictarunt mihi.
Nempe ita, putabam, posse confieri, mei
Vt penitus illa mente germani excidat,
Et redeat ad me, sponsa cum pompa meas
Ducenda ad aedes.

Domitia.

Iam quid, vt faciam, petis?

Titus.

Illud age, gressus fratris obserua mei,
Adhucne amoris nutriat faces, vide,
Referque fidus. Praemium dignum tua
Fidelitate haud deerit.

Domitia.

Haud vllum peto.

Seruare Tito, praemii est instar mihi.

Titus.

Quod ergo vellé me vides, prudens age.
Vale! alia poscunt me sibi negotia, *abit.*

Domitia

Caesar vale!

SCENA VII.

Domitia.

— — Hem! quid hoc? quid audiui modo?
Quid nunc agendum mihi putem? Trinus meas

Exposcit, vt conspicio, riualis faces.
 Quem praefero? — num Flauium? — hic cedat sinu?
 Titumne, num fratrem eius insponsum eligo? —
 Animus vacillat noster incertus sui. *abit.*

ACTUS II.

SCENA I.

Domitianus solus.

Parata cuncta. Militem inueni mea
 Ad iussa promptum, flagrantis pro me suum
 Edere vigorem, sanguinem et vitam dicat.
 Id nunc agendum viribus totis mihi,
 Consilia tempus ante ne fiant palam.
 Tegentur autem, ignaua si desit mora,
 Et opere compleatur actutum dolus. — —
 Sed quo feror? quo pectus, heu! rapit furor?
 Domitia, sceptrum, quo meum abstrahitis sinum?
 Ah! Domitiane, tune, tu fratrem tuum,
 Tu Caesarem, qui nil mali tibi intulit,
 Qui totum amore dirigit mundum suo,
 Insequeris, hunc exuere tu sceptro et throno
 Fas omne contra cogitas, tuae manum
 Vt obtinere Domitiae infans queas?
 Quin alia saniora iam tuam occupant
 Consilia mentem, melior et sensus subit.
 Reflecte gressum, protinus foedam doli
 Retexe telam, et impium damna scelus.
 Sed quid ago? quidue cogito? anne igitur mea
 Tam facile amata Domitia ex mente excidit?
 Frigere amoris tam cito incipiunt faces?
 Adeone languet facile regnandi calor?
 Pietas abesto, deses abscede hinc timor.
 Stat cogitatum mente consilium exsequi.

Prius

Prius retorto flumina errabunt vado,
 Pigere quam me Domitiae, et throni queat.
 Iam pergo Coeptis Iupiter meis faue!
 Brutum modo vnum mihi dari optarem hoc loco,
 Suam labori qui meo adiungat manum.
 Et ecce hic ipse, vota quem petunt, venit.
 Pellicere partes in meas dolo hunc iuvat.

SCENA II.

Domitianus. Brutus.

Brutus.

Salueto, Princeps, ferre quo tendis gradum?

Domitianus.

Quid viuo larua Principis, fortis iocus,
 Mortaliumque dedecus, mundi pudor!

Brutus.

Generose Princeps, quid tuum adfligit sinum?
 Praestare numquid Brutus obsequium potest?

Domitianus.

Ab omnibus sum spretus, abiectus, miser,
 Nulloque praebente mihi subsidium, vagor.
 O dura fors! heu perfidas rerum vices!

Brutus.

Licetne, Princeps, nosse, quo tuum malo
 Pectus prematur? Nostra si quidquam iuuent
 Consilia, si praestare quid possit manus,
 Nihil recusò, sanguinem et vitam offero.

Domitianus.

Ah! Brute amice, fasne, sperare integram,
 Sit Domitiano, de te et immotam fidem?

Brutus.

Ne metue, Princeps care, quo tendas, scio.
 Obstringo sanctam iureiurando fidem.
 Quidquid lubebit, impera, et morem geram.

Diu est, quod vsque a partibus steterit tuis
Etiam inscio te, quem modo adstantem vides.

Domitianus.

At timeo, ne, quid cogitem, ignores, rei,
Ne, timeo, eandem si scias, fidem neges.

Brutus.

Metum abige, Princeps, nosco, quid voluas sinu,
Adferere pulso fratre vis sceptrum tibi?
Haec numquid est res? Virium quidquid mihi
Est, roborisque, crede, sacratum tibi,
Tuoque voto penitus impensum volo.

Domitianus.

Quam tuus amor me, Brute, quam recreat fides!
Accede cordis pars mei, amplexum pete.

Brutus.

Quid tamen agendum, praecipis, Princeps, modo?

Domitianus.

En! quis propinquat? Flavius, ni me nimis
Fallo ipse, huc et Publius gressum mouent.
Abscedo. Tu ne sequere, quam primum potes.
Plura dabo, dum nos commodus iunget locus.

Brutus.

Quis ille?

Domitianus.

Ad arcem qui latens ducit.

Brutus.

Bene est.

Sequar, vbi paruum traxero hoc moram loco.

SCENA III.

Brutus. Flavius. Publius.

Flavius.

Quidquid id, amice, fuerit, haud aequo quidem
Potui videre lumine. Ergone aduenam

Sibi

Sibi fidio rem, quam suos Titus putat?
 Discedere omnes iussit, et solum sibi
 Adeffe Persam? Timeo, ne quidquam mali
 Sub veste Persae lateat, aut subsit doli.

Publius.

Vt ipse inani te metu, et cura necas!
 Timere cessa, fuerit id, quidquid velit.
 Esto, remotis fecerit verba arbitris
 Ad Arbianem Caesar, ad Persam Titus.
 Quid illud ad te?

Flavius.

Quid? cedo! hoc ad me nihil?
 Quid ille si res adtigit sermo meas?

Publius.

Nempe alia, quam te, non habet forsitan Titus
 Curanda? soli nempe, vis, tibi vacet?

Flavius.

Ergone, Publi, aduersus in cunctis mihi es?

Publius.

Ergo quietem haud ipse concedes tibi?

Brutus.

Vterque Princeps, parce, sermones meis
 Rupisse quod nunc audeam verbis tuos.
 Quae causa vestri, Principes, id si mihi
 Fas nosse, quaenam est iurgii?

Publius.

Vetus nimis.

Haud inquietum Flavius cessat sinum
 Conficere curis irritis, inanibus.
 Quod verba soli miscuit Persae Titus,
 Angitur, et illud sibi putat damno fore.

Flavius.

Hem! Brutus adfuit ipse, dum reliquos Titus
 Abesse iussit, solus vt Persae loqui
 Possit.

Brutus.

Scio id, sed anxium non me facit.

Flavius.

Me plurimum.

Brutus.

Ne metue. Rimari id volo
Sollicitus, et dein prodere arcanum tibi.

Flavius.

Vt me beares, Brute!

Brutus.

Confide, et vale.

Flavius.

Iam nunc videbis ipse, in meo irritos,
Vacuos inanes corde quam foueam metus.

Publius.

Id tu videbis, cuncta ni fallunt, magis,
Sed quis pedem huc? quid? Ipse hic est, Flavi, tu
Qui tristiore pectori me tum creat.
Est Arbianes. Fronte turbata, haud scio.
Quid signet.

Flavius.

O si abiret hinc iterum breui!

SCENA III.

Flavius. Publius. Domitia.

Domitia.

Quo Domitianum denique inueniam loco?
Curro, recurro, et nuspiam offertur mihi.

Flavius.

Quid, Arbianes, scire si nobis licet,
Cum Domitiano, quid tibi est negotii?

Domitia.

(Hem! video riualem) Illud est fari nefas,
Caesaris eundem nomine inquiri hoc satis.

Publi.

Publius.

Nostrum quidem vlli visus haud vñquam fuit.

Flavius.

Vt ille, quem vis, obuius fiat breui,
Velim, vale.

Publius.

Ipsum id ego tibi precor, vale.

SCENA V.

Domitia.

Vt Flaviū vro, haud compotem fui satis.
Dum sic amoris, irae, et angoris quoque
Abripitur aestu, o, si ille, quis sub hac mea
Toga lateret, nosset, haud fugeret, scio.
Sed Domitianum quaerere est animus mihi.
Vbi hunc videre dabitur? obscuro nimis
Hunc forsā inuenire quo possim angulo?
Namque mora tollenda mihi, curandum cito,
Ne caecus in Titum aliquod adtentet nefas,
Qui mihi suum, quod ipsa nescieram prius,
Pectus sacrauit. Sed quis huc ad me pedem?

SCENA VI.

*Domitia. Lentulus. Cethegus. Mari-
lius. Cassius.*

Lentulus.

Hinc, Arbianes, cedere haud grauaberis,
Secretum agenda namque deposcunt locum.

Domitia.

Haud est, quod illud exigas, namque illico
Abire fixum mente iam fuit mea.
Valete,

SCENA VII.

Priores praeter Domitiam.

Lentulus.

— Mirum forte, conscripti patres,
Vestrum videri cuipiam possit, modum
Tempusque praeter hunc quod in locum ocius
Sitis vocati. At, non mea haec, Titi fuit
Nostri voluntas Caesaris, vestram vt graui
De re feratis singuli sententiam.

Cethegus.

Fiduciam sic vnicam in vobis Titus
Reponit, illud, vestra perfectu optimum
Auctoritas quod censet, acturus quoque.

Manilius.

Suspicio iussa fronte demissa Titi.
Quidquid vel ore aut arte Manilius potest,
Totum id saluti Caesaris sacrum cupit.

Cassius.

Paratus adsto, facere, quod Caesar volet,
Neque alia pectus hoc tenet sententia,
Quam Caesaris quae profit et patriae bono.

Lentulus.

Bene. Hic placebit animus, haec fides Titus.
Percipite iam cur vestra deponat sibi
Consilia Caesar, mentis et sensum dari.
Rumor, nec ille inanis, infanda euomi
A Domitiano in Caesarem, sparsit, probra.
Neque id negari, aut eximi a culpa potest.
Quin struere fratrem Caesari insidias, ferunt.
Iam scire, Patres, Caesar ex vobis petit,
Quid hic agendum, nomini ne quam suo
Crudelitatis barbarae adspergat notam.

Cethegus.

Id agite, fratris anne tractandum modo

Exi.

Existimetis, pessimis fratrem probris,
Et subdolis qui petiit insidiis suum.

Manilius.

Quid istud? an tantum ausit in fratrem nefas
Vel cogitare frater? Hercle, adeo graue
Si Domitiani est facinus, haud vlla reor
Dignum illud esse gratia, haud veniae locum,
Nec est, quod vllam Caesar incurrat notam
Crudelitatis, turpe si plectat scelus.

Quid ille fratrem monstret, ingenuum prior
Dum Domitianus exuit fratris sinum?

Cassius.

Siquidem, vt refertur, ipsa se res sic habet.
Tantum at scelus vix posse confieri putem.
Quam saepe fontis instar arcessi solet,
Tentare crimen, qui vel in somno timet. *)

Lentulus.

Hem! quid tumultus iste, quid strepitus velit?

Cethegus,

Ne, timeo, rumor dixerit verum nimis.

Cassius.

Quid? Domitianus igitur infesta adgredi
Ausit rebellis Caesarem et fratrem manu?

Lentulus.

En! inualefcit strepitus, Haud metu caret
Res ista.

Cethegus,

Quid? si Caesarem infandus petat?

SCENA VIII.

Priores. Marius.

Marius. *)

Succurre, quisquis Caesari addixti fidem.
Percute rebelles, ense periuros fuga.

Y 5

Cethe-

*) Excitatur intra scenam ingens strepitus. **) Intra scenam.

Cethegus.

Audisne? num me decipit iusspicio?

Lentulus.

Agite, pericli quaelibet plena est mora.

Nostra tueri dextera Augustum decet.

Marinus. *)

Eheu! Iuuate, currite, et promptam Tito

Adhibete dextram, ne cadat rebellium

Peremptus armis, agite, per quidquid sacrum est,

Protegitte vestra Caesarem Augustum manu.

Cethegus.

Quidquid cruoris habeo, sit Tito sacrum.

At ecce, fert pallore suffusus gradum

Huc Caesar ipse,

SCENA VIII.

Ad priores Titus. Flavius. Publius.

Titus.

— — Heu! concutit pallens adhuc,

Et peruagatur intimos artus tremor.

O cari amici, quam parum modo abfuit,

Penitus rebeli quin forem obpressus manu.

Sed enim fauore Numinum ex tanto tuli

Iterum periculo saluum et illaesum caput.

Flavius.

Auguste Caesar, id quidem ex corde intimo

Laetamur omnes, ex malo hoc grauissimo

Saluum beatus quod reportaris pedem.

Publius.

Et ego salutem gratulor tuam tibi.

Etenim perisset perdita hac patriae salus,

Lentulus.

Fierine, Caesar, potuit, ut quisquam impias!

Struere sit ausus in tuum insidias caput?

Titus.

*) Adcurrit.

Titus.

Quod fieri, amice, id potuerit, factum docet.

Cethegus.

Et non peremti perfidi ferro iacent?
Nondum rebelles sceleris infandi horridas
Dedere poenas?

Titus.

Tempus est poenae suum,
Gaudere num salute seruata iuuat.

Marius.

Auguste, sed quid? pestilens si fors adhuc
Frequentiores impetus tentet cohors?

Titus.

Hos praecauere nouerit Titus probe.

SCENA X.

Ad priores Iunius. Brutus.

Iunius.

Auguste Caesar, nuncium laetum adfero.
Sublata iam sunt arma, subpressus furor,
Et perduelles carcere inclusi gemunt.

Titus.

Amice, quas ego tibi, quas dignas queam
Referre grates, dum thronum, et sceptrum mihi
Vitaeque munus dextera feruas tua?

Iunius.

Hunc, Caesar, hunc ferre tibi captium iuuat.
Huc iam tuos, si lubeat, huc oculos, Tite,
Quid? nostin' hunc, qui tam sacram tibi fidem
Addixit ante, quique perduellium
Princeps, caputque factus et sceleris modo est?

Titus.

Quid audio? hem! quid video? num fallit meos
Imago vultus? lumina an fomnus tenet?

Quid?

Quid? Brutus? cheu! Brutus? o rerum vices!
Hem! Brutus ille, quam mihi fidissimum
Existimabam semper? o fallax fides!

Lentulus.

Quis somniaffet tale de Bruto scelus?

Cetbegus.

Nempe ita paratus fallere est hominum sinus.

Titus.

Ah! Brute amice, quod, cedo! admisi malum,
Crudelitati vt hanc meae reddas vicem?
Potuisse, fare, quaeso, num fieri rear,
Vt in Titum hoc, in Caesarem tuum scelus
Vel cogitare tu velis? fallor tamen,
Haud talis vnquam est Brutus, aut posthac erit.

Brutus.

Auguste, magnum, fateor, admisi nefas.
Ego ille, qui deicere te volui throno.
Non id negare est, aut tueri animus mihi.
Id, magne Caesar, vnicum et solum peto,
Vt punias hoc morte condigna scelus.

Titus.

Fare tamen, hoc, quis autor, vt faceres, fuit?
Haud quippe tanto te parem sceleri reor.

Brutus.

Liceat silere. Me reum et fontem neca.

Flavius.

Hem! timeo, fratris ne subornatus dolo
Tam graue patrarit Brutus in Titum nefas.

SCENA XI.

Ad priores Domitianus.

Domitianus.

Et cuius illud fratris acciderit dolo?
Tu nempe, Flavi, fraude id effectum mea,

Conten-

Contendis? Hem! non falleris, verum putas.
 En! ipse pando, tota quod res est, Tite.
 Ego fidelem reddidi infidum tibi,
 Hostemque Brutum, ego eius in tantum scelus,
 Quo te volebam sternere, induxi sinum.
 Quod ergo Brutus grande commisit malum,
 Meo illud admonitu egit, instinctu meo.

Titus.

Ah! vbi locorum degis? infelix Titus!
 At nequeo de te credere hoc, frater, nefas.

Domitianus.

Quin certus esto. En! ipse me ferro exuo,
 Illudque sacros ante prosterno pedes.
 Captivum habes. Iam statue, quod poenae genus
 Volueris in me.

Brutus.

Quid agis? o Princeps, ego,
 Reus ego sum solus, ego deprensus nocens.
 Me poena, me solum ergo supplicium premat.

Titus.

O dura fors! omni igitur a parte imminet
 Proditio?

SCENA XII.

Acurrat Domitia.

Domitia.

Quis, quis Caesarem prodit meum?
 Aciem ille ferri sentiat, faxim, mei.

Titus.

Ah! Arbianes, prodor, et minimum quidem,
 Qua mihi timendum parte credebam, premor.
 En! Brutus, ante fidus hic Brutus mihi,
 En! frater ipse exuere me petit throno.

Domi-

Domitia.

Quid istud? hem! quid video? si, Caesar, finis,
Cruento vtrumque protinus ferro peto.

Titus.

Siste, Arbianes, impetum, potius tuo,
Amice, pectus hoc bea solatio.

Domitianus.

(Quis cardo rerum? Domitiam haud capio fatis.)

Domitia.

Vah, probra! Num te Principem dicam, aut peccem,
Deiicere fratrem qui tuum throno audeas?

Et tu, nefande proditor, quo adhuc ruis?

An debita haec est Caesari tuo fides?

Brutus.

Quid, Domitiane, cogitas? tanta impii
Lingua silente sustines probra aduenae?

Domitianus.

Ah! Brute, nescis —

Titus.

Durus, heu! mentis dolor!

Publius.

Animum resume, Caesar, et vigiles tuo
Ex corde curas pelle. Sint aliqui licet
Mali, rebelles, perfidi; hos contra vide,
Tibi cruorem qui suum, et vitam immolant.

Titus.

Ergo agite, vos mihi esse praesentes velim.
Quid rerum agendum namque, scrutari iuuat.
Ut gnaua sit cura quoque captorum, volo.

abeunt.

ACTUS

ACTUS III.

SCENA I.

Marius. Iunius. Domitia.

Marius.

Adhuc pauore pectus adtonitum tremit,
Dum, quo nefanda petierit Titum cohors
Impete, recordor. Prisca quo fugit fides!
Praestandus, heu! quas Principi in terras honor
Migravit? Eheu tempora! o saeculi pudor!

Iunius.

Et mihi timore friget ingenti sinus,
Hunc si tumultum sisto praesentem mihi.
Bene omnibus dum facere contendit Titus,
Benignitatis praemium hoc suae refert.
Vah, monstra terrae, digna contemptu omnium!

Domitia.

Sic nempe sic voluntur humanae vices.
Quam saepe, fidum quem tibi inprimis putas,
Facile aliorum, vel suo inductus malo
Abiicit ouinam, et induit lupi cutem,
Et te vel armis, pessimo aut petit dolo
Frons, heu, dolosa! vultus, o, fallax nimis!

Marius.

Atque ista frons, hic vultus in celsis locum
Plerumque figit Principum palatiis.
Quid hic? amicum ad vsque se dicit rogos
Fidissimum, ipsam dat manum, et iurat fidem.
Cunctare vero, fac, mora abscedat brevis.
Et hunc amicum senties durum tibi,
Qui te sibi vel cognitum infandus neget.
Vulpinus implet Principum lares dolus,

Iuni-

Iunius.

O misera Regum, aulaeque sors, fata horrida!
 Merito beatas pauperum dicam casas,
 Quae nulla turpis tela perfidiae timent,
 Vilissimosque iure Principibus viros
 Feliciores aestimem, doli nihil
 Metuunt, nec ipsi fraudis insidias struunt.

Domitia.

Oracla fane funditis, nimium plagis
 Manifesta cunctis. Sed mederi quis queat?

Marius.

Nemo quidem, at ecce! quis pedem huc ad nos mouet?

Iunius.

Est Flavius, qui comite cum suo aduenit.

Marius.

Eamus hinc, nos forsitan expectat Titus.

Domitia.

Valete, belle! Flauium optabam mihi.
 En iam propinquat. Ludere hunc dolo iuuat.

SCENA II.

Flavius. Publius. Domitia.

Flavius.

Ita bene, amice, iam fere portum adtigi.
 Detecta iam fraus tota, deprensus est icelus.
 Fortuna votis placida iam fauet meis,
 Ni forte turbet vela tempestas noua.

Publius.

Aere sereno somnias bella Aeoli?
 Metum repone, terminum vobis occupas.

Domitia.

Mihi quoque fas sit, Principes, Romae decus,
 Venire tanti in gaudii consortium.

Fla-

Flavius.

Quid Arbianem gaudium nostrum iuvat?

Domitia.

Multum quidem, nam scio ego, mi Princeps, scio,
Quo tua voluntas, vota quo tendant tua.
Te, Domitiano poene iam mortis reo,
Tandem petita Domitia, gaudes, frui.
Haec numquid est res?

Flavius.

Tanta quis de me tibi?

Domitia.

Illa ipsa, quam tu deperis, nova haec mihi,
Et est profecto, quod tuum, Princeps, probem
Ingenium. Amoena quippe, et insigni nitet
Decore vultus, suavis et gravis simul,
Suo magis te pectore atque oculis amat.

Flavius.

Ista tibi num Domitia?

Domitia.

Ne dubites quidem.

Flavius.

(Coram videre videor hanc ipsam mihi.)

Publius.

(Quae scena rerum? timeo, ne sublit dolus.)

Flavius.

Sed qui tu ad illam? nota num fuit tibi?

Domitia.

Fama tulit, hanc ipsam esse turbarum omnium,
Quas Domitianus excitat, causam, sibi
Nimio quod illam postulet dari impetu.
Hinc ipsam adiui, quisue sit rei modus,
Interrogavi. At illa constanti sinu,
Sese fuisse semper addictam tibi,
Suum te amorem, cordis et medium sui
Dicere, aliudque petere, te praeter, nihil.

Flavius.

Quid illa vero, fiat vt per me, petit?

Domitia.

Vt Domitiani fata matures, cupit.

Flavius.

Ad nutum. Id ipsum in mente iam fuerat mihi.

Domitia.

Meritum tibi sic Domitiam obstringes nouis.

Sed alia me nunc auocant. Princeps vale.

Flavius.

Vale Arbianes.

Domitia.

(Quam bene hunc lusi dolo!)

Publius.

Ego tuam, amice, gratulor fortem tibi.

Domitiae amore frui iam laetus tuae.

Flavius.

O, Domitianum fata si rapiant breui!

SCENA III.

Flavius. Publius. Titus. Marius. Lentulus. Iunius. Cethegus.

Titus.

Bene, tua, amice, monita, consilium sequor.

Hem! Flauium num video? quid rerum hic agis?

Tristem videris admodum in sinu tuo

Fouere curam, quid tibi laeuum accidit?

Flavius.

Et vis, amoenum rideat vultus, Tite,

Tantis periculis dum tuum obiicitur caput?

Titus.

An ergo cordi tam mea est tibi salus?

Fla-

Flavius.

Vt esse debet. Ipse vix tanti meam,
Auguste Caesar, aestimo, ac vitam tuam.
Atque hinc quiete pectus haud frui potest,
Tuam salutem, ni, sitam in tuto, sciam.

Titus.

Quiesce, Flavi. Iam dedi id negotium
Consulibus, in nefandum vt inquirant scelus,
Sententiamque scelere condignam ferant.

Flavius.

Quid quaestione multum et indiciiis opus?
Numquid rebellis ipse confessus suum
Est Domitianus crimen, et Bruti scelus?
Indicia quid, quaeso alia, quid notas petis?

Titus.

Nolo tamen, exstitisse praecipitem nimis
Arguere iure quispiam possit Titum.

Marius.

Et optimo istud, Tite, consilio facis.
Si namque solum hac, ipse quod sese reum
Fateatur, ex ratione, damnares tuum,
Auguste, fratrem, credulum et durum nimis
Te forte proclamare posteritas queat.

Iunius.

Summum vsque, Caesar, maximum famae decus
Pietate adeptus, nactus es clementia.
Pietate id ipsum deinde seruandum tibi est.
Benignitatis fama sed caderet tuae,
In puniendo fratre si praeceps fores.

Publius.

At enim, timendum, Caesar, est merito tibi,
Ne, fancienda si moram in poena trahas,
In te rebellis denuo insurgat cohors,
Priore ne deterius exeat nefas.

Titus.

Non est, amice, quod tibi hoc faciat metum.
Sat usque solers cura me tenet mei,
Tenet et meorum. Consulis, ratum est, sequi
Consilia. Iuni, vterque, fac, veniat reus?

Iunius.

Tua nil moratus iussa, captiuos feram. *abit.*

SCENA III.

Priores praeter Iunium.

Titus.

Lentule, Cethege, velle me, fieri cito,
Quod nostis, actutum agite, cum vestris mei
Discutite causam fratris, et Bruti quoque,
Reique vobis si patent, sententiam
Mihi deferatis ocus vestram, volo.

Lentulus.

Auguste, per nos vlla non erit mora.
Faciemus usque muneri nostro fatis.

Cethegus.

Id, Caesar, vnum id maxime curabimus,
Tua, patriaeque semper vt constet salus.

Titus.

Ita mihi, patriaeque vos fidissimos
Probatis ambo, valete, vos mecum interim.

Marius.

Diu beatum seruet Augustum polus!

SCENA V.

Lentulus. Cethegus.

Lentulus.

Velim ego, nocentes ambo noscantur minus.
Ipse miserorum doleo funestas vices.

Cethe-

Cethegus.

Quidquid sit illud, stat suus iuri vigor,
Nec dignitas, nec vlla iustitiam mouet
Conditio, solum, iusta quae fuerint, amat.

Lentulus.

Scio id, Cethege, nec quid, aduersum huic Deae
Quod esse possit, agere, vel loqui velim.
Sed ecce! gressum huc iam senatores mouent.

SCENA VI.

Ad priores Manilius. Cassius.

Lentulus.

Adeste, quorum Roma iudicium colit.
Aderunt et ipsi, iudices quorum Titus
Nos statuit omnes, Brutus et Princeps breui.

Manilius.

An in nefandum debite inquisitum scelus?
An Domitiani culpa, num crimen patet?

Cethegus.

Is ipse finis est, quod hoc omnes loco
Nos congregatos Caesar inuictus petat,
Quod Domitianum protinus sisti velit,
Vt noster hoc in crimen inquirat labor,
Nefasque dum constiterit horrendum satis,
Dignam feramus in reos sententiam.

Cassius.

Adsum paratus, opera non deerit mea.

SCENA VII.

Ad priores Iunius. Domitianus. Brutus.

Iunius.

En! Domitianum, Caesar vt voluit, fero,
Brutumque. Iam vos agite, quod fieri decet. *abit.*

SCENA VIII.

Priores praeter Iunium.

Lentulus.

Ignosce, Princeps. Iudices Caesar tuos
Constituit, hic quos adspicis, tuum his modo
Nihil moratus facinus exponas, petit.

Cethegus.

An cogitaris sternere e throno tuum
Reapse fratrem, demere et sceptrum Tito
Volueris. An, quod Brutus admisit nefas,
Autore te patrarit, instinctu tuo.

Brutus.

Loquine fas est Principis mei loco?

Domitianus.

Amice, ni graue tibi sit, sile, obsecro.
Miror ego, cur id denuo vt dicam, Titus
Deposcat. Ergo et agnita culpa semel
Contentus haud est? Multa, quid, quaeras, quis?
Ego ille, fratrem exuere qui volui throno,
Tantumque Brutum in crimen induxi, fui.
Dixi haec prius, nec alia iam possum loqui.

Brutus.

Ah parce, Princeps, ipse ne facias tibi
Iniuriam, oro. Mea, mea id fecit manus,
Quidquid patraui, et proprio id stimulo quidem.
Occasiones ipse quaesiui quoque,
Queis partibus me Principis iungam mei.

Domitianus.

Cauete, Bruto consules detis fidem.
Sui fere impos loquitur.

Lentulus.

Vnde sed tibi
Hic animus, vnde cupido regnandi tibi?

Cethe-

Cethegus.

Num forte quisquam ad tanta (quod Caesar timet,) Facinora, Princeps, praetulit tibi facem?

Domitianus.

Sum reus, et illud sit Tito et vobis fatis. Nam plura non sunt, scire quae fratrem velim.

Lentulus.

Ergone vitam tam parum tuam aestimas, Ut confitendo vivere haud velis magis, Quam pernegando (quod quidem haud optem) mori?

Brutus.

Imo ego reus sum. Tale vix umquam suum Committere ausus fuerat in fratrem scelus. Princeps, nisi ista fontis adfuerat manus.

Domitianus.

Nimum molestos esse vos video mihi. Valete, mecumque agite, quod vobis lubet.

Brutus.

Meum haud relinquo Principem, actutum sequor.

SCENA VIII.

Lentulus. Cethegus. Manilius. Cassius.

Manilius.

Quid? ergo tanti sceleris in fratrem reus Est Domitianus? Ergo nec potuit sinum Arcere fraternus amor, aut decens quoque Honor, timorque maximum imperii caput?

Cassius.

Vix ullam habere rebus his possum fidem. Adeone amorem corde proscripsit suo, Titum ut nefandis petere non timeat modis?

Cethegus.

Non est, quod huius esse iam possit rei. Dubium vel vllum, namque abest tantum, ut velit Eam

Eam negare Domitianus, ut magis
A se patratum id esse contendat scelus.

Lentulus.

Quicumque, Patres, fuerit id rei, duce
Quocumque demum id egerit, scelus patet.
Nil aliud ergo restat, aut superest modo,
Quam, Domitianum poena quae deceat, scelus
Quo vindicandum sit modo Bruti, palam
Dicatis.

Cethegus.

Ingens Principis quum sit nefas,
Dum proprium vi petere nec fratrem horruit,
Sacrum vereri et renuit imperii caput,
Quumque et nefando iunxerit Brutus manum
Facinori, utrumque morte plectendum, aestime.

Manilius.

Iure id quidem. Ni forte pro sua Titus
Benignitate, pro sua clementia
In mitiorem vertere hanc poenam reus
Velit ipse.

Cethegus.

Sed quid? utile an fore hoc putem?
Bonignitas quid tanta, quid pietas iuuat,
Qua nutriuntur scelera, qua legum vigor
Vacillat ipse? Mortis est Princeps reus,
Et Brutus, ambo morte promerita cadant.

Cassius.

Ita bene. Vera lumine obteſto aequitas
Rem ponderare fuit, et punit reos.
Quicumque sit, si sit nocens, pereat nocens.

Lentulus.

Accedo vobis. Agite, nunc mecum illico.
His quisque sensis propriam adiungat manum.

ACTUS

ACTUS III.

SCENA I.

Titus. Flavius. Publius. Marius. Iunius.

Titus.

Quisquis beatam Principum sortem vocas,
Heu! nimium aberras, penitus excedens via.
Aliud ego (vah fortis infandas vires!)
Experior. Ipsum, capite quo cingor, decus,
Nitorque sceptri, quod meas ornat manus,
Quanta, heu! malorum pondera, et curas ferunt!

Flavius.

Depone curam, pelle maerorem sinu,
Auguste Caesar. Potius et grates diis
Repende, tanto te quod incolumem malo
Subduxerint, et perfidos multa nece.

Titus.

Ah, Flavi amice! Frater est, et, hunc, petis,
Titus ego sicco lumine ut videam mori?

Flavius.

Amore fratrem nempe sincerum tibi
Se Domitianus admodum ostendit suo?

Publius.

Iure ita videtur Flavius loqui quidem,
Nam si quod egit frater, o Caesar, tuus,
Considerare mente si tua voles,
Haud fane in illo fratris agnosces sinum.

Marius.

Id vindicare, Caesar, haud solum tua,
Verum et aliorum quoque decet causa scelus.
Benignitatem laude non priuo sua,

Z 5

Nisi

Nisi illa nempe crimini, et noxis viam
Aperiat omnem.

Iunius.

Sed ego Iustitiam probo,
Quae terminum non transeat, neque in trucem
Crudelitatem migret.

Marius.

An crudelitas
Sit illa, digna quae adficit poena reum?
Quae perduelli debitam infligit necem?

Iunius.

Si non cruorem haec poena fraternum petat,
Dabo. Morte fratrem plectere, haud aequum reor.

Marius.

Quis vero amorem fratris abiicit prior?
Num Domitianus? an Titus?

Iunius.

Quid? an parem
Vis Domitiano facere faeuitia Titum?

Titus.

Exspecto, quam senatus in reos ferat
Sententiam, nam, prout hic et fratris mei,
Brutique tractandum esse censuerit scelus,
Sic mente fixum est, agere cum reis, mea.

Publius.

Et ecce! gressum huc iam senatores mouent.

SCENA II.

Ad priores Lentulus. Cethegus. Manilius.

Cassius.

Lentulus.

Licetne, Caesar, ponere huc nobis pedem?

Titus.

Titus.

Optati adestis. Agite vos pedem interim
Remouete, dum venire vos iterum velim.

abunt Flau. Publ. Mar. Iunius.

SCENA III.

Titus. Lentulus. Cethegus. Manilius.

Cassius.

Lentulus.

Auguste salue, sola Romulidum salus!
Te stante Romae stabit, et patriae decor.

Cethegus.

Auguste, te saluum vsque, et incolumem boni,
Queis cuncta parent, coelites seruent diu.

Manilius.

Terrestris vnum, Tite, delictum globi,
Patriaeque, ciuiumque cunctorum parens,
Semper serena frueret fortunae vice.

Titus.

Agnosco candorem, ardor et fides placet.

Cassius.

Hanc, magne Caesar, firmam et intactam tibi
Totus senatus vsque praestabit fidem,
Nec ea quibusuis acta turbinibus ruet.

Titus.

Cessate, amici, pluribus vestram fidem
Mihi vsque notam, et vsque perspectam satis
Docere verbis, solum id atque vnum peto,
Vt, qua soletis, tempus in reliquum quoque
Meum tueri et tegere pergatis caput.
Sed quid refertis, agite, de reis mihi?
Discussa causa numquid amborum satis?
Et quae de utroque vestra quae sententia est?

Lentu-

Lentulus.

Auguste, factum est iussibus satis tuis.
Ingente crimen horridum indagauimus
Cura, et notatam hanc omnium manu damus,
Prout volebas, in reos sententiam.

Cethegus.

Nimius ad illam haud verba dictauit rigor,
Nec nimius aequas destruit leges amor.

Titus.

Videbo nunc, vtrumque quae maneant reum
Vel candidae, vel asperae sortis vices. *)
Quid hoc? vbi sum? Frater, heu! frater meus,
Brutusque amicus morte plectantur, cadant?
Atque hanc vtrique iubeat inferri Titus?

Manilius.

Auguste, luctu pectus immodico leua.
Memento Tite, haud esse te fratrem modo,
Sed iudicem, sed Caesarem Augustum quoque.

Cassius.

Si, Domitiano frater vt parcas, amor
Pietasque suadet, summa te contra iubet
Punire digna morte maiestas reum.

Titus.

Quam durus est hic auribus nostris sonus!

Cethegus.

Tua, Tite, propria agitur ipsius salus.
Si parcis vsque, quisque caesaream petet
Impune vitam, impune iam fiet scelus.

Titus.

Cessate, amici, meque nunc solum mihi
Relinquire. Ipse, quid rei faciam, meo
Animo reuoluam.

SCE.

*) Legit tacitus sententiam.

* * *

SCENA III.

Titus solus.

— — Tite, quid statuis modo?
 Fratremne morti tradere es potis tuum?
 Qui tecum eodem ex sanguine ad vitam exiit,
 Qui genere compar, stemmate est similis tibi,
 Eum iubebis ad necem infandam trahi?
 Oculo videre poteris hunc sicco mori? —
 At graue patrauit proprium in fratrem nefas,
 Indignus hercle, fratris in Tito sinum
 Qui sentiat, qui gratiae inueniat locum.
 Dignus magis, qui sceleris in poenam sui
 Saeuo Leonum dente contritus cadat.
 Sententia haec est lata, nil aliud super,
 Quam propria illam firmet ut Titus manu.
 Age, quid moraris? Poena, fac, scelus premat. *)
 Sed enim, quid hoc? quid cogito? heu! praeceps
 nimis
 Quo dextra, quo malecauta quo ruis manus?
 Quid? fratrem, amicum durus occidam meum?
 Ite procul instrumenta non fandae necis!
 Crudelitatis sit capax tantae Titus,
 Fratris et amici in sanguine ut lauet manus?
 Vterque viuat munere incolumis meo.
 Sed quid ago? sic impune num maneat scelus?
 Ergo benignus videor et dicar nimis?
 Ergone per me scelera nutriri audiam?
 Eheu, acerbus, durus, infandus dolor!
 Quousque nostrum denique adfliges sinum? —
 Consilia sed quae corde iam surgunt meo? — —
 Tentabo, forte sic modum inueniam malo.
 Adesto, Iuni, iussa te Titi vocant.

SC.

*) Vult subscribere.

SCENA V.

Titus. Iunius.

Iunius.

Quid magne Caesar, Iunius faciat, petis.
Vade, age, meumque siste germanum mihi.

Iunius.

Solumne?

Titus.

Solum.

Iunius.

Pergo mandata exsequi.

Titus.

Meliora forte fratris adloquium dabit,
Ipse sibi forte gratiae pandet viam.

SCENA VI.

Titus. Domitia.

Domitia.

Auguste Caesar, parce, quod negotia
Tua fors molestus turbo. Non gratus meas
implevit aures rumor, infestis tuum,
Dirisque, Caesar, obrui curis sinum.
Mox ergo nostri muneris duxi fore,
Vt, qua queam arte, pellerem curas procul.

Titus.

Ades, Arbianes, tempore optato aduenis.
Leuare mentem mihi tum enim uero potes,
Si modo fidelem commodas manum mihi.

Domitia.

Quicumque nostris bullit in venis cruor,
Tibi sacratus, Tite, deuotus tibi est.

Titus.

Titus.

Placet, amice. Id iam cape, ut veniat modo
Huc nil moratus, iussa, germanus, dedi.

Domitia.

Quo fine?

Titus.

Ut, ausus quo duce id fuerit nefas,
Aperiat ipse, sicque, si fieri potest,
Se, nominando sceleris autorem, neci
Subducatur.

Domitia.

(O quam tempore adveni bono!)

Titus.

Quid loquere?

Domitia.

Factum id optime. En! gradum admouet.

SCENA VII.

Ad priores Domitianus. Iunius.

Domitianus.

(Quid hoc? Titus cum Domitia? quo res cadet?)

Iunius.

Auguste, factum iussibus vides satis.
Adduco fratrem, plura, si velis iube.

Titus.

Bene tua. Iam ne longius cedas, caue. *abit Iunius.*

SCENA VIII.

Titus. Domitianus. Domitia.

Titus.

Propius adesto, meque, quid velim, cape.
Ah, frater! an potuisse confieri putem,
Fraterni amoris corde ut exciderent faces?

Ah,

Ah, Domitiane, an ergo germano suum
 Reapse sceptrum rapere tentasti tuo?
 Quo, frater, ah! te rapuit imprudens calor?
 Sed fallor ipse, tanta germanum suo
 Consilia corde agitare non credam meum.
 Age, frater, et quod ipse, ut credam, petis,
 Exprome. Non est (sit meis verbis fides).
 Quod Arbianes quem tibi incutiat metum.
 Vna ipse mecum cuncta, ne timeas, aget,
 Tuum ut minanti subtrahat poenae caput.

Domitia.

Nil metue, facti pande securus modum.

Domitianus.

(Quae noua rei haec est forma?) — Sed perstat sinu
 Auguste, me patrasse non credis scelus?
 Certum sed illud est nimis, verum nimis,
 Negare ut illud nec queam, nec et velim.
 Solus ego, mi Caesar, ego, non alius fuit,
 Qui tibi paternum rapere tentauit thronum.
 Quod Brutus egit, egit instinctu meo.
 Ignosce eidem, quaeso. Supplicium mihi
 Dicta, meum quod meruit infandum scelus.
 Detestor illud, morte, da, culpam eluam.

Titus.

An fratris, an nostra magis, ignoro hercule,
 Dolenda sit fors. Frater, ah! noli, precor,
 Porro ita loqui. Non mortem ego, vitam volo.

Domitia.

Conscia mali mens nempe sic cogit loqui.

Titus.

Illud age saltem, et sceleris autorem refer.
 Te, fare, quis permouit ad tantum nefas?
 Id prome liber. Spondeo, poenae nihil.
 Si cuncta fassus fueris, obtinget tibi.

Don

Domitia.

Benignitate fratris hac saltem via
Te redde dignum, et indica sceleris caput.

Domitianus.

Id, Arbianes, facere me iubes? cedo!
An seria istud mente prolatum putem?

Domitia.

Quidni?

Domitianus.

Ergo, quae responsa dem Tito, iubes?

Quid vis, loquar?

Domitia.

Quid? me rogas? vah! ut tuum
Te, quod patraſti, crimen effrontem facit!
Age, si veis, Dic, fare, dic, scelus tuum
Meum esse, dic, quod feceras, ductu meo
Fecisse te, dic, esse me sceleris caput,
Originemque.

Domitianus.

Dura quam patior miser!
Me libero? Pars maxima, heu! perit mei.
Haud, Tite, iussis obsequi possum tuis.

Titus.

Ah! frater, audi, pelle foemineos metus.
Depono Caesaris, ecce, personam, Titum,
Fratremque solum hic adspice. Ah si quidquam ad-
huc,

Fraterni amoris corde sit tuo super,
Id tribue fratri, sceleris et ducem refer.

Domitianus.

Resistere isti non queo clementiae,
Adtende, Caesar, criminis pandam modum.
Scelerisne nosse vis ducem? hunc prodam quoque.

Domitia.

Ita bene, Princeps, perge, nunc tandem sapis.
(Hem quid nefande quid agis? an trades tuam?)

Aa

Titus.

Titus.

Eloquere, frater, quidquid id fuerit, nihil
Time. — Hem! quid haeres? denuo an loqui negas?
Effare promptus, quis tuum ad tantos sinum
Induxit ausus?

Domitianus.

(Cedat hinc timor!) diu
Ne quaere, iniquum quod meam, heu! nimium solet
Agitare mentem, et me mihi inuisum facit,
Fatum, ipsa cordis nimia debilitas mei,
Egere caecum in ista praecipitem mala.

Titus.

Quid indicas his? clarius mentem explica.

Domitianus.

Quid explicem? Nil aliud his dictum volo,
Nisi huius infandae esse me culpa reum
Sceleris cruenti ne ducem, autorem, caput.

Titus.

Vah, dure! fratris nomine indignus quoque.
Clementiam sic spernis oblatam? miser!
Sceleris ducem te dicis, autorem et caput.
Quid? poena si iam congruat tanto duci?
Age, ipse fare, loquere, quo poenae tuum
Quo genere crimen esse plectendum, putes.
Ipsum tuum esse iudicem te nunc volo.

Domitianus.

Permitte, Caesar (gratiam extremam peto)
Concede, ut ipse iudicem meum mihi
Seligere possim.

Titus.

Quem legis? dabo id tibi.

Domitianus.

Lego Arbianem, dicat hic sententiam.

Titus.

Age, Arbianes, iudicis partes gere.

Domitianus.

Domitia.

Hem! quid novi istud? — at quid hic faciam, scio,
Quando ergo sic vis, hanc fero sententiam.
Iam Domitianus proditor fratris sui,
Laesaeque maiestatis, et patriae reus
Saeuo Leonum dente discerptus cadat.

Titus.

Suspende, amice, barbaram hanc sententiam.

Arbianes.

Muto nihil, est lata, suus est iuri vigor.

Domitianus.

Quid? Arbianes hoc mihi? — Sed enim, bene est.
Iam pergo, Caesar, ipse me morti paro.

SCENA VIII.

Titus. Domitia.

Titus.

Fratremne sic praedam esse conspiciam ferae?
Ah! Arbianes, nimius hic rigor foret.

Domitia.

Et quam senatus, scire si licet, tulit
Sententiam?

Titus.

Ipsam hanc, ore quae fluxit tuo.

Domitia.

En! Caesar! an sit nimius hic poenae rigor,
Hoc quam senatus scelere condignam putat.

Titus.

Age, Arbianes, Flavius mihi modo
Adeffe, Publiumque per meos iube.

Domitia.

Iussa haud morabor. Caesar interea vale.

Titus.

Quid, Tite, quid constituis? an poenam probas?
An et Senatus praeter, et tuam quoque
Sententiam ipse placidus absolues reos?
Si plecto fontes, timeo, ne dure nimis
Egisse dicar, quin et obsistit mihi
Ipse animus, at si debitam ambobus reis
Remitto poenam, metuo, ne patriae bonum,
Legumque neglexisse decreta, arguar.

SCENA X.

Titus. Flavius. Publius.

Flavius.

Ad iussa, Caesar, Flavius tua aduolat.

Publius.

Et Publius, quid iubeat Augustus, rogat.

Titus.

Consilio, amici, vestro ut adsitis, peto.

Flavius.

Meum omne, Caesar, tibi sacrum ingenium volo.

Titus.

Scio id, sed audite modo, quo rerum loco.

En, tibi! senatus in reos sententiam

Ut belluarum dentibus pereant, tulit.

Quid nunc agendum, quaeso, censetis mihi?

Flavius.

Quid? nisi senatus sensa ut Augustus probes?

Titus.

At enim, meumne patiar ad mortem rapi,
Perimique fratrem?

Publius.

Nempe deuotum nimis

In Domitiano fratrem es expertus? Scelus,

Tite, plectitur, non frater.

Titus.

Titus.

At fratrem, heu! meum
A scelere quis secernet? Et quis me dein
Rumor sequetur? nonne me geticae feram
Crudelitatis argui, in proprium velim
Si furere fratrem?

Flavius.

Sed quis, infans nisi,
Te furere dicet, grande dum punis nefas?
Benignitatis imo te nimiae argui,
Crede magis, hoc impune si crimen finis.

Titus.

Quis deinde nescit, plurimos adhuc meo
Fauere fratri? numquid hic fraudes novas
In me, novasque denuo infidias struent,
Quin etiam apertis forte nos armis petent,
Si Domitianum viderint ferae obiici?

Publius.

Mitte hunc timorem, poterit et rebellibus,
Caesar, resisti per tuos armis duces.

Flavius.

Hem! numquid et clam, conscio haud vlllo rei,
Et mitiore forsitan, ac putant patres,
Morte ambo plecti et adfici possunt rei?

Titus.

Clam dicis? — Hoc agam ergo? — sic plectam sce-
lus? —

Bene. Placet hoc, amice, consilium probo.
Occulta vterque cadat et ignota nece.

Flavius.

Illud age, rem ne protrahas tantam nimis.

Titus.

Depone curam, tegite vos modum rei.
Abite nunc, et rem mihi committite.

Publius.

Auguste Caesar, usque, quam potes, vale.

ACTUS V.

SCENA I.

Marius. Iunius.

Marius.

Amice qualem vtriusque conditio rei
Quem fortietur exitum? an proprium Titus
Multare fratrem poterit, et Brutum nece?
Nimis quidem esse grande, quod fecit scelus
Vterque, nullum, credo, qui neget, fore.
In proprium sed sanguinem vt, laesus licet
Nimium, furat, vix poterit adduci Titus.

Iunius.

Perspecta nempe Caesaris benignitas
Etiam scelestis saepe dat veniae locum.
Merito hinc vocandus iure delictum soli.
Ex actibus si quidpiam et verbis tamen
Colligere fas est, non ego impune arbitror,
Hoc fore abiturum crimen, et fors iam sui
Sceleris tulerunt ambo mercedem rei.

Marius.

Quid hoc? amice, sermo quid velit tuus?
Fierine possit, mortis vt sententiam
Proprium haud mouendus Caesar in fratrem vibret?

Iunius.

Haud certam ego rem facio, solus est, meum
Qui peccatus vrget, natus ex visis timor.

Marius.

Sed quid? suamne posse naturam Titum
Exuere credam? totus ad clementiam
Compositus, acris tela vindictae ferat?

Iunius.

Iunius.

Novi ipse, quam sit indolis Titus bonae,
Eoque non fuisse venturum hunc reor,
Dictare poenam proprio vt fratri velit,
Ni maleuolorum dicta mutassent finum.

Marius.

Et quos putem, qui Principis poenam velint?
Quis Domitiano tam sit infestus, feram
Vt corde duro exoptet illius necem?

Iunius.

Tu nempe nescis, quod tamen notum omnibus?
Nam quem fugit, quam Flavius turpi face
Liuoris vstus Principis quaerat necem?

Marius.

Hem! quid refers? id Flauii pectus coquat?
Liuoris ille nutriat sinu faces?

Iunius.

Nec solus ille est, Publius parem fouet
In corde flammam, Principi vt vitam auferat.

Marius.

Meliora spero. Caesar haud minui suam
Benignitatem, qua deos aequat, feret.

Iunius.

Sed enim, age, iam nos tempus ad Titum vocat.
Ibi certiora nosse fors dabitur breui.

SCENA II.

Ad priores Flavius. Publius.

Flavius.

Quo vos? amici!

Marius.

Ad Caesarem pedes ferunt.

Flavius.

Nit moror, abite. — Nunc frui tandem mihi
Quiete, nunc et capere laetitiam licet.

Publius.

Tuam hanc, amice, gratulor sortem tibi.
Habes, quod vsque feruidis, ardentibus
Dari ipse votis petieras. Laetus tua
Nunc fruire tandem Domitia, tantum in tuo
Quae sola et vna turbinem mouit sinu.
En! ille, votis qui moram iniecit, iacet.

Flavius.

Haud ipse iam me capere sat possum, ita meum
Laetitia, gaudiumque num pectus beat.
Sed quis propinquat?

SCENA III.

Ad priores Domitia.

Domitia.

— — — Ponere an pedem huc licet?

Flavius.

Ades, Arbianes. Ipse ego meae modo
Participem, amice, te voluptatis volo.

Domitia.

Quaenam illa vero? gaudii caussam explica.

Flavius.

Iam nuncium tu Domitiae laetum meae
Potes referre. Dic, breui illius manu,
Amoribusque me potiturum fore.

Domitia.

Quo verba tendunt ista? Quid sermo hic velit?

Flavius.

Nempe noua sit res haec tibi forte? En! meo
Qui remoram amoris posuit, extinctus iacet.

Domitia.

Domitia.

Quis ille? mentem capio sat nondum tuam.

Flavius.

Hem! Domitianus forte rivalis latet,
Qui corde flammam Flavio fouit parem?
Ille, ille caesus periit imperio Titi.
Iam licet amata Flavio soli frui.

Domitia.

Quid audio? aures quis meas sonus ferit?

Flavius.

Quis mentem, amice, turbo quis quatit tuam?
Nonne ipse dignum Principem dixti nece?

Domitia.

Sed cur, amabo, tam cito ad mortem rapi,
Plectique fratrem proprium iussit Titus?
Quae celeritatis causa?

Flavius.

Consilium meum.

Timuit sibi, si publice fratrem suum
Plectat, rebelles ne excitent motum, Titus.
Suasi igitur, ut clam iubeat interimi reos.
Animus placet, quin desides mittit moras,
Et Domitianum cadere cum Bruto iubet.

Domitia.

Rem capio, iam nunc Domitiae hoc laetum tuae
Nihil moratus nuncium primus feram.

Flavius.

Abi, atque amorem Domitiae meum explica,
Ostende mentis et voluptatem meae.

SCENA III.

Flavius. Publius. Lentulus. Cethegus. Ma-
nilius. Cassius.

Lentulus.

Hoc convenire nos iubet Titus loco.

Sed quid videre an Principes coram datur?
Saluete Romae decora!

Flavius.

Reddimus parem
Vobis salutem. Quid refers? hoc vos loco
Adeffe iussit Caesar?

Cethegus.

Haud hora est adhuc,
Titi quod ad nos latum id imperium fuit.

Publius.

Quo fine vero? Dic, quid intendit Titus,
Quod cum senatu consulem sibi petat
Adeffe? an instat grande fors negotium?

Manilius.

Aestimo ego, Bruto publice dignam, et suo
Dictare poenam velle germano Titum,
Et cum senatum et consulem in finem modo
Huc conuocasse.

Flavius.

Non ego hanc fore arbitror,
Amice, causam. Caesar haud suum amplius
Punire fratrem, plectere aut Brutum volet.

Cassius.

Poenam remittet igitur Augustus reis?
Id ominabar ego fore. Est nota vndique,
Nimiumque certa Caesaris clementia.

Lentulus.

Ipsam id meo iam corde praevidi diu.
Perimere fratrem num Titus suum queat?
Albae migrabunt citius in picem niues,
Quam fiat istud.

Flavius.

Neuter hanc vocem capit,
Quos punit iam, plectere haud ultra potest
Caesar, capis?

Cassius.

Cassius.

Quid? ergo germano suo,
Brutoque poenam intulerit et mortem Titus?

Cethegus.

Tacete. Caesar ipse huc mouet gradum.

SCENA V.

Ad priores Titus. Marius.

Titus.

Exsequere, Iuni, imperia, quae dedi tibi.
Respiro iam, propinqua nunc tandem meo
Videtur esse pectori afflicto quies.

Marius.

Illud ego, Tite, et singuli mecum vouent,
Gaudentque, quod iam mole curarum graui,
Soluta mens respiret, et redeat vigor.

Titus.

Vos, Principes, vos publicae bases rei,
Consul, senatus video? Pol! bene, optime.

Lentulus.

Imperia Titi excipere, praesentes vides.

Titus.

Audite, quis me impulerit, hoc vt vos loco
Adesse cunctos iusserim, causae modus.

SCENA VI.

Ad priores Domitia.

Domitia.

Vbi, vbi tyrannum, et barbarum inueniam Titum?
Ades cruenta, dure, germani tui
Percussor atrox! quae tuum, immanis sinum
Saeuitia, quis te pepulit, incendit furor,
Tui cruore fratris vt laues manus?

Titus.

Titus.

Quis Arbianis abripit pectus furor?
An mente prorsus captum, an insanum putem?

Domitia.

Crudelitatem nempe qui tuam tibi
Obiicere tentat, hunc furore actum putas.

Titus.

Eho! ipse fratrem numquid infandi reum
Existimasti sceleris, et dignum nece?

Domitia.

Noui, sed illum factum id in finem puta,
Ut experirer, quam tuae clementiae
Firma basis esset, comperi id nimium modo,
Dum quoque, cruento, proprium in fratrem furis.
Totius, hercle! dulce delictum foli
Titus, cruentam cuius et calidam sitim,
Leuare possit vnicus fratris cruor.

Titus.

Haec Arbianes, aduena haec faciat mihi?

Domitia.

Quid Arbianes aduena? En! aliam tibi
Scenam recludam. — *) Respice, annoscis, Tite,
Domitiam, amores ipse cui sacras tuos,
Quod Arbiani feceras nuper palam?
Noscisne, Flauī, cur cor addixti tuum?
Potiare cuius ut manu, infandos quoque
In Domitianum struere tentasti dolos?

Titus.

Quae scena rerum? an mulier illudit mihi?

Flavius.

Sic me fefellit Domitia, et faces meas?

Domitia.

Plura dabo, nam latere te velim nihil.
Ego illa, Caesar, illa, si nescis, fui,

Quae

*) Vestem muliebrem remota toga virili ostendit.

Quae Domitianum crimen ad tantum impuli,
Ego, vt tuo te, Tite, praecipitet throno,
Hortata amatum Principem his verbis fui:
Ni Caesar ipse fuerit, haud speret, fore,
Vt sibi petita Domitiae obtingat manus.
Sic ille amore id fecit inductus nefas.
Age iam, tuo cum fratre me mori iube.

Titus.

Quid istud? Hem! portenta quae rerum patent?
(O quam paratam distuli mortem bene!)
Alia videbis Domitia, ac speres breui.

SCENA VLTIMA.

Ad priores Iunius. Domitianus. Brutus.

Iunius.

Ad iussa, Caesar, fisto captiuos tibi.

Titus.

En hic peremtum, tantus vnde ortus furor,
En Domitianum Domitia? an periit nece?
Putasne, iure tuus hic exarsit furor?

Domitianus.

Domitia? num patet illa? quis rei modus?

Domitia.

Heu me! quid egi stolida? quo nimius meum
Caeci furoris aestus abripuit sinum?
Sic Flavius, sic rumor imposuit mihi?

Flavius.

An somnio? an me Morphei ludit iocus?
An Domitianus viuus offertur mihi?

Publi-

Publius.

Quid cogitem, hercle, nescio. An fallor vigil?
Sententiamne Titus inuertit suam?

Titus.

Id experiri, Principes, dabitur breui?

Domitia.

Ah! magne Caesar, parce, condona impetum.
Remitte, quaeso, probra, quae temere nimis,
Meique ferme ipsius haud compos fatis,
In te profudi, rapta amoris heu! face,
Irae et doloris, gratiam supplex peto —

Titus.

Si Domitiano postulas illam dari,
Domitia, fera es, nec preces villae iuuant.
Decreta iam fors fratris est sinu meo.

Brutus.

Inuide Caesar, solus infandi reus
Criminis ego sum, patere, me solum premat
Vindicta, nostra morte plectatur scelus.
Sed Domitianum gratia fratrem bea.

Titus.

Sera quoque vota, Brute, sunt nimium tua.

Domitianus.

Nocens ego sum, poena me reum obruat,
Prius sed omnem, Tite, rem pandam,

Titus.

Haud opus.

Domitia, dum te traditum morti rata est,
Exposuit omnia.

Domitianus.

Ergo quae sententia.

Titus.

Titus.

Hanc audies iam.

Domitia.

Pectus, heu! tremit metu.

Titus.

En, Domitiane, Brute, quam crimen graue
Vterque commiseritis, id mundo patet.
Illius hanc ergo mihi vindictam expeto.
Tu Domitiane fratris in sinum rue,
Tuumque vero amore germanum foue.
Tu Brute, amici in posterum partes magis
Adimple, et vsque Caesari addictus mane.

Domitianus.

Heu me! quid hoc? non capio iam me ipsum satis.
*) Ah Tite frater! vnde promerui pium
Ita experiri te, vnde tam bonum mihi.
Parce, et quod in te grande commisi nefas,
Remitte, frater. Spondeo, fratrem, Tite,
Sinceriores senties in te tuum.

Brutus.

Ignosce, Tite, in posterum serui vices
Magis fidelis Brutus explebit tuus.

Titus.

Adfurge frater! Brute tu genu leua.
Vindicta necdum haec sufficit, frater, mihi.
Domitiam amas? hanc cedo iam sponsam tibi,
Neque hoc negabit Flavius munus, puto.
At illa, quum sponsa esse non velit tua,
Ni Caesar ipse fueris, hoc addo quoque,
Et Caesarem te, comitem et imperii creo.

Flavius.

Ah Domitiane Caesar, optata tibi
Iam frui sponsa, et gratia indignum foue.

Domit-

*) Fleuit.

Domitianus.

Quantos fauores vnica ad̄cumulat dies!
Ah, refero, Tite frater, immensas tibi,
Reddoque grates, viuam in aeternum tuus.

Domitia.

Qui vero ego esse grata sat queam tibi?

Titus.

Valete, semper amate. Nec sponsam peto,
Nec gratias. Est Roma mi sponsae loco.

Domitia.

Quas nos nequimus, gratias reddat polus.
Tu magne Caesar, viue, quam potes, diu,
Viue, rege, flore suaue delictum foli!

F I N I S.

ASMUN-

ASMUNDUS

NORVAGIAE REX.

ACTA

LUDIS SOLEMNIBUS.

ARGUMENTUM.

Quo tempore Fridleuus magni illius Frothonis filius Daniae regio cum imperio praeerat, Asmundus Noruagiae Rex pro eo, quod Frogertam filiam suam (Fridleuo illam Daniae Proceres sponsam destinauerant) ad regium et thronum et torum euehendam a se dimitteret, arma, et classes, nouum ob patris memoriam generum auersatus, parat, Daniam omnem suae potestati subiecturus. Iamque eo processerat audaciae, ut et legatos ad conciliandum amorem ex Dania misso gentium iura nil veritus occideret; quum Fridleuus iusto coacto exercitu, et nauibus paratis Noruagiam petit, Asmundum, nec quidquam mari, terraque, hinc legionibus, illinc classibus peruicaciam tuentem, superat, et

Bb

velut

velut iuris gentium violatorem interimit. **Ex**
floro Danico Viti Beringii.

Scena in campis Noruagiae.

P E R S O N A E.

Ex Noruagis.

Asmundus Rex.

Gotterus filius.

Frogertha filia.

Hiarnus militiae praefectus.

Haraldus.

Hemingus.

Siualdus et Sueno Ciues.

} **Duces.**

Ex Danis.

Fridleuus Rex.

Iarmericus eius frater.

Rolfo.

Scioldus.

Vffo Popa.

} **Duces.**

ACTUS

ACTUS I.

SCENA I.

Asmundus. Gotterus. Hiarnus.

Asmundus.

Aetum est. Supremus patriae illuxit dies,
Mihi, meisque. Perfida ingentem mei
Destruxit, heu! fors pectoris fiduciam.
Periimus omnes. Nulla deuictis super
Spes est salutis. Vnda quassatam rapit
Nauem, suoque condere in sinu parat.

Hiarnus.

Pone his querelis, pone maerori modum.
Procella fors, quae saeuit, insanas breui
Remittet iras, melior et nostram ratem
Beabit aura. Comprime effusi impetum
Doloris, aeres pectore afflicto metus
Expelle. Regem ostende.

Asmundus.

Quid Regem vocas,
Qui cum paterno perdidi sceptro thronum?
Ludibrium orbis, sortis infandae iocum
Patriaeque probrum nomina. Hos titulos mea
Conditio poscit.

Hiarnus.

Vt ipse te nimio necas,
Asmunde, luctu. Sustine fati vices
Forsan sequetur Phoebus has nubes adhuc.
Quoties amoena floret in spinis rosa?
Quoties dolores inter et luctus graues,
Quo non putares, tempore exsurgunt ioci?

B b 2

Asmundus.

Asmundus.

O quantum aberras, laeua, quae vexant sinum,
Dum fata, amice, posse mutari, putas.
Mors sola nostris luctibus finem dabit.

Hiarnus.

Premi suos, non obprimi coelum finit.

Asmundus.

Quam te patronum gratulor coelo suum!
Magnam deorum nempe iustitiam plagae
Loquuntur omnes, dum vel infanda incliti,
Quem Roma vidit, fata Pompeii docent,
Vel horridas, quas ille, quem curuo genu
Suspexit Eos tota, Darius tulit,
Et ferre debent plurimi, ostendunt vices.

Hiarnus.

Esto illud. Ast age, nonne sunt, absynthia
Vertere quorum mellis in fauum dii?
Asmundo, quid, ni tu quoque ad patrios adhuc
(Et forte fiet) euehi fasces queas?
Quercus, trisulcum, saepe, quam telum Iouis
Tetigit, vigorem denuo acquirit nouum.

Asmundus.

Oracla fundis, queis tamen meam nequis
Mouere mentem, vt capere spem nouam queat.
Vna est, salutis capere spem nullam, salus.

Gotterus.

Ah! pater amate, quaeso, te serua mihi,
Tuisque, patriaeque totius bono
Temet tuendo prouide. Tu, si peris,
Genitor, perire et filius debet tuus.

Asmundus.

Ah, nate mi, pars maxima aerumnae meae!
Heu! quo sinistro fidere in lucem datus,
Miserrimumque es nactus in nobis patrem!
Ah care fili! liceat, o liceat mihi,

Muta-

Mutare tristes fortis infandae vices!
At enim spei nil restat, auxilii nihil.

Gotterus.

Fugiendo saltem tuta quaeramus, pater,
Bacchantium ne saeua Danorum cohors
Nos videat vsquam, sicque funestam hostium
Fallamus iram barbara elapsi manu.

Asmundus.

Eheu! paternus quo rapis mentes amor! —
Sit itaque. Amore filii fugam eligo.
Quam tutiorem tu putas fugae viam?
Hiarne. Quo facilius hostiles loco.
Fugiemus enses?

Gotterus.

Genitor, aduentum hostium

Aduerto. Caecis conde te latebris cito.

SCENA II.

Ad priores Haraldus. Hemingus.

Haraldus.

Huc mecum, amice, subita nos saluet fuga.
Non spes paternos vlla seruandi lares
Adfulget vltra. Iam sita in pedibus salus.

Hemingus.

Feroce pectus hostium adspectu tremat.
Patria misella, quanta te vexant mala!
Quantis, amata, cedis in praedam feris!

Haraldus.

Nullum querelae tempus admittunt mala.

Hemingus.

Amice, quocumque fugis, assiduus tuo
Lateri per omne haerebo discrimen comes.

Haraldus.

Age ergo. Tutam hanc aestimo fugae viam.

Asmundus.

Quo vos, amici, quo pedes? meum hic gradum
Sistite, nec vllum Asmundus incutiat metum.

Haraldus.

Quid video? quatenam scena se pandit mihi?
Quid? viuis? o Rex! hostium ferro diu
Caesum putabam.

Asmundus.

Vino, sed vitam aspera
Acerbiorem morte, caesus, ah, vtinam forem!
Haud tanta nunc sufferre deberem mala.

Hemingus.

Iam noua, videre dum meum Regem licet
Viuentem adhuc, spes pectus et mentem subit.
Reparare fors amissa tentando nouam
Belli, licebit, aleam.

Asmundus.

Vnde sed mihi
Vires futurae? Miles aut caesus iacet,
Aut dissipatus terga iam dedit metu.
Inanem, amice, corde spem foues tuo.

Hemingus.

Seruare firmam corde spem, fortis viri est.

Asmundus.

Abiicere falsam corde spem, fortis viri est.

Hemingus.

Fortuna saepe faeuit, at fauet dein.

Asmundus.

Illa furit vsque, furere si coepit semel.

Hemingus.

Quot ex suis haec denuo erexit malis?

Asmundus.

Quot haec sua inter penitus obpressit mala?
Desiste, nostris facere spem nullam potes
Pectoribus.

Haraldus.

Haraldus.

Illud saltem age, et tibi caue,
Ne concitatis ipse te viuum hostibus
Tradas, futurus barbarae gentis iocus.

Hiarnus.

Quin potius inuenire certamus viam,
Qua prole cum sua esse Rex saluus queat.

Gotterus.

Id agite, amici, regiae stirpis salus
Si cara vobis, certum et optatum illico,
Hostis furorem fugere quo liceat, modum
Excogitate.

Asmundus.

Et vnde se medium dabit,
Seruare quo me, quo meam stirpem queam?

Hiarnus.

Aliquod ego, Rex, foueo consilium sinu.
At non placebit, taceo, fors alii dabunt
Meliora.

Gotterus.

Amice, prome, quod sinu coquis.
Age, nil morare, filium et patrem iuua.

Asmundus.

Eloquere, amice, quod bonum factu putas.
Animo timorem pelle, quid valeas, scio.

Hiarnus.

Vbi sic iubes, Rex, pectoris sensum dabo.
Rex exuendus est tibi.

Asmundus.

Heu, fulmen graue!
Quid hoc? Hiarne, sermo quid tuus velit?
Quid loqueris? ah! amice, num tua haec fides?

Gotterus.

Meliora ego de corde sperabam tuo,
Hiarne, patri rapere quam vt sceptrum velis.

Hiarnus.

Conuicia haec, ne, quaeso, in insontem iace
Cum Rege Princeps, ne, precor, sententiam,
Dum nota mens sit nostra, praecipites tuam.

Asmundus.

Fare ergo, pronus ab ore pendebo tuo.

Gotterus.

Cupida loquentis aure sermonem bibam.

Hiarnus.

Nil, tibi timendum quod sit excipies. Prius
Nouam obligamus iureiurando fidem.

Asmundus.

Exordium istud placida commendat fides.

Gotterus.

Sed quis sequetur exitus?

Hiarnus.

Si sum grauis,

Tacere praestat.

Asmundus.

Perge, rem totam mihi
Propone, nec te sermo praepediat meus.
Scis utique, cuius pectori infedit metus,
Etiam timere tuta. Naufragium velut
Passus, quietum trepidus horrescit fretum.

Hiarnus.

Repeto ergo dicta. Rex manere si cupis,
Rex exuendus est tibi.

Asmundus.

Quonam id modo

Fiat tamen?

Hiarnus.

Rex, noueris, quanto tuum
Petat furore barbarus Danus caput,
Ut ense te, tuosque concisos velit,
Sine igitur, hostem ludere ut dolo queam,

Regem.

Regemque me fingam, inter haec tuto in loco
 Lotebis, iras hostium ridens, tuam
 Dum nemo, capto Rege, turbabit fugam.

Asmundus.

Sed, Hiarne, quid si Danus aduertat dolum?

Hiarnus.

Qui possit autem? visus haud vmquam prius
 Quum fueris hosti, facile ludetur furor,
 Victima ego cuius Rege pro meo cadam.
 Tu, mitiorem forte dum frontem induat
 Fortuna, res reparare iam poteris tuas.

Asmundus.

Haud loqueris abs re, verum ego vt patiar, tuam
 Pro me feris ab hostibus vitam rapi?
 Non, non, amice, viue, me furor petat.

Hiarnus.

Et quam, volenti id, inferes iniuriam?
 Asmunde, ferui, patere, te saluet fides.

Haraldus.

Descende Hiarni candidas, Rex, in preces.
 Noui virum, et cor vnice addictum tibi.
 Haud otiosus operam ego vigilem dabo,
 Tu quoque, et Hiarnus esse vt incolumis queas.

Asmundus.

Sit ergo, amice, vota complebo tua.
 Accede, signum amoris amplexum cape.
 Insignibus nunc Regis ornabo tua,
 Hiarne, membra. En! pectoris trado decus,
 Humeris id, optem, vt melius ex tuis fluat.
 Diadema crines pariter exornet tuos.
 Quanto leuari pondere aduerto caput.
 En sceptrum, tu rota illa me faustus magis.
 Rex, salue Hiarne, et patriam felix rege.

Hiarnus.

Regam, sed illum cautus in finem regam,
 Feliciorem reddere vt possim tibi,

B b s

Aut,

Aut, pertinaces vota si fallant dii,
Saltem falute pro tua vitam immolem.

Asmundus.

O quam tua haec me recreat, et beat fides!
Id precor, Hiarne, prolis vt curam meae
Pius vsque, maximeque Frogertae geras.
Ne patere, vt illa vota Fridleui audiat,
Cruento et hosti porrigat facilis manum.

Hiarnus.

Ne metue, curam filiae solers geram.

Haraldus.

Sed enim periculum, timeo, ne pariat mora.

Asmundus.

Recte mones. Tu, nate, iam mecum veni.
Valete amici! nostra sit cordi falus.

Gotterus.

Parentem, Hiarne, nosque, quam potes, tege.

Abit Asmundus et Gotterus.

SCENA III.

Hiarnus. Haraldus. Hemingus.

Hiarnus.

Fauere coeptis si pius velit polus,
Bonum innocentis auguror finem doli.

Hemingus.

Non dubito ego, quin vota fortunent dii,
Sacrata quum sit artifex fraudis fides.

Haraldus.

Nescio tamen, quis pectora adrodant metus,
Timeo, suo ne fine frustretur dolus.

Hiarnus.

Abige timorem, firma mens metuit nihil.

SCENA III.

Ad priores Scioldus cum militibus.

Scioldus.

Adcurre miles, cinge nil haerens locum
Ne tua, caueto, retia eludant ferae.

Hiarnus.

Quid istud? Hem! quod tibi negotium hic?

Scioldus.

Breui

Id nosse vobis dabitur. Huc arma illico,
Quae latera cingunt.

Hiarnus.

Quod petis, ferrum dabo,

At imbuendum sanguine hostili prius.

Scioldus.

Vi miles vtere, arma deuictis rape. —
Quid video? num Rex ipse captiuus mihi
Offertur? Hem! quae mira, quae felix nimis
Se scena pandit? Gaudio pectus salit,
Dum praedam opimam ferre Fridleuo datur.
En! ipse huc, Rex, quem peto, gradum admouit.

SCENA V.

Ad priores Fridleuus. Iurmericus. Vffo.

Fridleuus.

Quo res, amice, stant loco nostrae?

Scioldus.

Optimo,

Rex magne, captos ferimus, en! hostis duces,
Quos inter ipsum sistimus Regem tibi.

Fridleuus.

Quid audio? quid video? captiuus mihi
Rex ipse coram offertur? o ducum decus,

Heros

Heros gradiuo nate, vitalis meum
Dum corpus aura rexerit, tuae memor
Fidei vsque persistam, vsque virtutis memor.

Scioldus.

Haud dignus hic fauore tam magno est labor.

Iarmericus.

Germane, summum gratulor victoriae
Germanus, et capti hostis immensum decus.
Nimium tua haec, qua frueris, et meum adficit
Laetitia pectus, quam tibi aeternam precor.

Fridleuus.

Tandem, cruenta, cecidit insanus tumor.
Tandem furori debita indomito lues
Supplicia, poenem et scelere condignam dabis.
Miser, adeone penitus humanam tuo
Sinu expulisti crudior fera indolem,
Vt expetitam regium ad torum tuam,
Infande, natam non recusaris modo
Tradere roganti Daniae, verum et meos,
Quos misi, amorem nomine vt meo petant,
Tradideris, o cruenta, legatos neci?

Hiarnus.

Sed nempe inultas, queis meos Dani patres
Petiere, clades debui natus pati,
Iniuriasque? numquid innumera intulit
Genitor cruentus Frotho Noruagis mala?
Fridleuus ille, cuius et nomen geris,
Et indolem, quae damna, quas clades dedit?

Fridleuus.

Hoc ergo tempus, barbare, haec occasio,
Hic exigendi, dure, vindictam modus?
Vt, vbi ego amorem posco, tu bellum pares,
Tu faeuias? Dic, fare, vbi humana indoles,
Vbi gentium ius, quod sacrum maioribus,
Leo cruenta, barbaro calcas pede?

Hiar-

Hiarnus.

Leo sum? Leonis, metue, ne vires quoque
Sentire, et iram debeas. Non me putes
Eum, inuehi in quem tam asperis verbis queas.
Fors super adhuc est aliquis — Incaute, heu! tace.

Fridleuus.

Quid ais? superfit forte, qui metum mihi
Incutere possit? fretus hoc minas vomis?
Age, age Sciolde, militem fume, et loca,
Queis fors latere quis queat, lustra omnia.
Reperire quod si quem datur, captum huc trahe.

Scioldus.

Ad iussa pronus abeo. Rex vale interim.

S C E N A VI.

Priores praeter Scioldum.

Fridleuus.

Tuas, cruenta, faxo, contundam minas.
Haec clausus inter cum tuis eris specu,
Dein, quam mereris, morte delictum lues.

Haraldus.

Seruisse nostro Principi, an culpam vocas?

Hemingus.

Hoc fert probata Regibus donum fides?

Hiarnus.

Statue, cruenta, quod voles, in me necis
Genus, haud timebo.

Fridleuus.

Nunc tace, et specum subi.

SCENA VII.

Fridleuus. Iarmericus. Vffo.

Iarmericus.

Cessabit hostis fronte vecordi minas
Iactare, tempus quum suae adfuerit necis.
Quo te fauore frater exornant dii,
Dum non dedere crimen vlcisci modo,
Regnum occupando, verum et infandum quoque
Tibi tradidere sceleris horrendi ducem.
Age, frater, hac perfruere iam victoria,
Poenamque laesi gentium iuris reo
Inflige, quam volueris, agnoscant plagae,
Quae frigido sub axe, sub plastro iacent,
Impune laedi haud posse Danorum ducem.

Fridleuus.

Germane, quod vis, fiet, haud stimulis opus;

Vffo.

Verum et ferendas maximis grates diis,
Rex ipse noris, arma successu bono
Quod tua secudent, atque vt in plures adhuc
Suo fauore te beare annos velint,
Feruenta noris pariter orandos prece.

Fridleuus.

Officia quae praestanda sint superis, scio,
Nec animus est, fraudare cultu illos suo.
Nunc aliud vrget. Filiam Asmundi loco
Conspicere nullo num datum est adhuc?

Iarmericus.

Nihil

De virgine illa licuit audire haecenus.
Fors tamen et illa se tibi sistet breui.
Et ecce, Rolfo amicus huc pedem mouet,

SCENA VIII.

Ad priores Rolfo. Frogerta.

Rolfo.

Inuiste Rex, laboris, en! donum tui,
Votique metam filiam Asmundi fero.

Fridleuus.

O quantum, amice, pectus exhilaras meum,
Tam nobilem dum sistis hanc praedam mihi.
Felicitati deerat id solum meae.
Triumpho iam, nec amplius quidquam peto.
Ades decora, regium adspectum subi.

Frogerta.

Qua fronte captam, habitu esse quo deceat, scio.
Noui tenere gaudii modum antea,
Secunda velis aura dum flauit meis.
Noui et sinistram ferre nunc vicem quoque,
Excita faeuo maria dum vento tument.

Fridleuus.

(Vt me puellae nobile ingenium capit!)
Haud illud a te, bella Frogerta, exigo,
Venerere nostros instar vt captae pedes,
Et verba captes aure demisso mea.
Meliora de me, et alia, quae speres, habes.
Genas madentes terge, frontemque erige.

Frogerta.

Vultum vt serenem, lacrimas tergam, iubes.
Eheu! patrem dum perdo, dum patriam premi
Conspicio, vis vt luctui ponam modum?

Fridleuus.

Reparare numquid damna Fridleuus potest?
(Adesse sed fors arbitros aegre feret).
Abite vos hinc, atque Frogertam mihi
Relinquite. Illud, Vffo, sit curae tibi,
Vt adparando desit haud quidquam sacro.

Vffo.

Vffo.

Abscedo, solers iussa complebo tua.

SCENA VIII.

*Fridleuus. Frogerta.**Frogerta.*Ad quæ referuor? quanta me manent adhuc
Mala? quas subire fors adhuc cogar vices?*Fridleuus.*Quid metuis, o Frogerta, quid vanis tuum
Curis, amata, sponte quid crucias sinum?
Tuum ego pudorem, dedecus nolo tuum,
Solut amor est, quem mutuum a te nunc peto.
Edic, precor, num vota me fallunt mea?
Num quidquam amoris, habeo, quod sperem tui?*Frogerta.*Aliquam, haud nego, Rex, pectus hoc sensit facem,
Dum praeparari te mihi sponsum audii,
Dum nunciatum est, quanta Fridleuus meus
Mentisque, corporisque possideat bona.
At dum mei hostem video te patris modo —
Heu poena mentis ima peruadens meae!*Fridleuus.*Mitte has querelas, cara Frogerta, et patrem,
Dum properat ipse, ruere in exitium sine.*Frogerta.*Et nata ego sum, tanta si voluam sinu?
Fridleue, nondum me, puto, nosti satis.*Fridleuus.*Ego numquid esse tibi patris possum loco?
Me cogita, me dilige, et facilis erit,
Frogerta, iactura tibi, ni fallor, patris.*Frogerta.*

Iactura, Fridleue, mihi fit nimium grauis.

Quid?

Quid? hostem amare nata num possim patris?
Et tamen - Et hostem odisse vix ipsum queo.

Fridleuus.

Age, et futuram crede te sponfam mihi.
Amor iste patrem pectore exstinguet tuo.

Frogerta.

Ah Rex, amare te antequam coepi (meis
Ignosce verbis) filia Asmundi fui.

Fridleuus.

Quo premeris, hic te sic loqui cogit dolor.
Te tibi relinquo. Quid bonum factu putes,
Reuolue. Rebus interim inuigilo meis. *abit.*

SCENA X.

Frogerta.

O dura fors! quid eligam? hinc amor vocat,
Illinc parentis fata me turbant mei. —
An hoc agam? — Sed timeo, ne vertat male.
Ah! fluctuantem regite vos superi ratem!

ACTUS II.

SCENA I.

Rolfo.

Sivaldus.

Sueno.

Rolfo.

Erigite mentem futili, adflictam metu,
Vestroque inanem pellite, o ciues, sinu
Curam procul. Non barbarum, immanem, ferum,
Vt vester illum forte depinxit timor,
Verum benignum, et optimum patrem magis
Reperire vos in Rege Fridleuo, adfero.

Cc

Sival-

Sinaldus.

Habenda verbis — si modo est fides tuis.
Sed timeo, culpam a Rege commissam suo
In ciue ne fortassis vlciſci velit.

Rolfo.

O bone, timorem hunc pone, longe aliam gerit
Mentem ille, confide, alius est longe meo
Regi animus. Haud pro fonte (da verbo fidem)
Solet nocentes plectere, aſt vltro omnibus
Suos fauores, gratias offert ſuas.
Quas qui recuſat recipere, adſcribat ſibi,
Si fors ſeuerum ſentiat patris loco.

Sueno.

Talem quidem omnes Principem optamus dari
Nobisque, patriaeque dent Superi, precor,
Vt compleantur opere ſermones tui.

Rolfo.

Non eſt, quod huius cura te tangat rei
Vel vlla. Regem noui ego meum ſatis.
Vixdum videre hunc dabitur, et mea illico
Sententia omnes verba firmabunt ſua.

Sinaldus.

Eſto illud. Ingens me tamen rodit timor,
Et trepida noſtros cura diuexat ſinus.
Quid? ſi futurum forte praefagit malum?

Rolfo.

Non ita timorem, non ita et curam improbo.
Etenim nouus quem Dominus in timido metum
Ciue excitare ſoleat, haud animum fugit;
At certus eſto; triſte de noſtro nihi!
Habes, quod vmquam Rege quid timeas tibi.

Sueno.

Ergo obperiri Principem hic iuuat, genu
Obſequia curuo vterque praestabit ſua.

Rolfo.

Ita bene. Et ecce! iam gradum Rex huc mouet.

SCE-

SCENA II.

Fridleuus. Iarmericus. Hiarnus. Haraldus.
Hemingus. Rolfo. Sivaldus. Sueno.

Fridleuus.

Quid? Rolfo, amice, caesus an penitus iacet,
Aut pulsus hostis? Nil ne moturum amplius,
Putas?

Rolfo.

Quietus esto, tentabit nihil.
Viribus, et omni robore exutus iacet.

Fridleuus.

Tuum, omniumque, quos mihi addictos scio,
Studium, laborem, et mentis ardorem probo,
Remunerari nostra quem norit manus.

Iarmericus.

Germane, quanta gaudia adficient sinum,
Hostis ubi te videre victorem datur,
Dicendo non sum. Viue iam generis decor,
Fratris honor, alium Danicae fidus plagae!
Aperiat huc ex inferis oculos Frotho,
Et laetus in te filium agnoscat suum.

Fridleuus.

O Iarmerice frater, immeritum tuis
Ad astra ferme laudibus fratrem eleuas.
Gaudemus, actum si quid a nobis fuit,
Quod patre, te fratre esse quod dignum queat.

Rolfo.

Regem suum in te, Principem agnoscat suum
Non ille tantum, iure quem patrio regis,
Danus, sed et Noruagus, atque omnis quoque,
Sub sole qui iacet orbis, et curuo tuum
Inuicte Rex, suspiciat imperium genu.
En, ciuis adstat, atque si pateris, iuum
Praestate Regi flagrat obsequium nouo.

Fridleuus.

Fac propius adsit.

Rolfo.

Huc, age, et Regem tuum

Venerare ciuis.

Sualdus.

Poplite, en! flexo adsumus,
Sacros colentes capite demisso pedes.

Sueno.

Rex, gratiam, qua supplices pius beas
Ciui precanti tribue, te patriae patrem
Ostende, cunctos et ope et auxilio bea.

Fridleuus.

Placetis, en! recipio iurantes fidem.

Sualdus.

Iuramus vltro.

Fridleuus.

Surgite, et tuti domum
Remeate, nil est, facere quod vobis metum
Debeat. Ero Rex vester, et pater magis.

Sualdus.

Insignia, en! hic regia offerimus tibi,
Vnaque claues patriae. Superi duint,
Rex haec beato fidere accipiat nouus.

Fridleuus.

Accipio, vos seruate iuratam fidem.

abunt ciues.

SCENA III.

Priores praeter Sualdum, et Suenonem.

Fridleuus.

Bene est. Scelesti, nunc vides fastum tuum,
Tuum et tumorem hoc esse contritum pede.

Hiar.

Hiarnus.

Video, nefando iura calcari pede.

Fridleuus.

Quid? iura dicis? Nomen an notum hoc tibi est?

Tuone habere in corde ius locum rear,
Qui, quos amorem petere iussi a te mei
Loco, viros, ius gentium veritus nihil,
Barbare, cruentis interemisti modis?

Hiarnus.

Hanc expetebant multa vindictam mala,
Noruagiam queis preffit infandus tuus,
Et tam cruento filio dignus pater.

Fridleuus.

Cruente! quid? nec obloqui cessas adhuc?
Sed enim loquaci frena mors ori dabit.

Haraldus.

Rex parce Regi. Maximum (nosti ipsemet)
Benignitate Principi adcrescit decus.
Hac, victor, ergo, da, frui victus queat.

Fridleuus.

Benignitatis nempe (si superis placet)
Asmundus orbi nobile exemplum dedit,
Poscenti amores dum ferox bellum intulit.

Hemingus.

Quidquid sit, aut ignosce Rex Regi meo,
Et tribue vitæ gratiam, aut eius loco
Meum hunc capacem vulneris sinum feri,
Aut, si negas hoc, funeri illius meum
Adiunge. Regi viuere aut mori volo.

SCENA III.

Ad priores Scioldus. Asmundus. Gotterus.

Milites.

Scioldus.

Rex viue!

Fridleuus.

Quis me? quis meas sonus ferit
Festiuus aures?

Scioldus.

Millies salue mihi,
Auguste Rex! En! quos petis, captos fero.

Fridleuus.

Generose dux! saluere te iubeo quoque,
Hanc vnde praedam tu mihi?

Scioldus.

Ablatas fuga,
Et se volentes condere obscura casa,
Cursu insequutus volucre deprendi feras.

Fridleuus.

Quam tua, Sciolde, pectus hoc recreat fides!
*) Hi forte sunt, cruento, queis fretus truces
Prius superba fauce fudisti minas?

Hiarnus.

(Heu totum iniqua fors basim euertit spei!)

Fridleuus.

Quod fare nomen est tibi? quodnam genus?

Asmundus.

In Regis aula genere praeciaro satum,
Natumque in ipso principem regno locum
Dicunt Hiarnum.

Fridleuus.

Caussa bellorum, reor,
Hiarne, non postrema tu fueris quoque.
Et puer hic vnde?

Asmundus.

Filium meum vides.

Fridleuus.

Sic ergo captam teneo cum catulo feram.

Iarme-

*) Ad Hiarnum.

Iarmericus.

Germane, caussae denuo, en! surgunt nouae
Tibi gaudiorum, singulos regni fere
Dum Principes, dum subditos omnes tuo
Hostes, decorum munere, arbitrio vides.

Fridleuus.

Id, frater, ipsum laetor, et munus deum
Agnosco, nec, dum vixero, e mente excidet.

*) En! iam cruenta, sceleris, en! comites tui.

Nostine turpis adseclas foedos doli,
Quo me, meumque petere tentabas thronum?

Quo dare volebas patrias pessum plagas?

Tuum, ferox, quo rapuit ambitio sinum?

Quo, faeue, pectus egit infanus furor?

Videsne, iam recidere in autorem scelus?

Asmundus.

Tantum ego tumorem, tantam ego superbiam

Ferrem, atque amaros, si forem Asmundus, iocos?

Hiarnus.

Hiarne, inanis Regis elati tumor

Ciere risum potius, ac bi em potest.

Fridleuus.

Sic, sic, superbi, ludite, vt vobis lubet.

Vester tamen, ni fallor, in luctum breui

Lusus migrabit. Scilicet fortes putem,

Capti licet dum ludere audetis, viros?

Hiarnus.

Sat fortis est, terrere quem nequeunt minae

Fridleuus.

At si videres excipi poenis minas?

Hiarnus.

Nec his meum, sic faxo, terrebis sinum.

Fridleuus.

Id experiri dabitur. Hunc miles rape,

Strictoquo pectus impium ferro fode.

Cc 4

Asmun-

*) Ad Hiarnum.

Asmundus.

Abfiste miles. Hunc prius sinum feri,
Meum cruentus quam petat Regem mucro.

Hiarnus.

Imo ego cadam. Ipse sanguinem meum tibi
Propino. Fac, tiranne, fac fluat cito.

Fridleuus.

Ignave miles, quid? moras adhuc trahis?
Abripe scelestum protinus, ferro immola.

SCENA V.

Ad priores Frogerta.

Frogerta.

Quis moestus aures verberat clamor meas?
Fatale quem fors petere decretum rear?

Fridleuus.

Quid video? miles siste. Frogertae vnicus
Lenit furorem cordis adspectus mei.

Hiarnus.

Quid cohibet iram? furere quid cessas adhuc?
Cur prouocanti cuspidem et mortem negas?

Fridleuus.

Differre poenam nonnihil ratam iuuat.
Est quippe, dextram quod mihi et mentem liget.
Frogerta, sane in tempore adcurris. Tuus,
Parum abfuit, quin caesus occiderit parens.

Frogerta.

Quid audio? num captus est parens quoque?

Fridleuus.

Huc lumina, ipsum filia huc patrem vide.

Asmundus.

Heu timeo, fraudem nata ne prodat piam,

Frogerta.

Hoc misera saltom nunc fruor solatio,

Quod

Quod adhuc videre mihi patrem, et fratrem datur.
 *) Ah pater amate, filiae salve tuae!
 Da, quaeso, dextrae vt osculum figam tuae,
 Fors vltimum. Tu, frater, adflictae vnica
 Spes, tu sororis gaudium amplexum cape.

Fridleuus.

Quid hoc? rei quae scena se pandit mihi?
 An visa fallunt? Lumina an somnus tenet?

Hiarnus.

Incauta totum foemina euertit dolum.

Iarmericus.

Non falleris, mi frater! en! turpes patent,
 Quos gens nefanda necit et struit dolos.

Asmundus.

Simulare, amici, haud amplius quidquam iuuat,
 Dum filia ipsa prodidit fraudem piam.
 Fridleue, Regem, ecce tibi! praesentem vides,
 Vnaque natum. Structus, haud nego, est dolus.
 Hunc amor Hiarno, et firma dictauit fides,
 Qui, me furori raperet vt saluum tuo,
 Regem ipse, me sinente, Noruagum induit,
 Vltroque se victoris accensi obtulit
 Magnanimus irae.

Fridleuus.

Siccine, infandum genus,
 Victorem habere lusui haud times quoque?
 Videorne dignus, quem tuis ludas dolis?
 Et tu proterua fronte mentiri audeas,
 Scelerate, Regem, et nomen hoc orbi sacrum
 Calcare, turpi, infande, non dubitas pede?

Frogerta.

Heu me! quid egi incauta? quo meos amor
 Improuidus, quo feruor imprudens sinus
 Abripuit? Eheu, pectoris vulnus mei!

Cc 5

Hiar-

*) Ad Asmundum.

Hiarnus.
 Rex, in meo, te ludere, haud vnquam fuit
 Animo, vbi Regem nomine et signis tibi
 Me praebui. Sed sola, quae mentem impulit
 Ad hoc agendum, fuerat Asmundi salus.

Fridleuus.
 Scilicet amoris pallio scelus tuum
 Occulere vis? Sed faileris, crimen patet.
 Rapite nefando, e corde quod pendet decus.
 Huius loco te compedum pondus manet.
 Abscedo, dignum in perfidos poenae genus,
 Laesque iuris ipse vindictae modum
 Excogitabo. Nostra nobiscum cohors.
 Sciolde, curam habere solertem scies.

Scioldus.
 Parebo iussis, opera non deerit mea.

SCENA VI.

Scioldus. Asmundus. Gotterus. Frogerta.

Hiarnus. Haraldus. Hemingus.

Gotterus.
 Omnes ad vnum perdit, heu! genitor, sumus.
 Nihil est salutis, nil spei est vltra super.
 Ah! quis leuamen rebus afflictis dabit?

Asmundus.
 O fili amate! pone moerori modum.
 Confide, finem mors tuis dabit malis.
 Quam promptiore haec corde sufferrem mala,
 Si non eorum filius comes foret.

Frogerta.
 Dulcis parens! ah! pedibus adfusam tuis
 Natam, oro, commissa sua plorantem vide.
 Ignosce, care genitor, et veniam tuae
 Concede natae, ignosce, quod fraudem piam,
 Salu-

Salutis ergo structa quae tuae fuit,
Improuida, eheu! mulier, imprudens nimis
Prodiderim. Acerbi, qui meum excruciat sinum.
Testes doloris lacrimas vide parens,
Tuaque moestam gratia natam bea.

Asmundus.

Adfurge, cara filia, et mentem erige.
Depone luctum, terge rorantes genas.
Vilius, haud est, quod petas veniam rei,
Dum perpetrasti culpae et erroris nihil.
Age, et paternum filia in sinum rue.
Frogerta, dilecta mihi es, et, dum viuam, eris.

Frogerta.

Ah! genitor, ipsam reddis hoc verbo mihi,
Hac voce vitam, o, ut boni faxint dii,
Seruare ut incolumem usque te, parens, queam!
Tuque ter amate frater, incautae, precor,
Veniam forori tribue, quae (testor deos)
Quod perpetraui stolida delictum, haud volens,
Haud gnara feci.

Gotterus.

Dulcis, o nimum soror!

Haud te capacem sceleris vilius scio.
Proinde non est, quod tibi veniam dari
Petas. Tuum, da, potius amplectar sinum,
Et tu vicissim fratris amplexum pete
Forsan supremum, cara, dilecta o soror!

Hiarnus.

Sed quid? darine haud amplius possit modus,
Pretiosa quo sit Regis in tuto salus?

Hemingus.

Conferre ad illam si quid Hemingus queat,
Vires, laborem, corpus et vitam offero.

Haraldus.

Omnem ego quoque, his qui bullit in venis cruor,
Regis saluti dedico, et sacrum volo.

Asmundus.

Asmundus.

O quantum, amici, vestra me recreat fides,
Sed enim iuuare perditum haud ultra potest.
Est certa mors. Vos viuite, o quondam mei
Oebalia plusquam fulcra, vos columen throni!
Viuatque Princeps vester in vobis diu.
Mortis ego forti spicula excipiam sinu. *abit.*

Hiarnus.

Regem sequamur. Plura fors tempus dabit.
abeunt.

SCENA VII.

Frogerta.

Et quid ego tandem filia infelix agam?
Egone, victor forte quam statuet, necem
Ignaua caro patiar inferri patri? —
Consilia sed quae pectore exsurgunt meo? —
Videbo, forte sic modum inueniam malo.

ACTUS III.

SCENA I.

Rolfo. Iarmericus.

Iarmericus.

Amice Rolfo, sermo me capit tuus.
Negotium isthac igitur adgrediar via?

Rolfo.

Non is ego sum, statuere qui modum queam,
Quo confici res possit, et votum impleas.
Consilia vero si tui haud, Princeps, negas
Audire serui, hanc optimam omnino rear,
Satis petito facere qua possis, viam.

Iarme-

Iarmericus.

Hercle, vbi gerendum natus ad sceptrum fui,
 Consilia non probare non possum tua,
 Amice, nam si traditus fuerit neci
 Asmundus, haud difficile, Noruagum, mihi,
 Erit obtinere, fratris e manu thronum.

Rolfo.

At nimia, Princeps, hoc tuo in negotio
 Nocere cura non potest.

Iarmericus.

Quid hoc, cedo!

Sermone dictum mihi putem? quemnam tua,
 Amice verba tendere in finem rear?

Rolfo.

Illud ego, Princeps inclite, inprimis tuo
 (Suadere si fas) pectori impressum velim,
 Vt ante fratris corda scruteris tui,
 Videasque, quas inclinet in partes magis,
 Consulere ne dum forte te rebus tuis,
 Votoque credis maxime, noceas tibi.

Iarmericus.

Vnde tamen iste, Rolfo, curarum tibi
 Stimulus? profare, corda quis rodit timor?

Rolfo.

Ne, timeo, frater alia fors coquat sinu,
 Tuisque sic adnuere quaesitis neget.

Iarmericus.

Quaenam illa sint? eloquere, mentemque explica.

Rolfo.

Nostine, Princeps, arma Noruago tuus,
 Et bella cur germanus intulerit?

Iarmericus.

Scelus

Vt plectat, illatamque legatis necem.

Rol-

Rolfo.

Quo vero in istum fine legatos locum
Direxit ille?

Iarmericus.

Nempe iungendam vt sibi
Throno, toroque filiam Regis petant.

Rolfo.

Amat ergo frater filiam Asmundi tuus?

Iarmericus.

Et maxime.

Rolfo.

Nil inde tu times tibi?

Iarmericus.

Et quid timerem? cura quae mentem premat?
Habeat amatam frater, et secum vehat,
Noruagiae dum tradat imperium mihi.

Rolfo.

Sed nempe amata fratris, Asmundi quoque
Est filia. Haec num patris admittet necem?
Mouere numquid haec sua Regem prece,
Lacrimisque patrem eripere tentabit suis?
An vero amata a Rege, quem torrent faces
Amoris, et puella iam captam tenet,
Feret repulsam, petere si saluum patrem,
Thronoque blanda voce restitui velit?

Iarmericus.

Verum profecto dicis. At quid iam super
Consilii? amice. Quid putas factu optimum?
Quae via, modusue, nostra quo portum ratis
Adtingat?

Rolfo.

Ipsam hoc mihi quoque ingentem creat,
Paritque curam. Tu, quod admonui prius,
Scrutare fratrem, caetera ingenio meo.
Relinque, fors iuuabit antistes sacri.

Sed

Sed en! puella comite Fridleuus venit,
Abeo.

Iarmericus.

Et ego aure verba furtiua bibam.

SCENA II.

Fridleuus. Frogerta. Iarmericus occultus.

Fridleuus.

Parata rite cuncta dum fuerint sacro,
Monear, velim. Huc iam, cara Frogerta, et tui
Amore captum mutuis Regem fove,
Dilecta flammis. Loquere, num quidquam spei
Lactare possit me, fore, vt meo tui
Amori amores, quos peto, respondeant.

Frogerta.

Ab! —

Fridleuus.

Ingemis? quid hoc legam ex suspirio?
Amoris, an doloris id notam putem?

Frogerta.

Eheu! dolore pectora infando tremunt,
Et vis, amoris nutriam sinu faces?

Fridleuus.

Depone luctum, corde moerorem tuo,
Fac, pellat, hoc qui pectus accendit focus.
En! cara, quidnam amore sit factum tui.
Priora subpressi odia, legatos quoque,
Nouae sacrata foedera vt pacis petant,
Tuosque amores, ad tuum misi patrem.
Illo id negante, quin et infandae meos
(Quod barbari horrent) dante legatos neci,
Arma paro, militemque delectum instruo,
Vt hac potiri te queam saltem via.
Aduenio, vinco, subdo Noruagos mihi,

Tuos

Tuos amores posco, cur tuum peto,
Dolorem amoris tu mihi in vicem refers?

Frogerta.

At, Rex, hic ipse, quem mihi cantas, amor
Cari parentis stabit et vita quoque.
Ah! si quid (audebo tamen) ah! si quid tuo,
Benigne Rex, pietatis in corde est super,
Meo parenti parce. Da, vitam tibi
Referre, patriamque in acceptis queat.

Fridleuus.

Frogerta amata, barbari curam tui
Depone patris, volue Fridleuum sinu.
Hic sponsus ipso patre sit potior tibi.

Frogerta.

Frogerta quondam amata si tibi fuit,
Rex alme, quidquam amore si dignum mihi est,
Per id ego, per, si quid tibi gratum fuit
Vnquam, rogo te, supplice obtestor prece,
Serua parentem, magne Rex, meum mihi.

Fridleuus.

Amo te, meique te tori et throni simul
Sociam videre cupio. Sed quantum tuus
Animique corporisque me rapit decor,
Tantum cruenti facinus auerfor patris.
Suum hic nefandus, patere, in exitium ruat.

Frogerta.

Sic, sic cruenta, rupe caucasea fate,
Perge, et cruoris, qua flagras, sitim doma.
Orine tigris vbera admouit tuo?
An te Leaena lacte nutrit suo?
Age, age, patris si sufficit nondum eruor,
Hunc adde, nostrum perfora immanis sinum.
Sed enim quid aio? ah! parce, condona impetum
Quo nimius, eheu, impulit linguam dolor!
Ah! Rex, rogantis lacrimas vide, obsecro,
Mihi, patrique da pius veniam meo.

Frid-

Fridleuus.

(Tenerae puellae lacrimae pectus mouent)
Sit ergo, vitae gratiam patri dabo
Hac lege, sponte ut ipse te sponsam sua
Mihi tradat.

Frogerta.

O quas gratias reddam tibi,
Benigne Rex! iam gaudio pectus fremit.

Fridleuus.

Sacro peracto ut veniat huc ad te tuus,
Tecum et loquatur genitor, in iussis dabo.

Frogerta.

Iube, impera, Rex, tibi libens morem geram.

SCENA III.

Fridleuus. Frogerta. Vffo cum 2. comitibus.

Iarmericus. Rolfo. Scioldus.

Vffo.

Rex sacra sunt parata si lubet, veni,

Fridleuus.

Bene, sum paratus et ego, fac, pateant fores.

Frogerta, adesse te sacro velim quoque.

Dignas referre gratias Marti paro,

Victoriarum decora quod bonus mihi,

Danisque tanta contulit. Patrem tibi

Tuum adloquendi copiam dein dabo.

Frogerta.

Adoro iussa. Et ecce! iam fores patent. *)

Vffo.

Exordium, Rex, ubi iubes, sacro damus.

Frid-

*) Aperitur tentorium, et in eo videtur simulacrum Martis clara.

Fridleuus.

Iubeo.

Vffo.

Huc adesto, dextera altaris manu
Continge partem, precibus et tuos praei.

Fridleuus.

Sed an parata victima est? Lupusne adest?

Vffo.

Ne metue, cura nostra prouidit satis.

Fridleuus.

Mea ergo Numen flectere adgredior prece.

Magne, qui ferro praees, et gubernas
Arma, qui belli face magna vertis,
Marspiter, cuius tremit ipsa nutu

Machina mundi.

Reddimus summas, DEVS alme, grates,
Gratia culus metimus triumphos,
Cuius et nostrum veneratur hostis

Munere sceptrum.

Nostra consueta bonitate vota,
Et sacrum per nos tibi dedicatum,
Atque deuotam, memoremque doni

Respice mentem.

Vffo.

Sat est. Agenda reliqua sunt per me modo.

Hac victimam, quam nouimus Marti ratam. *)

Bene est, molam nunc ignibus, tergo lupi,
Saoroue cultro inspergo. Tu Numen bonum,

Fac, quae paramus, grata sint tibi sacra.

Sabaea, oportet, dona nunc feram deo.

Per suauiem odorem thuris, armorum pater,

Suaue quoque fiat sacrum, et acceptum tibi.

Nunc vina sunt libanda. Sic ergo sacro

Purgetur ignis, victima, et tellus mero.

Cultrum huc, minister, phiala te sacra instruat.

Hanc

*) Adducitur lupo a ministris.

Hanc victimam, oro, fuscipe, o Maiors potens,
 Grataeue mentis munus indicio proba. *)
 Peraeta res est. **) Omine, en! polus bono
 Sacrum, piaequae mentis officium probat.

Fridleuus.

Tibi, magne Maiors, plurimas grates fero,
 Quod tenue cordis munus in partem bonam
 Accipere non graueris.

Iarmericus.

In plausus rue,
 Germane, coeptis omnia adrident tuis.

Rolfo.

Felicem ego, Rex magne, successum tibi
 Negotiorum gratulor. Perge, et bonis,
 Fac, tibi, quod ambis, auibus ad votum fluat.

Scioldus.

Non patria tantum, at exterarum, quotquot suo
 Splendore Phoebus imbuat, plagae tuae
 Rex alme, sceptrum, et iussa suspiciant tua.

Fridleuus.

Superi coronam candidis votis dunt!
 Sed alia nunc agenda. Tu Rolfo, huc, age,
 Cinctus suis ad filiam ferat gradum
 Asmundus ipse. Tu vale †) mecum mei.

SCENA III.

Frogerta.

Superi boni! vos, quaeso, vos tantum meae
 Conferte linguae robur, ut mentem mei
 Mouere possim, et indolem flectam patris,
 Facili petitem ut aure Fridleui audiat,
 Et se, suosque, patriam et seruet suam.
 O quanta nostrum gaudia adficerent sinum,

D d 2

Si

*) Occiditur lupus. **) Tonat ex laeva parte.

†) Ad Frogertam.

Si restitutum patrio patrem throno,
Et odii amore mutuo exstinctas faces
Liceat videre! At ecce, iam prodit parens.

SCENA V.

Frogerta. Asmundus. Gotterus. Hiarnus.

Haraldus. Hemingus.

Asmundus.

Quae causa sit, quod uertere huc iubear gradum?

Gotterus.

Ferale nempe, horribile decretum necis
Vibrabit in nos ira victoris modo.

Asmundus.

Tu forte nata nuncium patri feres,
Quod mortis in me lata sit sententia?
An munus hoc Fridleuus iniunxit tibi?

Frogerta.

Ah! genitor absit, filia has subeat vices.
Longe alia laetiora, quae tibi feram,
Habeo.

Asmundus.

Profare, pande, quid portes rei.

Frogerta.

Mea, ecce! victor motus, et flexus prece,
Vitae tibi dat munus, et tuis parens.

Gotterus.

Quid istud? Hem! nouam animus ad vitam redit,
Laetitiae nostrum quanta perfundit finum!

Hiarnus.

Asmunde, viue laetus, et tantam tibi
Iam gratulare filiam, vigilem sui
Quae curam habet, quae protegit vitam patris.

Haral-

Haraldus.

O quas benigno gratias feram polo,
Regem suum quod reddat incolumem suis!

Hemingus.

Non ita, vbi structos ceruus eludit dolos,
Salire fœuit, vt cor exultat meum,
Dum barbarae nos video praereptos neci.

Asmundus.

Fateor, meos hoc nuncium recreat sinus,
Sed nata, num quod mihi refers, verum putem?
Caueto, ficto ne tuum capias patrem
Rumore.

Frogerta.

Non est, quod tibi dubium, parens,
Supereffe possit. Ipse Fridleuus mihi
Iniunxit, hoc te nuncio vt beem cito.
A te vicissim id vnicum victor petit,
Me capere sponsam vt manibus et tuis queat.

Asmundus.

Quid audio? num filia hoc patri refert?
Per te tyrannus te manu e mea petit?
Quid istud? ergo habere Fridleuum cupit
Frogerta sponsum, filia et sanguis meus?
Et placidus istis adnuam votis parens?
Refer tyranno, si via-haud alia est super,
Qua saluus esse genitor Asmundus queat,
Veniat, paratum vulneri hunc feriat sinum.
Prius ac tyranno filiam tradam, mori
Malo.

Frogerta.

Ah! parens, da filiae veniam, precor.
Nam quidquid egi, te meum vt seruem patrem,
Id filia egi, finis haud alius fuit.

Gotterus.

Ah! genitor, oro, patere, te saluet soror,

Natamque sponfam trade victori tuam.
Quid namque, te, tuosque si perdas, iuuet?

Hiarnus.

Mentem improbare filiae haud possum tuae,
Asmunde Rex. Quin ergo, victori manum
Vt illa tendat, tribuis, et patriam beas?

Haraldus.

Si patria cordi, Asmunde, si tua est tibi,
Da, seruet illam nata, praebendo manum.

Hemingus.

Quid esse demum fatius, Asmunde, aestimas,
Seruare, natam dando victori, tuos?
An cum tuis te trahere in exitium simul?

Asmundus.

Agite, mihi me nonnihil relinquite.
Pensabo solus, facere quid deceat rei.

SCENA VI.

Asmundus.

Hem! quid agis, Asmunde, modo? quo vertis tuae
Quo vela naui? vota Fridleui an probas,
Vt hac tuos, te, patriam serues via?
Vita trahit, et paternus inuitat thronus,
Preces amici, filii, et natae mouent.
Sed quid ago? nostram quo, quo amor mentem rapit?
Quo me meorum cura, quo vitae et throni
Cupido ducit? Ergo non memor mei
Obluioni trado, depe lo sinu
Iniurias, ab hoste quas parens tulit,
Quas ego, meique? Filiam petit meam.
Et hanc ego hosti barbaro tradam parens?
Quid eligo? quid praefero, aut fatius puto?
Heu! murmurant, et anxiam infestant nimis
Emissi ab antris Aeoli fratres ratem.
In faxa, fyrtes, inque succinctam cane

Impul

Impulsa scyllam, nescit effugii modum
Miseranda puppis, et fere in fluctu perit. *abit.*

ACTUS III.

SCENA I.

Gotterus. Hiarnus. Haraldus. Hemingus.

Gotterus.

Hiarne, quem non fracta commendat fides,
Et vos amici, rebus in duris pios
Hucusque quos expertus et fidos fui,
Vos patris amati, et patriae curam, precor,
Solertem habete, ne quid aduersi accidat.

Hiarnus.

Princeps amate, patriae salus tuae!
Non est profecto, nostra vel minimum fides
Quod anxium te reddere, aut timidum queat,
Idem ipse, qui fui ante, persistam tibi,
Patriae, patrique fidus ad mortem tuo
Hiarnus.

Gotterus.

O, quam sermo me tuus beat!

Haraldus.

Gottere, nostra, quam tuus sensit parens
Hucusque, certus esse de fide potes.
Sed vnde tantus nascitur timor tibi?
Quid ita, profare, quid tuum exagitat sinum?

Gotterus.

Ah! timeo, amice, triste ne quidquam sibi
Adsciscat ipse genitor, oblatam prius
Recipere si fors gratiae renuat viam.

Hemingus.

Ne metue, Princeps, alius est Regi et patri
Animus suam ille patriam et ciues magis,
Natosque amat, quam facere vt hoc vñquam velit.

Gotterus.

Magis ego mentem, amice, cognosco patris.
Sententiam, quam cepit, haud facile hic solet
Mutare.

Hemingus.

Sed mutabit, haud dubitem, suae
Si, quod agit vsque, expendat, in patriae bonum
Quod esse possit, facilis et voto adnuct
Victoris.

Hiarnus.

An fors eripi suos sibi,
Patriam premi, ipsum se quoque occidit finet?

Haraldus.

Meliora ego de patre, de Rege ominor.
Amore prosequutus Asmundus suos
Vsque est paterno; an fors modo adfectum exuet?

Hemingus.

Depone curam, frontis exhilara decus,
Amate Princeps, vota complebit polus.

Hiarnus.

Adnuere quod si nolit huic voto parens,
An aliter haud seruanda sit Regis salus?

Gotterus.

Qui fiet hoc? amice, rem totam explica.
Sed en! quis huc? cedamus huc mecum cito.

SCENA II.

Iarmericus. Rolfo. Scioldus.

Iarmericus.

Adeste amici, meque consilii indigum
Iuuate nunc. Te, Rolfo, te prius meae

Iam

Iam certiore reddidi mentis, puto,
 At tu, Sciolde, cuius ingentem haecenus
 In nos amorem legere non durum fuit,
 Tu, quid meum angat hunc sinum, modo audies,
 Et si manum non vis, silentii fidem
 Saltem dabis,

Scioldus.

Si non satis meos adhuc
 Sensisti amores, cordis et flammam mei,
 In hoc paratus tibi meam ostendam fidem,
 Quod, non filere me modo, ast operam quoque
 Praebere velle, spondeam, Princeps, tibi.

Iarmericus.

Bene, ergo, mentem cura quae tangat, cape.
 Noruagiae, dum victus Asmundus iacet,
 Sceptrum ambio, quod, natus ad regnum quoque,
 Hostis ubi caesus fuerit, haud durum mihi
 Fore, impetrare fratris e manu, puto.

Scioldus.

Asmundus ergo est, qui moram votis facit?
 Lewi profecto hic brachio perdi potest.

Iarmericus.

Falleris, amice, si leue hoc negotium
 Putas, parentis filia impediet necem.

Rolfo.

Hem! quid, puella dum tuo fratri antea
 Loquuta sola est, aure legisti tua?

Iarmericus.

Nil, nisi quod haud velim. Illa germani sinum
 Sermone blando facile permouit mei,
 Ut se daturum gratiam, et vitam impio
 Promitteret, si propria suam manu
 Natam haud negaret tradere in sponsam sibi,
 Quod facere nil moratus Asmundus volet.

Rolfo.

Numquid, futurum, dixeram, id, Princeps, prius?

Iarmericus.

Quid vero agendum, metam vt adtingam, modo?

Rolfo.

Rem mihi relinque, et viue securus tui.

Alia hanc, oportet, rem modo adgrediar via.

Tu, ne tuus quid frater aduerat, caue.

Vale, abeo.

Iarmericus.

Rolfo amice, me totum tibi
Committo. Rem tuere, qua potes, meam.

Scioldus.

Non dubito, quin ad vota successus fluat.

Vir, Rolfo, vir subtilis, ingenio sagax,

Non adquiescit, dum rei adtingat scopum.

Iarmericus.

Superi id duint. Sed frater huc infert pedem.

SCENA III.

Fridleuus. Frogerta. Iarmericus. Scioldus.

Fridleuus.

Quod nuncium ergo de tuo refers patre?

Frogerta, dic, num gratiae placet modus?

Suone nutrit corde adhuc irae faces?

Recipere num fors gratiam oblatam negat?

Frogerta.

Responsa reddet ipse, quae petis, parens.

Namque vt tuo illi nomine hanc veniam obtuli,

Abscedere omnes iussit, et secum rei

Considerare velle se dixit modum.

Fridleuus.

Huc cum suis iam veniat Asmundus volo.

Sciolde, iussis fac meis fiat satis.

Scioldus.

Nihil morabor, promptus imperium exsequar.

SCE.

SCENA III.

*Priores praeter Scioldum.**Fridleuus.*

Hem! Iarmericum video? quid rerum hic agis?

Iarmericus.

Te noueram, Rex, esse venturum huc loci,
Hinc et ego nil moratus huc gradum tuli,
Vt fratri adessem, si quid a fratre exigat.
Meliore quippe forte me frui, haud puto,
Germane, quam tibi esse si praesens queo.

Fridleuus.

Monstras amores ante compertos mihi.
Adesto frater, atque quam frater tuus
Bene vsque norit agere cum victis, vide.

SCENA V.

*Ad priores Scioldus. Asmundus. Gotterus.**Hiarnus. Haraldus. Hemingus.**Scioldus.*

Asmundus, en! Rex, ad tuos nutus adest,
Sociique. Si quid amplius velis, iube.

Fridleuus.

Optime. Ades huc, Asmunde, quid velim, cape,
Quin nata nostro nomine, haud dubitem, tibi
Facilem obtinendae gratiae obtulerit modum.
Iam fare, quae responsa Fridleuo dabis?

Iarmericus.

(Heu! timeo, ne me vota decipiant mea.)

Asmundus.

Et serio illum pacis oblatum mihi
Rear modum?

Fridleuus.

Haeres forte?

Asmun-

Asmundus.

Responsum dabo.

Frogerta.

(Boni parentis regite vos linguam dii!)

Asmundus.

Ita dum benignum video victorem mihi,
Reuere nullus gratiam oblatam queo.

Age iam, *) meamque filiam in sponsam cape.

Fridleuus.

Asmunde, sic, sic mihi places, te rursus amo,
Dum video mentis indolem versam tuae.

Frogerta, te nunc iam fruar, nostros nihil
Exstinguet ignes, nil facram exstinguet facem.

Frogerta.

Quas pro favore hoc quas diis dignas queam
Referre grates, dum meum seruant patrem,
Meosque, dumque pectoris flammam beant!

Gotterus.

Triumpho, laetum vbique iam carmen sonet.
Salua in parente patria hoc ipsum petit.

Scioldus.

Id nempe Regi in more Fridleuo situm est,
Benignitate, non truci irarum impetu,
Quos vicit ante, facere deuinctos sibi.

SCENA VI.

Ad priores Rolfo.

Rolfo.

Ignosce Rex, tua rumpo si negotia
Adest sacrorum Praeses, et tuum sibi
Deposcit, omni sine mora adfatum dari.

Fridleuus.

Quid ille? cur festinus adloquium petit?

Rolfo.

*) Dat Fridleuo manum filiae.

Rolfo.

Id me latet, sed nil boni ex tristi licet
Colligere vultu.

Fridleuus.

Admitte. Nil, faxy, amplius
Turbare nostri gaudium cordis potest. —

SCENA VII.

Ad priores Vffo.

Fridleuus.

Quid fers noui? Vffo. Cur mihi poscis loqui?

Vffo.

Est, quod deorum ex ore quid referam tibi.

Fridleuus.

Quod illud? edic. Ne moram trahas velim.

Vffo.

Vnam immolari victimam petunt adhuc,
Sibique grates sanguine effuso dari
Superi, ipse ni fauore coelesti exui,
Et imminentem rueri in interitum velis.

Fridleuus.

Quae victima illa, quam sibi offerri volunt
Dii? Haud morabor facere, quod per te iubent.

Vffo.

Volunt eum, huius causa qui belli fuit.

Iarmericus.

(Iterum meo spem corde concipio nouam.
Hunc nempe struxit perspicax Rolfo dolum.)

Frogerta.

Heu me! quid hoc? Quod fulmen has aures ferit?

Fridleuus.

Mentem explica, quis autor armorum fuit?

Vffo.

Quis alius, ac Asmundus, indignam tuis

Necem

Necem inferendo, capere nolentem quoque
Qui te coegit arma.

Fridleuus.

Pro fortis vices!

Asmundus.

Video, recentes hoc strui in caput dolos.
Video, fuisse credulo impositum nimis.

Gotterus.

Laetitia quam dolosa, quam turpi meum
Ludibrio fors dira decepit sinum!

Fridleuus.

Falleris vterque, si tibi impositum putas
A me fuisse, testor aeternos deos,
Quaecumque contingere, spem contra meam
Cuncta accidisse. At amplius iuuat nihil.
Obediendum corde iam prono diis.

Frogerta.

Euge anime, in ausus surge magnanimos modo,
Et propria amatum morte conserua patrem.
Rex, belli vt huius immoles causam, petunt
Dic, ecce! causam belli et armorum dabo.
Me, me vide, me respice, et causam tenes.
Ego illa (nam simulare nil iuuat) fui,
Quae, me negaret vt tibi, moui patrem.
Ego suaferam, vt quos miseris, dentur neci,
Quod nostri amore fecit inductus parens.
Te semper odi, teque, dum viuam, oderim.
Quodue ante dextram tibi dedi, hinc factum puta,
Facilius vt sic tibi tuum interitum parem.
Me iam deorum ad iussa, me maeta, et feri.

Fridleuus.

Quid audio? Num vera, quae dicit, putem?
Asmunde, natae habenda num tuae fides?
Dicitne verum? amore vel fingit tui?

Asmundus.

(Admitto fraudem tam piam, vt videam, fui

Impos

Impos tyrannus quid agat, aut coquat sinu)
Fridleue, mene id quaeris? Heu animi dolor!
Liceat flere -

Frogerta.

Haud nempe dilectam potest
Arguere natam genitor, hinc tacet modo.
Sed certus esto, lingua mentitur nihil.

Iarmericus.

Quae mira res? non capio iam memet satis.

Fridleuus.

Abscedite omnes, atque me curis meis
Relinquite. Ipse, quos velim, accessam dein.

SCENA VIII.

Fridleuus.

Heu me! meum quae varia fors vexat sinum?
Omnia putabam tuta, nec quidquam mihi
Deesse, amore quam meae ut sponsae fruar.
Basin spei nunc fortis euertit rota.
Ferus esse cogor, furere, certantem rosae
Immanis, heu! perimere Frogertam a diis
Impellor. Aduersa vsque quo rapitis meam,
O fata! mentem? Ferre num siccus queam,
Ut roseus effundatur, et pereat cruor?
Dic melius! Ipsi ast hi necem sponsae volunt.
Quo vertar? Eheu! unde subsidium petam?
Fuisse num subdolum ego Frogertae putem,
Fictumque amorem? ah, absit! Haud fieri potest,
Tam bello inesse corpori, ut laeuam rear
Fictamque mentem. Sed quid incipiam modo?
Quid cogitem? quod mente consilium coquam?
Fridleue, tam parui ergo tu nutus deum,
Et iussa ducis, foemina ut potior tibi
Videatur esse, ac iussa diuorum exsequi? -
Quin eo, deorum nutui v. faciam satis. -

See

Sed quid ago demens? quid? ego virgineo meas
Sponsae in cruore barbarus lauem manus? —
Heu! sensus omnis aufugit, perit vigor.
Succurrite astra, ferte subpetias mihi!

ACTUS V.

SCENA I.

Iarmericus. Rolfo. Scioldus.

Iarmericus.

Ingens profecto pectus inflamat meum
Cupido, quid statuere Fridleus velit,
Intelligendi. Hac quippe nil minus sibi
Imaginatus fraude germanus fuit.

Rolfo.

Sane loco, quo maxime sentit malum,
Puella Regem adgressa Fridleum fuit.
Putabat ille, corde Frogertae intimo
Haerere se, suasque fundatas faces.
Nunc alia doctus, pectoris ferme sui
Oberrat impos, et rei haud capit modum.

Scioldus.

Ita nempe, quae securus exspectas minus,
Turbant magis, si forte fortuna accidunt.
Prudentiorem sed ego Fridleum putem,
Nimio dolore quam suam ut mentem obprimi,
Fieri que sese ut impotem sui sinat,
Nec, credo, tam firmam ille radicem egerit
Amor, ut labore denuo excindi haud queat.

Iarmericus.

Illud ego, amice, timeo, ne contra accidat.
Quam saepe qui praeclara virtutis suae
Specimina, roborisque dat mundo palam,

Si

Si contra apertos hostium standum est globos,
Concidit, inermis bella quando amor mouet.

Rolfo.

Et numquid ipsi causa nos omnes sumus.
Fridleuus istos quod modo angores ferat,
Dum, sponsam vt istam fuimus autores, petat.

Iarmericus.

Verum illud, at rescire cui nostrum datum est,
Meris puellam hanc esse compactam dolis?

Scioldus.

Mittamus ista. Norit haud dubie magis
Fridleuus ipse, facere quid deceat virum,
Quid dandum amanti, quidue sit dandum diis.

Iarmericus.

Amice mi, nil boni ego, nil laeti admodum,
Et re quod esse possit e mea, lego.

Scioldus.

Depone curam. Sed quis huc ad nos pedem.

SCENA II.

Ad priores Vffo.

Vffo.

Salueto Princeps, esse praesentem tibi
Te frater expetit.

Iarmericus.

Age, quid narras noui?
An rediit ad se, denuo an liber suo
Dolore frater regiam mentem induit?

Vffo.

Quietus esse visus, et placidus mihi est,
A teque velle expetere consilii modum.

Iarmericus.

Ita bene. Id in res optime seruit meas.
Meum iuuare promptus, en! fratrem aduolo.

Ee

Rolfo.

Rolfo.

Et nos, amice, trahimus hic segnes moras?

Scioldus.

Ruo, en! puella cum patre huc flectit gradum.

Rolfo.

Age, age, sequamur Principem, ut si quid velit,
Quid iubeat, eius iussa possumus sequi.

SCENA III.

Asmundus. Frogerta. Gotterus. Hiarnus.

Haraldus. Hemingus.

Asmundus.

Dilecta nata, probo tuam, et laudo indolem,
Nec fando sum, Frogerta, quam placeat tuum,
Servare quo me tendis, ingenium mihi.
Quin gaudeo, te stirpe progenitam mea,
Frogerta amata, gaudeo et laetor parens.

Frogerta.

Genitor amate, si quid, acceptum tibi
Quod esse possit, nata moliri queam,
Id nostra vero pectora, id mentem beat.
Quidquid salute pro tua feci, parens,
Feci, meum quod poscere officium, scio,
Measque partes, solum id, o genitor, precor,
Ut innocentem, nata quem struxi, dolum
Ad destinatum tendere effectum sinas.

Asmundus.

Quid loquere, amata filia, id parens ego
Patiar, mei fors morte ut occumbas loco?
Ergone eo te genitor in lucem edidi,
O nata, sine, durus ut vitam tibi,
Qua carius nil mihi potest esse, auferam?

Gotterus.

Quid vero amate genitor, anne ipse horridam
Tui, et tuorum non memor mortem eliges?

Nec

Nec perspicis, te patriam tecum quoque,
Ni te referuas, trahere in exitium tuam?

Asmundus.

Id nempe, fili, aetate pro tua putas.
At magis ego, quid poscat adfectus patris,
Quid patriae amor, quid et meorum intelligo.
Filiam ego perdam pectoris partem mei?

Frogerta.

Et perdere hoc sit filiam, patris loco
Vbi ipsa totis viribus mori petit.
Vitam dedisti genitor, en! datam tibi
Referre nata corde laetanti volo.
Da, patere, amor te seruet incolumem meus.

Asmundus.

Frogerta, poscis nimia, non possum tuis
Adnuere votis, et mea immeritam nece
Natam interemtam cernere, hinc precum abstine,
Et ruere me, quo fata me vocant, sine.

Hiarnus.

Sed quid? tacendo si pium natae dolum
Et te, tuosque, et filiam seruas simul?

Asmundus.

Seruabo nempe, dum dii mortem petunt.

Hiarnus.

Esto id, videri quamquam id et falsum queat.
Putasne, Rex, inferre Fridleuum sibi
Vim posse tantam, vt, corde quam suo magis
Diligit, amatque, tradere haud timeat neci?

Haraldus.

Hem! quid saluti commodum atque aptum magis
Excogitari, magne Rex, possit tuac?
Non dubito, Hiarni ex ore quin totum fluat
Tuum, tuorum, et publicae bonum rei.

Hemingus.

Permitte Rex, vt, nata quem finxit, dolo
Decipiat hostem, teque conseruet tuis.

E e 2

Asmundus.

Asmundus.

Fateor, Hiarne, mihi tuus sensus placet.
Sit igitur, adquiesco consilio tuo.
Sed quis propinquat? agite, cedamus locum.

SCENA III.

Ad priores Fridleuus. Iarmericus. Rolfo. Scioldus.

Fridleuus.

Pol! ita statutum est. Ista det curis, volo,
Det hora finem. Asmundus, en! praesens adest
Cum filia, ipse ut peruelim, et natus quoque.
Frogerta, adesto, meque, quid velim, cape.
(Euge anime, amoris vince virtutem modo)
Profare, dic, priore num perstas adhuc
Sermone? Serione prolatum putem,
Quod adferebas nuper? An vere meos
Spreuisti amores? Bella num per te fata?
An cogitasti petere me dolis quoque?
Responde, ab ore iam tuo pendet salus.

Frogerta.

Foemina quidem sum, verba sed constant sibi.
Dubitare noli. Repeto, si fidem negas
Habere dictis. Causa bellorum fui
Frogerta, morti danda mandato deum.

Fridleuus.

Asmunde, quid tu? dicta num natae probas?
Rem sese habere, ut filia adfirmat, rear?

Asmundus.

Quid vis, loquar? quid iam petis, respondeam?
Dicamne, filiam esse mentitam, pater?

Fridleuus.

Aurem ergo nostra, nunc velim, ad uerba arrigas.
Haec nata iam, dum causa bellorum fuit,

In meque tantos struere tentavit dolos,
Iussu trahatur Numinum ad poenam necis.

Asmundus.

Quid istud? Hem! suspende fatalem impetum.
An haec amoris flamma, qua sponfam tibi
A me petebas tradier natam tibi?

Fridleuus.

Exstinxit illam cultus, et nutus deum
An vero amarem, quae dolos tendit mihi?

Frogerta.

Lactare, plaude, cruenta, vicisti, tuam
Teneram in puellam vomere quum rabiem scias.
Age, nil moratus me rapi ad mortem iube.

Fridleuus.

Ergo — dolor heu! — quoniam ipsa — vah amor
file! —

Mortem petis, te compotem voti dabo.
Miles puellam hanc abstrahere ad mortem illico.

Asmundus.

Abstiste, natam dextera adtingas, caue.

Fridleuus.

Quid hoc? quid inquis?

Asmundus.

Alia iam per me scies.

Frogerta.

Parens!

Asmundus.

Tace. Te filiam occidi feram
Innoxiam, nec villius culpa ream?
Fridleue, percipe. Nata quae dixit prius,
Ne vera tu, ne facta, si sapias, putes.
Amore patris hunc pium struxit dolum
Rata, quod amore tuta sat foret tuo,
Seruare secum posse se patrem quoque.
Silueram ego, quo certior fierem, tua

Quid mente voluas, quidue constituas rei.
At vbi nec ipsa amoris immanem impetum
Vi contineri posse perspexi, omnia
Palam eloquor, ne barbaram nata innocens
Subeat necem.

Fridleuus.

(O ter cara! quam places mihi!

Sed quis reus sit.

Asmundus.

Respice, en! adstat tibi.

Odium, tui quo persequor nomen patris,
Quo te, tuosque, et singulos Danos peto,
Ad illa mentem cuncta, quae feci, impulit.
Me iam paratam me iube ad mortem rapi.

Fridleuus.

(Quam gaudeo, quod salua Frogerta est mea)
Dabo ergo, quod vis. Morere, sic volunt dii.

Gotterus.

Heu fulmen! ah! Rex, contine vocem precor.

Fridleuus.

Frustra es, reuerti missa vox ultra nequit.

Gotterus.

Fridleue, si tenella quidquam aetas potest,
Has lacrimas, has, obsecro, manus vide
Teneras, precantes. Parce dilecto patri,
Et supplicem eius perime me natum loco.

Hiarnus.

At filio pro patre si mortem negas,
Hanc tribue seruo. Da meus fluat cruor,
Saluusque pro me viuat Asmundus diu.

Fridleuus.

Quae fors futura vestra sit, per me dein
Noscetis ambo. Nunc parens solus cadet.

Frogerta.

An mitigare barbarum nequeam sinum?
Rex, aduolutam pedibus, hic tuis vide,

Amo-

Amore cuius ante prendebas manum.
 Frogerta quidquam si sua possit prece,
 Si mentem amoris vlla vis tenet tuam,
 En hic! madentes candido fletu genas,
 Oculos, amores vnde suxisti prius,
 Vide. Ah parenti parce, da vita frui
 Vt possit, ah! fauore, da, viuat tuo.

Fridleuus.

(Heu, quantus ima pectoris rodit dolor!)
 Ah! surge, quodue parcere haud possim, diis
 Adscribe. (Quo me fata, quo luctus rapit!)
 Agite, parenti dicite extremum vale,
 Dum redeo. Adesto, Rolfo, tu comes mihi.

SCENA V.

Priores praeter Fridleuum et Rolfonem.

Iarmericus.

(Triumpho tandem. Flore iam pleno nitet
 Spes nostra. Nil hanc vertere vltius potest.)

Frogerta.

Vbi iam doloris ordiar modum mei?
 Vbi finiam? Mi genitor! Ah! vocem dolor
 Praecludit) Ah, amate, dilecte o mihi,
 O dulcis, ipsa carior vita parens
 Vale, ah vale! Da filiae, parens, precor,
 Dextrae osculum vt iam figat extremum tuae.
 Ah genitor! —

Asmundus.

Heu me! prope labat pectus mihi!

Gotterus.

O vt liceret, o, mea saltem tuam
 Redimere vitam morte, mi parens, queam!
 At vero inani Caucasum pulso prece.
 Nil superat vltra, ac triste, proh! nimium vale.

Vale ergo dulcis genitor, extremum vale.
 Patere parens, vt osculo manum colam,
 Et te relictus vltimo amplecti queam.
 O, possim in hoc, mi genitor, amplexu mori?

Asmundus.

Ah! nata, fili, maxima, heu! luctus mei
 Cauſſa, et doloris, vnicum in leto tamen
 Solamen, ah, valete, ſemperque intimis
 Retinete veſtrum, quaeso, viſceribus patrem.
 Frogeta cara, tuque mi fili vale.

Hiarnus.

Seruare dum te morte non potui mea,
 Asmunde, moeſtum iam tibi dico vale.

Haraldus.

O ſi meus, Rex, fluere iam pro te queat
 Sanguis, libens ad vltimam guttas darem.

Hemingus.

Asmunde Rex, cadente te, ſimul cadit
 Noſtra, et tuorum ciuium et patriae ſalus.

Asmundus.

Valete amici! veſtra, quae patriae, meis,
 Mihi praestitistis, merita compenſet polus!
 Tu maxime, quem ſancta commendat fides,
 Asmundus alter, Hiarne, Noruagum decus,
 Hunc vltimum a me iam cape amplexum, et vale.
 En! vado, non rediturus huc vumquam amplius.
 Tu filii, tu filiae mei loco
 Eſto parens, haec pignora, en! trado tibi.
 Serua illa, defende illa, ſemperque in tuo,
 Da, corde, amice, viuere Asmundus queat.

Scioldus.

(Tantum, heu! dolorem ferre vix poſſum amplius).

SCENA VI.

Ad priores Fridleuus. Rolfo.

Fridleuus.

Atque ita fauore facere te dignum meo
Poteris. Quid hic iam? num patri dixit vale
Soboles, suis an liberis dixit pater?
Factum ne vtrunque iam sat est adfectibus?
An promptus ictum excipere fatalem est sinus?

Asmundus.

Promptus satis. Iam me iube ad mortem rapi.
Faxo, haud videbis territum Asmundum mori.

Fridleuus.

Loqui tamen nunc alia Frogertae velim.

Asmundus.

Loquere, vt lubet.

Fridleuus.

Sed esse praesentem patrem

Nolo.

Asmundus.

Recedo, si iubes.

Fridleuus.

Imo ita volo.

Hoc, iubeo, Rolfo aducat Asmundum loco.

Rolfo.

Tuum paratus, alme Rex, nutum exsequor.

SCENA VII.

Priores praeter Asmundum et Rolfonem.

Fridleuus.

Adeo tuae quid frontis obuelas decus?
Frogerta, cur moerore te tanto obrui
Pateris, tuumque luctui exponis sinum?

Frogerta.

Moerore ego non obruar? mentem haud premant
Stimuli doloris? vbi meum (o fortis vices!)
Conspicio per te capite damnari patrem?

Fridleuus.

Sed qui iuuen, dum postulant mortem dii?
His obsequendum, cara, quaecumque exigant.

Frogerta.

At mitigari numquid hi forsan queant
Alia via? quid sanguine est opus patris?

Fridleuus.

Hunc sibi dii, nil aliud offerri volunt.
Sed ista mittamus. Age, num ratum est adhuc,
Sacrare pectus, tendere et manum mihi?

Frogerta.

Pater vbi saluus fuerit, id demum roga.

Fridleuus.

Quid cum parente? sponsus est patris loco.

Frogerta.

Frustra id canis, ni sospitem norim patrem,
Fridleue, numquam tuam ego contingam manum.

Fridleuus.

Num culpa nostra est, quod velint mortem dii?

SCENA VIII.

*Accedit Vffo.**Vffo.*

Quo me trahis? quo mente me captum rapis?
Asmunde, cessa, desine! infandum in modum
Quid corda torques? Laceror, heu! nimium pre-
mor.

Vbi Iarmericum pessimi caput doli,
Vbi, vbi ministrum sceleris, heu! Rolfonem vbi
Reperiam, vtrumque vt vngue discerpam meo?
Heu me!

Fridleuus.

Quid istud? Vffo, quid torquet sinum?

Vffo.

Mendacia, heu! sunt, petere dum Asmundi deos,
Dixi ante, mortem. Rolfo, sacrilegum caput,
Ex Iarmerici nutibus, pecuniis,
Et aere me coegit, vt faeuum hunc dolum,
Fraudem hanc nefandam struerem in Asmundi ca-
put.

Iarmericus.

«O proditori vt eruant linguam inferi!

Fridleuus.

Quid audio? quae monstra se pandunt mihi?

Vffo.

Asmunde parce, poenitet facti impii.

Fridleuus.

Age, age, Sciolde, tolle nil haerens moras,
Praccurre, Rolfo huc ducat Asmundum, iube.

Frogger.

Frogerta.

(Spes grata cordi denuo adfulget meo).

Scioldus.

En abeo, Rex, iussa tua vt obferuem, illico.

Iarmericus.

Heu me! periui! tota spes animi cadit.

Scioldus.

At enim, quid istud? Scena quae nobis patet?

SCENA VLTIMA. *)

Ad priores Rolfo. Asmundus.

Frogerta.

Quid audio? quid video? num patrem meum
Conspicio?

Gotterus.

Quae portenta se mihi offerunt?

Asmundus.

Frogerta — fili — morior —

Frogerta.

Heu quo me feram?

Quid cogitem? quid vltimo, aut primo fleam? —

Turpissime, atrox, stemmate Antiphatis fate

Tiranne! amorem sic tuum ostendis mihi,

Dum fraude patrem pessima occidis? — Parens

Dilecte, amate, dulcis o nimium parens!

O. si

*) Aperitur tentorium, et in eo exhibetur Asmundus humi
iacens.

O si daretur, mi pater, tecum mori.
Tibi aduolutam respice hic natam.

Asmundus.

Vale!

Vffo.

Heu me! peruror, crucior, in furias agor.
Asmunde cessa. Vbi flamma, quae viuum voret
Vffonem? vbi vnda? mare vbi, quo praeceps ruam?

Rolfo.

Quid istud?

Immericus.

Vffo, heu! prodidit totum dolum.

Gotterus.

Perfide tiranne, praedo regnorum impie!
Noruagiamne hunc forsā in finem, suum
Proli cruentus vt patrem eriperes, adis?
Genitor amate, ficcine in proprio natans
Peris cruore. Heu, viscera excrucians dolor.

Hiarnus.

Ah! cor dolore penitus obpressum labat.

Frogerta.

Age, age tiranne, si tibi fusus patris
Haud forte sanguis sufficit, meum adiice.
Surge, et vel ipse perfode hunc sinum, mihi
Vel tribue ferrum, vicibus et fungar tuis,
Vt sic parenti reddar. O parens meus!

Fridleuus.

Heu me! fuisse credulum et falsum pudet.
Immerito, amati, facitis haec conuicia,

Testor

Testor Tonantem, testor aethereas faces,
 Quaecumque demum nutibus feci meis,
 Haud sponte, verum inuitus, et captus dolis
 Feci. At supremos iuro per superos quoque:
 Non hic abibit, credite, impunis dolus.
 Grauem, tremendam sentient poenam rei.
 Patet inter haec, quod ille, qui iuris decus
 Violat, suum ipse sibi quoque interitum parat.

F I N I S.

IDOMENEUS

CRETENSIVM REX.

ACTA
LVDIS SOLEMNIBVS.

ARGUMENTVM.

Inter alios, qui ex Graeciae Principibus ad obpugnandam Troiam abiere, fuit Cretensium Rex Idomeneus. Is, finito illo decem annorum bello, quum plurima virtutis suae specimina dedisset, haud diutius morandum ratus, nauem conscendit, victor in patriam reuersurus. Iamque etiam secundis usque ventis longum emensus iter, Cretae proximus erat, quum subito coelum obduci nubibus, micare fulgura, mare intumesce-
re, ac praesentissimum interitum minitari. Quid hic Idomeneus malo ancipiti pressus? Humanum non sufficiebat auxilium, tempestate omnes nau-
tarum vires, omnem laborem eludente. Deorum igitur, necessitate, vt putabat, compulsus, opem implorat, quibus, si mari quietem redderent, id, quod sibi, patriam ingresso obuium primo futu-
rum esset, se immolaturum vouet. Filius natu maior erat, qui primus redeunti occurrerat, pa-
tri victoriam gratulaturus. Quem Idomeneus

dum videt, voti mox memor, repugnante nec quidquam paterno adfectu, nihil precibus suorum motus immolare statuit, et immolasset quoque, nisi alio et inexpectato prorsus modo ab instituto iam sacrificio impeditus fuisset. Hyginus, Seruius, Hedericus, et Beyerlinkius.

Scena Cydoniae, in urbe principe, et portu instructa.

PERSONAE.

Idomeneus Rex.

Deucalion filius Princeps natu maior.

Molus filius Princeps natu minor.

Roxana filia Princeps.

Menelaus ducum supremus.

Cloantus eius filius.

Aristander summus flamen.

Cassander.

Philippus.

Minos.

Antigonus.

} Proceres.

} Duces.

ACTUS

ACTUS I.

SCENA I. *)

*Idomeneus. Menelaus. Minos. Antigonus.
Milites.*

Idomeneus.

Patriam subintrā, magne Bellonae decor!
Certare doctus, vincere at doctus magis
Reuise lustra ante duo desertos lares.
Abiere tandem turbidi nubes poli,
Et hoste strato patriam optatae beat
Oliua pacis, recreat et populos quies.
Exhausta bello. Troia nunc tandem iacet,
Et proprio iam didicit exemplo fatis,
Quam Paridis ingens stet graui pretio nefas;
Quamque leue non sit, laedere hos tales viros,
Natiua virtus quos pares diis facit.
Stetere Pergama, nihil est vltra super,
Aequata dum solo, hausta flammaram globis
Dedere poenas sceleris horrendi fatis.
Ergo agite, lecta militum et ducum cohors,
Generosa Martis pectora, et Cretae salus!
Agite triumphum, et signa laetitiae date.
Honore lauri capita conspicii sacrum
Cantate carmen, patrias laeto domus
Implete plausu, cuncta festiuium sonent.
Tu maxime, Tu militum et ducum decus
Menelae, tu, paecana quod canas, habes,
Qui praepotenti straueras hostem manu,

Et

*) Exhibetur vrbis portus. Idomeneus cum suis ex naui in
continentem egreditur.

Et alia, prorsus digna spectaculo, dabas.
Laetare proin, et gaudio mentem imbue.

Menelaus.

Quae te decet, Rex, gloriam frustra mihi
Adtribuis, hac nam quidquid est gestum manu,
Autore te, Rex magne, te gestum est duce.
Virtutis in te viuidae exemplum optimum
Habuimus omnes. Et quid? Heroem quoque
Si nos sequuti fuimus? Excelsam proin
Iure potiori laudem iu autorem suum
Refundo, teque maximum heroem cano.

Idomeneus.

Places, amice. Nota sat tua est fides
Exhibita semper, indolem mentis tuae
Perspexi abunde. Nonnisi inuitus soles
Audire laudem propriam, quam dum fugis,
Maiore longe, amice, te dignum facis.

Minos.

Tibi, magne Princeps, gratulor partam tua
Virtute laurum, gloriam et famae decus.
Tu ni fuisses, noster haud dubie labor
Nil profuisset, proinde quodcumque adferat
Palma decus, illud conuenit soli tibi.

Antigonus.

Omitto verba, nemo queis tuum satis
Celebrare nomen poterit, et laudum iubar.
Etenim omnium ora muta sint nostrum, licet,
Satis tuam, Rex magne, qua latet, patet,
Argiua tellus, et triumphatum quoque,
Haustumque flammis Ilion, nolit, licet,
Famam atque honorem, gloriam et laudem canit.

Idomeneus.

Desinite amici, Marte praestantes viri,
Desinite, laudum mole non meriti meum
Onerare pectus. Solum id a vobis peto,

Vt

Vt velut ab hoste hoc vsque texistis caput,
Vestra in futurum tegere pergatis fide.

Menelaus.

Dum vita stabit, Rege pro meo fidem
Nutare numquam patiar, adtestor Iouem.

Minor.

Oriens recordet Phoebus, occiduus diem
Aperiet ante, nostra quam labet fides.

Antigonus.

Ego, ni fidelis vsque sim, mittat meum
Iupiter ad imam fulmine hoc stygem caput!

Idomeneus.

Dudum probatam gratus agnosco fidem,
Quae firma quum sit vsque, sat tutus rego. *)
Festiuus aures verberat clangor tubae.

Menelaus.

Nempe vniuersa ciuitas pleno tibi
Laeta et triumphans obuiam plausu venit.
Et ecce! primus omnium natus subit.

SCENA II.

Ad priores Deucalion.

Idomeneus.

Quis terret, eheu! lumina adspectus mea?
Periimus! actum est!

Deucalion.

Millies salue mihi,
Parens amate, patriae et nati salus!
O quas rependo maximis grates diis,
Quod laureatum, quod triumphantem queam
Videre, multo tempore optatum patrem.
Ignosce, summus, genitor, in te quo feror,
Ab obuiantis longius populi choro
Me nimii amoris rapuit adfectus modo,

Ff 2

Tibi

*) Auditus tubae sonitus.

Tibi salutem dicere vt primus queam,
Iterum ergo salue, genitor!

Idomeneus.

(Ah fili, vale!)

Deucalion.

Rex, pater amate, filium addictum vide,
Et gratulantem tibi decus victoriae.
Permitte iam, victoris vt sacram osculo
Venerer manum. — Quid istud? Heu! vultum ne-
gas,
Manumque nato?

Idomeneus.

(Proh feras fortis vices!)

Deucalion.

Pater, benigno filium adspectu bea,
Quamque osculetur, dexteram praebe, obsecro.

Idomeneus.

(O nate mi! vah! verba praeccludit dolor.
Miserande fili, proprii iamiam patris
Perimende dextra! Gaudium, heu, fluxum nimis!)

Deucalion.

Quid hoc? amici. Cur gemit, natum vbi videt?

Idomeneus.

Praecurre Minos, et, triumphalem, veta,
Pompam instrui, fac, nemo laetitiam canat.

Minor.

Iussa exsequor. Vah! metuo, ne sublit malum.

SCENA III.

Priores praeter Minoem.

Deucalion.

Quid sentiam? quid iste, quid sermo velit?
Edicite, oro, triste num quidquam patri

Acci-

**Aceidit? An aures forte de nato malus
Rumor paternas obruit?**

Menelaus.

Scio nihil.

Nisi graue quidquam me incio Regem premat.

Deucalion.

Tentabo denuo, forte flectetur prece.

Parens amate, filium exaudi precor.

En supplici te veneror, o pater, genu,

Si forte natus caussa sit luctus tui,

Ignosce, sustinebo, quam poenam voles.

Da modo, doloris nosse, da, causam tui.

Idomeneus.

Ah, surge fili, es innocens, mei tamen

Es caussa luctus. Aspera, heu! voti fides!

Menelaus.

Nunc capio, Regis quid sibi gemitus velit.

SCENA III.

Ad priores Molus. Cassander. Philippus. Minos.

Molus.

Saluere amatum filius patrem iubet.

O quam redis, mi genitor, optatus tuis!

Cassander.

Salue paterni gloria, et decus soli,

Vltor nefandi sceleris, et Troiae timor!

Philippus.

Cuius potentes Ilium tremit manus,

Saluere Regem iubeo speratum diu.

Molus.

Sed, pater amate, cur triumphalem vetas

Pompam instrui? cur gaudia et plausus negas?

Cassander.

Omnis fere prae gaudio haud potens fui

Certabat ire vrbs obuiam, victor, tibi,
Et nunc triumphi gloriam instructi vetas?

Molus.

Quid vero id est? Responſa cur negat parens?

Deucalion.

Ah! care frater, haereo incertus diu,
Nec ſentiendum quid ſit his rebus, ſcio.
Vix geſtienti pectore occurri modo,
Ecce tibi! vultum genitor auertit ſuum.
Petii, rogavi, denuo oraui, inſiti,
Suum vt benigno filium adſpectu beet,
Nil impetraui, perdidi vota et preces.

Molus.

Sine, vt ego tentem, frater, adſultum quoque.
Quod tibi negauit ante, fors mihi dabit,
Genitor amate, natus, en! plaudit tibi,
Sibique gratulatur, et gaudet, patrem
Reducem videre. **II** Reſpice addictum, parens,
Natum, tuoque, quaero, conſpectu bea.

Deucalion.

Ah! filiorum vota te fleſtant, pater.
Obſecro, doloris noſſe, da, cauſſam tui.

Idomeneus.

(Quam dura luſta! Quanta, proh, torquet meum
Miſeria pectus! vndique aerumnis premor.)
Non ſum ferendis amplius tantis malis,
Abeo, dolori ſolus inſiſtam meo.

Deucalion.

A patre non diuellor, in mortem licet
Mihi ſit ruendum.

Molus.

Iungo me comitem tibi.

SCENA V.

Menelaus. Minos. Cassander. Philippus.

Minos.

Numquid futurum id dixeram vobis prius?

Cassander.

Nil dixti, amice, praeter, agnosco id fatis.
Sed vnde Regis, fare manavit dolor?

Philippus.

Quid esse credam, facere quod tantum queat
Regi dolorem, dum domum victor redit?

Cassander.

Edic, amice, tempore a quanto haec premit
Aerumna Regem? fare, num forsan suis
Quisquam ex amicis caussa lugendi fuit?
Eloquere, si res tibi patet, nec nos diu
Morare.

Minos.

Amici, nota si luctus mihi
Caussa foret, et vos illa non fugeret modo.
Hanc, me latentem, pandere an vobis queam?
Sed plura fors Menelaus hac de re sciet.

Menelaus.

Imo scio, verum quam velim, vt scirem nihil.

Cassander.

Effare, nostros expedi dubio sinus.

Philippus.

Ne, quaeso, nos morare suspensos nimis.

Menelaus.

Sed miror, id latere te, Minos, malum?

Minos.

Ego qui sciam? num dipteram inspexi Iouis?

Menelaus.

Haud id opus est. Memento voti, si potes.

Minos.

Voti? — Heu dolor! nunc caussa tristitiae patet.

Philippus.

Quid ista voti mentio ferat mali?

Menelaus.

Aduertite aures, omnia, en! paucis dabo.
 Euerfa nostris Pergama his armis erant,
 Priamique celsa arx hausta flammarum globis.
 Ceciderat, igne tetricum luens scelus.
 Iamque etiam euantes gaudio, et praeda graues
 Sulcaueramus aequora, et spumas salis
 Rueramus aere, patrios visum lares,
 Quum, ecce tibi! nigris nubibus coelum obtegi,
 Fulgura micare, furere cum Borea Notus,
 Et horridum mox fremere turbatum mare.
 Actum esse, poene iam putabamus, nisi,
 Efficere dum nil poterat humanus labor,
 Auxilia summi naufragis darent dii.
 Hinc supplicat Rex noster, et diis vouet,
 Si nocte pulsa, fluctibus pressis mari
 Darent quietem, victimam sese dare,
 Et immolare id velle, quod reduci ad suos
 Sibi penates obuium primo foret.
 Redimus, atque, en! natus occurrit prior,
 Suoque dicit ihscius salue patri.

Philippus.

Quid audio? cheu! triste quid nobis refers?

Menelae. Princeps filius voto patris

Victima sit ensis? Nimius, heu, mentis dolor!

Cassandra.

Haud video, cur id facere me tristem queat.
 Quin gratulandum potius id Regi puto,
 Occasionem quod fuit nactus, diis
 Gratum offerendi quidpiam. Hinc cesset dolor,
 Dum morte nati vivit incolumis pater.

Menelaus.

Menelaus.

Et haec amicus Regis et patriae? pudor!
Adeone vile Principis caput tibi est?
Tantone tu prosequere regalem domum
Honore, siccus regiam occidi vt queas
Videre prolem?

Philippus.

Dure, quae tuam Tigris
Mentem efferauit? horridus, dic, quis silex,
Scopulusue te progenuit, vt neces quoque,
Ensesque spires, sanguinem vt sitias ferox?

Cassander.

Haud ista curo, rideo tutus minas.
Abeo, laborem in illud impendam meum,
Vt immoletur victima aetutum diis.

Philippus.

Et ego impedire sacrum id inuisum diis
Labore toto, omnique tentabo via.

Minos.

En! ego Philippe, iungo me comitem tibi.

SCENA VI.

Menelaus.

Ite, ite, quo vos patriae salus vocat.
Ite, et cruentum viribus totis sacrum
Prohibete. Me quod adtinet, pariter viam
Adgrediar omnem, vt illud euentu exuam.
Et ecce! rem se commode offert in meam
Cum vate natus, filia et Princeps quoque.

SCENA VII.

Ad priorem Roxana. Aristander. Cloantus.

Roxana.

Menelae, quam esse dixerim caussam, suae

F f s

Re

Rediens pater quod filiae adspectum neget?
Pompam adparari cur triumphalem vetat?

Menelaus.

Augusta Princeps, liceat id silentio
Inuoluere, oro, scire quum profit nihil.

Roxana.

Seu profit illud, obesse vel possit quoque,
Scire peto, tu fac sine mora huic voto fatis.

Menelaus.

Vis dura! acerba iussa! quid faciam tamen?

Cloantus.

Genitor amate, victor hostium, salus,
Spes vna nati, fare, fac nobis palam,
Nouus et acerbus quis premat Regem dolor.

Menelaus.

O nate, scires, quid petas, nae tu quoque,
Faxo ita, scelere me quidem velles magis.

Cloantus.

Quid istud? Haud capio ego, quid dicas, fatis.
Fors regius nos pariter adtingit dolor?

Menelaus.

Dubitas adhuc? quam vellem, vt officium neget
Lingua mihi!

Roxana.

Amice, quo loqui negas magis,
Eo, sciendi id, me facis cupidam magis.

Aristander.

Menelae, fare, quidquid id fuerit, palam
Eloquere, fors an opera moerorem mea
Poterit leuare.

Menelaus.

Proximum diis caput!
Speranda si qua est, restat in te vno salus
Rem, te iubente, qualis est, omnem dabo.
Rex, concitata dum minabantur necem

Aequo

Aequora, vouebat iureiurando diis,
Si parcere, acres premere si fluctus velint,
Id se daturum victimam, primum sibi
Quod obuiaret. Obuius natus prior
Nunc victimae instar ense Deucalion cadet.

Roxana.

Heu! fulminas, quae dira, vah! nobis refers?
Frater meus? Quid? Carus, heu! frater, meae
Deliciae, et vnum gaudium, frater cadet?
Amate frater! misera, proh nimium soror!
Ideone victor hoste prostrato redis
Genitor, cruentae vt filium adducas neci?
Pereunte fratre viuere haud potest soror.

Cloantus.

Heu dura fata! heu! asperas fortis vices!
Amor suorum, Graeciae nostrae vigor,
Patriaeque viuis splendor, et charitum decus,
Princeps amatus, innocens ferro cadat?
O luctuosa gaudia! o caro nimis
Pretio emta laurus! Troia num tanti fuit?
Vah dura Regis vota! inhumanos deos!

Menelaus.

Hem! melius esse numquid adserui prius,
Silentio si tegere rem totam queam?

Aristander.

Quiesce, Princeps, tuque maerorem fuga,
Cloante, tanti forte lenimen mali
Ego inuenire potero, praecipue, deos
Quum tangat istud. Sentio, aduerto mea
Viscera moueri, faxeum haud pectus gero.
Ipse ego sinistram doleo commotus vicem.
Connitar ergo, vt mitigem iratos deos,
Quibusque possim hos flectere, effundam preces.
Industriam vos fedulo et vestram date,
Vt eximatis filium ferro patris.

Mene-

Menelaus.

Sacrate Praeful, opera non deerit mea.
Meos paratus miles ad nutus quoque,
Vbi iussero, pro Principe et vitam dabit.

Eloantus.

Parens amate, id vnice in votis mihi est,
Carum cruore Principem vt saluum meo
Praestare possim.

Menelaus.

Nate, sic places patri.

Alia proinde si nequit Princeps via
Seruari, eum tu morte seruabis tua.
Princeps, ad ictum, timeo, ne forsant tuus
Vltro paternam prouocet frater manum,
(Lubens enim instar victimae caedi volet.)
Proinde verbis ipsa, queis vales, eum
Adgredere, se ipsum reddere vt saluum velit.

Roxana.

Complebo solers monita, quae tribuis mihi,
Menelae, fratrem dummodo his seruem meum.

Aristander.

Bene ista. Nunc abire iam tempus monet.
Quisque exsequatur munus iniunctum sibi.

ACTUS II.

SCENA I.

Aristander. *)

Sic volo. Paranda sacra quamprimum diis:
Molam adparate, thusque cum sacro mero
Aptate prompti. — Me mouet patris dolor,
Et fors acerba Principis flectit sinum.

Alis

*) Egrediens loquitur vbi ad ministros intro stantes.

Alia haud moratus victima magnos deos
Placare conor. Forte flectentur prece,
Suumque moesto filium patri dabunt.
Taurum immolabo, namque ea semper fere
Boni moueri victima superi solent.
Sed ecce! Rex stipatus huc suis venit.

SCENA II.

Ad priorem Idomeneus. Menelaus. Antigonus.
Cassander. Philippus.

Aristander.

Honoro Regem poplite inflexo meum.

Idomeneus.

Omitte vales, vrna cui diuum patet,
Omitte tantas mentis addictae notas
Sat vsque notae. Haud ista nunc tumidus peto.
Vates, ope vnquam si tua indigni, modo
Vel plurimum isthac egeo. Sacratum caput,
Age pro tua, qua plurimum semper vales,
Autoritate, proque consilio tuo
Regem anxium, quin et sui incertum rege.

Aristander.

Rex, si quid ars, et opera si quidquam mea
Efficere possit, quid velis fieri, iube.

Vires meas, et si quod ingenium mihi est,
Tibi vsque sacrum, semper addictum volo.

Idomeneus.

Ah magne Praeful, forsán ignoras adhuc,
Quae dubia nostram torqueant mentem mala.

Idomeneus.

Comperta cuncta. Nempe, ne natum, diis
Haud conscius quem voueras actus mari,
Si vota facta compleas, perdas, times?

Ido-

Idomeneus.

Haud fallere, ipsum id angit. At quid iam modo
Suades agendum? fare.

Aristander.

Quod diis placet.

Menelaus.

Placere vero posse, quis credat, diis,
Si proprium, amatum filium mactes parens?

Cloantus.

Nae iure iniquos crederem deos ego,
Ab homine tali si velint sacro coli.

Philippus.

Non ista mentem cura, Rex, angat tuam.
Non ita sitire sanguinem humanum deos,
Vt aliae cordem victimae haud flectant, puto.
Nati in locum illas proinde substitui iube.

Cassander.

Haud ista profunt. Victimis aliis deos
Non mitigabis. Filium petunt tuum,
Hic immolandus, esse si tutus velis.
Tentare iidem saepius patres solent,
An sese amatis filiis ament magis,
An filios se pluris incauti aestiment.
Age, quod agis, Rex, patris adfectum doma,
Fortisque natum redde deuotum diis.

Philippus.

Compesce vocem marmore expressam tuo.
Cruente, faeuusne tibi Theromedon parens,
Feraene Tigris vbera exfluxti puer,
Vt haec nefanda dira, in humana, horrida
Consilia corde coquere non timeas tuo?

Antigonus.

Nec inter ipsas tibi quidem feras locum,
Truculente, credam. Quando enim auditum fuit,
Prolem a parente proprium morti dari?

I, vade, crudis iunge te focium Getis,
Scythisque, fortis penitus oblitus tuae.

Idomeneus.

Vestram acriori nonnihil sententiam
Dedistis impetu, at quod hunc animum adtinet,
Illud sibi, quod suaferit vates, putat,
Creditque agendum. Proinde sacratum caput,
Edic, quid ipse gratius diis putas?

Aristander.

Id me quidem ipsum latet adhuc, ni erro tamen,
Non ita sitire hos sanguinem humanum puto,
Aliis moueri victimis vt non queant.
Tentabo id, ingens, nescio, quae spes meum
Subit sinum. Tu viue securus metu.
Atque en! nouus quis lumina adspexus subit?

SCENA III.

Ad priores Deucalion. Molus.

Idomeneus.

Fili, quid istud? qualis occurris patri?
Quis immerentes compedi addixit manus?

Deucalion.

Et immerentes has adhuc dicis manus,
Quas ipse voti, genitor, haud nescis reas?
Nec quaere, quisnam vincula haec dederit mihi,
Ipius ego morti debitam strinxi manum.

Molus.

Haud impedire licuit id quidem mihi.
Quaecumque tento, frater haud curat meus.
Non est mouendus, pertinax mori petit.
Ah genitor, actum est, tu nisi hanc mutes vicem.

Idomeneus.

Heu! dolor acerbus! filii. nati mei
Ah, nimium amati, et plurimum digni patre

Feli-

Feliciore! Qui parens natos ego
Iuuare pressos ipse depressus queam?

Cloantus.

Amate Princeps! quid struis? cedo! Haec sibi
Quid vincla dextrae, pondera haec pedum velint?
Adeone vitae penitus es tuae fatur,
In saeuam vt ipse ruere non dubites necem?

Menelaus.

Perpende, Princeps, quanta, si moreris, mala
Tuam sequantur patriam, fulcrum optimum,
Columenque regni misera dum perdet sui?

Deucalion.

At praeferendos patriae numquid deos
Tu credis ipse? Patriam, ciues amo,
Magis at deos, hi sanguinem vt fundam, volunt,
Obedio, et me pronus ad mortem offero.

Minos.

Hanc pone mentem, haud sanguinem petunt dii,
Qui fusus ipsi patriae interitum parit.
Tu viue Princeps, ciuium et patriae salus.

Deucalion.

Viuentem me, quae spes? quis auxilii modus?
Sed esto, vita ciuibus prosit mea.
Meas peremti frater implebit vices.

Molus.

Haud fiet istud, frater, aut binos simul
Nos vita iunget, aut, vbi in mortem ruis,
Me simul eundem tecum in interitum trahis.

Cloantus.

Quin viuite ambo, patrii fulcrum soli,
Vestramque claro iubare virtutum diu
Patriam beate, Principum lectum decus!

Deucalion.

Cloante frustra es, fundis incassum preces.
Fixum, ratumque est, ire quo dii vocant.

Cassan.

Cassander.

Ita bene, Princeps, perge, quo curris pede,
Vade, et propinquam sperne magnanimus necem,
Patriae salutem tribue, dum cadis, tuae.
Aliam ad coronam te boni inuitant dii.

Molus.

Quid ais? cruentae lacte nutritus ferae!
Patriamne tu sic diligis ferox tuam,
Vt eam videre Principe orbatam velis?
Vah monstra! tantum vindica nefas, pater.

Antigonus.

Crudeliorem mundus haud potuit, reor,
Hominem videre, et sanguinis cupidum magis
I, si cruoris tanta te inflamat sitis,
I, vade, in hostes irrue, illorum tuam,
Cruente, si vis, sanguine exsatura sitim.

Philippus.

Quid multa? Rex, si sanguinem humanum dii
Volunt tamen, pro Principe, en! meum offero.
Hunc funde, Princeps viuat incolumis diu.

Idomeneus.

Fides, amice, tua mihi, adfectus placet.
At non tuum, sed sanguinem nati petunt.
Et hunc ego, vah luctus, effundam parens?

Aristander.

Leni dolorem. Haud dubito, res cedet bene.
Id volo petatum ad vesperem differ sacrum.
Placere fors poterimus interea deos.
Sed en! anhelo quis gradu adcurrit modo?

SCENA III.

Ad priores Minos.

Idomeneus.

Tam properum amice, cur moues ad me gradum?

Minos.

Celerare gressum me iubet necessitas.

Idomeneus.

Necessitas? quae? fare, fac sciam ocius.

Vbi sic iubes, Rex, rem, velut se habet, loquar.

Parere miles renuit imperio ducis.

Proruit in arma, et impetu infano furit.

Nec aspera illum verba, nec mouent bona,

Sed impetus quod suadet, hoc demens facit.

Idomeneus.

Quid cogitem? quis militi causam dedit

Furoris, et succendit irarum faces?

Noris id, amice, prome quid sublit rei.

Minos.

Fors praeterire filium vidit tuum

Compede ligatum miles, et quum iam sciat

Rumore doctus, Principem hunc a te diis

Fore immolandum, hinc concitat turbas frequens,

Suique frendens esse ad obsequium ducis,

Negat usque eo, dum compede exutum sua,

Omni que vitae liberum periculo,

Saluumque cernat, omnia infano secus

Pessumdaturus impetu. Hic turbae modus.

Idomeneus.

Quid vos, amici, rebus his factu optimum

Quid fore putatis? militem quonam modo

Flectere furentem potero?

Deucalion.

Si finis, pater,

Ipse ego furorem militis frangam breui,

Vltro in meam dum ruere me dicam necem.

Idomeneus.

Istis ferocem, timeo, ne reddas magis.

Melius manebis, nate.

Menelatus.

Si meam accipis

Senten-

Sententiam, Rex, suadeo, sponde, tuum
Breui a periculo liberum natum fore.

Idomeneus.

Sed mitigari forte si nolint dii?
Maetare nam tum filium, certum est mihi.

Menelaus.

Considerare velle rem tantam magis
Te sponde, et omnem, a patre quae peti queat
Operam daturum, filium vt leto eximas.
Sic facile lenietur accensus furor.

Idomeneus.

Bene dicis, hoc, amice, consilium sequar.
Vos agite, vestram iungite addicti manum,
Lenite mecum militem insanum oïto.

Antigonus.

Habes paratos, iussa, quae dederis, sequi.

Aristander.

Ego ad meum me protinus sacrum paro.

SCENA V.

Deucalion. Molus.

Molus.

En! frater, vt te milites ament tui,
Seruare dum te viribus totis student,
Quid hoc? anhelos currit huc soror gradu.

Deucalion.

Pectoribus inspire virtutem dii,
Ne me sororis callidae vincant preces.

SCENA VI.

Ad priores Roxana.

Roxana.

Ita bene. Vtrumque cernere hic fratrem datur.

Saluete fratres, tuque Deucalion meus,
Frater sorori millies salue tuae.

Deucalion.

Reddo salutem. Quid, age, quid ferre huc gradum
Te compulit? Quid, agere, vis, fratres tuos?

Roxana.

Ne quaere, frater, vltimum, extremum tibi
Iamiam cadenti dicere, vt possim vale,
Huc aduolaui. Frater, ah, frater meus!

Deucalion.

Cara soror, ingens, quo flagras in me, tuus
Amor cadenti robur inspirat nouum.

Roxana, dilecta soror, ah viue, et vale,
Fratremque me cineribus in meis ama.

Roxana.

Ah! frater, haud me sat, puto, vt velim, capis.

Deucalion.

Ne metue, sat, superque quo tendas, scio.

Dicis supremum mihi vale, accipio datum,

Atque id rogatam frater id solum volo,

Vt hac abesse nonnihil velis die,

Ne te videre debeam moriens, soror.

Roxana.

Sed quid? morine frater an certum est adhuc?

Deucalion.

Certum. Impedire nil meam poterit necem.

Roxana.

Frater, sororem respice adflictam pius:

Viue obsecro, da precibus id, frater meus.

Deucalion.

Pius haud forem, si me tuae moueant preces,

Meam vbi potentes exigunt mortem dii.

Roxana.

Per mutuas te, frater, obtestor faces,

Per sanguinem, vnus qui mihi tecum fuit,

Parce tibi, vitamque ipse conserua tuam.

Deuca-

Deucalion.

Frustra es. Repugnant precibus effusis dii.

Roxana.

Diine fundi sanguinem infontem sinent?

Deucalion.

Sinent. Parentis vota me faciunt reum.

Roxana.

Ergo nec amor, nec te meae mouent preces?

Deucalion.

Quod non mouent, id imputa, soror, diis.

Roxana.

Incaustum an ergo misera tentavi omnia?

Barbare cruento, Caucaſo durus magis,

Quo, ſaeue, pectus marmore exciſum geris,

Vt bene volentis, et ita ſollicitae tui

Nihili ſororis aeſtumes preces ferox?

I, perge ad aram, trade mucroni ſinum,

Laeta id videbo, quin, parens ſi fors neget,

Ego ipſa pectus enſe perfodiam tuum.

Sed enim, quid aio? Quo me agit nimius dolor?

Ah, parce frater, mentis haud compos loquor.

Quin viue, quaeso, patere, te moueat ſoror.

Molus.

En! ego ſororis precibus adiungo meas.

Tibi parce, frater, patriae et nobis quoque.

Mori recuſa, viue nobiſcum diu.

Deucalion.

Fruſtra eſtis. Omnia agendo proficitis nihil.

Abeo, paratam ruere certus in necem.

Roxana.

Non deſeram te, dum mea fleſtam prece.

Molus.

Omnam ego laborem, mortem vt impediam, dabo.

ACTUS III.

SCENA I.

Aristander.

Heu, pessimum omen! timeo, ne vanae preces,
Ne sacrum inane fuerit. Hem! Taurus quoque,
Quem modo volebam Principis loco diis
Offerre, quae victima inprimis solent
Gaudere summi coelites, velox fugit,
Meam, ferire dum volo, evadit manum.
Actum est, preces sunt irritae, est vanus labor.
Haud sunt mouendi coelites. Princeps perit.
Sed ecce! quosdam huc video flectentes gradum.

SCENA II.

Ad priorem Molus, Roxana, Cloantus.

Roxana.

Actum egimus. Non flectitur frater prece,
Impos sui optat corde vesano necem.

Cloantus.

Mirum profecto, an ergo vitae adeo suae
Inimicus ipse est, ante tempus ut mori
Petat. Sed ecce! sacrum Aristander, caput
Coram adstat. Ille rebus afflictis opem
Dare forte norit, hisque succurret malis.

Molus.

Saluere quam te iubeo, cunctorum salus!
Sacrata Praesul, ipse cui paret polus,
Cuius potentem et inferi vocem audiunt,
Adesto pressis, ope tua afflictos iuva.

Roxa-

Roxana.

Praefage vates, vna funestis salus,
Spes vna rebus! Si quid et lacrima et prece
Roxana possit, tribue sollicitis opem.
Fac, quaeso, natum coelites donent patri.
Ora, precare, mitiga sacris deos.

Aristander.

Haud ista, Princeps, vt me adhuc moneas, opus.
En! huc peractis venio de sacris recens.

Molus.

Quid? an petatum iam peregisti sacrum?
Edic, verende Praeful, et Diuum comes!
Num laeta sunt responsa, quae nobis feras?

Roxana.

An mitigati sunt sacro tandem dii?
An, fare, saluus esse Deucalion potest?
Eloquere, ne morare suspensam diu.

Aristander.

Audire, quid? si, quae loquar, nolis tamen?

Cloantus.

Aduerto, vis nunc facere sollicitis metum,
Vt, mitigatos si sacro dicas deos,
Saluumque Principem esse, laetemur magis.

Aristander.

Haud mea, Cloante, verba sat capis, puto.

Roxana.

Ehem! quid istud? quid sibi hic sermo velit?

Molus.

Quid loquere? num fors triste responsum refers?

Aristander.

Ah, Principes! an vos, ego an doleam magis,
Ignoro fane. Membra destituit vigor.
Memoria sacri moesta dum nimium subit.

Cloantus.

Cur istud autem? An exta portendunt malum?

Aristander.

Quid exta? nec videre, concessum, haec quidem.
Nam feruidis in vota dum precibus deos
Voco, dum paro ietum, victima euadit manus
Nunc dicite ipsi, triste, num laetum sacrum
Fuisse dicam.

Molus.

Sed quid auxilii modo
Supereſt adhuc? quid optimum factu putas?

Aristander.

Quod ſuadeam, nil ſcio ego, nil aliud quidem,
Quam proprium vt ipſe filium malet parens.

Molus.

Heu me! quid hoc? tremore quo mentem quatis?
Lex dura mortis ergo mutari nequit?

Roxana.

Quid ais? ſacrate Praeſul, auxilii modus,
Nullus ſuperſit, quam vt diis natum pater
Immolet, et ipſe ſanguinem in ſuum furat?
Eheu, feroces! vah, inhumanos deos!

Aristander.

Caue haec ad iram verba ne deos vocent.
Pii, benigni ſunt, premunt ii modo,
Modo at fouere iam fere obpreſſos ſolent,
Aguntque multa, capere quae rudis nequit
Mortalitas.

Roxana.

Quid? pergin' haec mecum loqui?
Tuosne multo mihi canes plauſu deos?
Sunt, ſunt cruenti, ferrei, duri, truces,
Nullisque digni ab homine nominibus coli.

Molus.

Quieſce, cinctus huc ſuis parens venit.

SCENA III.

Ad priores Idomeneus. Menelaus. Minos. Antigonus. Cassander. Philippus.

Idomeneus.

Haud loqueris abs re, amice, consilium probo.
Sed vos quid isthic video moerore obrutos?
Et en! meam in rem hic optime vates adest.
Salve sacrate Praeful, adflictum salus!
Diu videndum te mihi optabam dari.

Aristander.

Adsum paratus regium imperium exsequi.

Idomeneus.

Haud impero, sed omnibus votis rogo,
Responsa diuum pandere vt velis mihi.

Aristander.

Non alia sunt responsa, quae feram tibi,
Quam, non placere victimas alias diis,
Ac filium, hunc vt immoles solum, petunt,
Modo tibi, patriaeque consultum velis.

Idomeneus.

Quid loquere? serione prolatum id putem?

Aristander.

Cum Rege quisnam, et tam graui in negotio
Ausit iocari? Rem, velut se habet, loquor.

Idomeneus.

Me miserum! amici, pereo. Spes omnis ruit.

Menelaus.

Nil ergo fusae efficere, nil poterant preces?
An mitigari thure non potuit polus?

Aristander.

Irrita fuerunt omnia, effeci nihil.

Minos.

In hoc voluptas ergo consistit deum,

Torquere vt orbem, et quidquid in terris bonum est,
Eripere possint? Ista num pietas deum?

Cassander.

Rem sic futuram nonne dicebam prius?
Securus esse, ni immoles natum, nequis.

Antigonus.

Pergin' cruento regium doloribus
Onerare pectus voce tam cruda nouis?

Roxana.

Vt te sceleste, perduint omnes dii,
Queis sic adhaeres, regium vt nihili aestimes,
Barbare, cruorem.

Molus.

Cede sanguineum caput,
Antra pete, facuis iunge te focium feris!

Idomeneus.

Ah nate mi, dilecte, tune ergo cadas,
Quin et parentis dextera cadas tui?
Ergone vitam tibi parens ideo dedi,
Rapere tibi illam vt denuo infelix queam?

Aristander.

Erigere mentem. Planctus hic prodest nihil,
Patriam vide, Rex magne, quae tuo tibi
Nato esse cara debet, et dulcis magis.
Seruabis hanc, Rex, si tuum natum immoles.

Idomeneus.

Sentio meam hisce nonnihil mentem erigi.
Implebo nutus, optime o Praesul, tuos,
Necemque nati corde, quo potero, feram,
En! ipse natus flectit huc gradum meus.

SCENA III.

Ad priores Deucalion.

Idomeneus.

Adesto fili, quod petis, coelum probat.

Deuca-

Deucalion.

Quid illud autem? pande rem totam, pater.

Idomeneus.

Nullam supremi victimam accipiunt dii,
Nisi sanguinem, et, quod maxime optasti, tuum.

Deucalion.

Superi beastis! Habeo, quod solum peto,
Age pater, omnes tolle, quas odi, moras,
Et victimam me redde deuotam diis.

Molus.

Ne nimius iste, timeo, sit calor tuus,
Adeo parum ipse dum tuam vitam aestimas,
Odisse vitam nonnisi ignaui solent,
Contraque seruare bene prudentes student.

Deucalion.

Odio est habenda vita, dum dii volunt,
Cara mihi vita est, sed dii cari magis.

Cleantus.

Sed quid agis? ergo patriam, Princeps, tuam
Orbam relinques, ergo deuotos tibi
Quos cernis hic, deferere praeclarum putas?

Deucalion.

Quid mihi decorum, quidue me dignum magis,
Quam sanguinem pro patria, et vitam dare?

Minos.

Pro patria, inquis? quando eam in certum quoque,
Princeps, cadendo tecum in exitium trahis?

Deucalion.

Haud interibit patria, si morior, mea
Quin illa, amice, morte florebit magis.

Philippus.

Florere sed qui possit haec, quando suum,
Quod habuit, omne adflicta perdiderit decus?

Deuca-

Deucalion.

Mors nostra certe patriam ornabit magis,
Quae mitigatos reddet et faciles deos.

Antigonus.

Deos benignos, atque lenitos putem
Vbi omne nobis gaudium duri auferunt?

Deucalion.

Quod gaudium illud, rapere quod dicis deos.

Antigonus.

De te loquor, te gaudium nostrum voco.

Deucalion.

Iactura gaudii huius est nimium levis.
Ratum est, deorum pingat hic aras cruor.
Veni, o parens, et adnue huic voto pius.

Idomeneus.

Ergone, nate, promptus es, vitam dare?
Hic ergo mente serio sensus sedet?

Deucalion.

Dubitare noli, nulla per me erit mora.

Idomeneus.

En! eo, cruentum protinus sacrum paro.

SCENA V.

Deucalion.

Roxana.

Roxana.

Aetum est! peris, heu! dulcis o frater, peris.
Quid vita me, si perdo te, frater, iuuet?

Deucalion.

Inhibe dolorem, haud lacrimas mereor tuas,
Roxana dilecta mihi!

Roxana.

Dilectam vocas

Tu me sororem, et lacrimas ponam, iubes?

Deuca-

Deucalion.

Quas nempe pro me fundis incassum, soror.

Roxana.

Ah! sentio istud misera. Luctus, heu, grauis!

Ergo reperire neminem est, qui me iuuet?

Coelum recusat ferre subsidium, parens

Obdurat aures, aula ferre opem nequit,

Et frater, ipse frater auxilium negat.

Deucalion.

Aliud leuamen tibi dabunt pro me dii.

Depone luctum, et vt superstes post necem,

Soror, esse possim, in corde, fac viam tuo.

Roxana.

Ah! frater, acquisne, precor, affligi tuam

Oculis sororem cernere an tuis potes?

Perpende, frater, quantus inter nos amor

Huc fuerit vsque, quanta amoris et dein

Vterque suauitate possemus frui,

Vitam ipse conseruare si velles tuam.

Deucalion.

(Heu me! quid istud? animus an labat meus?)

Roxana.

Et quam cruento gloriam in leto petis?

Hac numquid esse pluris et parens tuus,

Et frater, et, tota tua quae est, soror queat?

Miserere frater, si tui nolis, mei.

Nam te cadente tua quoque occumbet soror.

Deucalion.

(O dura mentis lucta! quid faciam miser?)

Roxana.

Amate frater, vnica o salus mea,

Ah! audi, amanti ex corde quae veniunt, preces

Patere, sororis lacrimis flecti sinum.

Deucalion.

Heu! vincor. Actum est. Precibus, en! cedo tuis,
Cara

Cara soror, ut ne tu cadas, viuum quoque.
Ab eo, rogatum, vincula vt soluat parens.

Roxana.

Tandem triumpho. Laeta iam fratrem sequor.

ACTUS III.

SCENA I.

Cassander. Philippus.

Philippus.

Illud ego, amice, capere non possum satis,
Quod ita deorum prorsus insueto modo
Tuere causam, et vota persolui petis,
Vt nec tenellae iuuenis aetati, neque
Nobili ita sanguini esse parcendum putes.
Inusitatus quis tuum adflauit furor,
Amice, pectus? Forte, quod credam magis,
Haud seria te mente dixisse id rear?

Cassander.

Fallere, Philippe, in hisce si negotiis
Putas inanes facere Cassandrum iocos.
Neque id furorem crede, quod sacrum vrgeam,
Ipse nisi tu furore praereptus velis
Mundo videri. Nam quis haud impos sui,
Esse praehabendos hominibus deos, neget?
Quis non, deorum vt iussibus fiat satis,
Nulli labori, aut viribus, nullis bonis,
Quin et cruori haud esse parcendum, adferat?

Philippus.

Oracula fundis. Ipse qui sacris praest,
Et quem vocamus proximum diuis caput,
Haud, credo, possit sic Aristander loqui,

Cassan-

Cassander.

Equidem ego, verbis quid tuis dictum velis
Aduerto fane. At illud haud angit meam,
Philippe, mentem. Maneo, qua semper fui
Sententia, non, crede, sermone hoc tuo
Mutandus vnumquam.

Philippus.

Tua mihi constantia
Facile haud mouenda, nota, perspecta est satis.
Credo tamen illud, te loquuturum haud ita,
Similia si fors fata contingant tibi,
Et vel tuum, vel sanguinem nati petant
Sibi immolari coelites.

Cassander.

Nolim id quidem;
At si petant, nec sanguinis guttam negem.

Philippus.

Proh! quem dedere coelites nobis virum!
Dignus profecto es, tota quem tellus colat.

Cassander.

Philippe, parcius ista, quid dicas, vide.
Ego haud inultus ludor.

Philippus.

Id nolint dii,
Diuinum vt audax ludere, haud timeam, virum.

Cassander.

Pol! hosce amaros tacitus haud fero iocos.
Vlciscar istud ense districto nefas.
Ager, saniora ex cuspide hac disces loqui.

Philippus.

Meum mucrone tueor, et teco caput.

SCE.

SCENA II.

*Ad priores Idomeneus. Molus. Menelaus. Clo-
antus. Minos. Antigonus. Aristander.*

Idomeneus.

Inusitatus quis rapit meos furor?
Sistit, ferocem hunc impetum, Rex id iubet.
Quonam efferata pectora irarum modo,
Rabieque credam, ut mutuis armis quoque
Vos petere non dubitetis? infanus sinum
Quis occupauit, tam cito vestrum impetus,
Ut ferro et armis fuerit infestis opus?

Philippus.

Ni prouocasset arma Cassander prior,
Numquam mucronem nostra strinxisset manus.

Cassander.

Ni me fuisset ludere hic ausus prior,
Ferrum lateret conditum hoc adhuc modo.

Idomeneus.

Quidquid sit, arma vterque condatis, volo.
Nunc alia, nunc grauiora sunt negotia,
Quae nos premunt. Tu fare, num rite omnia,
Quae conuenire, Praeful, ipse scis sacro,
Instructa iam sunt?

Aristander.

Magne Rex, deest nihil,
Quam diis paratam ut victimam adducas breui.

Idomeneus.

Nihil morabor, ipse nam natus cupit,
Cadere supremis victimae in modum diis.

Molus.

Maetare fratrem, genitor, an ratum est adhuc?
Nil ergo nati, ciuium efficiunt preces?
Nihil tuorum vota amicorum valent?

Clean-

Cloantus.

Ah! proprio, Rex, sanguini vt parcas, rogo.
Aut mitigari si aliter haud queant dii,
Quam sanguinem si des, meus fluat, sine,
Da, natus esse tuus vt incolumis queat.

Menelaus.

Dii cruorem si petant, promptos habes,
Quoscumque coram hic adspicis, suum dare.
Natum rogamus, ciuibus serua tuis.

Minos.

Haec ipsa mecum et aula cum ducibus petit,
Et, vt minanti Principem leto eximas,
Et milites, et Creta, quae paret tibi,
Precatur omnis. Huic pius voto adnue.

Idomeneus.

Infandam, amici, mentis aerumnam meae
Renouatis. Eheu! Detur, ah! vtinam, preces
Audire vestras vt queam! sed enim dii,
Nostri adpetentes sanguinis nimium dii,
Praebere vestrīs precibus auditum vetant.

Antigonus.

Sed quid futurum, iussa si praeter deum,
Rex magne, saluum filium serues tuum?

Idomeneus.

Quid sit futurum, quaeris? an nescis minas?
Tum nonne pessum patriam totam darent,
Et in ruinam voluerent omnes simul?

Antigonus.

Numquid ruina maior inferri potest,
Quam filium si patriae tuum auferant?

Philippus.

Sua sibi seruent gaudia, vt velint, dii,
Hominibus inuidere desistant sua.
Animo bono esto, magne Rex, natum tibi,
Nobisque serua, et viue securus tui,

Hh

Mene

Menelaus.

Abige timorem, viue cum natis diu,
Et corde curas pelle sollicitas procul.

Molus.

Obsequere dictis benevolentium, pater,
Tetrisque mentem libera cūris tuam.
En! cum sorore flectit huc frater gradu.

SCENA III.

Ad priores Deucalion. Roxana.

Idomeneus.

Huc numquid illa, nate, de caussa venes,
Vt desides, quas trahimus, incuses moras?

Deucalion.

Genitor amate, compede has manus leua,
Dulcique libertate, da, possim frui.

Idomeneus.

Vis nempe, nexus corporis solūam tibi?
Animo tuo, vis, ense recludam viam?
Intelligo, mi nate, quid sermo velit,
Ne dubita, habebis, ita quod ardentem petis.
Parens ego ipse, sit licet durus labor,
Ego ipse ferro compedes demam tibi.

Deucalion.

Quid? genitor, ense vincla tu demes mihi?
Quorsum ista? verba nostra non capis, puto.

Idomeneus.

Quid ergo verbis, nate, vis dictum tuis?

Deucalion.

Haud vlla mortis amplius mentem tenet
Cupido, nec iam sanguinem iuuat dare.
Parens amate, supplices audi preces,
Soli et quae modo tuam ob causam indui,
Haec vincla deme, da, frui vt vita queam.

Ido-

Idomeneus.

Quid audio? num fallor, aut ludit sopor?
An esse vera, quae modo audiui, putem?

Roxana.

Vera, pater, audis. Pone sollicitos metus.
Alium rogante me induit frater sinum,
Nec gestit ultra flore in aetatis mori.

Idomeneus.

Ergone pulcram perpeti mortem abnuis?
Ergo recusas victimae caedi loco?
O nate mi! proh asperas fortis vices!

Deucalion.

Liceat abire hinc protinus redux ero.

SCENA III.

Priores excepto Deucalione.

Idomeneus.

Quid genitor, heu! infaustus incipiam modo?
Quid cogitem? quid optimum factu putem?
Quis restat ultra, qui rei superest modus?
Suspensus, heu! quid rebus in dubiis agam?
Natus recusat, postulant mortem dii.
Conseruo natum, timeo, ne offendam deos.
Obtempero illis, filium, heu! perdo meum,
Et maximum quod est, renitentem quoque.
O dura fors! heu, fata, funesta, horrida!
Hem! quod salubre corda consilium subit? —
Id igitur, illud facere me superi volunt??
Bene est, dabo, quam victimam poscunt dii.

SCENA V.

Ad priores Deucalion.

Deucalion.

Natum, ut spondit, genitor, hic reducem vides,

Hh 2

Ido.

Idomeneus.

Quid video? nate. Compedum nexus tua
Iamne exuisti sponte, quas gessit prius?
Dic ergo, ferione mens sedet tibi,
Renuere honorem victimae gratae diis?
Placetne vita? fugere num pergis necem?

Deucalion.

Ratum est, amate genitor, haud iuuat mori,
Haud cupio honorem victimae, leto magis
Vita placet, ut quid flore in annorum cadam?

Idomeneus.

Bene. Ergo viue, nate, ter felix diu.

Aristander.

Quid loqueris? o Rex.

Idomeneus.

Istud haud cures, velim.
Laetare fili, nec mucronem ultra time,
Annorum amoenis fruire deliciis quoque,
Diesque festis nulla det finem iocis.

Roxana.

Genitor amate, gaudiis quantis beas
Nos singulos, dum sanguini parcis tuo!

Molus.

O quas tibi, quas gratias natus feram,
Fratrem mihi dum reddis atque animum simul.

Menelaus.

Immensa poene me impotem reddunt mei
Gaudia, periculo Principem ereptum suo
Dum video.

Cloantus.

Vitam et redditam mihi puto.
Nostras voluptas summa peruadit fibras.

Minos.

Gaudete ciues, agite festiuos dies
Lux vestra poene perdita, en! vobis redit.

Anti.

Antigonus.

Patria triumphā, plaude cretensis plaga,
Age, restitutum Principem vitae tuum
Iterum, iterumque gaude, et in plausus rue.

Deucalion.

Ah! quo fauore me tenes vinctum, parens,
Dum poene vitam perditam reddis mihi!

Idomeneus.

Ita viue, sed quo vita stet pretio tua,
Adtende, nate.

Deucalion.

Verba quid volunt tua?

Idomeneus.

Ecce tibi cedo, nate, cum scepro thronum.
Tu iam impera, nam dum mori natus negat,
Genitor, oportet, filii cadat loco,
Abscedo, promptus ferro aperturus sinum.
Tu sequere, vates, perage, nil haerens facrum.

Deucalion.

Quid istud? heu! amate, quo, genitor, ruis?
Siste, ah! mane, mi carior vita parens!

Roxana.

O pater amate, siste, nobiscum mane.

Idomeneus.

Quid me impeditis, mente concepta exsequi?
Natum, rogastis, viuere vt finam, adnui.
Igitur habetis, id quod optastis diu.
Quid plura vultis? filii in locum mei
Ego immolari debeo, quum non nisi
Cruore flecti regio possint dii.
Vos viuite, instar victimae solus cadam.

Deucalion.

Genitor amate, dulcis o nimium parens,
Ignosce, supplex gratiam erroris peto.

Idomeneus.

Rogare cessa, nam scio erroris nihil.
Tu viue, nati genitor occumbet loco.

Deucalion.

Non sic, amate mi parens, aliam hic fouet
Sententiam. Stat, stat ratum et fixum mori.

Idomeneus.

Non id peto. Tu fruiere, quos offert iocos
Florida tibi aetas, grauior ipse annis cadam.

Deucalion.

Non cesso, votum dum pater meum impleas.
Meam, haud tuam nam postulant mortem dii.

Idomeneus.

Et serio istud? nate, quid dicas, vide.
Haud ludum haberi ab homine se patitur polus.

Deucalion.

Tam certum id est, quam clara nunc fulget dies.
Leuitatis oro, da mihi veniam meae.
Namque puerili corda percussus metu
Pulcrae indecoram praehabui vitam neci.

Idomeneus.

Con dono cuncta. Nunc age intrepidum mucro
Excipiat, vt, quo patre sis natus, probes.

Roxana.

Heu pereco! iam praecisa spes omnis ruit.

Deucalion.

Adsum paratus, quo praeis parens, sequor.
Vobis at illud omnibus dictum velim,
Pium impedire ne audeat quisquam sacrum,
Ni patriae hostis, patris, et meus quoque
Cupiat haberi.

Idomeneus.

Sequere iam, fili, patrem.

SCENA VI.

Menelaus. Cloantus. Minos. Antigonus.
Cassander. Philippus.

Menelaus.

Prohibe, veta, vt vis, non tamen morem gero,
 Et propria iste stet licet vita labor.
 Vos agite, sicco lumine an natum horridae
 Proprio a parente cernimus morti dari?

Minos.

Quod adtinet me, proprium prius dabo
 Nihil moratus sanguinem, ac patiar suo
 A patre natum bestiae occidi modo.

Antigonus.

Prius vnda flammis, prius aquas ignis dabit,
 Hoc quam quietus barbarum admittam sacrum.

Cloantus.

Vtinam mihi iam virium fatis foret,
 Numquam videret victimae cedi loco
 Cretaea terra Principem, patriae decus.

Cassander.

Consilia, me Hercle! egregie, si superis placet.
 Seruare velle, quem dii occisum volunt.

Philippus.

Sane beatos iure dixerimus deos,
 Dum tanto eorum caussa defensa est viro.

Cassander.

Philippe, ni tacueris, ostendam ocus
 Hoc ense, ludi haud posse Cassandrum iocis.

Menelaus.

Cassander, haud est, ita quod incensus minas,
 Quas nemo nostrum metuat, irarum exspuas.

Philippus.

Dum viuam ego, non Principem patiar mori.

Menelaus.

Nihil timete, solus efficiam omnia.
Operam mihi vnus filius iungat, volo.

Cloantus.

Adsto, paratus ad tuos nutus, pater.

Menelaus.

Venite, plura docebo, quae restant adhuc.

Cassander.

Et ego petitem, qua queo vrgebo, sacrum.

ACTUS V.

SCENA I.

Menelaus. Cloantus. *)

Menelaus.

Numquid parentem, nate, sat capis tuum?

Cloantus.

Satis, superque. Iam voluntatem tuam,
Genitor amate, flagro quamprimum exsequi.

Menelaus.

Vt recreas hac mente, mi fili, patrem.
Agnosco, me parente te dignum satis,
O nate. Rebus, perge, magnanimis tuam
Celebrare stirpem, et ausibus magnis diis
Te quoque, Cloante, reddere aequalem, stude.

Cloantus.

Stimulis, parens, haud egeo nec tua forem
Ex stirpe natus, pulcra si laudis meam
Cupido mentem haud traheret optatae diu.
Fixum, ratumque est, ire, quo splendor vocat,
Quo decora maiorum, alma quo virtus trahit.

Mene-

*) Exhibetur facellum, in eo simulacra, ara cum foco.

Menelaus.

Quam gaudeo, mi nate, si tantum pater
 Genuisse dicar filium, vestigia
 Qui patris ardet, atque maiorum sequi.
 At non leue est, quod cogitas, negotium,
 Mi nate, magnum est, ipse quod subis, opus.
 Huic tu ferendo an esse par queas, vide.
 Quid? facile num sic, quod peto, factu putas?
 Aetate tanta, dumque vix mundi plagas
 Ingressus es, tantisque ditatus bonis,
 Tu cadere ferro cupis, et alterius loco?
 Deserere nulla aetate cernendam amplius
 Patriam, patremque, id esse num putas leue?

Cloantus.

Frustra timorem facere vis, parens mihi.
 Equidem, ista quam sit non leuis negotii
 Res, genitor, ipse video, et agnosco satis.
 At gloriae, post fata quae stabit mea,
 Memoria mentem si subit rursus meam,
 Leuia illa cuncta, facilia adparent mihi.
 Hem! posteros quid tu loquuturos putas,
 Genitor, Cloantum, si modo audierint, sua
 Pro Principe ultro victimae caesum loco?
 In ore numquid omnium celsus ferar?
 Publica sonabunt numquid immensum meo
 Theatra plausu? Patriae numquid decus,
 Solique fulcrum dicar a cunctis palam?
 Haec ista mortem, genitor, efficiunt leuem.

Menelaus.

O vt places, mi nate, tam forti excipis
 Dum corde letum. Nunc age, et sinum para,
 Aramque iuxta, quam loco hoc positam vides,
 Sed clam, videri ne queas, flexus mane.
 Verbo abstine, ne voce te prodas tua,
 Et te fauente Principem simul a polo.

Cloantus.

Suspicio iussa, cuncta fient, vt petis.

abit.

SCENA II.

Idomeneus, Deucalion, Molus, Roxana, Menelaus.

Idomeneus.

Ita bene, fili amate, sic tuum satis
Parenti amorem, patriae ostendis tuae.
Sic nomen haud ingrata posteritas tuum,
Tuos labores, gloriam tantae necis
Celebrabit vsque, teque vel diis quoque
Aequabit ipsis. Perge, et heroo necem
Corde imminentem sperne, victurus quoque
Post fata semper, Graeciae aeternum decus.

Deucalion.

Non est, amantem gloriae ac laudis sinum
Quod ad ferendam fortiter stimules necem,
Antiquius nil filius ducit, parens,
Nec conuenire sibi magis quidquam putat,
Quam vt pro salute patriae et patris sui,
Nihil moratus, sanguinem fundat suum.
Vitam dedisti, genitor, en! reddo datam,
Meque subeundae protinus morti paro.

Molus.

Ah! frater, ah! quo, deserens fratrem, ruis?
Quid vita, fratre perduto, miserum iuuat?
Siste, precor, et si, frater vt viuat, cupis,
Viue quoque, nostras, obsecro, lacrimas vide.

Roxana.

Quin vade, non mouendus in necem rue.
Adero cruento sicca spectaculo quoque,
Et vbi cruentus hauserit gladius tuum,
Meum et sororis mucro perfodiet sinum.
Foemina quidem sum, docta sed mortem pati.
I, perge iam, non trepida te fratrem sequar.

Mene-

Menelaus.

Hunc siste, Princeps, impetum ardentem nimis,
Fratris petunt, non sanguinem tuum dii.
At tu inuidendae proximus famae, optime
Princeps, minantem sperne magnanimus necem,
Patriam, patremque morte conserua tua.

Molus.

Quid audio? quid loquere? mutasti an tuam,
Menelae, mentem? serio id dictum putem?

Menelaus.

Haud me iocari rebus in tantis iuuat,
Aliam dedere coelites mentem mihi.
Et patriae quam profit, et vobis quoque,
Si sanguinem det frater, agnosco satis.

Idomeneus.

An igitur et tu filii mortem probas?
Menelae, tunc haud posse leniri deos,
Nisi immolarim filium, putas quoque?

Menelaus.

Ita, immolandus natus est, placidos ubi
Deos habere postulas, age et moras,
Rex, tolle, ne te forte consilii tui
Poeniteat, et, quod expetunt, offer diis.

Idomeneus.

En! ergo, amice, filium curae tuae
Comitto, morti tu mei hunc para loco.
Abite nunc, sed mox reuersuri tamen.
Ego redituros vos breui exspecto interim.

Deucalion.

Reducem videbis abs mora vtrumque huc, pater.

abit Deucal. et Menelaus.

SCE.

SCENA III.

Idomeneus. Molus. Roxana. Minos.

Cassander. Philippus.

Idomeneus.

Tu siste, nata. Ferre quid vos huc gradum,
Compulit? amici. Vestra quae negotia?

Minos.

Ignosce, Rex, si forte nunc graues sumus.
Vnam petitem gratiam, huc tulimus pedem.

Idomeneus.

Quam Rex negabit forte. Cognosco probe,
Quid sermo vester, quid preces vestrae velint.
Id nempe Regem singuli rogabitis,
Suum vt propinquae filium eripiat neci.
Frustra. Moueri pectus hoc ultra nequit.

Minos.

Sentimus hoc. At nostra non isthaec fuit
Tecum loquendi ratio, quam falso putas.
Illud rogamus potius, vt nobis, tuo
Dixisse, fas sit, vltimum nato vale.

Idomeneus.

Habebitis quod petitis, at nolim tamen,
A me petatis plura, quae forsitan negem.

Cassander.

Non est, quod istud, magne Rex, timeo, modo,
Quin ipse natum si diis nolles dare,
Primus ego, qui rogaret, vt dares, forem.
Maestare tutus, ne time, natum potes.

Philippus.

At si tamen, Rex, gratiae nondum via
Negatur omnis, sanguini clemens tuo,
Tibi, tuisque, et patriae parcas, rogo,
Confidera, oro, filius, sanguis tuus
Est, patriae quem rapere, et infontem neci

Vis

Vis consecrare. Per tuos te, Rex, quoque,
Vitam parentes qui tibi dederant, rogo,
Per coniugem, quae perditum, heu! natum suum
Deflebit usque, per pium adfectum patris,
Ipsus tuam quo prosequi prolem soles,
Per cara quaeque te rogo, nato tuo
Ah! parce, Rex, da vivere ut tecum queat.

Minos.

Precibus Philippi pariter adiungo meas.
Rex, si tuorum vota servorum excipis,
Paterni amoris si quid est adhuc super,
Miserere nati, flectere adfectu pio.
Quid? purpuratos barbaros enses tui
Nati cruore fectus adspicies? pater.

Idomeneus.

Desinite, amici, patrium, hac pectus prece
Torquere posthac. Quod moveri non queam,
Adscribite omnes illud infensis diis.
Hi vota (vah, memoria fatalis mihi!)
Ut facta reddam, et immolem natum, petunt.
His obsequendum, quidquid adfectus patris
Reclamet ipse, quidquid et vestrae preces.

Molus.

Actum est, peribit frater. Heu! nulla amplius
Spes est salutis, nulla praesidii super.

Roxana.

Perditis, amici, perditis vestras preces.
Obdurat aures genitor, et flecti nequit.

SCENA III.

Ad priores Menelaus. Cloantus. *)

Menelaus.

Rex, tua peregi iussa. Quid porro velis,

Exspe-

*) In silentio venit Cloantus victimae in modum vestitus,
et ornatus, et ad aram flectit facie averfa ab aliis.

Exspecto, promptus nutibus tuis satis
Facturus vsque. Tu iube, et factum puta.

Idomeneus.

Vbi natus autem? Solus ad me cur redis?

Menelaus.

En! hic ad aram flexus exspectat patris
De manibus ictum. Si lubet, natum immola.

Idomeneus.

Quid hoc? paternum natus adspectum fugit?
Nec mihi, suisque dicit extremum vale?
Menelae, quid cogitem ego? cur istud rear
Factum esse?

Menelaus.

Caussa non sine id fieri puta,
Rex magne. Natus namque non vanum timet,
Ne, si loquatur fors patri, et nato pater,
Aut te, vel ipsum nimius adfectus sibi
Abripiat, et sic abnuat rursus mori.
Illud proin quam maxime te, Rex, rogat,
Hoc vt paratum genitor acceleres sacrum.

Idomeneus.

Bene haec, amice. Filii mentem probo,
Iamque ad cruentum me paro intrepidus sacrum.

Melus.

Care o parens! ah, siste fatalem impetum.

Roxana.

Quo raperis, heu! amate, quo ruis? parens.
Sinite, supremis gerere me morem diis.
Vos ergo, qui dirigitis hunc orbem, dii
Respicite proni, quodque ego vobis sacrum
Parem, videte, filium maectans meum.
Suscipite, quam vos victimam vobis dari

Petii.

Petiistis ipsi, et vsque cretaeas boni,
Precor, potenti tegite praesidio plagas.
Age mucro, munus nunc gere iniunctum tibi,
Mei tenellum perfora nati sinum.
Opus ordior. —

SCENA V.

Ad priores Deucalion. *)

Deucalion.

— — Quid video? quo ruis? pater.

Idomeneus.

Iam morere, fili, victima irati poli!

Deucalion.

Inhibe manum, mi genitor, infontem feris.
Tuus, ecce! praefens filius tibi est.

Idomeneus.

Quid hoc? quid istud? Hem! quis adspectus subit?
Ten' video, nate, ferire quem volui modo?

Deucalion.

Alius erat, quem cuspis haec petiit tua,
Non ego.

Idomeneus.

Quis ergo?

Deucalion.

Hem! filius numquid tuus,
Menelae, hic est? Cloantus, o genitor,
Loco subire voluit optatam necem.

Ido.

*) Ipse quoque et victima vestitae.

Idomeneus.

Menelae!

Menelaus.

Vah, iniqua fortunae rota!

Cloantus.

Haud tibi volebam rapere ego mortis decus,
Sed morte te feruare tentabam mea.

Idomeneus.

Quae fata rerum? haud capio iam me ipsum satis.

Deucalion.

Quidquid sit istud. Nunc age, et factum diis
Iam redde votum, natus, en! adstat tibi.
Non est, quod ultra metuerè errorem queas.

Idomeneus.

Ergone, fili, tibi mori ratum est adhuc?

Deucalion.

Ne dubita. Id vnum te rogo, vt rumpas moram.

Idomeneus.

At enim, morari tamdiu haud erit graue,
Dum tibi queamus dicere extremum vale.

Deucalion.

Iubere patrem, et obsequi natum decet.

Idomeneus.

Vale ergo, nate, dūcis, ah! amor vale.
O fili amate, quam lubens pro te mori
Vellet parens. Sed vota destituunt dii.
Iterum vale ergo, gaudium, heu! vnum patris!
Eheu! paternus pectora adfectus quatit.

Roxa.

Roxana.

Frater mi, amate frater, ergone occides?
 Ergo sororem deferēs frater tuam?
 Vale! — heu! cruentus verba praecludit dolor.

Molus.

Dilecte frater, dulce dimidium mei!
 Cui me relinquis, si modo, o frater, cadis?
 Vale, ah vale, mi frater, aeternum vale.

Deucalion.

Genitor amate, sola spes nati, vale.
 Viue morientis filii semper memor.
 Annos tibi, quos perdo, dent dii, pater,
 Vt sospes, incolumisque sic Cretam regas.
 Et vos valete, date, precor, vestro diu
 In corde frater vivere vt moriens queat.
 Amare fratrem pergite extinctum licet.

Menelaus.

Praestare saluum te, quia haud datum est mihi,
 Princeps, supremum iam tibi dico vale.

Cloantus.

Inhibere mortē dum mea nequii tuam,
 Id dicere vnum iam datur, Princeps vale!

Minos.

Tibi supremum hic omnium loco vale,
 En! dico, Princeps. Plura non finit dolor.

Deucalion.

Menelae, tuque Cloante, quam potes, vale.
 Merita boni in me vestra compensant dii.
 Valete amici, viuum vt in vobis, date.
 Tuque mihi, amata Creta, vos patrii lares
 Valete. Diuūm exsequere mandatum, pater.

Idomeneus.

Sileant paterna viscera, et vincant dii!
Nate age, cruento te para actutum sacro.

SCENA VI.

Ad priores Antigonus.

Antigonus.

Heu! Rex, peribunt cuncta, ni praesens iuues.
Miles procellae similis iratae furit,
Frendet, minatur, spumat, et clamat palam,
Ni saluus, incolumisque reddatur sibi
Princeps amatus, se ignibus palatia,
Domos daturum singulas, teque insuper,
Nisi te moueri patere, pulsurum throno,
Atque in remotas exulem acturum plagas.

Idomeneus.

Quid hoc? amice vera num refers mihi.

Antigonus.

Vera. Age, periculi quaelibet plena est mora.
Fieri quid optes, statue, ne crescat malum.

Idomeneus.

Quid ergo agam? quid eogitem incertus rei?
Natumne morte liberem? an vero diis
Morem periculi tanta contemnens geram? -
Sed enim, terantur sceptrum, vertatur thronus?
Ratum, statutum est, ire quo vocant dii.

Antigonus.

Rex, quo ruis? quid statuis? an compos tui es?
Sententiam, oro, dum potes, muta tuam.

Idomeneus.

Nil audio, stat firma iam voti fides.

Anti-

Antigonus.

Ainoris ergo patrii haud vltra es memor?

Idomeneus.

Est maior hic, quo rapior in superos, amor.

Antigonus.

Adeone sceptrum facile dimittes manu?

Idomeneus.

Contemno sceptrum, quae geram iratis diis.

Antigonus.

Nec te ruina patriae mouet tuae?

Idomeneus.

Ruat illa, nostra ruere ne possit fides.

Dixi, audio nil, lata iam sententia

Nullis minis, aut precibus inuerti potest.

Age nate, ferro pande nil haerens sinum.

Deucalion.

Paratus adsum, si lubet, genitor, feri.

Idomeneus.

Suscipite, quam nunc victimam fero, dii,

SCENA VLTIMA.

Ad priores Aristander.

Aristander.

Rex, siste, natum cuspide adtingas, caue.

Idomeneus.

Inhibere rursus quis meam tentat manum?

At, fabulam, ille, canere se surdo, sciat.

Aristander.

Siste, aio, vates hoc Aristander iubet.

Idomeneus.

Quid istud? edic, proximum coelo caput,
Reapse ab ictu dexteram vt reuocem, petis?

Aristander.

Ita est, iocari numquam Aristander solet.

Idomeneus.

Sed vnde id? ipse numquid vt natum immolem,
Prius volebas?

Aristander.

Volueram, at veto modo.
Bonî, ecce! natum, Rex, tibi donant dii,
Bona, piaque mente contenti satis.
Nunc recipe natum, munere illorum, tuum.

Idomeneus.

Quam grandis in nos est deum clementia!
Veni ergo, nostrum, nate, delictum veni.
Accede, fili, patris in amplexum rue.

Deucalion.

Dulcis parens, te, vita dum stabit, colam.

Roxana.

Quam te receptum gaudeo, frater meus!
Iam nihil amoris terminum nostro dabit.

Molus.

Laetus tuum iam, frater in collum ruo,
Quam gaudeo, te faucibus raptum necis!

Deuca-

Deucalion.

Frater, sororque cara, non leui mea
 Perfunditur mens gaudio, et plausu sinus,
 Vobis frui dum denuo est datum mihi.

Meneclaus.

Ciuius ego quam gratulor, patriae, et mihi,
 Dum te receptum video, cretaeum iubar!

Cloantus.

Pectus salit, dum Principem saluum videt.
 Ah patere, Princeps, osculo manum colam.

Deucalion.

Saluete vos, dilecte cum nato pater,
 Qui me cruentae rapere tentastis neci.
 Dum viuo, vestra officia pensabo vigil.

Minos.

Iterum et tuis, et patriae salue tuae,
 Princeps amate, et viue ter sospes diu.

Cassander.

Ignosce, quaeso, vrgere quod nimio tuam
 Feruore, Princeps care, sim visus necem.
 Aliam exhibebo in posterum mentem tibi.

Deucalion.

Non est, amice, quod sinum hoc angat tuum.
 Vos vsque, vos amabo, dum fuerit mihi
 Vitalis aura, patriam, et ciues quoque,

Idomeneus.

Respiro tandem. Duplici victoria,
 Iacente Troia, et filio saluo, fruar
 Iam mente laetus, iamque securus mali.

Aristander.

Bene facis, o Rex, nubibus pulsas, Noto
Fugiente, mentem imbuere laetitia decet.

Idomeneus.

Agite, sit iste plausibus sacer dies,
Quo moeror omnis nube disausa fugit,
Quo patriae tam multa nascuntur bona.

F I N I S.

BELA

HUNGARIAE PRINCEPS,

TRAGOEDIA

LUDIS AUTUMNALIBUS

DATA.

ARGUMENTUM.

Tres Ladislaus, caluus dictus, (Ex Michael-
le S. Stephani Hungariae Regis fratre is
natus erat) filios, Andream, Belam, et
Leuentam reliquerat. Omnes hi Stephani ipsius,
qui, quum praeter suam voluntatem. Petrum,
suum ex sorore nepotem, sibi successorem destinari
conspiceret, nihil boni ominabatur, consilio re-
motas regiones petiere. Alter illorum, Bela, in
Poloniam delatus, virtute sua omnium breui cor-
da, et amores in se rapuit. Forte tum temporis
bello cum Pomeranis implicitus erat Micislaus
Poloniae Rex, quem, quum Bela nou strenue ad-
iunisset tantum, verum et totum omnino bellum
singulari pugna feliciter confecisset, adeo sibi de-
uinxit, ut ab eo et summis decoraretur honori-
bus.

*bus, et ipsum quoque in generum, adiecta in do-
tem Pomerania, adsumeretur. Poreft. in hifto-
rica orbis descript.*

*Scena Gesnae vrbe tum temporis Poloniae
principe.*

PERSONAE.

Micislaus Poloniae Rex.

Casimirus eius filius.

Risca eius filia.

Principes.

**Bela Hungariae Princeps Ladislai calui, ex
Michaële S. Stephani Regis fratre na-
ti filius.**

Georgius Princeps Russiae.

Colomannus Belae comes.

Iagello.

Lescus.

Poloniae Proceres.

ACTUS

ACTUS I.

SCENA I.

*Georgius Russiae Princeps. Iagello.**Georgius.*

Iagello cessa. Fabulam furdo canis.
Quamcumque pergas ore facundo loqui,
Haud me quietum reddere, haud placidum potes.
Frustra medentis defatigatur manus,
Tenaciores quando radices malum
Egit, nec ultra e corpore excindi valet.

Iagello.

Credo istud. Ast tum maxime, Princeps, open,
Operamque vanam et irritam reddit malum,
Si, quo tenetur, morbus aegroto placet,
Si liberari a vulnere hic renuit suo.

Georgius.

Non id negare est animus. At, fare, obsecro,
Quem tale, quem non vulnus aut morbus iuuet?
Me totum amore Risca succendit fui,
Dum vel videndam se mihi nuper dedit.
Et vis, sacratam hanc pectore expellam facem?
Oriens recondet Phoebus, occiduis diem
Recludet ante, quam meo exstingui queat
Haec corde flamma.

Iagello.

Video, et aduerto id fatis.
Sed enim querelae, fare, quo tendunt tuae?
Aut quo iuare te queam, Princeps, modo,
Dum sponte tantum vulnus in venis alis?
Excutere amorem corde dum negas tuo,
Quid suadeam?

Georgius.

Illud, obsecro, ignarum doce,
Quo flammam amoris facere felicem queam,
Illumque, qui nunc facibus obsistit meis,
Et inquietum me facit, sternam aemulum.

Iagello.

Illum putas, qui nuper Hungariae ex plagis
Aduectus ad nos robore inniuto inclitum
Sibi comparauit nominis magni decus,
Dum Pomeranum strauit, et solus sua
Virtute Regis texit et thronum et caput.
Securitatem cui suam Polonia
Adscribit vni, quique deuinctum sibi
Cum Rege ciuem, cum patre et prolem tenet.

Georgius.

Hunc puto. Sed istas, ni graue est, nimias, precor,
Omitte laudes. Esto virtutis notas
Ediderit. Hostis, esto, contuderit minas,
Ergone Regis protinus fiat gener
Ignotus, exsul, stemmate haud claro editus?

Iagello.

Ignotus ille est, fateor. At celsam tamen
Virtute prodit indolem, et magnum genus.
Quid ergo mirum, amore si iuuenem pio
Rex prosequatur? Aula si tota hunc colat?
Si, suspicari iure quod merito licet,
Tacitas in illum Risca si foueat faces?

Georgius.

Si pergis vltra sic loqui, miserum enecas.
Credisne, Riscam penitus oblitam fui
Sic generis esse, pectus ignoto vt sacret?
Is Hungarum se dicit, Abelem vocat.
Quis nouit autem, cuncta conficta an dolo
Non sunt, et insigni humile sub toga genus
Latitet, leuesque singulis fraudes struat?

Iagel.

Iagello.

Quis nouit, an non stemma nobilius toga
Ipsa sit?

Georgius.

Eheu! video, riuialis magis,
Iagello, te protegere, quam partes meas,
Proinde non est, quod tuo fiduciam
Vllam in fauore iam reponendam putem.

Iagello.

Quiesce, Princeps! Aemulum vt fortem nimis
Sis naetus, omnem me tamen, certo scias
Operam daturum, laurus vt cedat tibi.
Tu modo deesse partibus noli tuis.

Georgius.

Ne metue, strenue ipse curabo mea,
Nunc, quaeso, amice, mente quid voluam accipe.

Iagello.

Tace. Reclusas cernis an templi fores?
Rex persoluta cum suis prodit prece.

SCENA II.

*Ad priores Micislaus Rex. Casimirus. Bela.
Colomannus. Lescus.*

Micislaus.

Dumque ita perennes reddimus grates DEO,
Memoresque tam magni vsque nos doni fore,
Spondemus omnes, tibi quoque, o nostri soli
Illustre fidus, et Polonorum salus,
Tibi quisque nostrum gratias dignas refert.
Tu, celsa Martis gloria, Alcidis nepos!
Tu me, meumque saluum et incolumem tua
Virtute ciuem, ipsumque seruasti thronum.
Laudes Poloni voce certanti tuas,
Suumque te vsque liberatorem canent.

Bela.

Bela.

Ah, parce, Princeps! Alteri haec serua, precor,
Et digniori decora, quae tribuis mihi.
Non is ego sum, qui voce laudari tua
Mereatur, aut cui gratias quisquam ferat.
Id laetor vnum, si quid est actum, tibi
Quod placeat, aut fauore me dignum tuo
Reddat. Labores, crede, solius tuis
Velim sacratos commodis, vitam lubens
Impendo, et omnes sanguinis guttas tibi.

Casimirus.

Haec recreare numquid, o genitor, fides
Regale pectus debet? Huic similem, cedo,
Quis vidit vmquam, cuius e corde emicet,
Certetque cum virtute de palma fides?
Tu, care amice, patris indignum mei
Te laude ducis: Quo tamen minus hanc potes
Audire, eadem te facis dignum magis.
Quis namque nescit, nostra virtuti tuae
Obstricta, quam sit patria, quae per te minis
Erepta, et armis hostium, dulci modo
Fruitur quiete, qlausibus laetis vacat?

Georgius.

Sane humile, quod te forsan in lucem dedit,
Virtute longe vincis, et superas genus,
Dignus, potentes inter armorum vt duces
Numerere, et ipse subditus Reges tegas.

Micislaus.

Virtus, Georgi, sola nos claros facit,
Non stemma, ductum et stirpe ab antiqua genus.
Aliena laus est, vna qua dignos fides,
Virtusque auorum posteros reddit. Miser
Dicendus ille, honore Maiorum vnico
Qui tumidus, illustre negat exemplum sequi.

Casimirus.

Contra vsque talem credo Principibus parem,

Ignor-

**Ignobili qui stirpe progenitus licet,
Animo virili digna Principibus gerit.**

Georgius.

(Quid? hanc amarā ferre doctrinā an queo?)

Iagello.

**Haud credo quemquam, magnē Rex, nostrum fore,
Qui dignum honore, et praemio Abelem neget,
Virtute nostras dum sua texit plagas.
Quo vero eundem praemio ornandum putes,
Id optime ipse noueris.**

Lescus.

Certum quidem

**Id habeo, quod, vita ipsa dum stabit mihi,
Futurus vsque sim pii Abelis memor.
Meretur hic, quem posteri summa euehant
Ad astra laudē, et inclitum heroem canant.**

Colomannus.

**(O quanta mentem gaudia exhilarant meam,
Dum tanto amore ab exteris ipsis quoque
Video foueri Principem, et coli meum!)**

Bela.

**In immerentem (Repeto, quae dixi antea)
Coniicitur istud gloriae, et famae decus.
Id vnicum opto, subditos inter, tuum
Forti tueri liceat ut regnum manu.
Non alta, non excelsa, vefanus peto,
Quae scio tremendis saepe fulminibus quatī,
Dum ridet omnes inter haec vallis minas.**

Casimirus.

**Haec digna numquid praemio virtus tibi,
Parens, videtur? Fare, quis sensus sedet?**

Micislaus.

**Viam, modumque cogito, tantam fidem
Remunerari quo queam, tantum mihi
Quo firmiore vinculo heroem ligem.
Dilecte, amore Risca quod pectus tuum**

Rapue-

Rapuerit ad se, facile deprendi haftenus
Virtutis hanc in praemium propriam tibi
Dicabo, amores ipsa si probet tuos;
Haud quippe eandem cogere est animus mihi.

Bela.

O me beatum! quas tibi grates feram?
Benigne Rex!

Micislaus.

Iagello! fac, Risca huc pedem
Moueat, ut vni possit Abeli loqui.

Iagello.

Iussa tua, Princeps, exsequi promptus, volo.

SCENA III.

Priores excepto Iagellone.

Georgius.

(Heu! pereo, ni Iagello patronum meae,
Occasione nunc data, causae egerit).

Casimirus.

Ego quoque felicem esse me tecum puto,
Amate, si, sperare quod virtus iubet,
Facilem tuis se praebeat votis soror,
Adfinitatis vincla si nostrum tibi,
Tuumque nobis arctius pectus ligent.

Colomannus.

Benignitas haec tanta, qua tibi Hungaros
Obstringis omnes, alme Rex, tantus fauor,
Non voce tantum, spondeo id, nostra, omnium
Sed gentium, quas solis illustrat iubar,
Celebratus ore, et carmine aetatem feret.

Micislaus.

Mihi illud vovum sufficit, digna integrae
Statuere si dona hisce virtuti queo.

Bela.

Bela.

Est vero id, alme Principum et Regum decor,
Est tale donum, praemium est tantum, mea
Quod plurimo vsque merita transcendit gradu.

Casimirus.

Sed singularis nonne praecipuum quoque
Virtus meretur praemium? Quidni tuam
Soror ergo prenda dexteram, per quam patris,
Per quam suorum, propria et stetit salus.

Lescus.

Id est profecto, quod Polonorum omnium;
Ingente prorsus gaudio adficiet sinum,
Vbi fortis Abel Regis audierit gener.
Suam hoc putabunt vinculo tutam fore
Semper salutem, et gratias Regi ferent.

Georgius.

(Haec verba mentis ima perfodiunt meae).

Micislaus.

Ipsam hoc, salutem tegere quod nostram omnium,
Remunerari merita quod gratus velim,
Me, coniugali foedere Abeli meam
Vt filiam, illum filiae iungam, mouet,
Suo ipsa dum pacta quoque consensu probet.

Casimirus.

Haud peccus haec res anxium facit, parens!
Nimium ego fallar, oportet, occultas nisi
Amoris in sorore deprendi faces.
En! ipsa prodit.

Micislaus.

Filia, huc gradum moue.
Tuae explicare mentis hic sensum, decet.
En! tuam ego, nata, dexteram Abeli obtuli,
Virtutis ut sic reciperet donum suae,
Illius amor si tamen respondeat
Tuus, ipsa flammae huic si tuas reddas faces.
Haud ad hymeneos cogere inuitam volo.

Soli

Soli ergo sola pande, quid coquas. Ego
Hinc abeo, responsa avidus et tua expeto.
Vos quoque loquendi copiam ambobus date.

SCENA III.

Risca. Bela. Colomannus.

Colomannus.

Ipse quoque, ne sermonis impediam vices,
Abibo.

Bela.

Quin manere te potius velim,
Amice. = Princeps! nescio, quonam tui
Fuerim fauorem meritis hunc modo patris,
Tecum loquendi copiam vt dederit mihi.

Risca.

Hunc nempe adesse genitor in finem suam
Voluerit isthoc filiam loco, reor,
Magnanime victor, vt tibi dignas fatis
Referre grates, dicere et laudes queat.
Nec est, quod vnquam me fore ingratham putes.
Agnosco, quidnam tota quid Polonia,
Quid Rex, parensque, Regis et proles tibi
Debeat, atroces hostis infani minas,
Rabiemque dum virtute fregisti tua.

Bela.

Desiste, Princeps! nimia quae tribuis mihi
Encomia haec sunt. Alia, maiora exsequar,
Oportet, ore si tuo extolli velim.
Proin illud vnum, augusta te Princeps, rogo,
Vt, acta quae fuere, clementi, et pia
Dignere fronte, leuemque conatum probas.

Risca.

Heroibus quin maximis prorsus parem
Te iudico, hancque, tanta quae nobis bona
Contulit, honore prosequor summo manum.

Bela.

Bela.

Benignitas haec tanta, tam largus fauor
Me, celsa Princeps, reddit audacem magis,
Mei calentes prodere vt cordis faces,
Expetere subplex vt manum tuam audeam.

Risca.

Haud te minore posteri nostri euellent
Ad astra laude, nostra quam bello incliti
Macedonis aetas gloriam et nomen canit.

Bela.

Non ampliore consequi famam, reor,
Me posse, quam, si dicar, o Princeps, tuus.

Risca.

Et quis tuorum, patria si reducem plaga,
Tanto et triumpho nobilem videat, stupor
Futurus est? quod gaudium? Hungariae decor
Dictus, in amore maximo cunctis eris.

Bela.

Aliorum amorem et aestimo, et curo parum.
Illum vnicum a te mutuum, o Princeps, peto:
Nec temeritate raptus huc vnumquam forem,
Vt petere amores caecus auderem tuos,
Nisi excitasset ipse spem parens mihi.

Risca.

Multis calorem mentis ostendis tuae,
Interritumque fermo te patris facit;
Sed a parente filiam haud cogi scies.
Adtende, paucis, mentem quid voluam dabo:
Grates, honorem si petis, pronta offero.
Si vero amorem poscis, obscuro satus
Si genere, Regis filiam sponsam expetis,
Temerarium te, meque contemptam reor.

Kk

Haud

Haud vllus est, nisi inter aequales amor.
Posthac amoris ingeras nomen, caue.

abit.

SCENA V.

Bela. Colomannus.

Bela.

Superba! — Sic despicior et ludor miser?
Sic ergo spe deceptus, et falsus mea,
Ludibrio ipse sic meum exposui caput?
Actum est. Furore fluctus insano vagam
Exagitat, vndis obruit, mergit ratem.

Colomannus.

Nil profuturo, quaeso, quid luctu tuam,
Questuque mentem conficis? Numquid malo,
Velis modo, ipse ferre lenimen queas?

Bela.

Qui fiat istud? fare.

Colomannus.

Prodendo genus.

Obstare voto id vnicum tuo, vides,
Ignobili quod genere te, Princeps, fatum
Credat, sibi que sanguine ab similem putet.
Quin iam leue istud impedimentum amoues,
Cunctisque te das ipse noscendum palam?

Bela.

Desiste. Suasione nil tua impetras,
Perferre dura quaeque, decretum est prius,
Quam permoueri me sinam, vt prodam genus.
Tu quoque datam ante ne fidem violes, caue.

Colo.

Colomannus.

Sed pertinaci hoc, quaeso, quid silentio
Intendis? Ignotum esse quid tandem iuuat?

Bela.

Haud regium in me stemma, non clarum genus
Diligat, ametque Risca, sed me vnum velim.

Colomannus.

Consilia sed mutare si nolit sua?
Amare si te Risca priuatum neget?
Haud quippe eandem facile mutandam reor,
Tam tumida amoris dum tui spreuit faces.

Bela.

Tace, obsecro. His me reddis exanimem fere,
Colomanne, verbis.

Colomannus.

Melius at numquid foret,
Cum stirpe nomen si reuelares tuum?

Bela.

Numquam obtinebis istud, infestus licet
Me parte ab omni vexet, et premat furor. *abit.*

Colomannus.

Sequor, vt labantem vel ope vel verbo leuem.

ACTUS II.

SCENA I.

Risca.

Primum ita labore plurimo vici impetum.
Sic quoque tumori regio factum satis

Kk 2

Puto,

Puto, dum calentem cordis adfectum abdidī,
 Tacitasque, quas alo ipsa, subpressi faces.
 Sat credo, se voto esse delusum suo,
 Sat destitutas sensit euentu preces
 Confusus Abel, nec mihi, abiectus modo,
 Molestus vmquam amore dein erit suo.
 Quid vero? an ergo penitus Abelem meo
 Corde abigo? cum, qui pectus, heu! rapuit mihi,
 Dum vel subiuit lumina haec praedo innocens?
 Virtute qui se, mentis et celsa indole
 Cunctorum amore reddidit dignum, et meo?
 Cui, si fateri vera non pigeat, thronum
 Seruatum, et ipsam debeo vitam patris?
 Quem (nam negare quid iuuat?) mea fere
 Magis salute diligo, et solum aestimo?
 Hunc adeo acerbis potui in humana, heu! modis
 Excipere, amantis spernere et ferox preces?
 Age, age, fatere Risca, tu numquid tuum
 Ipsa huic sacraasti pectus, et flammam extero?
 Numquid tuam vni huic iungere optares manum? —
 Sed vtriusque sanguinem inter, et genus
 Discrimen inuenitur, heu! nimium graue.
 Ignotus ille est, stirpe fors tenui fatus.
 At regium me stemma conspicuam facit.
 Et huic amorem praeferam mei immemor?
 Non ita. Recedat hinc amor, totam occupet
 Regalis atque humilia despiciens tumor.
 Haud fiet vmquam, porrigam ignoto vt manum,
 Ignobilique. Sed quis huc gradum admouet?

II SCENA II.

Accedit Casimirus.

Casimirus.

Solanne te reperio, et adflictam? foror!

Risca.

Risca.

Germane! solam non tamen moestam inuenis.
Nec video, quid me reddere afflictam queat.

Casimirus.

Quid ergo sola pectore hic voluis tuo?

Risca.

Praeterita, quin futura me totam occupant.

Casimirus.

Quaenam illa? An Abel fors tibi has curas parit?
Dic, quaeso, fas si quaerere est tamen, soror,
Quod ille, amoris ante dum calidum tibi
Aperuit aestum, aut quale responsum tulit?

Risca.

Sperare quod fas Regis a nata fuit.

Casimirus.

Quid loqueris? his quid, obsecro, ex verbis legam?
Haud quippe crediderim, ille quod tristem, asperam
A te repulsam tulerit.

Risca.

Et quid, si tulit?

Casimirus.

Quid candidas tu, dura, respueris preces?
Despicere tu potueris Abelis faces?
Perpende, quaeso, quanta pro regni bono
Praestiterit ille, quam sibi cunctos sua
Virtute, et ipsum teneat obstrictum patrem.

Risca.

Haec ergo amore merita compensem meo?
Mercedis ergo cor meum exponam loco?

Casimirus.

Sed age, silentēs numquid ipsius tuum
Flammas amoris pectus, o foror, coquit?
Has numquid agnosce fatis et diu datum est?

Risca.

At forte sensus te fefellerunt tui.
Desiste, nam quid agere me deceat, scio.
Sat esto, quod me cogere haud velit parens.

Casimirus.

Sed nonne te praestare rem gratam patri,
Et regno, et aulae, et ciuibus nosti omnibus,
Abelem amore, et dextera dignum tua
Si iudices?

Risca.

Vah! quam molestus es mihi,
Georgius, ni fallor, huc flectit pedem,
Huius ego deuitare colloquium volo,
Abeamus hinc, nos genitor exspectat, veni.

abunt.

SCENA III.

Georgius. Iagello.

Georgius.

Vere ergo spe delusus est Abel sua?

Iagello.

Vere, aio, nec dubio vllus est locus super.
Calidas amantis Risca contempsit faces,
Et, vniquam amoris nomen vt deinde ingerat,
Vetuit.

Geor.

Georgius.

Id vnde, quaeso, tu nosti?

Iagello.

Mea

Occultus amborum aure sermonem bibi.

Georgius.

Ita bene amorem regium vicit genus.

Animo recepi id ante iam meo, fore,

Risca vt tueri stemmatis norit decus,

Suosque amores nonnisi aequali facret.

Iagello, tu quoque, reor, haud parum egeris

Callidus, vt Abel irritas fundat preces.

Iagello.

Non id nego. Sed facile permoui meo

Sermone Riscam, generis vt fui memor

Solum ipsa Princeps Principem sponsum velit.

Georgius.

Bene ista. Sed si Risca fors ludat mihi,

Tacitaque prosequatur Abelem face,

Alius, eundem quo premam, in promptu est dolus.

Et ille iam solerter intextus, nisi

Me cuncta fallunt, prosperum euentum dabit.

Iagello.

Quis ille, quem struxisse te dicis, dolus?

Georgius.

En! literas, queis has vt exploret plagas,

Monetur Abel, Hungaro a quodam datas

Confinxi, et, illae vt Regis in manum incidant,

Operam dedi. Et si forte successum hic neget,

Mox implicabit alius Abelem dolus.

Miesco quippe, magna cui paret cohors,

Addictus et deuotus est vni mihi,

Promptusque, si meum illud imperium exigat,
Ciere turbas, quas deinde homo vafer
Abelis esse dicet excitas dolo.

Iagello.

Sed ista quem, fare, precor, in finem struis?
Vis forsitan, Abel sceleris ut ficti reus
Claudatur antro, et capite damnetur quoque?
Adeone crudelem esse te, Princeps, rear?

Georgius.

Erras, amice! Non id immitis peto,
Sed ut Polonum Regis imperio plagis
Remotus Abel exteras oras petat,
Et nullum amoris iam meo obiiciat moram.

Iagello.

Sic capio tandem, mente quid tua coquas.
At timeo, votis ut tuis respondeat
Euentus. Haud tuta satis haec fraudis via
Videtur.

Georgius.

Omni pelle, quo premeris, metum.
Videbis optatum ipse successum doli.

SCENA III.

Ad priores Micislaus. Casimirus. Bela.

Micislaus.

Georgium num video praesentem?

Georgius.

Tua

Ad iussa promptum.

Micis-

Micislaus.

Mentis adfectum probo,
At alia nunc, et feria hoc tempus petit.

Casimirus.

Quae feria haec sint, quaeso, quae tempus modo
Expetere dicis.

Micislaus.

Noscere haec dabitur breui.
Cum filio nunc vnicum Abelem mihi
Non absque caussa habere praesentem velim.

Georgius.

(Iam noster occupabit Abelem dolus.)
Iubente te mouemus hinc ambo gradum.

SCENA V.

Micislaus. Casimirus. Bela.

Micislaus.

Satis ego demonstraſſe me tibi arbitror,
Generoſe victor, quam tua inſigni meum
Virtute ſerues peſtus adſtrictum tibi,
Quamque tua compenſare deuotus velim
Merita, tibi dum filiam ſponſam obtuli.

Bela.

Quid haec fauoris mentio velit tui?
Rex alme! num me forſan ingratum arguis?
DEVM ego, recessus qui intimos cordis videt,
Teſtor, tuae, Rex, filiae numquam manum
Auſus fuiſſem petere, tu niſi pro tua
Benignitate id facere iuſſiſſes prior.

Micislaus.

Non arguo id. Sed fare, conſtante, mihi
Ligare quando te arctius volui, fidem
Sperare numquid potueram a te?

Kk 5

Bela.

Bela.

Quo tuus
Hic sermo tendit? magne Rex! quis me, cedo!
Arguere fractae quis potest fidei reum?

Casimirus.

Quid audio? quae scena se pandit noua?
Tanto probatam facinore inconstans fidem
Violarit Abel? Credere an possim hoc nefas?

Micislaus.

Ideone nostras esse te missum ad plagas,
Oculo sagace cuncta ut explores, rear?

Bela.

Quis, quaeso, Rex, quis hoc mihi adfingit probrum?

Micislaus.

Quid? literae si vera me fari adferant?

Bela.

Quae literae? illas unde delatas ais?

Micislaus.

Nempe ex paterno quod dedit vitam solo.

Casimirus.

Poene ipse me non capio, nec, quidnam hac rei
Ratione credam, quid putem falsum scio.

Micislaus.

En! ipse, nostro habere sermoni fidem
Si renuis, ipse literas tacitus lege. *legit Bela.*
(Hem varios aegros imbuunt vultus color.
An consciae illum mentis, anae irae notam
Putem?)

Bela.

Quid? o Rex! literas has tu, cedo!
Vere arbitraris patrio ex solo datas?
Totum istud vno, si velim, verbo queam

Dilue-

Diluere, quod tribuitur infanti, nefas.
 At, fare, quaeso, numquid haec recens manus
 Satis, superque, hoc literas scriptas die,
 Docet? ut mittam plura, queis mendacium
 Refellere istud, facile et in promptu foret,
 Indicia.

Casimirus.

Et ipse literas fictas reor.
 Id nempe constans animus Abelis docet.

Micislaus.

At omne nondum mihi quidem dubium eripit.
 Haud forte vanus mentem adhuc pulsat timor.

Bela.

Superi boni! Sic ergo non satis est adhuc,
 Meas amantis Risca quod spernat faces,
 Quin odio easdem dura compenset suo?
 Etiamne fractae dicar, heu! fidei reus?
 Etiamne lior perfidum Abelem arguat?

Micislaus.

Quid loquere? flammis Risca contempsit tuas?
 Calidas amantis illa despexit preces?
 Nihilne fingis?

Bela.

Vera, proh! nimium loquor.
 Temerarium me, seque contemptam adferit,
 Quod illi amores ausus, heu! fuerim meos
 Offerre.

Micislaus.

Quid iam cogitem? Abscedo, rei
 Mecum reuoluam tacitus et solus modum.

SCE.

SCENA VI.

Bela. Casimirus.

Bela.

Quam tristia omni ex parte me premunt mala!
Hinc vt homo fortis infimae spernor miser.
Violasse sanctam dicor hinc falsus fidem,
Quamquam innocentem norit hanc mentem polus.

Casimirus.

Noli querelis, quaeso te, multis tuum
Torquere pectus. Forte Phoebeum iubar
Opinione citius exsurget tua.
Quam saepe ventis pontus excitus fuit,
Timidaeque iam minatur interitum rati?
Sed mox remittit, quas prius vomuit minas,
Placidisque nauem recreat, et fouet iocis.

Bela.

Speciosa, Princeps, loqueris. Ast, heu! quam pa-
rum

Solatii ista pectori dicta adferunt!
Ne, timeo, quassam mergat hic fluctus ratem,
Sed quis propinquat? Care amice, quid noui
Tu fors referre mihi voles?

SCENA VII.

Ad priores Colomannus.

Colomannus.

Laeti nihil.

Casimirus.

Quid? nunciare tristia Abeli haud times,
Aliunde quem funesta perturbant mala?

Bela.

Bela.

Nil interest. Iam doceor aerumnas pati.
Eloquere, amice, quidquid id fuerit rei.
Nam calamitatis non leue est solatium,
Si calamitatem nosse quis possit suam.

Colomannus.

Aduerto, neſti vertici infidias tuo.

Bela.

Quid loquere? quo, quaeso, istud indicio doces?
Quisue mihi, nullam dum premo, infidias ſtruat?

Colomannus.

Tecum alere easdem, quaeso, num noſti faces
Georgium? Ille nil inexpertum ſinit,
Quo te parenti reddere inuiſum queat,
Natamque patris faciat inſenſam tibi.

Bela.

Sic, ſic dolori deerat hoc vnum meo.

Casimirus.

Colomanne! quid? num verba tu nobis refers?

Colomannus.

Generoſe Princeps! me quidem haud falli reor,
Ni nimia forſan cura, ni feruens amor,
Qui pectus vrit, quoue in Abelem feror,
Me ludat, anceps tuta dum timet quoque.

Casimirus.

Quo, fare, quo parabit infidias modo
Georgius? quam ſubdolus prendet viam?

Colomannus.

Hanc noſſe nondum licuit, Et timeo quoque,

Ne

Ne deprehensum se mea Georgius
Opera et labore fenserit.

Casimirus.

Quidquid struat,
Spe videat ille, faxo, se lufum fua.

Bela.

Quo scelere tandem id merui, vt aerumnâ in meam,
Nostrumque ferme cuncta coniurent malum.

Casimirus.

Te totus, eſto, perfequi mundus velit.
Vnus ego te, tuumque defendam caput.
In ſignum amoris huius amplexum hunc cape
Amicè viue pectori vnitus meo!

Bela.

O care Princeps, vnica Abelis falus!

Casimirus.

Age, age, timore penitus abiecto, veni,
Virtute proſternamus vnita impetum,
Fraudesque.

Bela.

Iuſſis pareo. Tu, quâ pòtes,
Scrutare cuncta ſedulo, et fidus refer.

Colomannus.

Implebo ſolers, ſancta quae poſcit fides.

ACTUS

ACTUS III.

SCENA I.

Micislaus. Risca. Iagello.

Micislaus.

Necdum satis, quid iudicem, aut credam, scio.
Sagacior si modo Abelis velim
Perspicere cura, oculoue scrutari indolem,
Haud illa tantis esse par dolis mihi
Videtur, ut, quem propria prius manu
Defendit, illum fraude nunc prodat mala.

Iagello.

(Georgii nunc agere me partes decet,
Hinc quippe me Regi esse praesentem iubet).
Ego quoque ab omni liberum Abelem dolo,
Et spero, et opto. Si tamen patriam, et tuum,
Periculum quod instat, attingat caput,
Et nimia obesse, magne Rex, cura haud potest.
Quam saepe pomum fronte formosum rubet,
Oculosquo amoena purpura, et mentem rapit,
Dum ventre vermes interim condit suo:

Micislaus.

Iagello, sat, sermo iste quo tendat, scio.
Ne metue, norim providam et patriae, et mei
Habere curam, et claudere accessum malo.
Sed, nata, quid tu? Numquid hanc ipsam quoque,
Fidum minus quod credis Abelem mihi,
Patriaeque fraudem nescit, ob causam faces
Eius, et amores ante spreuisti? cedo!

Risca.

Ergo infidelem, genitor, Abelem putas?

Adeo-

Adeone, quam tibi ante monstravit, cito
 Generosa prorsus excidit sinu fides?
 Adeone, quam virtute protexit sua
 Abel, salutis immemor factus tuae es?
 Genitor, ut illum perfidum putes modo?
 Ego coelum arandum, sidera in terram prius,
 Ipsumque migratura ad infernum, rear,
 Quam tibi datam Abel frangere intendat fidem.

Micislaus.

Quid hisce, quaeso, filia! ex verbis legam?
 Istius, hem! feruore cur tanto exteri
 Caussam tueris? Quale te studium mouet?
 Amasne?

Risca.

Quae vox, heu! modo incautae excidit?

Micislaus.

Sed ante, dic, relictus a te cur fuit?
 Cur respuisti, quam tibi flammam obtulit?
 Cur dura amantis aure spreuisti preces?

Iagello.

(Responſa quae deprenſa nunc patri dabit?)

Risca.

Abelis haud ingrata virtutem probo,
 Laudoque, nostra qua salus constat, fidem;
 Quin inde fidum hunc usque mansurum, lego.
 At non amantem protinus, dignis sua
 Efferre pro virtute quos conſueuimus
 Encomiis.

Micislaus.

Si laudibus dignam fidem
 Abelis, inclitamque virtutem putas,
 Cur illum amore durior saxo negas?
 Cur non amanti mutuas reddis faces?

Risca.

Risca.

(Ah! quid reponam?) Genitor! heu! vrges nimis.

Micislaus.

Quin ima mentis potius exponis tuae?

Nil metue, amantem nata nam tui es patrem.

Risca.

(Quid facio? cordis sensa num prodo mei?

Denuo at amorem regius vincat tumor).

Fidem probatam, genitor, Abelis colo.

Hunc vero amare, Principe indignum reor.

Micislaus.

Sat habeo. (Iamiam pectoris vulnus patet)

Quaerendo iam molestus haud erit parens.

Iagello.

(Aenigmata haec sunt, capere nil prorsus licet.)

Risca.

(Quid hoc rei? Quid patris hic sermo velit?)

Micislaus.

En! ipse nato huc comite fert Abel gradum.

SCENA II.

Ad priores Casimirus. Bela. Colomannus.

Casimirus.

Veniam, haud vocati quod gradum huc ferimus,

Rex genitor!

dabis,

Micislaus.

Et quod vos premit negotium?

Dic, nate, qua mouetis ex causa huc pedem?

Casimirus.

Calidis petentem id precibus, Abelem, parens,

Tibi sisto.

Micislaus.

Quid? fare, tibi quid dari petis?
Abel!

Bela.

Fauorem hunc vnicum subplex quidem
Exposco, Rex, vt liceat ex tua præcul
Ditione per te ferre securo pedem,
Aliasque nostro petere cum socio plagas.

Micislaus.

Consilia mentem mira quae subeunt tuam?

Colomannus.

Haud illa praematura, Rex, putes velim.
Satis ambo, nobis quid foret factu optimum,
Perpendimus.

Micislaus.

Quae causa consilii tamen?
Deferere nostrum, quaeso, cur vultis latus?

Casimirus.

Omnia quidem egi, genitor, inuisae mihi
Queis detur impedire consilium viae.
Attamen, agendo cuncta, nil egi, parens,
Abire non mouendus hinc Abel petit.

Micislaus.

Quid, fare, in histe tibi placet plagis minus,
Quod celeri abire hinc cogites gradu modo?

Bela.

Haud longiores, Rex, tibi ambages canam.
Nimum sinistra forte me regno tuo
Video immorari, cuncta dum votis meis
Aduersa nosco, nostra dum constans licet
Reiicitur, et vocatur in dubium fides,
Periculis dum plurimis foede implicor,
Dumque (heu! dolorem quod mihi summum creat,)
Teneras, calentes video contemni faces.

Micis-

Micislaus.

Tu, filia, ergo pellis Abelem loco,
Dum dura amanti pectus atque aures negas.

Risca.

(Quantae, heu! labantem curae, et angores premunt!
Sed, faxo, non frangenda mens consistet tibi.)
Egone pello patrio Abelem solo?
Num tale quidquam ex ore quis meo audiit?
At sperno amores? culpa num forsā mea est,
Quod simile nostro non sit Abeli genus?

Casimirus.

(Nisi fallor, hoc sororis ex dicto haud leuem,
Sed et latentem pectoris flammam lego.)

Micislaus.

Quocumque constituta res demum loco
Esse queat, haud abire te hinc, Abel, sino
Non conuenire nomini tuo reor,
Dubiam abeundo segnis ut reddas fidem.
Ipse inuidorum potius, et praesens dolos,
Fraudesque, si quas mouerint, rumpas, decet,
Fortem magis te, quidquid immineat mali,
Ostende. Fortitudo nam laurum parit.

Colomannus.

Morem gerendum regio imperio reor,
Atque hic manendum censeo, dum se rei
Serenior fors explicet facies.

Bela.

Bene est.

Bene consulentis monita nil haerens sequor.

Iagello.

(Ego inde nobis nil boni sane auguror.)

Casimirus.

Hem! quid propinquans fert Georgius rei?

SCENA III.

*Ad priores Georgius.**Georgius.*

Heu, Rex! vacillat omnium nostrum salus,
 Et cuncta saeuus militis perdet furor,
 Tu nisi potente dextera impendas nefas.

Micislaus.

Quid accidit? Quas, obsecro, turbas canis?

Georgius.

Ne longior sim, nulla dum periculo
 Mora caret, Atrox militem abripuit furor,
 Eos, tibi quos arctior iungit fides,
 Ferro rebellis impetit, iactat minas,
 Quin regio iam proximus palatio,
 Nullis mouendus precibus, aut minis furit.
 Et timeo, vt ipse tutus a rabie fatis,
 Tua a furore vt tuta sit caeco domus.

Micislaus.

Quis, quaeso, tantis motibus causam dedit?
 Eloquere, quae res militem effrenem facit?

Georgius.

Id me latet, Rex! Solum id atque vnum scio,
 Quod perduelles copias ira furens
 Miesco ducat. Lescus insanum impetum
 Contentione virium tota premit.
 At, sustinere vereor vt diutius
 Freni incapacem militum ardorem queat.

Iagello.

(Hunc ergo foedum struere non timuit dolum
 Georgius? Vah! pudet eum vlterius sequi.)

Casimirus.

Quam tu medelam, genitor, his malis feres?
 Numquid rebelles martia sterni manu

Iube-

Iubebis? Ah, permitte, Rex parens, meus
In perduelles se quoque effundat furor.

Micislaus.

Quiesce.

Risca.

Sed si dira nos clades petat?

Micislaus.

Ne metue. Tu, Iagello, cum praetoria
Cohorte Lescum viribus totis iuua,
Rebelliumque, qua potes, doma impetum.

Iagello.

Tuis paratus obsequi iussis, eo.

Bela.

Egone solus deferam Regis latus,
Nec ferro eundem, et viribus meis tegam?

SCENA III.

Ad priores Lescus.

Intra scenam. Lescus.

Heu state! faeuum reprimite ardorem viri!

Georgius.

En! iam rebelles irruunt, Lescum fugant.

Micislaus.

Vos perduelles pellite hinc iuncta manu.

Atque vbi Miesco domitus a vobis erit,

Adigite eundem, vt prodat autorem rei.

Nos, nata, fili, tutus abscondat locus.

abit Rex cum Cas. et Risca.

SCENA V.

*Bela. Colomannus. Iagello. Lescus. Ge-
orgius. Milites.*

Bela.

Veniant rebelles, fortis infanos manus
Excipiet.

Colomannus.

Ipse pariter exemplo tuo
Sternam nocentes ense, vel pellam loco.

Lescus.

Iuuate, quisquis Regibus seruat fidem.

Georgius.

Prompti adsumus.

Bela.

Iam perfidi poenas dabunt.

*Fit pugna, iamque fere cedentibus illis,
Qui fidem seruauerant, erumpit cum praetorianis.*

Iagello.

Erumpe fida, protege et Regem cohors.
*Post certamen breue fugantur rebelles,
Et abeuntibus reliquis remanet solus.*

Iagello.

Sic foeda tandem fracta, confusa et iacet
Seditio. Sed quid? Haec Georgii dolo
Vnius accidisse num vere rear?
Quod corde turpem hanc voluerit fraudem, scio.
Quod agere quiduis audeat, noui quoque.
Quid igitur ultra dubito? quid multum haereo?
Vah poenitet, tam turpibus, foedis dolis
Aures dedisse vel semel. Dein me, ratum est,
Fixumque ab eius partibus totum abstraham.

SCENA VI.

Iagello. Micislaus. Casimirus.

Micislaus.

Quo constitutas esse res nostras loco,
Iagello! credam? Tutus an pedem effero?
Forti meorum perfidi an tandem manu
Abiere pulsi?

Casimirus.

An amplius rebellium
Non sunt timendae militum nobis minae?

Iagello.

Haud ullus ultra torqueat mentem timor,
Non iam nocebunt perfidi in turpem nimis,
Non plurimo absque vulnere, effusi fugam.
Reliqui insequuntur terga cedentum duces.
Et ecce! ouante iam reuertuntur pede.

SCENA VII.

Ad priores Georgius. Lescus.

Georgius.

Rex plaude, fractus militum iacet furor,
Spretamque onusti vinculis luunt fidem.
Omnes fere, quin ipse dux rebellium
Miesco viuis cecidit in nostras manus.

Micislaus.

Quaesitus ille numquid autorem rei
Istius, omniumque barbarum caput
Aperuit?

Georgius.

Imo prodidit fraudis ducem.

Micislaus.

Quis ille?

Georgius.

Parce, facere quod voto fatis
Nequeam.

Micislaus.

Quid inde colligam? Autorem peto.
Hunc prode.

Georgius.

Lescus faciat id mei loco,
Concede.

Micislaus.

Tu meo ergo me dubio expedi,
Et, motibus quis dederit his causam, doce.

Lescus.

Dura imperas. Sed iussa ne videar tua
Abiicere vesanus, vtut inuitus loquar.
Miesco, Rex, quaesitus hunc motum, hos dolos
Abele se suadente ciuisse adferit,
Quod ille per vim regium et sceptrum et thronum
Sibi vendicare voluerit.

Micislaus.

Quid hoc rei?
Vah auribus quod insonat fulmen meis?

Casimirus.

(An innocenti hic struitur Abeli dolus?
Timeo ego, ne res integra a Georgio
Confreta sit, quo sternere Abelem queat,
Colemannus augur nempe non vanus fuit).

Micislaus.

An igitur Abel neſtat infidias mihi?

Iagello.

(Detestor, odi pessimum Ruſſi dolum.
Animo statutum est, prodere infandum nefas.)

Micis-

Micislaus.

Audite. Solus esse cum Lescio velim.

Casimirus.

Paremus, ecce! nutibus prompti tuis.

abit Casim. et Georg.

SCENA VIII.

Micislaus. Lescus. Iagello.

Iagello.

Ignosce, Rex, quod necesse hic ausim moras.
Sunt aliqua, quae celare te nefas puto.

Micislaus.

Quaenam illa? dic, fare.

Iagello.

Illud inprimis rogo,

Rex, haecenus quam forte commisi inscius
Tacendo culpam, placidus indulge mihi,
Veniamque dona.

Micislaus.

Hanc iam tibi datam, puta.

Iagello.

Iniuria, Rex, motuum istorum reus
Arguitur Abel. Sceleris infontem hic gerit,
Puramque mentem.

Micislaus.

Sed quis est tandem reus?

Iagello.

Georgius.

Micislaus.

Quid loquere?

Iagello.

Quod verum scio.

Hic, crede, solus hic Miesconem dolo,
Et aere mouit, ipse vt hunc motum excitet,
Eumque suasu Abelis excitum adferat.

Lescus.

Quid audio? Num somnia illudunt mihi?

Micislaus.

Fecisse at istud cur putem Georgium?

Iagello.

Nata tua, sponsa, vt aemulo strato sibi
Obtingat.

Micislaus.

Eheu! quid amor infelix moues?
At noscere isthaec vnde Iagello potest?

Iagello.

Ipse mihi cuncta haec prodidit Georgius,
Hucusque ab eius partibus quando steti.
Ipse quoque (probrum!) literas finxit prius,
Abelis vt sic redderet dubiam fidem.

Micislaus.

Vah monstra! Quid iam cogitem, quid agam mo-
do? —

Scio. — Nemini vos quidpiam istius rei,
Aperite. Ferro Lescus Abelem exuat,
Captumque feruet.

Lescus.

Hem! quid? infontem?

Micislaus.

Anxius

Noli esse. Noui, quid loquar. Morem gere.
Iagello, porro si quid obserues, doce.
Me protinus. Me reliqua, me solum petunt.

SCE.

SCENA VIII.

Lescus.

Regis ego senſa capere non poſſum mei.
 Abelem ab omni crimine immunem, pium,
 Et integrum audit, et tamen ferro exui,
 Captumque fontis more ſeruari iubet.
 Quid inde tandem colligam? Arcanum ſuo
 Quod ille forſan corde conſilium coquet?
 Sed ecce greſſum huc ipſe nunc Abel mouet.
 Quam graue, moleſtum fit mihi, imperium exſequi!

SCENA X.

Lescus. Bela. Colomannus.

Bela.

Salute tandem Rex frui tuta poteſt.
 Subpreſſus omnis impetus, furor iacet.

Colomannus.

Ad ſubprimendum hunc plurimum ſane tua
 Virtus, manusque contulit, victoriis
 Adſueta ſemper.

Bela.

Hem! quid? an Leſcum intuoꝝ?
 Amice, frontem quis tuam obnubit dolor?
 Gaudere numquid Rege ſeruato decet?

Lescus.

Ah! alia longe cauſſa triſtitiam creat?

Bela.

Quaenam illa? fare, loquere, nam magnum inuenit
 Solatium, ſi ſe alteri prodat dolor.

Colomannus.

Iterumne forſan triſte quid Regi accidit?
 Loquere, iuuare dexteram promptam vides,

Lescus.

Lescus.

Ah! petere quidquam cogor inuitus licet
A te.

Bela.

Quod illud? fare, dic.

Lescus.

Ferrum tuum.

Bela.

Quid hoc sibi?

Lescus.

Rex esse te captum iubet.

Colomannus.

Quae caussa? Num quod texit illius caput?
Rex ergo vester merita sic pensat memor?
Fauore sic ille bene promeritos tegit?

Lescus.

Imperia Regis ipse non capio mei,
Dolensque munus exsequor mihi datum.
Id tamen ago, quod agere subiectum decet.

Bela.

Bene tua. Regis ego refragari haud volo
Iussis. Petitum porrigo, en! ferrum tibi.

Colomannus.

Hem! quid agis? an sic ipse te ferro exuis,
Vt ita salutem tegere nec propriam queas?

Bela.

Sat me fides, sat mentis integritas tegit.

Colomannus.

Nec ipse caussam, quaeso, defendes tuam?

Bela.

Sat me tuetur conscius mentis polus.

Colomannus.

Quid? plura pro te nec mihi loqui licet?

Bela.

Bela.

Non licet. Amice, sis datae fidei memor.
Age Lesce, duc me, iussa quo Regis vocant.

Lesce.

Quando ipse sic vis, sequere, quo praeceo.

Bela.

Sequor.

Colomannus.

O dura fors! quousque nos adhuc premes?

ACTUS III.

SCENA I.

Iagello. Georgius.

Georgius.

Iagello, fare, vera num rumor canit?
Audio ego, iussu Regis, Abelem suo
Fuisse ferro exutum, et excitae velut
Turbae reum, inter militis captum manus
Seruari. An isti danda rumor fides?

Iagello.

Cur ista, Princeps, scire sollicitè petis?

Georgius.

Haud nempe nosti, quantum id intersit mea?

Iagello.

Imo scio. Lapsu furgere alterius cupis.
Abelem amoris impedimentum tui
His amouere longius plagis paras.

Georgius.

Intelligis, quid cogitem, aut voluam rei.
Hoc quippe sine literas finxi antea,

Hoc

Hoc fine turbas milites inter quoque
Ipse excitavi. Quaeso iam, dubium mihi
Meum adime, verum rumor an dicat, doce.

Iagello.

An captus Abel iam sit, ignoro quidem.
Id scio tamen, quod iussa Rex Lescio dedit,
Suo haud moratus ferro ut Abelem exuat,
Captumque seruet.

Georgius.

Istud an certum putas?

Iagello.

Dubitare non possum, ipse quum testis rei
Adstiterim.

Georgius.

Amice, quam meam optato nimis,
Haec ista dum fers nuncio mentem beas!
Dolore festum celebros iam pulso diem,
Carisque liber totus in plausus eo.

Iagello.

Quaeso tamen, his si forsitan infontem dolis
Vitae in periculum durus Abelem trahis?

Georgius.

Metuere noli. Regiam novi indolem.
Haud fusus illam sanguis, haud caedes iuuat.
Contenta, abesse si reum iubeat, erit.
Nil timeo, captum dummodo Abelem sciam.

Iagello.

En! Lescus ipse flectit huc, Princeps, gradum.
Hinc certiora posse iam dabitur tibi.

SCENA II.

Ad priores Lescus.

Georgius.

Mutanda frons. Simulare nunc luctum decet.
Ergone, Lefce, captus, heu! Abel gemit?

Iagello.

(O fraudulentum, et callidis aptum dolis!)

Lescus.

Haud est, quod ullus iam queat dubio locus
Supereffe. Inermis militum forti a manu
Seruatur Abel. (Premere fallacem iuuat.)

Georgius.

Verene Rex, eloquere, turbarum reum
Hunc iudicat?

Lescus.

Quid iudicet Rex, me fugit,
At ego, daturos vulpibus tergum canes
Credam ante, fractae quam mihi fidei reus,
Factaeque seditionis et turbae caput
Abel videri possit. Infando magis
Hoc credo eidem crimen adfectum dolo.
At Lescus haud sim, si, palam fuerit modo
Fraus facta, abire tacitus impunem sinam.

Georgius.

(Heu me! novas quas iacior in curas miser?)

Lescus.

Nec est, quod autor fraudis, occultam fore
Hanc usque, speret. Omnem ego, et mecum boni
Omnes mouebunt lapidem, vt in lucem breui
Res veniat, et Miesco —

Iagello.

Rex prodit, file.

SCE.

SCENA III.

Ad priores Micislaus. Casimirus. Risca.

Micislaus.

Quid? Lesce! factum iussui an meo satis?

Lescus.

Vt imperabas. Militum cinctus manu
Tenetur Abel. Fortis et constans suum
Vltro ipse ferrum tradidit, nullo quoque
Te verbo iniquum forte vel durum arguit.

Casimirus.

Quid audio? aures an me fallunt meae?
Verumne credam? Quid? sub Abelem exui
Ferro, imo captium esse iussisti? parens?

Micislaus.

Non falleris.

Risca.

Me capere vix ipsam queo.
Rex genitor! Abel ille, qui thronum tuum
Virtute texit, ille, quem tantis prius
Ipse extulisti laudibus, quemque, vt satis
Remunerari praestitam posses fidem,
Mihi cogitaras ipsemet sponsum dare,
Hic, aio! nutum captus ad tuum gemit?

Micislaus.

Hic ipse. Non id facere, quod lubuit, nego,
Et bene, Georgi, numquid id factum putas?

Georgius.

(Heu! timeo. Quid sibi iste quid sermo velit?)
Quid iustum et aequum postulet, Rex, pro tua
Prudentia illud ipse perspicias probe,
Doleo ego tristes interim Abelis vices.

Iagel.

Iagello.

(Vt se dolentem fingere ac moestum potest
Astuta vulpes).

Casimirus.

Ergo turbarum, cedo!

Motaeque seditionis Abelem reum
Vere arbitraris, genitor! O quoties pia,
Fidaeque menti piceus adlinitur color?
Quid? si nefanda, et inuida hoc lingua adferat,
Vt innocenti nesciat Abeli dolos?
Equidem ego, care genitor, adduci haud queo,
Vt, cogitasse hoc crimen Abelem, rear.

Risca.

Quin ipsa me praebere non dubito vadem,
Quod pectus expers sceleris adfecti gerat,
Et integrum Abel. Candor illius, fides
Spectata dudum credere haud aliud finit.

Micislaur.

Tu filia, eius scilicet partes iuuas,
Cuius calentes spreueras faces prius?
Cuiusue dura fronte respueras manum?

Risca.

An inde, quaeso, patiar infontem premi?
Non reddo amorem? respuo illius manum?
At inclitam, vsque grata, virtutem probo.

SCENA III.

Ad priores Colomannus.

Colomannus.

Rex, parce, quod non iussus huc pedem inferam.

Micislaur.

Quae, fare, quae te ratio, quae caussa impulit,
Huc vt venires?

M m

Colo-

Colomannus.

Nempe eam ignotam tibi
Rex alme, credam? Haud alia, quam mei salus
Abelis. Ah Rex! obsecro, quid hic mali
Quid egit in te, quodue commisit nefas?
Quo scelere vincla meruit, atque odium tuum?

Micislaus.

Nempe innocentem tu mihi Abelem canes?

Colomannus.

Quin integrum, omni a crimine immunem scio.
Nil egit umquam, nisi quod in regni bonum,
Tuumque honorem cedere, o Princeps, queat.
Cur adeo acerbis igitur infontem modis
Accipere vis? cur esse captivum iubes?

Micislaus.

A Rege eorum, quae facit, ratio dari
Consuevit umquam? Iussi ego ferro exui,
Servari et inter militum Abelem manus.
Iussisse nec me poenitet. Quid agam, scio!

Colomannus.

Ah! quaeso, Rex! ostende te Abeli pium,
Dulcique libertate da possit frui.
Da, te recepto protegat ferro, et tuos.

Micislaus.

Colomanne, omitte, quae nihil prosunt, preces.

Casimirus.

Adiungo vota candidis votis mea.
Genitor! memento, quanta pro nostra, et tua
Abel salute fecerit, quantam tibi,
Quam firmam, et inuictam usque monstrarit fidem.
Hunc tu, fateri vera si velis, tuae
Ducem salutis, columnen et fulcrum throni,
Male adeo haberi, et esse captivum sines?
Da, quaeso, da sentire te placidum sibi
Abel, piumque possit. An nato id negas?

Risca.

Risca.

Si nata quidquam precibus efficiat suis,
Amate, dulcis genitor! ah! parce, obsecro.
Te, rogo, fauentem, te bonum Abeli exhibe,
Qui tanta pro te, tanta pro regno tuo
Fortis sua egit, nosque defendit manu.

Micislaus.

Definite, nil haec vota, nil preces iuuant.
Quin alia percipienda iam vobis dabo. —
Rex ego cruentae destino Abelem neci.

Risca.

Superi quid istud? Vox mihi haec mentem rapit.

Colomannus.

Quod fulmen aures verberat?

Casimirus.

Quis hic sonus?

Parens! an istud serio dictum rear?

Micislaus.

Tantis iocari in rebus an Regem putas?

Risca.

Pietatis omnem an igitur adfectum exuis?

Georgius.

(Haud ita putabam sanguinis cupidum fore
Regem. Fere iam fraudis instructae piget.)

Iagello.

(Non capio, Regis dicta quid velint sibi.)

Casimirus.

Me miserum! amicum an ergo sic videam mori?
Ah! candidas, Rex genitor, exaudi preces.
Miserere, quaeso, infantis Abelis. Tuum
Patere moueri lacrimis nati sinum.
O serua amicum, serua et Abelem mihi,
Vna aut videbis filium cum illo mori.
Ah! parce! — Plura prohibet heu! dolor loqui.

Colomannus.

Quodsi, alme Rex, te sanguis effusus iuuat,
Hunc funde, totum nam sacrum Abeli volo.

Risca.

O Rex, parensque! corde si locus tuo
Pietati, amor, precibus est vllus super,
Ah! innocenti flectere Abeli, precor.
Sententiam, eheu! duram et infestam nimis
Reuoca. Patrem te filiae monstra tuae.

Micislaus.

Nil reuoco. Non me lacrimae aut preces mouent.
Quin illud addo. Nata, tu sententiam
A patre latam, tu velim Abeli feras.

Risca.

Ah! parce, si me filiam agnoscis tuam,
Parce mihi, quaeso, munus hoc trade alteri.

Micislaus.

Te, nata, solam id obire, non alium, volo.
Age, vade, Lesce, veniat huc Abel, iube.
Quo facto adesse te mihi solum, velim.

Lescus.

Moerens tuis, Rex, iussibus morem gero.

abit Lescus.

SCENA V.

Priores praeter Lescum.

Risca.

flectit.

Parens amate! en! pedibus aduoluor tuis.
Per patris amorem, per tuas, genitor, manus,
Per quidquid vnquam tibi fuit gratum, rogo,
Ab onere natam hoc libera pius tuam,
Ipse hanc videre tu nisi exanimem velis.

Micislaus.

Sane videris prodere his faces tuas,

Dic,

Dic, fare, amasue forsā Abelem? Tibi,
Eloquere prompta, hunc expetis sponsum dari?

Risca.

(Quid, heu! reponam? num meas prodam faces?)—
Haud equidem amari dico, vel sponsum peti
Abelem, at eius indolem, et fidem colo.

Micislaus.

Frustra ergo patri, precibus obstitis tuis.

Risca.

Ah! genitor, oro, flectere his lacrimis —

Micislaus.

Tace.

En! quem vocavi, iam propinquantem vides
Vos agite, mecum efferte nunc omnes pedem.

SCENA VI.

Risca. Colomannus. Bela.

Bela.

Quonam hanc mereri gratiam potui modo?
Aut unde tantus oritur indigno fauor,
Colloquia, Princeps, ad tua vt captus vocer?

Risca.

Eheu, dolor!

Bela.

Sed iste quid gemitus sibi?
Purpurea, Princeps, ora quis foedat dolor?

Risca.

O iussa acerba! Luctus, heu! prohibet loqui.

Bela.

Quid istud? Huc illum igitur in finem vocor,
Cernere dolentem vt Principem queam miser,
Nec nosse causam liceat aerumnae tamen?

Colomanne, dic, quid Principis pectus premit?
Quis pulcra moeror corda, quis luctus grauat?

Mm 3

Colo-

Colomannus.

Velim loqui, sed verba praecludit dolor.

Bela.

Quid, obsecro, quid cogitem hoc rerum ordine?
Excelsa Princeps! Si quid acceptum tibi,
Et esse gratum potuit a me umquam, precor,
Per, quae rosis et liliis certant, genas
Tuas, per ipsam dexterarum niuem, obsecro,
Eloquere. Luctum quid tibi tantum creat?

Risca.

Ah! ipse tu, tuumque me torquet malum.

Bela.

Quid audio? - Quam dulcis, o! mea est mihi
Captiuitas, qua lacrimas mereor tuas,
Augusta Princeps! quin eam sceptris quoque
Praepono.

Risca.

Nondum cuncta scis, Abel, tibi
Quae dira fors intentat, et parat mala.

Bela.

Et illa quae? Nil faxo iam metum ingeret,
Princeps, malis dum video te tangi meis.

Risca.

(Resume vires, anime! Parendum est patri.)
Audi igitur. Ore tibi meo mortem parens
Denunciat. Vult ille, per me id ut scias.

Bela.

Verumne, Princeps, loqueris?

Risca.

Heu! verum nimis.

Bela.

At enim quid egi, morte quod dignum foret?

Risca.

Nescio id ego. Sed patris imperium exsequor.
Quod quam molestum, quam graue acciderit mihi,
Nemo

Nemo profecto nosse me praeter potest.
 Illud age nunc, constante, quod virum decet,
 Tuaeque conuenire virtuti scies,
 Animo supremum fortis exspecta diem,
 Atque interim illud certum habe, et spera, fore,
 Vt vsque corde mortuus viuas meo.

Bela.

Quid? mone amore haud credis indignum tuo?

Risca.

Heu! nimia dixi. Plura non loquor, vale,
 Valere quantum proximus morti valet. *abit.*

SCENA VII.

Bela. Colomannus.

Bela.

Ergo moriendum Regis imperio mihi est?
 Et quod scelus, quae culpa me reum facit?
 Colomanne! numquid noscere id datum est tibi?

Colomannus.

Nil scio. Maligna forte ni tuum in caput
 (Vt nempe nil sanctum esse liuori solet)
 Constructa fraus est.

Bela.

Haud ego vllius reum,
 Quamcumque pectus lustro, me sceleris scio.
 Atque inde non video, esse cur grauis mihi
 Mors, aut acerba possit. Haud infantibus
 Illa, at nefandis esse subplicium solet.
 Haec inter illud maxime et solum mei,
 Dum morior, ima cordis, id mentem iuuat,
 Quod Risca morti facilis indoleat meae,
 Quod, dum cado, huic me cadere dilectum sciam.

Colomannus.

At quaeso, Princeps! Numquid hoc tanto, velis
 Modo ipse, liberare te malo queas?

Mm 4

Bela.

Bela.

Aduerto, amice, fermo quo tendat tuus.
 Vis quod latebat haecenus prodam genus.
 Vis, Hungarorum regia e stirpe editum
 In spemque sceptri me palam natum adferam,
 Belamque me esse fatear. At frustra id petis.
 Nolim, quis, hac sub veste quis lateat, sciat.

Colomannus.

Ipse erge certum sponte in exitium ruis?
 Quem me, oro, dicent Hungari, nulla tuam
 Ignauus ipse si necem impediam via?
 Tacitus, silensque te mori, Princeps, sinam?

Bela.

Haud plura. Promissam ante, fac, serues fidem.
 In corde, si cecidero, da, viuum tuo.
 Promptus ego, quae me perimat, exspecto manum.
abit.

Colomannus.

Superi boni! Vos, obsecro, auxilium date!
abit ex alia parte.

ACTUS V.

SCENA I.

Micislaus. Casimirus. Lescus. Jagello.

Micislaus.

Ita bene, Lesce! sic tuam ostendis fidem,
 Dum, quod fidelis subditi munus petit,
 Imperia Regis promptus exsequeris tui.

Lescus.

Antiquius nil potuit esse vnumquam mihi,
 Quam gerere morem iussibus, Princeps, tuis.

Casi.

Casimirus.

Ambigua mentem verba non capiunt meam.

SCENA II.

Ad priores adcurrit Risca.

Risca.

Heu, genitor! an verum esse rumore pūtem,
Qui se per vrbis cuncta diffundit loca.

Micistlaus.

Quam, nata, famam, quemue rumore canis?

Risca.

Eheu! cruentae dicitur morti datus,
Peremptus Abel.

Casimirus.

Quid? boni Superi! quid hoc?

Auresne fallunt me meae? an verum audio?

Solamen vnum, gaudium cordis mei,

Abel, amicus, quin amicorum intimus

Occisus, heu! ceciderit infanda manu?

Iagello.

Nequeo ego tanto adhibere rumori fidem.

(Adecne nostrum Regem inhumanum rear,

Vt, innocentem quem scit edoctus satis,

Tradere cruentae iusserit ferox neci?)

Risca.

Dic, obsecro, dic, genitor, incerto tuam

Rumori falli filiam, Abelem, precor,

Dic, vita adhucdum sospitem, incolumem frui.

Micistlaus.

At enim, quid, haec si dicerem, iuuet? cedo!

Quid profit, omni liberum Abelem malo,

Incolumem, ab ipso mortis immunem metu

Adserere si vellem, inter haec falso tamen

Sermone votum luderem vanus tuum,

Te fallerem?

Mm 5

Risca.

Risca.

Heu me! nimia iam dixti, parens!

Casimirus.

Ergone vere cecidit, heu! Abel meus?
Ergone amicum dura mors rapuit mihi?

Lescus.

(Quam me vtriusque Principis miseret! Graues
Quam, si liceret, tollerem aerumnas libens!)

Casimirus.

O care amice! dulce dimidium mei!
Abel amate! Qui tuo indoleam satis,
Dilecte, fato? Qui satis possim tuam
Deflere mortem? O asperas rerum vices!
Vnde, heu! doloris initium sumam mei?
Vbi finiam? Quid ultimo aut primo querar?
O si daretur, hoc meo saltem tuam
Reparare vitam sanguine! o Abel meus!

Risca.

Has ergo grates, genitor, Abeli refers?
Postquam ille te virtute protexit sua
Et domuit noxam, ipsumque firmavit thronum,
Tu durus illum praemii, heu! stringis loco,
Quin immerentem barbarae tradis neci?
Quo, quaeso, quo nota illa, qua tua haecenus
Moderatus vsque es regna, quo benignitas,
Quo fugit ille, qui rapit mentes, amor?
Quin furere perge, mortuo Abeli tuam
Adiunge natam. Da, mori cum ipso queam. —
Sed enim, quid aio? Quo mei haud compos feror?
Ah parce, mentem nimius emouit dolor.

Micislaus.

Num fallor, ex amore si nasci tuum,
Filia, furorem dico? Dic, mentem explica,
Te nonne amoris vinculo adstrictum sibi
Tenebat Abel? Numquid occultas tuo
Erga hunc, fatere, corde fouisti faces?

Risca.

Risca.

Imo, imo (Nam simulare nil porro iuuat.)
Hic solus, vnus iste cor rapuit mihi.
Huc consecrabam pectoris flammās mei.

Micislaus.

Cur ergo sponsum accipere nolueras prius?

Risca.

Nempe indecorum stemmati visum est meo,
Accipere sponsum, stirpe plebeia satum.
Cogi volebam, ne quid indignum mea
Vltro ipsa commississe progenie ferar.
At lusa sum. Quo, misera, me vertam modo?

Micislaus.

Hanc prodidisses, nata, si mentem prius,
Haud modo dolore preffa tot gemitus dares.

Casimirus.

Quid? vere amasti an igitur Abelem? — O soror!
Ah! cur tuas tam fera cur prodis faces?
Abel miser! Vah, dirus infelix amor!

Iagello.

Poene ipse me non capio, nec, quidnam mea
Nunc mente voluam, aut cogitem rei, scio.

SCENA III.

Ad priores Georgius.

Georgius.

Frustra quietem mentis inquirō meae.
Quascumque demum vertor in partes miser,
Quidquid reuoluo, quidquid infelix ago,
Vbique se cadentis, et dolo meo,
Mea cadentis fraude se Abelis mihi
Offert imago. O mentis insanae impetum!

Micir-

Micislaus.

Quos hic, Georgi! fare, quos luctus cies?
Quemnam querelis petere te, credam, tuis?

Georgius.

Ah, Rex! nefandae traditum Abelem neci
Audio.

Micislaus.

Quid inde? forsitan verum quoque
Audis.

Georgius.

Doloris quantus, heu! cumulus mihi
Hinc nascitur.

Micislaus.

Cur, obsecro, tantam tibi
Creare mors Abelis aerumnam queat,
Dignam ille, quam perfidia, quam tecti doli,
Quam dira fraus est merita, si necem tulit?

Georgius.

(Proh facinus! — omni ex parte turbatus tremo.)

Micislaus.

Si literas ex patriis missas plagis,
Queis tacitus explorare regni huius loca
Est iussus Abel, adferam illius dolo
Si concitatas militum turbas, Georgio
Velut id volente retulerat Lescus mihi,
Dicam, cruenta quis, cedo! Abelem nece
Dignum negarit?

Georgius.

Et tamen (quid heu! ago?
Num prodo me? — Mens scelere turbata id iubet.)
Tamen innocentem scire te Abelem decet.

Micislaus.

Quid? innocentem, vis, ego Abelem rear?
Verumne, Princeps! dicis?

Geor.

Georgius.

Heu! verum nimis.

Ego ille sum, Rex, qui cuncta, quae dixi, mala,
Omnesque struxi Abelis in caput dolos.

Micislaus.

Fraudum capacem tene tantarum rear?
Princeps! Sed edic, causa quae tuum impulit
Animum, ut latentes struat in Abelem dolos?

Georgius.

Vidi, quod Abel corde plus Riscam suo
Amaret, atque amando non ageret nihil,
Aduertere ipsas dum datum est Riscæ faces.
Illud ego, amorem corde quod fovi parem,
Aegre tuli, atque hos perfidus struxi dolos,
Deicere sede queis sua Abelem queam,
Vnique Riscæ pectus adstringam mihi.
Non id tamen, Rex, fraude contendimæ,
Vitæ innocentem ut munere Abelem exuas,
Sed ut tuo illum pelleres regno procul.
At, heu! sinistrum video nunc doli exitum.

Casimirus.

(Haud ergo se fefellit, hunc quando prius
Colomannus omni iure suspectum sibi
Dixit videri.)

Iagello.

(En! quomodo infidum suus
Exagitet error. Nempe sic fieri solet.
Scelestus ipso in scelere carnificem inuenit.)

Casimirus.

Cruente! sic non puduit infanda innocens
Impetere fraude, et rapere in interitum caput?
Hæcne via, qua fororis adfectum tibi,
Tenerasque amoris, dure, concilies faces?

Risca.

Tigres amore potius inflamma tuo,
Barbare! Leaenas inter, et sponsam inueni.

Ego,

Ego, ego Carybdi, cautibus nubam prius,
Addicta quam tibi esse, crudelis, queam.
Tuumne tantam stemina te rabiem docet,
Alios scelestus durus vt sternas dolis?

SCENA III.

Ad priores Colomannus.

Colomannus.

Aegre haud feras, Rex! hunc quod admoueam in
locum

Iniussus, imo et forsan inuisus gradum.

Lescus.

(Exordium istud, beneuoli haud animi nota,
Orationis acre promittit genus.)

Colomannus.

Ergone iussu occisus est Abel tuo?
An ille vere cecidit?

Micislaus.

Id rumor docet.

Colomannus.

Nec metuis, huius ne breui ferociae
Te poenitere debeat. Tota asperam
Ne vindicet fors viribus iunctis necem
Hungaria?

Micislaus.

Tantam nempe priuati, et patre
Ignobili fors editi curam geret
Hungaria, ferro, armisque sublatum nece
Vt vindicare cogitet?

Colomannus.

Quid? si tua,
Quam de peremto pectore in tuo foues,
Opinio te fallat? Ignota, cedo!
Quid? alius vsque si sub Abelis toga
Latuerit?

Mi-

Micislaus.

Hem! quid? clarius mentem explica.
Colomanne, fare, quem sub Abelis toga
Latuisse credam?

Colomannus.

Non filere ultra iuuat.

Occisus Abel me data exsoluit fide: —
En! Hungarorum regia e stirpe editum,
Patriae suae spem Principem regni optimum,
Hunc tradidisti barbarae dirus necl.

Casimirus.

Quid audio? Abel stirpe regali satus
Fuerit? Columna hic fuerit hungarici throni?

Risca.

Sic ergo amoris Principis dura obstiti?
O cur suam non prodidit stirpem prius?

Georgius.

Heu! perfidis sic Principem petii dolis?

Micislaus.

Colomanne! Sed quis, obsecro, Abelis parens?

Colomannus.

An forte Ladislaus ignotus tibi est?
Quem Michael, qui maximi Stephani, ducis,
Regisque frater fuerat, in lucem dedit?

Micislaus.

An huius Abel natus? Haud memini tamen,
Vlli fuisse nomen Abelis, licet
Genuisse tres hunc filios norim probe.

Colomannus.

Dubium istud, o Rex, facile dissoluam tibi.
Vnus trium quod Bela sit dictus, scies.
Inuersus Abel numquid hoc idem sonat?
Mutauit ille nomen, et fortem, exteras
Stephani pio dum petiit admonitu plagas,

En!

En! literas, quas propria scripsit manu
Stephanus, et aeger iam profecturo dedit.

Micislaus legit literas.

Iagello.

O mira rerum fata! proh fortis vices!

Casimirus.

Quantos hic vnus parturit casus dies!
Eheu! amicum, Principem ereptum gemo.

Micislaus.

Supereffe nullum iam rei dubium potest.
Age, Lesce, iussa exsequere, quae dedi antea.

Lescus.

Parere promptum, Rex, tuo imperio vides.

SCENA V.

Priores praeter Lescum.

Colomannus.

Videsne nunc, quam penitus incaute egeris,
Sed iam furoris senties poenam tui.
Vix namque mortem miles indignam audiit,
Fremere, et tumultum coepit ordiri nouum.
Hic, vbi necatum Principem scierit, time,
Grauiora forsā ne tibi mala inferant.

Micislaus.

Quid miles, inquis, denuo in turbas ruit?

Colomannus.

Sic aio.

Micislaus.

Amice, qua potes, motum preme.
Dic, Regem ad illos esse venturum breui.

Iagello.

Volo, vt tuis, Rex, iussibus fiat satis. *abit.*

SCENA VI.

Priores excepto Jagellone.

Risca.

Siccine ego tanti caussa non levis quoque,
Dum spreui amores habear, et dicar mali?
Principem ego Belam stirpe regali satum
In horridam, vah! iecerim infelix necem? —
Haud hominum ego iam ferre conspectum queo.
Abeo, nefandus quo rapit miseram dolor.

vult abire.

SCENA VII.

Ad priores Bela. Lescus.

Bela.

Quo rapere? Princeps! quo gradum celerem moues?

Risca.

Superi! Quid istud? Lumina an fallunt mea?

Casimirus.

Proh, monstra rerum! qualis adspectus mihi
Offertur?

Georgius.

Hem! quid video? num fallor vigil?

Bela.

Quid hoc? Amata! quis premit mentem dolor?
Tristitia quae, quis casus immotam loco
Te tenet, et ipsam tibi rapit vocem modo?

Colomannus.

Fere impotentem haec scena me reddit mei.

N n

Bela

Bela.

Eloquere, Princeps! mentis aerumnam tuae,
Aut quidquid angit cor tuum, pande, obsecro.

Risca.

Nondum ex stupore colligo mentem satis.
Quid arbitrer? Num viuis offeris mihi?
An vmbra tantum lumina haec subit tua?

Bela.

Quid hīsce, Princeps! quid mihi dictum putem?
Dubitasne, corpus vita num meum imbuat?
Vitalis artus aura num regat meos —
Adhuc? Pio sint maximae laudes DEO;
Viuis, diei luce iucunda fruor.
Tu, care Princeps! quid ita defigis solo
Lumina? Cedo! an me noscere vltius negas?

Casimirus.

Ipsis fere iam nequeo luminibus fidem
Dare. Hem! quid? oro, tene ego adstantem intuo?

Bela.

Quid ista, quaeso, quid sibi admiratio?
Quis omnium quis abripit mentem stupor?
Cur, vita adhucdum quod fruor, mirum putant?
Rex aine, cui, quod efferam liber pedem,
Cui, quod minanti saluus ereptus malo
Fuerim, receptum debeo, et grates ago,
Fare, oro, dic, ex stupore quid tanto legam?

Micislaus.

Causam stuporis breuiter, et paucis dabo.
Hi te cruentae singuli, atque omnes neci
Datum putabant. Hinc modo, et viuum sibi
Et sospitem te dum denuo offerri vident,
Lactitia cunctos, nescio, an stupor rapit.

Bela.

Bela.

Desinite, cari, quaeso, mirari amplius.
 Viuum, periculi penitus exfortem, integrum
 Me sisto vobis. Regis id fecit fauor,
 Vestro beatus vt queam adspectu frui.

SCENA VLTIMA.

Ad priores Iagello.

Iagello.

Deposuit arma miles ad nutus tuos.
 Rex alme, verum et maximo aduentum sui
 Ardore Regis expetit.

Micislaus.

Bene, optime.
 Breui petitis militum faciam satis.

Bela.

Turbasne miles denuo exciuit nouas?

Iagello.

Quid istud? Abel adstat an viuus mihi?

Micislaus.

Falleris, amice. Non hic est Abel. Toga
 Alium ista longe, quam putas, iuuenem tegit.

Bela.

An proditus sum? Quis meum exposuit genus?

Micislaus.

Audite, quem pium ante confinxi dolum,
 Cuiusque solus conscius Lescus fuit,
 Nunc ipse pandam.

Na 2

Lescus.

Lescus.

Gratiae id summae loco,
Arcana quod tua mihi credideris, reor.

Micislaus.

Fictam ergo iussu Regis Abelis necem
Vbique sparsit Lescus, occulto interim,
Notoque nemini ille dum latuit loco.

Casimirus.

Rumore cur hoc nos fefellisti? parens!

Risca.

Tantum, heu! dolorem facere, quid iuuit? cedo!

Micislaus.

Adtendite. Istum ex hoc dolo fructum lego.
Quod multa, quae latuere conteſta antea,
Aperta nunc sint. Et quidem aduerti, meam
Tacitas fouere natam in Abelem faces,
Licet sinu illas vsque condiderit suo.
Haec ipsa fictam flamma per mortem patet.
Etenim professa publice et palam fuit,
Sese expetisse semper hunc sponſum ſibi,

Bela.

O me beato fidere in lucem editum!
Quas, magne Rex, quas optimae huic fraudi **queam**
Referre grates? Qui tuam laudem ſatis
Prudentiam? Qui debitas laudes canam?

Micislaus.

Varios deinde noueram a Georgio,
Quod ille amore filiae incensus meae
Fuerit, aemulumque pellere intendit ſuum,
Fuiſſe ſtructos caput in Abelis dolos,
Dum finxit ipſe literas, turbis vbi

Incau.

**Incautus inter milites causam dedit.
At iste morti dum datum Abelem audiit,
Dolore ductus proprium est fassus nefas.**

Georgius.

**Et fateor vsque, meumque detestor scelus.
Ignosce, quaeso. Gratiam subplex peto.**

Bela.

**Hem! quid, Georgi! quid agis? o Princeps! genu
Leua, obsecro. Quin potius in collum rue.
Quam prouide, o Rex! quamque prudenter soles:
Cuncta ordinare! Quam meo intentum bono
Te video, quam te diligo, quam te colo!**

Micislaus.

**Demum latebat vsque, qua forsán fatus
Tu stirpe, natus queis parentibus fores.
Et en! tuum mors ficta detexit genus,
Dum Principem in te, maximum Hungariae decus,
Suspiciamus, Abel ipse dum Belam parit.**

Bela.

Quis stemma nostrum prodidit?

Colomannus.

Dubium abiice,

**Generose Princeps! Ipse ego id feci rei.
Nam mortuum te rebar, atque hinc me mea
Fide solutum credidi.**

Bela.

Resisto, cuius Numine id factum, puto.

N n 3

Sum

Sum Bela. Quodque nomen et stemma abdidi,
 Caussa erat, vt, anne amore, non notus licet,
 Exfulque, Riscæ facere me dignum queam,
 Ipse experirer. Id modo (o summae DEO
 Sint, et perennes gratiae!) edoctus scio.
 Hinc facile nomen, et genus prodi fino.

Casimirus.

O care Princeps! quanta perfundit meum
 Laetitia pectus, regium tibi quoque
 Dum stemma, sublimè esse dum genus scio.

Iagello.

(Id ominabar vsque, sub iuvene hoc nihil
 Humile latere posse.)

Micislaus.

Nunc vero tuam,
 Tantis probatam, et vsque constantem malis,
 Pie Bela, munerare virtutem decet. —
 Natam meam quod diligas, noui satis.
 Quid iam? Si amatam, fare, dem sponsam tibi?

Bela.

Id vnicum opto, nata si modo adnuat.

Risca.

Parere patris iussibus, natam decet.

Micislaus.

Age ergo, Princeps! porrige huic sponsae manum.
 Hanc prende, nata! — Id optime vertat DEVS!

Bela.

Optata dextra! Dulcis o manus mihi!

Risca.

Risca.

Tibi, care sponse! cum manu pectus sacro.

Bela.

Grates tibi, Rex, quas queo, immensas ago.
Da, suauius pro munere hoc manum colam.

Risca.

Liceat id ipsum mihi quoque.

Micislaus.

O cari mei!

Casimirus.

O fortem amoenam! Gaudio pectus salit.
Dilecte Princeps! Brachia, o, liceat tuo
Inicere collo.

Bela.

Amate! quas referam tibi
Pro tanto amore, quo foues Belam, vices!

Georgius.

O sponsi amati! Fausta, iucunda omnia
Vobis precor.

Colomannus.

Quam laeta nunc ridet dies!

Iagello.

Viuite beati, viuite, o sponsi, diu!

Lescus.

Vestros amores usque fortunet polus!

Micis-

Micislaus.

Supereſt modo illud, dotem vt adſignem tibi.
En! Pomeranos debeo ſtratos tibi.
Prouinciam iſthanc igitur in dotem accipe.

Bela.

O quam benignum te mihi, et pium exhibes!

Micislaus.

Satis eſt. Patet nunc, quid boni virtus ferat.
Haec ſplendet vsque, et praemio haud vmquam caret.

FINIS TRAGOEDIAE.

Pagi-

17	5	ne prodar graues	ne prodar. Graues
18	-	ACTUS	ACTVS
23	6	addictae nota,	addictae notas,
-	25	supplice	subplice
27	16	ergo	ergo
29	6	ipſi cedat	ipſi vt cedat.
-	9	Dum proditum	Eric. Dum proditum
-	-	ACTUS	ACTVS
35	2	Regina. Flores	Regina flores
39	18	iuuenis et	iuuenis vt
40	-	ACTUS	ACTVS
		<i>Et hoc quoties recurrit.</i>	
40	7	audi	audii.
-	8	fieri ne	fierine
43	vt.	tuum.	tuum
44	5	supplex	subplex
46	4	elixi	dixti
-	24	neque	meque
-	25	Regnoque	Regnoque,
51	2	illud	aliud
53	22	Hic quidem	Ericus. Hic quidem
56	18	vestram	vestrum
58	11	Tunc	Tunc
60	16	fuët	fuit.
61	15	cauſſa	cauſſae
62	11	uil	nil
-	15	multo	multo
64	12	dignos	dignas
71	17	Optime monitu	Optime. Monitu
78	20	It,	I,
86	8	excepit	excepi
89	ult.	culcato	calcato
96	19	Honorem	Honore
-	23	quao	quae
108	6	nuto	nato.
-	11	et	at
111	5	mora	moram

Pag.	Verf.	Errata.	Correcta.

117	21	succensam	succensum
118	27	imple?	impleo?
120	6	maximus	maximas
124	15	nostra sit noui	nostra sit. Noui
127	17	suum	tuum
128	15	abscedo	abscedo
132	10	curam	carum
153	13	tutum	tutam
160	18	Mensalia	Mens alia
161	3	dubio mea	dubio. Mea
—	18	Atque ne	Atque ex
164	vlt.	putem	<i>deleatur.</i>
174	7	refello	refello.
175	2	publicum	publica
176	7	prorumpar	prorumpat
184	10	affertur	offertur
190	8	facis	fac
191	2	Numquid ego	<i>Rollo.</i> Numquid ego
192	6	putere	patere
211	14	torantes	rorantes
212	6	iniunctus	iniunctas
214	12	peiit	petit
—	vlt.	directum	dirutum
221	7	neis?	ruis?
223	11	Inter supremas	<i>Pipin.</i> Inter supremas
238	8	verbi	verti
241	10	posuit	poscit
244	7	Dolorque	Dolosque
251	9	ad te	ad nos
259	13	solam	solum
265	3	ne sit	ne sit
289	24	cogitassent	contigissent
301	1	rubam	nubam
—	4	premant	premat
307	13	totam	totum
318	19	niente	mente
320	7	vobis	votis

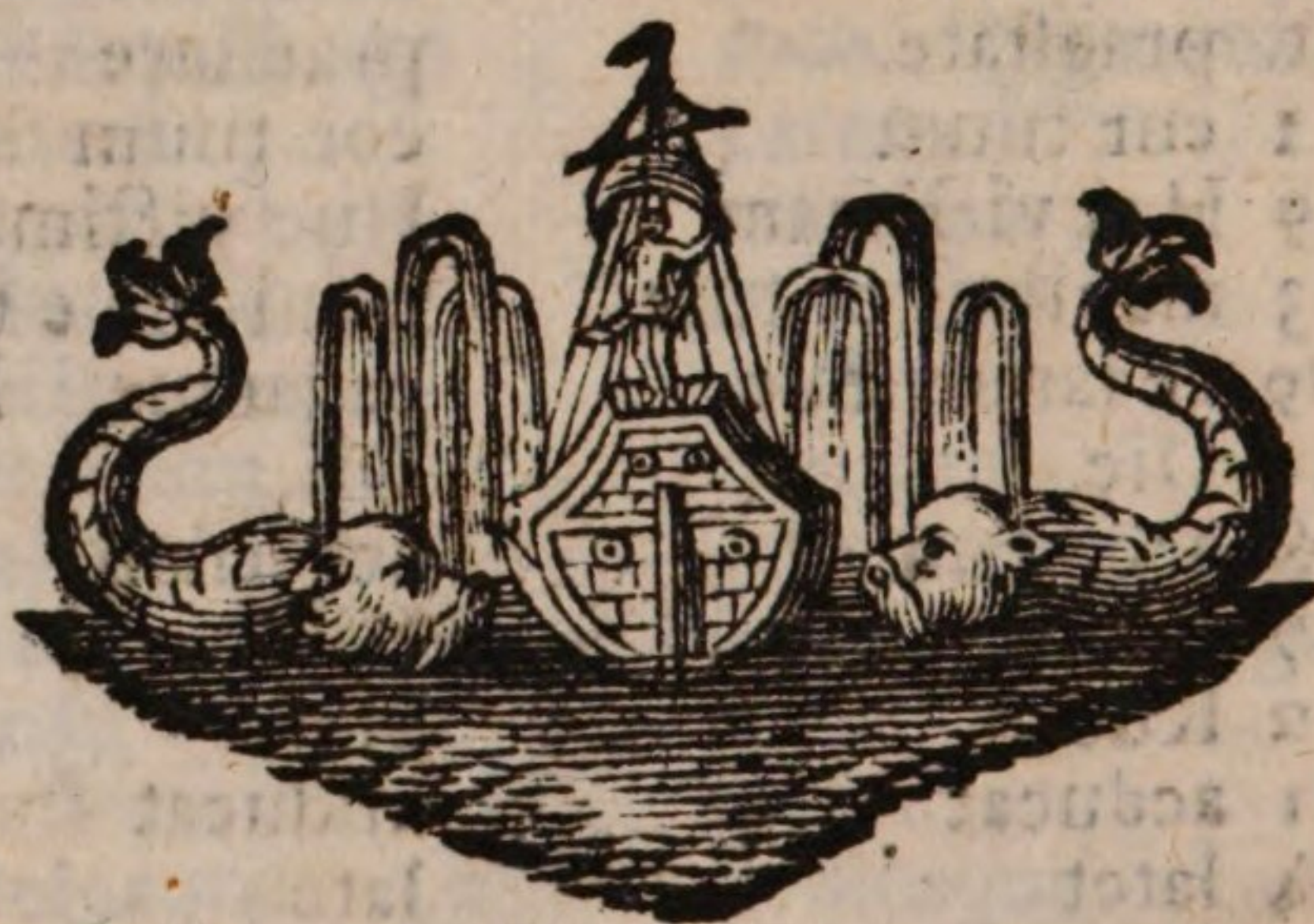

320	10	cenfant	cenfent
330	10	nega	negas
332	13	graues	gnauus
—	21	ludicio	Indicio
335	20	hostitulis	hos titulis
338	6	flagrantis	flagrat is
342	9	me tum	metum
350	1	finis,	finis,
—	6	pectem	putem
352	19	vobis	voti
357	10	inquisitum	inquistum
358	12	quaeras, quis?	quaeras, opus?
365	23	videor	videar
370	12	cruenti ne	cruenti me
378	11	Et cum	Et eum
390	1	meum hic	mecum hic
395	12	admouit.	admouet.
403	vlt.	praestare	praestare
416	1	cur tuum	cor tuum
418	19	Hac victimam	Huc victimam
421	13	manibus et tuis	manibus e tuis
424	19	cedamus huc	cedamus. Huc
430	15	Dic,	Dii,
431	8	accessam	accerfam
—	17	Dic	Dii
434	2	Ruo	Suo
441	11	aducat	abducat
450	24	latet	late
551	5	recordet	recondet
458	12	scelere	filere
461	11	indigni	indigui
462	9	cordem	cosdem
—	vlt.	proprium	propriam
465	22	placere	placare
466	3	Vbi sic	Minos. Vbi sic
479	19	Ager	Age
480	2	sistit,	sistite

482	6	venes
483	12	qui
484	2	gessit
489	32	simul a
492	16	timeo
494	21	Sinite
495	vlt.	o genitor
502	4	disausia
510	21	voum
525	7	nullam
—	13	verba
527	14	oculosque
528	24	amore

venis
 quis
 gessit
 simula
 timeas
Idem. Sinite
 o genitor, mei
 discussa
 vnum
 nullum
 vera
 oculosque
 amare

Wimmer, Marian,

Tragoediae in Theatro Iuvaviensi exhibitae

Norimberga 1764

P.o.lat. 1613

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10609201-6

VD18 1477268X-001